دروس اللغة العربية

1

ދަގޫ

އަރަބި މުދައްރިސު

مفتاح دروس اللغة العربية للنّاطقين باللغة المحلديبية

ދިރާޖު ނަސީމް

الدَّرْسُ الأَوَّلُ (1)

ފުރަތަމަ ފިލާވަޅު

هٰذا (މިއީ)

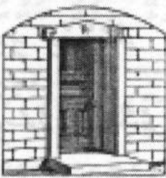
هٰذا بَيْتٌ

މިއީ ގެއެއް

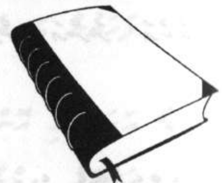
هٰذا مَسْجِدٌ

މިއީ މިސްކިތެއް

هٰذا بَابٌ

މިއީ ދޮރެއް

هٰذا كِتَابٌ

މިއީ ފޮތެއް

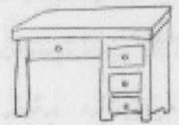
هٰذا قَلَمٌ

މިއީ ގަލަމެއް

هٰذا مِفْتَاحٌ

މިއީ ތަޅުދަނޑިއެއް

هٰذا مَكْتَبٌ هٰذا سَرِيْرٌ هٰذا كُرْسِيٌّ

މިއީ ލިޔާފަތިއެއް މިއީ އެނދެއް މިއީ ގޮނޑިއެއް

މުދައްރިސްގެ އިރުޝާދު

❖ އަރަބި އަލިފުބާގައި އޮންނަނީ 28 އަކުރެވެ. 29 ރަމްޒެވެ. ތާނަ އަކުރުތަ އެއްގޮތަށް، އަރަބި އަލިފުބާ ވެސް ލިޔަނީ ކަނާތުން ވާތަށެވެ.

❖ ا،د،ذ،ر،ز،و އަރަބިބަހުގައި އެއްއަކުރު އަނެއްއަކުރާ ގުޅުވައިގެން ލިޔާ ބަހެއްކަމުގައި ވިޔަސް، މި 6 އަކުރުގެ ފަހަތުން އަންނަ އަކުރުތައް މިއަކުރުތަކާ ގުޅުވައިގެންނެއް ނުލިޔެވޭނެއެވެ.

❖ އަރަބި އަލިފުބާގެ ފުރަތަމަ އަކުރުކަމުގައިވާ ا (އަލިފު) ގެ ދެބޭނުމެއްވެއެވެ. ފުރަތަމައަށް، އަލިފަކީ އަރަބި އަލިފުބާގައި، ދިގު ފިލިގެ އަޑު ގެނެސްދޭ އަކުރެކެވެ. މިސާލު: كِتَابٌ. ދެވަނައަށް އަލިފު ހަރަކާތްތެރިވަނީ، ހަމްޒާ ނުވަތަ ކުރުއަލިފުގެ ސަވާރީއެއްގެ ގޮތުގައެވެ. މިސާލު: أَبٌ.

❖ ތާނައާ އެއްގޮތަށް، އަރަބި އަލިފުބާގައި ވެސް ދެވައްތަރެއްގެ ފިލި ހުރެއެވެ. އެއީ:- 1. ކުރު ފިލިތައް، 2. ދިގު ފިލިތަށެވެ. އަރަބިގައި އޮންނަނީ ކުރުފިލިގެ ތިން ފިލިތަށެވެ. އެއީ ضَمَّة (އުބުފިލި) އާއި فَتْحَة (އަބަފިލި) އާއި كَسْرَة (އިބިފިލި) އެވެ. ދިގު ފިލިތަކަށްވަނީ ކުރުފިލިތަކުގެ ފަހަތުން، އ ކުރުފިލިއާ ގުޅޭ އަކުރު އައުމުންނެވެ. އުބުފިލިއާ މިފަދަ އަކުރަކީ و އެވެ. އެހެންކަމުން އޫބޫފިލިގެ އަޑު އަންނާނީ، އުބުފިލިގެ ފަހަތުން و އައުމުންނެވެ. އަބަފިލިއާ މިފަދަ އަކުރަކީ ا އެވެ. އެހެންކަމުން އާބާފިލިގެ އަޑު އަންނާނީ، އަބަފިލިގެ ފަހަތުން ا އައުމުންނެވެ. އިބިފިލިއާ މިފަދަ އަކުރަކީ ي އެވެ. އެހެންކަމުން އީބީފިލިގެ އަޑު އަންނާނީ، އިބިފިލިގެ ފަހަތުން ي އައުމުންނެވެ.

❖ އަރަބިގައި އޮންނަނީ ދުއިފިލި (ނުވަތަ ޑިފްތޮންގ) ގެ ދެފިލިތަށެވެ. އެއީ:- 1. އައުބައު ފިލިތައް، 2. އައިބައި ފިލިތަށެވެ. އަރަބިގައި ދުއިފިލި އުފެދެނީ އަބަފިލިތަކުގެ ފަހަތުން و ނުވަތަ ي އައިސްގެންނެވެ. މިސާލު:- جَوْ، جَيْ.

❖ އަރަބި ލިޔުންތެރިކަމުގައި ހުރޫފުގެ އިތުރުން ބޭނުންކުރާ ހަތަރު ނިޝާނެއްވެއެވެ.
އެއީ:- 1. ސުކޫނާއި، 2. ޝައްދާ ނުވަތަ ތަޝްދީދާއި، 3. މައްދާއި، 4. ތަންވީނެވެ. ސުކޫނަކީ، އެ އަކުރެއްގެ އަސްލު އަޑުގެ މައްޗަށް ހިމޭންވާނޭ ކަމުގެ ނިޝާނެވެ. ޝައްދާ ނުވަތަ ތަޝްދީދަކީ އެއް އަކުރެއް ޖެހިޖެހިގެން އައުމުން، އެދެއަކުރުގެ އަޑު އެއްވެގެންދާކަން ދަންނައިދިނުމުގެ ގޮތުން ބޭނުންކުރާ ނިޝާނެވެ. މައްދަކީ ދިގު އަޑުގެ ނިޝާނެވެ. ދިގު އަޑު ދަންނައިދިނުމުގެ ގޮތުން ދެ އަލިފު ޖެހިޖެހިގެން ގެނައުމުގެ ބަދަލުގައި އެއް އަލިފުގެ މަތީގައި މައްދުގެ ނިޝާން ޖަހައެވެ. ތަންވީނަކީ އުންބުނުލު، ނުވަތަ އިންބިނުލި، ނުވަތަ އަންބަނުލަ އެވެ. ތަންވީން ލިޔަނީ ކުރުފިލިގެ ދެފިލި އެއްކޮށްލައިގެންނެވެ. މިހިސާބުން ދެން އެނބުރިގޮސް ފުރަތަމަ ފިލާވަޅުގައި ދަސްކުރަންޖެހޭ ބައިތަކުގެ މައްޗަށެވެ. هَذَا މިހެން އަލިފާ ނުލައި ލިޔުން ނަމަވެސް، މި ލަފުޒު، ތަލަފްފުޒުކުރަނީ هَاذَا (ހާޛާ) މިހެންނެވެ.

❖ އަރަބި ބަހުގައި، ނަމެއް އެކަނިކި ކުރުމުގެ ގޮތުން ލަފުޒުގެ ކުރިއަށް ނުވަތަ ފަހަތަށް އިތުރު ކުރާ ވަކި އަކުރެއް ނުވަތަ ލަފުޒެއް ނުވެއެވެ. އެހެން ނަމަވެސް އަރަބި ބަހުގެ ނަންތަކެއް ނިމޭ އިރު އޮންނަ "ތަންވީނު" (ސާކިނު ނޫނު ސުކޫނުގެ އަޑު އެކުލެވިގެންވާ ދެފިލި، ނުވަތަ އުންބުން ފިލި)

ދަލީލުކޮށްދެނީ، (ކިތާބު+ން، ބައިތު+ން، މަސްޖިދު+ން މިގޮތަށް އައުމުން) އެ ނަމަކީ އެކަނިކި ނަމެއް ކަމެވެ.

❖ އަރަބި ބަހުގައި هذا (މިއީ ނުވަތަ މި) އަކީ އިޝާރާތުގެ ނަމެކެވެ. ނުވަތަ އަސްމާއުލް އިޝާރާގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ ލަފުޒެކެވެ. ކައިރީގައިވާ އެއްޗަކަށް އިޝާރާތްކޮށްދެނީ، އެއާ ގުޅޭ ތަޢާރަފާއި ދީ ކަމުގައިވާނަމަ، އެ ނަމެއްގެ ކުރިއަށް هذا މި ލަފުޒު ބޭނުންކުރެވެއެވެ. މަތީގައިވާ މިސާލުތަކަށް ވިސްނައިލުމުން، މި ލަފުޒު ބޭނުންކުރާ ގޮތް ސާފުވާނެއެވެ.

❖ އަރަބި ބަސް ދަސްކުރާއިރު މި ހިސާބުން ސަމާލުވާންޖެހޭ، ވަރަށް މުހިއްމު ނުކުތާއެއް އެބައޮތެވެ. އެއީ އަރަބި ބަހުގެ ކޮންމެ ނަމެއް ވެސް ފިރިހެން ޖިންސާއި އަންހެން ޖިންސުގެ ތެރެއިން ކޮންމެ ވެސް އެއް ޖިންސަކަށް ނިސްބަތްވާ ކަމެވެ. އެހެންކަމުން އަރަބި ބަހުގެ ބައިތަކުގެ ތެރެއިން އިސްމު (ނަން) ބެހެނީ ދެ ޖިންސަކަށެވެ. އެއީ ފިރިހެން ނަމާއި (މުޛައްކަރު އިސްމު) އަންހެން ނަން (މުއައްނަޘު އިސްމު) އެވެ.

❖ ދިވެހި ބަހާ ޚިލާފަށް އަރަބި ބަހުގައި، ކޮންމެ އެއްޗަކީ ވެސް މި ގޮތަށް ވަކި ޖިންސަކަށް ނިސްބަތްވާ އެއްޗެކެވެ. މިސާލަކަށް: سَرِيْرٌ (އެނދެއް)، މިއީ ފިރިހެން ޖިންސަށް ނިސްބަތްވާ ނަމެކެވެ. ނުވަތަ މުޛައްކަރު ނަމެކެވެ.

❖ هٰذا މިއީ ފިރިހެން ނަންނަމަށް އިޝާރާތް ކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ކަލިމައެކެވެ. އަންހެން ޖިންސުގެ އެއްޗަކަށް އިޝާރާތް ކުރައިރު هٰذا ގެ ބަދަލުގައި ބޭނުންކުރަނީ هٰذِهِ (ހާޒިހި) މި ކަލިމައެވެ. هٰذا ގެ މާނައަކީ ވެސް އަދި هٰذه ގެ މާނައަކީ ވެސް (މިއީ ނުވަތަ މި) އެވެ.

ما هٰذا؟ (މިއީ ކޮންއެއްޗެއް؟)

ما هٰذا؟ — هٰذا بَيْتٌ

މިއީ ކޮންއެއްޗެއް؟ — މިއީ ގެއެއް

أَهٰذا بَيْتٌ؟ — نَعَمْ، هٰذا بَيْتٌ

މިއީ ގެއެއް ހެއްޔެވެ؟ — އާން. މިއީ ގެއެއް

ما هٰذا؟ — هٰذا قَمِيْصٌ

މިއީ ކޮންއެއްޗެއް؟ — މިއީ ގަމީހެއް

أَ هٰذا سَرِيْرٌ؟ — لاَ، هٰذا كُرْسِيٌّ

މިއީ އެނދެއް ހެއްޔެވެ؟ — ނޫނެކެ. މިއީ ގޮނޑިއެއް

أَ هٰذا مِفْتَاحٌ؟ — لا، هٰذا قَلَمٌ

މިއީ ތަޅުދަނޑިއެއް ހެއްޔެވެ؟ — ނޫނެކެ. މިއީ ގަލަމެއް

ما هٰذا؟ — هٰذا نَجْمٌ

މިއީ ކޮންއެއްޗެއް؟ — މިއީ ތަރިއެއް

❖ ގެއެއް ނުވަތަ މިސްކިތަކާ ބެހޭ ގޮތުން ސުވާލުކުރާ ނަމަ ދިވެހި ބަހުގައި، މިއީ ކޮންއެއްޗެއްތޯ، އެހުރުގެ ބަދަލުގައި އާދޭ، މިއީ ކޮންތަނެއްތޯ، އެވެ. އެހެނަސް އަރަބި ބަހުގައި ބުނާނީ ما هٰذا؟ - މިއީ ކޮންއެއްޗެއް؟ (ފިރިހެން ޖިންސުގެ ނިސްބަތުގައި) ނުވަތަ ما هٰذِهِ؟ - މިއީ ކޮންއެއްޗެއް؟ (އަންހެން ޖިންސުގެ ނިސްބަތުގައި) މިހެންނެވެ. އަރަބި ބަހުގައި ما (މާ)، މި ކަލިމައަކީ ތަފާތު މާނަތަކުގައި ބޭނުންކުރާ ކަލިމައެކެވެ. މި ފިލާވަޅުގައި ބަލާލާފައިވަނީ މީގެ ތެރެއިން "މާ އިސްތިފްހާމިއްޔާ" އެވެ. "މާ އިސްތިފްހާމިއްޔާ" އަކީ ސުވާލު ކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ "ما" އެވެ. މި ތަނުގައި "ما" ގެ މާނައަކީ "ކޮންއެއްޗެއް؟" ކޭ އެވެ.

❖ އާއްމު ދިވެހި ބަހުގައި "މިއީ ކޮންއެއްޗެއް" ކޭ އަހާއިރު އިސްތިޢުމާލުގެ އަކުރު ކަމުގައިވާ "މިއީ" އަންނަނީ ކުރިއަށެވެ. ސުވާލުގެ ފަހުން ކަމުގައިވާ "ކޮންއެއްޗެއް" އަންނަނީ ފަހަތުންނެވެ. އެހެން ނަމަވެސް އަރަބި ބަހުގައި "މިއީ ކޮންއެއްޗެއް" ކޭ އަހާއިރު އިސްތިޢުމާލުގެ ނަން އަންނަނީ ފަހަތުންނެވެ. ސުވާލުކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ކަލިމަ އަންނަނީ ކުރިއަށެވެ. އެހެން ކަމުން ބަހުންބަހަށް، އަރަބި ތަރުޖަމާކުރާއިރު އެ ސުވާލު ދިވެހި ބަހުން އަހާކަމަށްވާނަމަ

ބުނެވޭނީ "ކޮންއެއްޗެއް މިއީ؟" މިހެންނެވެ. އަރަބި ބަހުން ބުނާނީ ما هٰذا؟ (މާ ހާޛާ؟) މިހެންނެވެ. ތަރުޖަމާ މިސާލުތަކަށް ވިސްނާލުމުން މިކަން އޮޅުން ފިލާނެއެވެ. "މާ އިސްތިފްހާމިއްޔާ" ބޭނުންކުރާފައި އިންސާނުން ނޫން އެހެން ތަކެއްޗާ ގުޅިގެން ސުވާލު ކުރުމަށެވެ. ދިވެހިބަހާ އެއްފަދައިން އަރަބި ބަހުން ވެސް އިންސާނަކަށް ނިސްބަތްކޮށް "މިއީ ކޮންއެއްޗެއް؟" ކޭ ނުބުނެވޭނެއެވެ.

❖ ދެން މި ފިލާވަޅުގައި ބަލާލާފައިވަނީ "ހަމްޒާ އިސްތިފްހާމިއްޔާ" ގެ މައްޗަށެވެ. އެއީ ސުވާލުކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ، އެކަހެރިކޮށް އޮންނަ، "އަބަދުވިޔަސް ފެށިގެންވާ ކުރުއަކުރު" އެވެ. أ "އަ" ގެ މާނައަކީ "ހެއްތޯ؟" ނުވަތަ "ތޯ؟" އެވެ. ކުރިގައި ވެސް ބުނެވުނު ފަދައިން ސުވާލުގެ އަކުރު އަރަބި ބަހުގައި ޖުމްލައިގެ ކުރީގައި ބޭނުންކުރެވެނީއެވެ. ދިވެހި ބަހުން "ހެއްތޯ؟" މި ލަފުޒު ބޭނުންކޮށްގެން ސުވާލު ކުރާ އިރު މި ލަފުޒު އަންނާނީ ސުވާލުގެ ޖުމްލައިގެ ފަހަތުންނެވެ. މި ލަފުޒު ބޭނުންކޮށްގެން ކުރާ ސުވާލުގެ ޖަވާބަކީ ވާނީ، އެހެންޏާ "އާއެކޭ" ނުވަތަ "ނޫނެކޭ" އެވެ. ކުރު ޖަވާބަކީ މިގޮތަށް ޖަވާބު ދިނުމުން ފުދޭނެއެވެ. ފުރިހަމަ ގޮތަކީ "އާއެކޭ" ނުވަތަ "ނޫނެކޭ" ބުނުމަށް ފަހު ތަފްސީލު ދިނުމެވެ. ތަރުޖަމާ މިސާލުތަކުން މިކަން ފެންނާނެއެވެ. هٰذا مِفْتَاحٌ މީގެ މާނައަކީ "މިއީ ތަޅުދަނޑިއެއް" މެއެވެ. މިއީ މައުލޫމާތެކެވެ. މީގެ ކުރިއަށް "ހަމްޒާ އިސްތިފްހާމިއްޔާ"

ގެނައުމުން، ސުވާލުކަން ބަދަލުވެއެވެ. އެއީ ދިވެހިބަހުން މި މައުލޫމާތުކޮށްދޭ
ފަދައިން "ހެއްޔެވެ؟" އިތުރުކުރުމުން ސުވާލުކަން ބަދަލުވާ ފަދައިންނެވެ.

މިސާލު: أَ هٰذا مِفْتَاحٌ މިއީ ތަޅުދަނޑިއެއް ހެއްޔެވެ؟

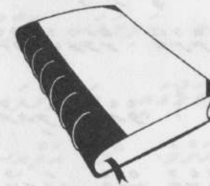
تَمْرِينٌ (1)

ما هٰذا؟

هٰذا مفتاح

ما هٰذا؟

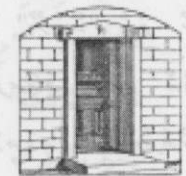
هٰذا كتاب

ما هٰذا؟

هٰذا قلم

ما هٰذا؟

هٰذا باب

ما هٰذا؟

هٰذا بيت

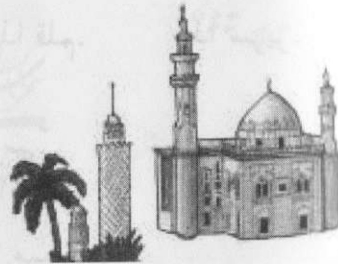
ما هٰذا؟

هٰذا كرسي

تَمْرِينٌ (2)

أَهٰذا بَيْتٌ؟

لا، هٰذا مسجد

أَ هٰذا مِفْتَاحٌ؟

لا، هٰذا قلم

أَهٰذا قَمِيْصٌ؟

نَعَمْ

أَهٰذا نَجْمٌ؟

نَعَمْ

تَمْرِينٌ (3)

إِقْرَأْ وَاكْتُبْ (ކިޔާށެވެ! އަދި ލިޔާށެވެ!)

هذا مكتب. هذا مسجد. هذا قلم. هذا سرير.

ما هذا؟ هذا كرسيّ.

أ هذا بيت؟ لا، هذا مسجد.

ما هذا؟ هذا مفتاح.

مَنْ هٰذا؟ (މިއީ ކާކު؟)

مَنْ هٰذا؟

މިއީ ކާކު؟

هٰذا طَبِيْبٌ

މިއީ ޑޮކްޓަރެއް (ފިރިހެން)

مَنْ هٰذا؟

މިއީ ކާކު؟

هٰذا وَلَدٌ

މިއީ ފިރިހެން ކުއްޖެއް

مَنْ هٰذا؟

މިއީ ކާކު؟

هٰذا طَالِبٌ

މިއީ ދަރިވަރު ކުއްޖެއް (ފިރިހެން)

أهٰذا وَلَدٌ؟

މިއީ ފިރިހެން ކުއްޖެއް ހެއްޔެވެ؟

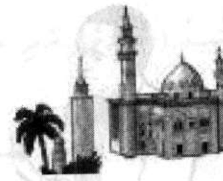

لا، هَذا رَجُلٌ

ނޫނެކެ. މިއީ (ބޮޑު) ފިރިހެނެއް

ما هٰذا؟

މިއީ ކޮން އެއްޗެއް / ތަނެއް؟

هٰذا مَسْجِدٌ

މިއީ މިސްކިތެއް

مَنْ هٰذا؟

މިއީ ކާކު؟

هٰذا تَاجِرٌ

މިއީ ވިޔަފާރިވެރިއެއް (ފިރިހެން)

هٰذا كَلْبٌ

މިއީ ކުއްތާއެއް (ފިރިހެން)

أهٰذا كَلْبٌ؟

މިއީ ކުއްތާއެއް ހެއްދެވެ؟

لا، هَذا قِطٌّ

ނޫނެކޭ. މިއީ (ފިރިހެން) ބުޅަލެއް

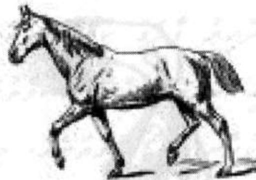

هٰذا حِمَارٌ

މިއީ ފިރިހެން ހިމާރެއް

أهٰذا حِمَارٌ

މިއީ ފިރިހެން ހިމާރެއް ހެއްދެވެ؟

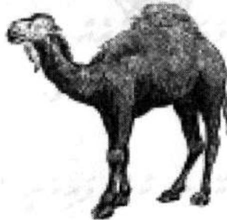

لا، هَذا حِصَانٌ

ނޫނެކޭ. މިއީ (ފިރިހެން) އަހެއް

وَماهٰذا؟

އަދި މިއީ ކޮންއެއްޗެއް؟

هٰذا جَمَلٌ

މިއީ ޖަމަލެއް (ފިރިހެން)

ماهٰذا؟

މިއީ ކޮންއެއްޗެއް؟

هَذا دِيْكٌ

މިއީ ހާލެއް

مَنْ هٰذا؟ މިއީ ކާކު؟		هٰذا مُدَرِّسٌ މިއީ މުދައްރިސެއް (ޓީޗަރެއް)
أهٰذا قَمِيْصٌ؟ މިއީ ގަމީހެއް ހެއްދުވޭ؟		لا، هَذا مِنْدِيْلٌ ނޫނެކޭ. މިއީ ކޭރުމާލެއް

މުދައްރިސުގެ އިރުޝާދު

❖ އަރަބި ބަހުގައި "مَنْ؟" މި ކަލިމައަކީ އިންސާނުންގެ ތަޢާރަފު ހޯދުމުގެ ގޮތުން ސުވާލު ކުރުމަށް ބޭނުން ކުރާ ކަލިމައެކެވެ.

❖ އިންސާނުން ނޫން އެހެން ތަކެތި، އެއީ ދިރޭ ތަކެތި ކަމުގައި ވިޔަސް، އަދި އެއީ ތަކެތި ކަމުގައި ވިޔަސް، އެ އެއްޗަކާ ނުވަތަ އެތަނަކާ ގުޅޭ ތަޢާރަފެއް ހޯދުމުގެ ގޮތުން ސުވާލު ކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ކަލިމައަކީ "مَا؟" އެވެ.

އިންސާނުން ކަމުގައި ވިޔަސް، އަދި އެނޫން އެހެން އެއްޗެއް ކަމުގައި ވިޔަސް، އެއީ ދިރުނި އެއްޗެއްސާ ނުވަތަ ދިރުނި މީހެއްސާ ނުވަތަ ދިރުނި ތަކެއްޗާ އެހުމަށް ބޭނުން ކުރަނީ "ހަމްޒާ އަލްއިސްތިފްހާމިއްޔާ" އެވެ. ހަމްޒާ އިސްތިފްހާމިއްޔާ ބޭނުންކުރާނީ ޖުމުލާގެ އިބްތިދާ ކުރީގައި ދެވިފައިވާނެއެވެ.

❖ މި ފިލާވަޅު ކިޔަވައިދޭން ފަށާއިރު ފަހަރެއް ކުރާ އަހަރެ ނުގެ މަޤާމަށް މިސްކިތަކީ އިސްތިރާކިތޯ މިއީ ކޮންއެއްޗެއް، ސުވާލުކުރާ ކަމެވެ. ދިވެހި (މަހަލު) ބަހުގައި މި ސުވާލު ކުރަނީ މިއީ ކޮންތަނެއް، މި ގޮތަށެވެ. އެހެން ނަމަވެސް އަރަބި ބަހުގައި އިންސާނުން ފިޔަވައި ކޮންމެ އެއްޗަކަށް، އެއީ ދިރޭތަކެއް ކަމުގައި ވިޔަސް، ނުވަތަ ޖަނަވާރެއް ކަމުގައި ވިޔަސް، ސުވާލު ކުރާއިރު އާދޭސް މިއީ ކޮން އެއްޗެއް؟، މި ގޮތަށެވެ.

❖ ދެން މި ފިލާވަޅުގައި ބޭނުން ކުރެވިފައިވާ "وَ" (އަޠްފު ޙަރުފުންގެ ތެރެ) އެވެ. އަރަބި ބަހުގައި އަޠްފު ޙަރުފުންގެ ތެރެ އަދި އެހެން ގޮތްގޮތަށް ވެސް ބޭނުން ކުރެވެއެވެ. އެހެން ނަމަވެސް މި ފިލާވަޅުގައި "وَ" (ވަ) ބޭނުން ކުރެވިފައިވަނީ "އަދި" ނުވަތަ "އާއި" މި މާނައިގައެވެ.

إِقْرَأْ وَاكْتُبْ (ކިޔާށެވެ! އަދި ލިޔާށެވެ!)

(١) ما هذا؟ هذا قلم.

(٢) هذا كلب.

(٣) من هذا؟ هذا طبيب.

(٤) هذا جمل.

(٥) أهذا كلب؟ لا، هذا قط.

(٦) أهذا ديك؟ نعم.

(٧) أهذا حصان؟ لا، هذا حمار.

(٨) هذا منديل.

(٩) أهذا ولد؟ نعم.

(١٠) من هذا؟ هذا رجل.

<u>ބަސްކީސާ</u>

بَيْتٌ ގެއެއް، مَسْجِدٌ މިސްކިތެއް، بَابٌ ދޮރެއް، كِتَابٌ ފޮތެއް،

قَلَمٌ ގަލަމެއް، مِفْتَاحٌ ތަޅުދަނޑިއެއް، مَكْتَبٌ ލިޔާމޭޒެއް، سَرِيْرٌ އެނދެއް،

كُرْسِيٌّ ގޮނޑިއެއް، نَجْمٌ ތަރިއެއް، قَمِيْصٌ ގަމީހެއް، طَبِيْبٌ ޑޮކްޓަރެއް،

وَلَدٌ ފިރިހެން ކުއްޖެއް، طَالِبٌ ކިޔަވާކުއްޖެއް، رَجُلٌ ފިރިހެނެއް ،

تَاجِرٌ ވިޔަފާރިވެރިއެއް، كَلْبٌ ކުއްތާއެއް، قِطٌّ ބުޅަލެއް، حِمَارٌ ހިމާރެއް،

حِصَانٌ އަސެއް، جَمَلٌ ޖަމަލެއް، دِيْكٌ ކުކުޅެއް، مُدَرِّسٌ މުދައްރިސެއް،

مِنْدِيْلٌ ކަރުދާހެއް.

(ނޯޓް:- މި ހުރިހާ ނަމަކީ ވެސް ފިރިހެން ޖިންސުގެ ނިސްބަތުގައި ބޭނުންކުރާ ނަކިރާނަންތަކެވެ.)

الدَّرْسُ الثَّانِيْ (2)

ދެވަނަ ދަރުސް

ذَلِكَ (އެއީ)

ما ذَلِكَ؟ ذَلِكَ نَجْمٌ

އެއީ ކޮންއެއްޗެއް؟ އެއީ ތަރިއެއް

هذا مسجد

وذلك بيت

މިއީ މިސްކިތެއް އަދި
އެއީ ގެއެއް

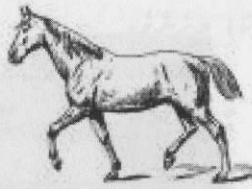
أذلك كلب؟ لا، ذلك قط

އެއީ ވ. ކުއްތާއެއް
ހެއްޔެވެ؟ ނޫނެކޭ. އެއީ ވ. ބުޅަލެކެވެ

هذا حصان

وذلك حمار

މިއީ އަސްއެއް އަދި އެއީ
ހިމާރެއް

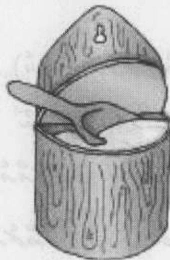
ما ذلك؟ ذلك سرير

އެއީ ކޮންއެއްޗެއް؟ އެއީ އެނދެއް

هذا سُكَّرٌ

وذلك لَبَنٌ

މިއީ ހަކުރު އަދި އެއީ
ކިރު

ما ذلك؟

އެއީ ކޮންއެއްޗެއް؟

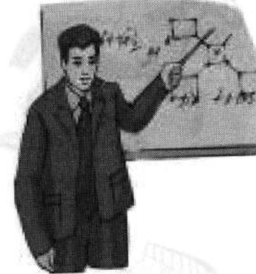

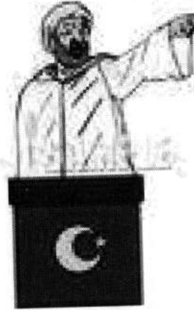
ذلك حَجَرٌ

އެއީ ހިލައެއް

من هذا ومن ذلك؟

هذا مُدَرِّسٌ وذلك إِمَامٌ

މިއީ ކާކު އަދި އެއީ ކާކު؟

މިއީ މުދައްރިސެއް އަދި އެއީ އިމާމެއް

މުދައްރިސުގެ އިރުޝާދު

❖ ޢަރަބި ބަހުގައި ذَلِكَ (އެއީ ނުވަތަ އެ) އަކީ ވެސް هَذَا ފަދައިން އިޝާރާތުގެ ނަމެކެވެ. ނުވަތަ އިސްމުލްއިޝާރާގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ ކަލިމައެކެވެ. ދުރުގައިވާ އެއްޗަކަށް އިޝާރާތްކޮށްފައި އެއާ ދުރު ތަފާތަކުވެއް ދޭ ކަމުގައިވާނަމަ އެ އެއްޗެއްގެ ނަމުގެ ކުރިއަށް ذَلِكَ މި ބަސް ބޭނުން

ކުރެވެއެވެ. هٰذا ފަދައިން ذَلِكَ މި ބަހަކީ ވެސް ފިރިހެން ނަންނަމުން އިޝާރާތް ކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ކަލިމައެކެވެ. ދުރުގައިވާ، އަންހެން ޖިންސުގެ އެއްޗަކަށް އިޝާރާތް ކުރާއިރު ذَلِكَ ގެ ބަދަލުގައި ބޭނުންކުރާނީ تِلْكَ (ތިލްކަ) މި ކަލިމައެވެ. ذَلِكَ ގެ މާނައަކީ ވެސް އަދި تِلْكَ ގެ މާނައަކީ ވެސް (އެއީ ނުވަތަ އެ) އެވެ. ذَلِكَ މިބަސް އަލިފާސްކަމުގައި، ލިޔުމުގައި ޙަރަފެއް ކިޔާނީ ذَالِكَ (ޛާލިކަ) މިހެންނެވެ.

❖ وَ (އަދި ނުވަތަ އާއި) ކިޔާނީ ޢަރަބިން އަންނަ ތަރުތީބު ދެމެދަން ހުސްބައެއް ނުލައި، އެ ތަކުރާ ކިޔައިދޭށެވެ.

❖ هَذَا الْكُرْسِيُّ ފަދަ ޖުމްލަކުގައި، އިޝާރާތުގެ ނަން هَذَا އަށް ކިޔާނީ އިސްމުލްއިޝާރާ އެވެ. الْكُرْسِيُّ އަށް ކިޔާނީ އަލްމުޝާރު އިލައިހި (ނުވަތަ އެއަށް އިޝާރާތްކުރެވޭ) އެވެ.

تَمْرِينٌ

إِقْرَأْ وَاكْتُبْ (ކިޔާށެވެ! އަދި ލިޔާށެވެ!)

(١) هذا سكر وذلك لبن. (٢) من ذلك؟ ذلك وزير.

(٣) أذلك قط؟ لا، ذلك كلب. (٤) ما هذا؟ هذا حجر.

ބަސްމާނަ

إِمَامٌ އިމާމެއް، حَجَرٌ ހިލަގަނޑެއް، سُكَّرٌ ހަކުރު، لَبَنٌ ކިރު. وَزِيرٌ ވަޒީރެއް.

الدَّرْسُ الثَّالِثُ (3)

ތިންވަނަ ފިލާވަޅު

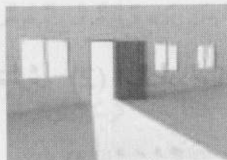
بَيْتٌ : اَلْبَيْتُ ގެއެއް : ގެ   كِتَابٌ : اَلْكِتَابُ ފޮތެއް : ފޮތް

قَلَمٌ : اَلْقَلَمُ ގަލަމެއް : ގަލަން   جَمَلٌ : اَلْجَمَلُ ޖަމަލެއް : ޖަމަލު

اَلْقَلَمُ مَكْسُورٌ

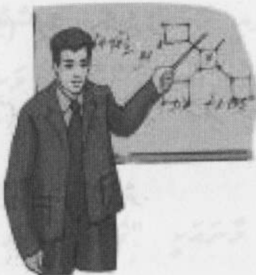
ގަލަން ވަނީ ބިންދިފައި

اَلْبَابُ مَفْتُوحٌ

ދޮރު ހުރީ ހުޅުވާފައި

اَلْوَلَدُ جَالِسٌ، وَالْمُدَرِّسُ وَاقِفٌ

ވިދާރުން ކުއްޖާ އިނީ
އިށީންނެވިގެން އަދި
މުދައްރިސް ހުންނަނީ
ކޮޅަށެވެ

(١) الكتابُ جَدِيدٌ وَالْقَلَمُ قَدِيمٌ. (٢) اَلحِمارُ صَغِيرٌ وَالْحِصَانُ كَبِيرٌ

(٣) الكرسيُّ مَكْسُورٌ. (٤) الْمِنْدِيلُ وَسِخٌ.

(٥) المَاءُ بَارِدٌ. (٦) القَمَرُ جَميل.

(٧) البَيْتُ قَرِيْبٌ والمَسْجِدُ بَعِيْدٌ. (٨) الحَجَرُ ثَقِيْلٌ والوَرَقُ خَفِيْفٌ.

(٩) اللبَنُ حَارٌّ. (١٠) القَمِيصُ نَظِيْفٌ.

މަތީގައިވާ ޖުމްލަތަކުގެ މާނަ:

(1) ފޮތް އަލެވެ، އަދި ގަލަން ބާވެ. (2) ހިމާރު ކުޑައެވެ، އަދި އަސް ބޮޑެވެ.

(3) ގޮނޑި ވަނީ ބިންދިފައެވެ. (4) ކުޑަރުމާލު ހަޑިއެވެ. (އޮޅި ދޮވެފައެވެ.)

(5) ފެން ފިނިއެވެ. (6) ހަނދު ރީއްޗެވެ.

(7) ގެ ކައިރިއެވެ، އަދި މިސްކިތް ދުރެވެ. (8) ހިލަ ބަރެވެ، އަދި ކަރުދާސް ލުއެވެ.

(9) ކިރު ހޫނެވެ. (10) ގަމީސް ސާފުވެ.

ދަރުސުގެ އިރުޝާދު

❖ އިސްމެއްގެ ކުރިއަށް "ال" (އަލިފް ލާމް) ނުވަތަ "އަލް" ނާންނަ ހިނދު އިސްމުގެ ފަހަތު އަކުރުގައި އޮންނާނީ ތަންވީން (ދެ ފިލި) އެވެ. އެއީ އުނބުން ފިއްތުން ނުވަތަ އަނބަން ފިއްތުން ނުވަތަ އިނބިން ފިއްތުމެވެ.

❖ މި ފާޑުގެ ގައި ހުރަހެޅިފައިވާ މިސާލުތަކުގައި ހުރީ ދެވަން ފަސް އުނބުން ފިއްތެވެ. އެއްމު އުސޫލުގައި އަރަބި ބަހުގައި ކޮންމެ އިސްމެއް ފަސް ނިމިފައި ހުންނަނީ އުބުފިލި ނުވަތަ އުނބުންފިލީގެ ގޮތުގައެވެ.

❖ އިނބިން ފިއްތާއި އިބުފިލި، އަދި އަނބަން ފިއްތާއި އަބަފިލި، އަންނާނީ އިސްމުގެ ކުރިއަށް އަންނަ ކަލިމައެއްގެ ގޮތުންނެވެ.

❖ އިސްމެއްގެ ކުރިއަށް "ال" ގެނައުމުން އެ އިސްމެއް ނުވަތަ ނަކިރާ ޚާއްޞަވަނީއެވެ. ނުވަތަ އާންމުކޮށް ވަނީއެވެ. މިއަށް އަރަބި ބަހުގައި ކިޔަނީ މަޢުރިފާއެވެ. އަލިފް ލާމް ނުލައި އޮންނަ އިސްމު ވާނީ ނަކިރާއަކަށެވެ. ނުވަތަ އާންމު ނަމަކަށެވެ. ނުވަތަ ޚާއްޞަ ވަކި އެއްޗަކަށް ނޫން ނަމާ، އާންމުކަމަކަށެވެ.

❖ ތަންވީނާއެކު އޮންނައިރު "بَيْتٌ" މި ބަހުގެ މާނައަކީ "ގެއެއް" އެވެ. "بَيْتٌ" މި ބަހުގެ ކުރިއަށް "ال" އެޅުމުން ހެދޭނީ "البَيْتُ" މި ގޮތަށެވެ.

❖ "ال" އަޅުވުމުން "بَيْتٌ" މި ބަހުގައި އޮންނަ ދުންބުރު ފިލި "تٌ" ބަދަލުވާނީ އުބުފިލި "تُ" އަށެވެ. އެހެން ކަމުން ކިޔާނީ " البَيْتُ" މި ގޮތަށެވެ. " البَيْتٌ" މި ގޮތަށް ކިޔުން ސައްޙަވެގެއް ނުވާނެއެވެ.

❖ "البَيْتُ" ގެ މާނައަކީ "ގެ" އެވެ. "ގެއެއް" މިހެން ބުނުމުން އެނގެނީ އެއީ ކޮންމެވެސް އެއް ގެއެއް ކަމެވެ. އެހެން ނަމަވެސް "ގެ" މިހެން ބުނުމުން އެ ބުނަނީ ވަކި ޚާއްޞަ ގެއެއްގެ ވާހަކަ އެނގެއެވެ. ނުވަތަ މުޚާތަބު ކުރެވޭ މީހަކަށް އެނގޭ ގެއެއް ކަން އެނގެއެވެ. މިސާލަކަށް: "ގެއަށް ދޭ!" މިހެން ބުނުމުން އެ ބުނަނީ މުޚާތަބުކުރެވޭ މީހާގެ ކިޔެއްސުން އެނގިފައިވާ ގެއަކަށް ދާށެވެ. އެހެން ނަމަވެސް "ގެއަކަށް ދޭ!" މިހެން ބުނުމުން، އެ ބުނެފައި ކޮންމެވެސް އެއް ގެއަކަށް ދާށެވެ. ވަކި ޚާއްޞަ ގެއެއްގެ ވާހަކައެއް ނޫނެވެ. މިފަދައިން މިސާލުތަކަށް ވިސްނާލުމުން މިކަން އިތުރަށް ސާފުވާނެއެވެ.

❖ އަރަބި އަލިފުބާގައި އޮންނަނީ 28 އަކުރެވެ. މީގެ ތެރެއިން 14 އަކުރަކަށް ކިޔަނީ ޝަމްސިއްޔަ އަކުރުތަކެވެ. އަނެއް 14 އަކުރަށް ކިޔަނީ ޤަމަރިއްޔަ އަކުރުތަކެވެ.

❖ ޝަމްސިއްޔަ އަކުރުތަކަކީ، އެ އަކުރަކާއި ތަލަފުޒުކުރުމުގައި ދުލުގެ ކުރިކޮޅު ބޭނުންކުރަން ޖެހޭ އަކުރުތަކެވެ. މިސާލަކަށް: ت، ن، ر، س. ޤަމަރިއްޔަ އަކުރަކާއި އަދާކުރުމުގައި ދުލުގެ ކުރިކޮޅުގެ ދައުރެއް ނުވެއެވެ. މިސާލަކަށް: ب، و، م، ك.

❖ ޝަމްސިއްޔަ އަކުރެއްގެ ކުރިއަށް "ال" އަޅުވައިފި ނަމަ، "لْ" (ލާމު ސުކޫނު) ގެ އަޑު ފާޅުވުމުގެ ބަދަލުގައި، އެ ކަލިމައެއް ތަލަފުޒުކުރުމުގައި ހުންނަނީ، އެކަލިމަ ފެށޭ އޮންނަ ޝަމްސިއްޔަ އަކުރަށް ތަޝްދީދުވެގެންނެވެ. މިސާލަކަށް: އައްޝަމްސު (އިރު) ތަލަފުޒުކުރާނީ އަލްޝަމްސު، މި ގޮތަށެވެ. ش އަކީ ޝަމްސިއްޔަ އަކުރަކަށްވާތީއެވެ. ލިޔުމުގައި މިކަން ފާހަގަކުރުމުގެ ގޮތުން، ކަލިމައިގެ ފުރަތަމަ އަކުރުގައި ތަޝްދީދުގެ ޢަލާމާތް ކޮޅުގައިވާ "ޝައްދާ" ޖަހާފައިވާ ތަން ފެންނާނެއެވެ. މިސާލަކަށް: الشَّمْسُ.

❖ ޤަމަރިއްޔަ އަކުރެއްގެ ކުރިއަށް "ال" އަޅުވުމުން، އެ އަކުރަށް ތަޝްދީދުކުރާކަށް ނުޖެހެއެވެ. އެހެންކަމުން ޤަމަރިއްޔަ އަކުރެއްގެ ކުރިއަށް "ال" އަޅުވުމުން، "لْ" (ލާމު ސުކޫނު) ގެ އަޑު ފާޅުވާނެއެވެ. މިސާލަކަށް:

الْقَمَرُ އަލްޤަމަރު (ހަނދު)، މި ބައްޔެވެ. މިތަންގައި ޤ އަށް ތަޝްދީދުދުވުމުގެ ބަދަލުގައި "ލާމު ސުކޫނު" ގެ އަޑު ފައުޅުވަނީ، ޤ އަކީ ޤަމަރީއްޔަ އަކުރަކަށްވާތީއެވެ.

❖ ސަފްހާ - 38 އަދި 39 ގައި ޝަމްސިއްޔަ އަކުރުތަކާއި ޤަމަރިއްޔަ އަކުރުތަކުގެ ތާވަލެއް ހިމަނާފައިވާނެއެވެ. މި ތާވަލު ބެލުމުން ޝަމްސިއްޔަ އަކުރުތަކާއި ޤަމަރިއްޔަ އަކުރުތަކަކީ ކޮބައިކަން ސާފުވާނެއެވެ.

❖ "الْ" ގެ "اَ" މިއަޑު (އަލިފު އަބަފިލިގެ އަޑު) ފުރުވާނީ އެ ކަލިމައިގެ ކުރިއަށް އެހެން ކަލިމައެއް ނުނައަސް ހިނދުއެވެ. އެ ކަލިމައިގެ ކުރިއަށް އެހެން ކަލިމައެއް އައިސްފި ނަމަ "اَ" (އަލިފު އަބަފިލިގެ އަޑުން) ތަލަފުޒުކުރާނީ ނުކިޔާ ދޫކޮށްލާށެވެ. ކިޔުމުގައި މިއަކުރު ދޫކޮށްލެވޭނަމަވެސް ލިޔުމުގައި މިއަކުރު ހުންނާނެއެވެ. މިސާލަކަށް: "البَيْتُ" (އަލްބައިތު) މި ކަލިމައިގެ ކުރިއަށް "وَ" (ވަ) އައުމުން ވެސް ލިޔާނީ އަލިފާއެކު "وَالبَيْتُ" މިހެންނެވެ. އެކަމަކު ކިޔާނީ "وَالبَيْتُ" (ވަލްބައިތު) މިހެންނެވެ. "ވަ އަލްބައިތު" މިހެންނެއް ނޫނެވެ. މި ބައްޔެން ތަލަފުޒުކުރުމުގައި "ހަމްޒާ" ގެ އަޑު އުނިވެގެންދާތީ، އެ އަޑު ތަލަފުޒުކުރަން ނުޖެހޭކަން ދައްކައިދިނުމުގެ ބޮޑުން

"ހަމްޒާ" ގެ މަތީގައި "ٱ" މި ނިޝާން ޖަހައެވެ. އެއީ "وَٱلْبَيْتُ" (ވަލްބައިތު) މި ބައްޔެވެ. ކަލިމައެއް ކުރިއަށް އައުމުގެ ސަބަބުން، މި ބައްޔެން ދާގެ އަޑު އުނިވެގެންދާ ހަމްޒާއަށް ކިޔަނީ "ހަމްޒަތުލްވަޞްލު" އެވެ.

❖ ކުރީގެ ފިލާވަޅުތަކުގައި އަހަރެމެންނަށް "ތަންވީނު"ގެ އެކަކީ ނޫނުގެ ނިޝާނެއްކަން ދަސްކޮށްފައިވެއެވެ. އެހެންކަމުން بَيْتٌ ފަދަ ބަސްބަސް ތަލަފުޒުކުރަން ޖެހޭނީ "ގެއެއް" މި ފަދައިންނެވެ. އެހެން ނަމަވެސް "مَفْتُوحٌ" ފަދަ ސިފަތައް ނުވަތަ ނަންއިތުރުކުރާ ދިވެހިބަހަށް ތަލަފުޒުކުރުމުގައި، އެކަކީކުރުމުގެ އަކުރުކަމުގައިވާ "އެއް" ބޭނުމެއް ނުކުރާނެއެވެ.

تَمَارِينُ

(1) إِقْرَأْ وَاكْتُبْ مَعَ ضَبْطِ أَوَاخِرِ الكَلِمَاتِ

(ކިޔާށެވެ! އަދި ކަލިމައިގެ ފަހު އަކުރުގެ ޙަރަކާތް ޖެއްސުމާއެކު ލިޔާށެވެ!)

މިސާލަކަށް: مَسْجِدٌ ގެ ފަހުއަކުރު ލިޔަންވާނީ ތަންވީނާއެކުގައެވެ. المَسْجِدُ ގެ ފަހު އަކުރު ގައި ތަންވީނެއް ނުޖެހޭނެއެވެ.

مَسْجِدٌ. المَسْجِدُ. المَاءُ. مَاءٌ. البَيْتُ. بَابٌ. قَلَمٌ. القَلَمُ. الكَلْبُ. كَلْبٌ. قَمِيصٌ. وَلَدٌ. الحَجَرُ. الوَلَدُ. حِمَارٌ. الحِمَارُ. الحِصَانُ. حِصَان

(2) إِقْرَأْ وَاكْتُبْ

(ކިޔާށެވެ! އަދި ލިޔާށެވެ!)

(١) المكتبُ مكسور. (٢) المدرس جديد

(٣) القميصُ وسخٌ. (٤) اللبن بارد.

(٥) المسجدُ مفتوحٌ. (٦) الحجرُ كبيرٌ.

(٧) اللبنُ باردٌ والماءِ حارٌّ. (٨) المهندسُ جالسٌ والمدرسِ واقف.

(٩) القمرُ بعيدٌ. (١٠) المنديلِ نظيف.

(3) اِمْلأْ الفراغ فيما يلي بوضع الكلمة المناسبة من الكلمات التالية

(ތިރީގައިވާ ކަލިމަތަކުގެ ތެރެއިން މުނާސިބު ކަލިމަ ލިޔެގެން ހުސްތަން ފުރާށެވެ!)

جَمِيلٌ (ރީތި). وَسِخٌ (ހަޑި). مَفْتُوحٌ (ހުޅުވިފައި). حَارٌّ (ހޫނު).

ثَقِيلٌ (ބަރު). خَفِيفٌ (ލުއި).

(١) الحجر ثَقِيلٌ (٢) الباب مَفْتُوحٌ

(٣) القمر جَمِيلٌ (٤) الورق خَفِيفٌ

(٥) المنديل وَسِخٌ (٦) اللبن حَارٌّ

(4) اِمْلأْ الفراغ فيما يلي بوضع كلمة مناسبة

(މުނާސިބު ކަލިމައެއް ލައިގެން ހުސްތަން ފުރާށެވެ!)

ނޯޓް:- ޖުމްލައިގެ ފުރަތަމަ ކަލިމަ ވަންޖެހޭނީ މަޢުރިފާއަކަށެވެ.

މިސާލަކަށް: البَيتُ نَظِيفٌ. (ގެ ސާފުވެ.)

(١) ________ نظيف. (٢) ________ مكسور.

(٣) ________ بارد. (٤) ________ قريب.

(٥) ________ بعيد. (٦) ________ واقف.

(٧) ________ جالس. (٨) ________ كبير.

(٩) ________ قديم. (١٠) ________ جديد.

نَجْمٌ : النَّجْمُ ތަރިއެއް : ތަރި رَجُلٌ : الرَّجُلُ ފިރިހެނެއް : ފިރިހެނާ

دِيكٌ : الدِّيكُ ކުކުޅެއް : ކު (ކުޅު) طَالِبٌ : الطَّالِبُ ދަރިވަރެއް : ދަރިވަރު

(١) النَّجْمُ بَعِيدٌ. (٢) الرَّجُلُ وَاقِفٌ.

(٣) السُّكَّرُ حُلْوٌ. (٤) الطَّالِبُ مَرِيضٌ.

(٥) الدِّيكُ جَمِيلٌ. (٦) الدَّفْتَرُ جَدِيدٌ.

(٧) التَّاجِرُ غَنِيٌّ. (٨) الدُّكَّانُ مَفْتُوحٌ.

(٩) الوَلَدُ فَقِيرٌ. (١٠) التُّفَّاحُ لَذِيذٌ.

(١١) الطَّبِيبُ طَوِيْلٌ وَالمَرِيضُ قَصِيرٌ.

މަތީގައިވާ ޖުމްލަތަކުގެ މާނަ:

(1) ތަރި ހުރީ ދުރުގައެވެ. (2) ފިރިހެނާ ހުރީ ކޮޅަށެވެ.

(3) ހަކުރު ފޮނިއެވެ. (4) ދަރިވަރަކީ ބަލިމީހެކެވެ. (5) ކުކުޅު ރީއްޗެވެ.

(6) ނަޖުމުތައް އަލިވެ. (7) ވިޔަފާރިވެރިޔާ މުއްސަނދިވެ.

(8) ފިޔާތަ ހުރި ހުދުވާވަޔެވެ. (9) ވިރިހަންކުއްޖާ ވަޔިތެވެ. (10) އާވަށް ދިގެވެ.

(11) ޤާނޮތަށް ދިޔެވެ، އަދި ބަލިމާ ކުރެވެ.

تَمْرِينٌ

(1) إِقْرَأْ وَاكْتُبْ مَعَ ضَبْطِ أَوَاخِرِ الكَلِمَات

(ކިޔާށެވެ! އަދި ކަލިމަތަކުގެ ފަހު އަކުރުގެ ހަރަކަތް ޖެހުމާއެކު ލިޔާށެވެ!)

الباب. التاجر. النجم. القمر. الديك. الماء. السرير. البيت. المسجد. الرجل. السكر. الورق.

(2) اِمْلأْ الفراغ فيما يلي بوضع كلمةٍ مناسبةٍ

(މުނާސިބު ކަލިމައެއް ޖަހައިގެން ހުސްތަން ފުރާށެވެ!)

(١) التاجرُ غني. (٢) السكرُ حلو.

(٣) [illegible] مريض. (٤) [illegible] لذيذ.

(٥) [illegible] طويل. (٦) الولدُ قصير.

(3) إِخْتَرْ كلمةً من القائِمَةِ (ب) تناسب الكلمة التي فِي القَائِمَةِ (أ)

(أ ގެ ބައިގައިވާ ކަލިމައާ ގުޅޭ ކަލިމައެއް ب ގެ ބައިން އިޚްތިޔާރު ކުރާށެވެ!)

(أ)	(ب)
1 الطالب	لذيذ 3
2 الدكان	مكسور 6

التفاح	ثقيل
الماء	مفتوح
الحجر	مريض
القلم	حارّ

اَلْحُرُوفُ الْقَمَرِيَّةُ وَالْحُرُوفُ الشَّمْسِيَّةُ

(ޤަމަރިއްޔާ އަކުރުތަކާއި ޝަމްސިއްޔާ އަކުރުތައް)

اَلْحُرُوفُ الْقَمَرِيَّة	اَلْحُرُوفُ الشَّمْسِيَّة
(١) أ: الأَبُ	(١) ت: التَّاجِرُ
(٢) ب: الْبَابُ	(٢) ث: الثَّوْبُ
(٣) ج: الْجَنَّةُ	(٣) د: الدِّيكُ
(٤) ح: الْحِمَارُ	(٤) ذ: الذَّهَبُ

اَلْحُرُوفُ الْقَمَرِيَّة	اَلْحُرُوفُ الشَّمْسِيَّة
(٥) خ: الْخُبْزُ	(٥) ر: الرَّجُلُ
(٦) ع: الْعَيْنُ	(٦) ز: الزَّهْرَةُ
(٧) غ: الْغَدَاءُ	(٧) س: السَّمَكُ
(٨) ف: الْفَمُ	**(٨) ش: الشَّمْسُ**
(٩) ق: الْقَمَرُ	(٩) ص: الصَّدْرُ
(١٠) ك: الْكَلْبُ	(١٠) ض: الضَّيْفُ
(١١) م: الْمَاءُ	(١١) ط: الطَّالِبُ
(١٢) و: الْوَلَدُ	(١٢) ظ: الظُّهْرُ
(١٣) هـ: الْهَوَاءُ	(١٣) ل: اللَّحْمُ
(١٤) ي: الْيَدُ	(١٤) ن: النَّجْمُ

تَمْرِيْنٌ

إِقْرَأْ الكلمات الآتية واكتبها مراعيًا قواعد نطق

الحروف القمرية والشمسيّة

(އަންނަނިވި ކަލިމަތައް ކިޔާށެވެ! އަދި ޤަމަރިއްޔާ އަކުރުތަކާއި ޝަމްސިއްޔާ އަކުރުތައް ކިޔުމުގެ ގަވާއިދާ އެއްގޮތަށް ޖުމްލަ ލިޔުން ލިޔާށެވެ!)

البيتُ. الديكُ. المدرسُ. البابُ. الطالبُ. السكرُ. الدفترُ. الأَخُ.

الرَسُولُ. الوَجْهُ. الصَدِيْقُ. القُرآن. الصَلاةُ. الكَعْبةُ. الرَأْسُ. الإِصْبَع.

الصَابُون. الظُفْرُ. الفَجْرُ. الظُهْرُ. العَصْرُ. المَغْرِبُ. العِشاء.

ދަރުސްގެ ޚުލާޞާ

❖ عَبْدُ الرَّحْمٰنِ މިނަން ކިޔައިދީ ބަސް މިހެން "ޢަބްދުއްރަޙްމާން" މިހެން ކިޔާ ގޮތެވެ. الرَّحْمٰنُ މިކަލިމައަށް ބަލާއިރު، "ال" ގެ ފަހަތަށް އަންނަނީ "ر" އެވެ. މިއީ ޝަމްސިއްޔާ އަކުރެކެވެ. އެހެންކަމުން މިއަކުރުގެ ކުރިއަށް "ل" ގެ އަޑު ނުގެނެވޭނެއެވެ. މީގެ ބަދަލުގައި ކުރަންޖެހެނީ

"ر" އަކުރު ދެފަހަރުކޮށެވެ. އެހެންވީމާ ކިޔަންޖެހޭނީ "ޢަބްދުއްރަޙްމާން" މިހެންނެވެ.

ތަމްރީނު

غَنيٌّ މުއްސަނދި، فَقِيرٌ ފަގީރު، طَوِيلٌ ދިގު، قَصِيرٌ ކުރު، بَارِدٌ ފިނި، حَارٌّ ހޫނު، جَالِسٌ އިށީނދެގެން، وَاقِفٌ ކޮޅަށް، جَدِيدٌ އައު، قَدِيمٌ ބާ، قَرِيبٌ ކައިރި، بَعِيدٌ ދުރު، نَظِيفٌ ސާފު، وَسِخٌ ހަޑި (ތޮ)، صَغِيرٌ ކުޑަ، كَبِيرٌ ބޮޑު، خَفِيفٌ ލުއި، ثَقِيلٌ ބަރު، الوَرَقُ ކަރުދާސް، المَاءُ ފެން، التُّفَّاحُ އާޕަލް (ސޭބު)، جَمِيلٌ ރީތި، الدُّكَّانُ ފިހާރަ، حُلْوٌ ފޮނި، مَرِيضٌ ބަލި / ބަލިމީހާ، القَمَرُ ހަނދު، مَفْتُوحٌ ހުޅުވިފައި، مَكْسُورٌ ބިންދިފައި. الأَبُ ބައްޕަ، الثَّوْبُ ހެދުން (އަންނައުނު)، الْجَنَّةُ ސުވަރުގެ/ބަގީޗާ، الذَّهَبُ ރަން، الْخُبْزُ ރޮށި، الْعَيْنُ ލޯ، الزَّهْرَةُ މާ/ފިނިފެން، الْغَدَاءُ މެންދުރުގެ ކެއުން (ހެނދުނު)، السَّمَكُ ކަނޑުމަސް، الْفَمُ އަނގަ، الشَّمْسُ އިރު، الْقَمَرُ ހަނދު، الصَّدْرُ ގޮގަތި، الضَّيْفُ މެހުމާނު، الظَّهْرُ ބުރަކަށި، الْهَوَاءُ ވައި، اللَّحْمُ އަސްގަނޑު މަސް، الْيَدُ އަތް.

ނަޙުވު (ޤަވާޢިދު) ފިލާވަޅު

طَارِقٌ مُدَرِّسٌ	مُحَمَّدٌ إِمَامٌ	حَامِدٌ طَبِيْبٌ
ޠާރިޤަކީ މުދައްރިސެއް،	މުޙައްމަދަކީ އިމާމެއް،	ޙާމިދަކީ ޠަބީބެއް.
الْكِتَابُ جَدِيدٌ	الْقَلَمُ قَدِيمٌ	الْقَمِيْصُ نَظِيْفٌ
ފޮތް އައުވެ.	ގަލަމް ބާވެ.	ގަމީސް ސާފުވެ.

❖ ޖުމުލައިގެ އާލާ ފަހަރު ޖެހިލަތަށް ގެނުވައި ހުންނަނީ މުބްތަދާ (ސަބަބުކާރު) އަކާއި ހަމަކުރު (ޚަބަރުކާރު) އެއްގެ ގަޑިއަކުންނެވެ. ޖުމުލައިގާ މުސްތަޤްބަލުގައި ކުރިބައިގެ މުބްތަދާއެވެ. ފަހު ބައިގެ ޚަބަރެވެ. ޖުމުލައިގާ ޖެހިލަތަށް ބަހުގެ ހިސާބެއް ހިސާބުކުރެވެ.

❖ الْكِتَابُ جَدِيدٌ (ފޮތް އައުވެ.) މިހެން ބުނެވިއްޔާ، ފޮތަކީ، އެއާ ގުޅޭ ވާހަކަދައްކާ އެއްޗެވެ. އަދި އޭގެ ނަންބަރުވެސް ޖުމުލައިގެ ކުރި ބައިގައެވެ. އެހެންކަމުން ޖުމުލައިގެ ކުރި ބައިގެ ނުވަތަ މުބްތަދާ (ސަބަބުކާރު) އަކީ އެއެވެ. "އައުވެ." މިއީ ފޮތާބެހޭ ދެކޭ ވާހަކައެވެ. ނުވަތަ ފޮތާ ބެހޭ ގޮތުން ދޭ ހަމަކުރު (ޚަބަރުކާރު) އެވެ.

❖ الْمُبْتَدَأُ ގެ ތަޝްކީލަކީ ضمّة (އުބުފިލި) އެވެ. ތަޝްކީލާ ބެހޭ ބައިގެ މާނައަކީ، ލަފްޒުގެ ފަހު އަކުރުގެ ފިލި ނުވަތަ ފިލިގެ ހާލަތެވެ. ޖުމުލައިގާ މުސްތަޤްބަލުން މުބްތަދާގެ ފަހު އަކުރު އޮންނަނީ، އުބުފިލީގެ ހާލަތުގައި ކަން ފެންނާނެއެވެ. މިސާލު: الْكِتَابُ

❖ الْخَبَرُ ގެ ތަޝްކީލަކީ ވެސް ضمّة (އުބުފިލި) އެވެ. މިސާލު: جَدِيدٌ

❖ ފިލިގެ ހާލަތު ބަޔާންކުރާއިރު، ضمّة ނުވަތަ އުބުފިއްޔާ ބުނުއިރުގަ ދޭ ޖަހައިފި އުބުފިއްޔާއި އުންބުނުފިލިގެ ވާހަކައެވެ. كسرة ނުވަތަ އިބުފިއްޔާ ބުނުއިރުގަ ދޭ ޖަހައިފި އިބުފިއްޔާއި އިންބުނުފިލިގެ ވާހަކައެވެ. فتحة ނުވަތަ އަބުފިއްޔާ ބުނުއިރުގަ ދޭ ޖަހައިފި އަބުފިއްޔާއި އަންބުނުފިލިގެ ވާހަކައެވެ.

❖ މުބްތަދާ އޭގެ މުފީދުކަރު (ފިލިޔާށް) ކުރިން ހަމަޖެހިވާނަމަ ބަހަރު ވެސް އޮންނަން ޖެހޭ މުފީދުކަރުކަތެވެ. މިސާލު: الْكِتَابُ جَدِيدٌ (ފޮތް އައުވެ.)

❖ މުބްތަދާ އޭގެ މުއައްނަޘް (އަންހެން) ކަން ކަމުގައިވާނަމަ ޚަބަރު ވެސް އަންނަން ޖެހޭނީ މުއައްނަޘްކޮށްތާނެވެ. މިސާލު: السَّاعَةُ جَدِيدَةٌ (ގަޑި އަލުވެ.)

❖ އާއްމު ގޮތެއްގައި މުއައްނަޘް (އަންހެން ޖިންސު) ގެ ޢަލާމާތަކީ ތާއުމަރުބޫޠާ ة އެވެ. މިސާލު: جَدِيدَةٌ. އިތުރު މިސާލެއް: تِلْكَ السَّيَّارَةُ جَمِيلَةٌ މި ޖުމްލަގައި تِلْكَ السَّيَّارَةُ މިއީ މުބްތަދާއެވެ. جَمِيلَةٌ މިއީ ޚަބަރެވެ. މުބްތަދާގެ ވެސް އަދި ޚަބަރުގެ ވެސް ތަންވީނާ ضمّة އެވެ. މުބްތަދާ މުއައްނަޘްކޮށްތާން އޮތުމުން ޚަބަރު ވެސް އޮތީ މުއައްނަޘްކޮށްތާނެވެ. تِلْكَ އަކީ ދުރުގައިވާ މުފްރަދު މުއައްނަޘް އެއްޗަކަށް އިޝާރާތްކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ އިސްމުލްއިޝާރާއެވެ. السَّيَّارَةُ އަކީ އަލްމުޝާރު އިލައިހިއެވެ.

ބަސްލިސްޓު

دِينٌ ދީނެއް، كَبِيرٌ ބޮޑު، خَالِقٌ ޚާލިޤެއް، وَاحِدٌ އެކެއް، عَبْدٌ (ފިރިހެން) އަޅެއް، نَبِيٌّ ނަބިއްޔެއް، عَالِمٌ އިލްމުވެރިއެއް، صَالِحٌ ޞާލިޙު، مُجَاهِدٌ ޖިހާދުގައި މަސައްކަތްކުރާ މީހެއް، صَادِقٌ ތެދުވެރި، بَيْتٌ ގެއެއް،

ތަމްރީން

ބަސްލިސްޓުގައި ދީފައިވާ ބަސްތަކާއި އޭގެ މާނައަށް ބަލާފައި ތިރީގައި މިވާ އަރަބި ޖުމްލަތަކާއި އޭގެ މާނައަށް ވިސްނައި، އަމަލިކުރާށެވެ.

(١) اَلإسْلاَمُ دِينٌ. އިސްލާމަކީ ދީނެއް.

(٢) مَجِيدٌ عَالِمٌ. މަޖީދަކީ އިލްމުވެރިއެއް.

(٣) عَبَّاسٌ مُجَاهِدٌ. އައްބާސަކީ ޖިހާދުގައި މަސައްކަތްކުރާ މީހެއް.

(٤) الْبَيْتُ كَبِيرٌ. ގެ ބޮޑު.

(٥) الْعَبْدُ صَالِحٌ. އަޅުމީހާ ޞާލިޙު.

(٦) الطَّبِيبُ صَادِقٌ. ޑޮކްޓަރު ތެދުވެރިއެއް.

الدَّرْسُ الرَّابِعُ (4)

ހަތަރުވަނަ ފިލާވަޅު

(أ)

البيتُ : فِي البيتِ — ގެ : ގޭގައި

المسجدُ : فِي المسجدِ — މިސްކިތް : މިސްކިތުގައި

المكتبُ: عَلَى المكتبِ — ލިޔާމޭޒު : ލިޔާމޭޒު މަތީގައި

السريرُ: عَلَى السريرِ — އެނދު : އެނދު މަތީގައި

(ب)

أَيْنَ مُحَمَّدٌ؟ هُوَ فِي الغُرْفَةِ. މުޙައްމަދު ކޮބާ؟ އޭނާ ވީ ކޮޓަރީގައި.

وَأَيْنَ يَاسِرٌ؟ هُوَ فِي الْحَمَّامِ. އަދި ޔާސިރު ކޮބާ؟ އޭނާ ވީ ފެންވަރާ ކޮޓަރީގައި.

وأَيْنَ آمِنَةُ؟ هِيَ فِي المَطْبَخِ. އަދި އާމިނަތު ކޮބާ؟ އޭނަ ވީ ބަދިގޭގައި.

أَيْنَ الكتابُ؟ هُوَ عَلَى المكتبِ. ފޮތް ކޮބާ؟ އެ އޮތީ ލިޔާމޭޒު މަތީގައި.

وأَيْنَ الساعةُ؟ هِيَ عَلَى السريرِ. އަދި ގަޑިއިރު ކޮބާ؟ އެ އޮތީ އެނދު މަތީގައި.

ދަރުސްގެ އިރުޝާދު

- މި ފިލާވަޅުގައި އަހަރެމެން ދަސްކުރަނީ "ހަރުފު ޖައްރު" (في، عَلَى، مِنْ، إِلَى ފަދަ) (އިބާރާތް ޖައްސާވައިދޭ އަކުރު) ނުވަތަ ގުޅުން ބަޔާންކުރާ އަކުރުތައް (ޕްރެޕޮޒިޝަންސް) ބޭނުންކުރާ ގޮތް. އަދި ބަހުގައި، ޖުމުލައިގައި، އިސްމެއް އަލިފުލާ ދަޚުލުވެއްޖެއްޔާ، އެ އިސްމުގެ ފަހު އަކުރުގެ ޒިރުނުވާނެ.
- އާއްމު ގޮތުން ބަލާއިރު، އިސްމު އާގެ އަލިފުލާ ހުރުމުގައި ތަނުވީނަމަ، ފަހު އަކުރުގައި ތަންނަނީ އެބުރުއްޕޭށެވެ. ނުވަތަ ދެބުރުޕޭށް ލިޔެއެވެ. މިސާލު: البَيْتُ جَدِيدٌ. އެފަދަ ނުވަތަ ދެބުރުޕޭށުގެ ބާވަތުގައި ތަންނަ އިސްމަކަށް ކިޔަނީ މަރުފޫޢު އިސްމެވެ.
- ހަރުފު ޖައްރުގެ ފަހަތުން، އަންނަ އިސްމުގެ ފަހު އަކުރުގެ ފިލި އިބާރާތުގެ ބާވަތަށް ބަދަލުވާނެއެވެ. އެހެންކަމުން ހަރުފު ޖައްރުގެ ފަހަތުން އަންނަ

އިސްމުގެ ފަހު އަކުރުގައި އޮންނަންވާނީ އިބިފިލިއެވެ. ނުވަތަ އިންބިން ފިލިއެވެ. އިސްމުއްގެ ފަހު އަކުރުގެ ފިލިގެ ގޮތުގައި އުބުފިލިއެއް (އުބު ފިލި) އޮތުމަކީ، އެ އިސްމުގެ ކުރިއަށް ޙަރުފު ޖައްރެއް އައިސްފި ނަމަ، ފަހު އަކުރުގައި އޮންނަންވާނީ އެކަނި އިބިފިލިއެވެ. އިސްމުއްގެ ފަހު އަކުރުގެ ފިލިގެ ގޮތުގައި އުބުން ފިލިއެއް (އުބުފިލި ދެ ފިލި) އޮތުމަކީ، އެ އިސްމުގެ ކުރިއަށް ޙަރުފު ޖައްރެއް އައިސްފި ނަމަ، ފަހު އަކުރުގައި އޮންނަންވާނީ އިންބިން ފިލިއެވެ (އިބިފިލި ދެ ފިލިއެވެ). މިގެ މާނައަކީ ޙަރުފު ޖައްރެއް ކުރިއަށް އައިސް، އިސްމުގެ މަޢުރިފާ ނުވަތަ ނަކިރާ ބާވަތަށް ބަދަލު ނުވެއެވެ. މިސާލު: البَيْتُ (ގެ) فِي البَيْتِ (ގޭގައި) بَيْتٌ (ގެއެއް) فِي بَيْتٍ (ގެއެއްގައި) المَكْتَبُ (މޭޒު) عَلَى الْمَكْتَبِ (މޭޒު މަތީގައި). އިބިފިލި ނުވަތަ އިންބިންފިލިގެ ބާވަތުގައި އޮންނަ އިސްމަކަށް ކިޔަނީ މަޖްރޫރު އިސްމެވެ.

❖ މި ފިލާވަޅުގައި ދެން އަޅުގަނޑުން ދަސްކުރަނީ، هُوَ އާއި هِيَ، މި ދެ ބަދަލުނަމެވެ. هُوَ އަކީ ފިރިހެނެއްގެ ނިސްބަތުގައި އޭނާ ބުނުމަށް ނުވަތަ ފިރިހެން ޖިންސުގެ (ނުވަތަ މުޒައްކަރު) އެއްޗަކަށް ނިސްބަތްކުރެވޭ ބަދަލުނަމެވެ. هِيَ އަކީ އަންހެނެއްގެ ނިސްބަތުގައި އޭނާ ބުނުމަށް ނުވަތަ

އަންހެން ޖިންސުގެ (ނުވަތަ މުއައްނަޘު) އެއްޗަކަށް ނިސްބަތްކުރެވޭ ބަދަލުނަމެވެ.

❖ އަރަބި ބަހުގައި ހުރިހާ ނަމަކީ (އިސްމަކީ) ވެސް އެއީ ފިރިހެން ޖިންސުގެ ނަމެކެވެ ނުވަތަ އަންހެން ޖިންސުގެ ނަމެކެވެ.

❖ އިންސާނަކަށް ވިޔަސް، ޖަނަވާރަކަށް ވިޔަސް، ނުވަތަ އެހެން އެއްޗަކަށް ވިޔަސް، އަރަބި ބަހުގެ ފިރިހެން ޖިންސުގެ ގިންތިއަށް ވަދޭ ކަމުގައި ވާނަމަ، ބަދަލުނަމެއްގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރެވޭނީ هُوَ އެވެ. މިސާލު: أَيْنَ الْوَلَدُ؟ هُوَ فِي الْمَسْجِدِ. (ފިރިހެންކުއްޖާ ކޮބައިހެއްޔެވެ؟ އޭނާ (ވީ) މިސްކިތުގައި އެވެ.) أَيْنَ الْكِتَابُ؟ هُوَ عَلَى الْمَكْتَبِ. (ފޮތް ކޮބައިހެއްޔެވެ؟ އެ (އޮތީ) މޭޒުމަތީގައި އެވެ.)

❖ ހަމަ މިގޮތުން، އިންސާނަކަށް ވިޔަސް، ޖަނަވާރަކަށް ވިޔަސް، ނުވަތަ އެހެން އެއްޗަކަށް ވިޔަސް، އަރަބި ބަހުގެ އަންހެން ޖިންސުގެ ގިންތިއަށް ވަދޭ ކަމުގައި ވާނަމަ، ބަދަލުނަމެއްގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރެވޭނީ هِيَ އެވެ. މިސާލު: أَيْنَ آمِنَةُ؟ هِيَ فِي الْبَيْتِ. (އާމިނާ ކޮބައިހެއްޔެވެ؟ އޭނާ (ވީ) ގޭގައި އެވެ.) أَيْنَ السَّاعَةُ؟ هِيَ عَلَى السَّرِيرِ. (ގަޑި ކޮބައިހެއްޔެވެ؟ އެ (އޮތީ) އެނދުމަތީގައި އެވެ.) އަންހެން ޖިންސުގެ ގިންތީގެ ގިނަ އިސްމުތައް

ނިމޭނީ އަކުރުތަކުގާ ތާ (ة) ނުވަތަ ތާއުލްމަރްބޫތާ އަކަށެވެ. އަންހެން ޖިންސުގެ ގިންތިގެ އިސްމުތަކުގެ ތެރޭގައި، މި އުސޫލާ ޚިލާފަށް ނިމޭ އިސްމުތައް ވެސް ހުރެއެވެ.

❖ فِي (ފީ)، މިއަކުރުގައި ހުންނަނީ ދެމޭ ފިއުލެކެވެ. އެހެން ނަމަވެސް فِي (ފީ)، ގެ ފަހަތުން الْ އަލިފުލާމްޖެހިގެން މި ދެމޭ ފިލި ތަލަފުޒުކުރާނީ ކުރު ފިއުލެއްގެ ގޮތުގައެވެ. އަރަބި ބަހުގެ އާއްމު އުސޫލުގައި، ދެމޭ ފިއުލެއްގެ ފަހަތަކަށް ސުކޫނެއް ނާންނާނެއެވެ. ނުވަތަ ސުކޫނެއްގެ ކުރިއަކަށް ދެމޭ ފިއުލެއް ތަލަފުޒުނުކުރެވޭނެއެވެ. އެހެންކަމުން فِي الْبَيْتِ މިއީ ތަލަފުޒުކުރާއިރު (ފިލްބައިތި) އެވެ. "ފީލްބައިތި" އެއް ނޫނެވެ.

❖ އަރަބި ބަހުގެ އިސްމުގެ ފަހުއަކުރުގައި ހުންނަ ތަންވީނަށް (ނޫނުގެ އަޑުވާ ސުކޫނުގެ އަޑެއް އަރާކުރުވާ ދެފިއްޔަށް) އެކަހެރި ނަމުގެ އަލާމާތެއްކަން އަހަރެމެންނަށް ކިޔައިދީ ދަސްކޮށްދީފައެވެ. މިސާލަކަށް: بَيْتٌ (ގެއެއް). އެހެން ނަމަވެސް حَامِدٌ ފަދަ މިސްރީހެންނަކީ ކިޔާ ނަންނަން މި އުސޫލަކަށް ނުފެތެއެވެ. އެހެން ކަމުން حَامِدٌ އަކީ "ޙާމިދު" އެވެ. "ޙާމިދުން" ނޫނެވެ.

އަންހެނުންނަން ކިޔާ ނަންނަމުގެ ފަހު އަކުރުގައި، ތަންވީނެއް ނާންނާނެއެވެ. ޢާންމު ގޮތުގެ ވިއްދާއެވެ. މިސާލަކަށް: فاطِمَةُ، زَيْنَبُ، آمِنَةُ.

تَمارِين

1. أَجبْ عن الأسْئِلَةِ الآتِيَة

(އަންނަނިވި ސުވާލުތަކަށް ޖަވާބުދޭށެވެ! ޖަވާބުތައް ބިނާކުރީ ފިޔަވަޅުގެ މައްޗަށެވެ.)

(١) أين الكتاب؟ ......هو على المكتب......

(٢) أين محمد؟ ......هو في الجامع......

(٣) أين الساعة؟ ......هو على السرير......

(٤) أين ياسر؟ ......هو في الحمام......

(٥) أين آمنة؟ ......هي في البيت......

(٦) أآمنةُ في الغرفة؟ ......لا هي في الجمعة......

(٧) أياسر في المطبخ؟ ....

(٨) من في الغرفة؟ ....

(٩) ومن في الحمّام؟ ....

(١٠) ماذا على المكتب؟ ....

(١١) ماذا على السرير؟ ....

2. اِقْرَأْ واكتبْ مع ضبط أواخر الكلماتِ:

(ކިޔާށެވެ! އަދި ކަލިމަތުގެ ފަހު އަކުރުގެ ޙަރަކާތް ޖެއްސުމާއެކު ލިޔާށެވެ!)

المدرسة، في المدرسة، في البيت، البيت، الغرفة، الحمام، في المطبخ، المكتب، على المكتب، على الكرسى، السرير، على الكتاب، في المسجد.

اقرَأْ وَاكْتُب

(ކިޔާށެވެ! އަދި ލިޔާށެވެ!)

الطالب في الجامعةِ. الرجل في المسجد.

أين التاجر؟ هو في الدكان. القلم على الكتابِ.

أين زينبُ؟ هي في الغرفة. أين الورق؟ هو على المكتبِ.

أين المدرس؟ هو في الفَصْلِ. أين ياسر؟ هو في المِرْحَاض.

الشمس والقمر في السَّمَاءِ. من في الفصلِ؟

(أ)

محمدٌ آمِنَةُ

خالدٌ زَيْنَبُ

حامِدٌ فَاطِمَةُ

ياسِرٌ مَرْيَمُ

عَمَّارٌ عَائِشَةُ

سَعِيدٌ خَدِيجَةُ

عَلِيٌّ صَفِيَّةُ

عَبَّاسٌ رُقَيَّةُ

اِقْرَأْ واكتبْ مع ضبط أواخر الكلماتِ

(ކިޔާށެވެ! އަދި ކަލިމައިގެ ފަހު އަކުރުގެ ޙަރަކާތް ފާޅުކޮށް ލިޔާށެވެ! ފިރިހެނުންނަށް ކިޔާ ނަންތަކުގެ ފަހު އަކުރުގައި ތަންވީނު "ރަފުޢު" ކަމުގައި އަންހެނުންނަށް ކިޔާ ނަންތަކުގެ ފަހު އަކުރުގައި ތަންވީނު "އެއްވެސް" ކަން ހަނދާނުގައި ބަހައްޓާށެވެ!)

حامد، زينب، آمنة، عمّار، سعيد، فاطمة، مريم، عليّ، خالد، عبّاس، عائشة، محمد، صفية، خديجة.

(ب)

البيتُ: مِنَ البيتِ. ގެ:ގެއިން المسجدُ: إِلَى المسجدِ މިސްކިތް:މިސްކިތަށް

المدرس: مِنْ أَيْنَ أَنْتَ؟ މުދައްރިސް: ތިބާއަކީ ކޮންރަށެއްގެ މީހެއް؟ (ތިބާ ކޮންތާކުން؟)

محمد: أنا مِنَ اليَابَانِ. މުޙައްމަދު: އަޅުގަނޑަކީ ޖަޕާނުމީހެއް. (އަޅުގަނޑު ޖަޕާނުން.)

المدرس: ومِنْ أَيْنَ عَمَّارٌ؟ މުދ: އަދި އައްމާރަކީ ކޮންރަށެއްގެ މީހެއް؟

محمد: هُوَ مِنَ الصِّينِ. މުޙ: އޭނާއަކީ ޗައިނާމީހެއް.

المدرس: ومِنْ أَيْنَ حَامِدٌ؟ މުދ: އަދި ހާމިދަކީ ކޮންރަށެއްގެ މީހެއް؟

محمد: هُوَ مِنَ الْهِنْدِ. މުޙ: އޭނާއަކީ އިންޑިއާމީހެއް.

المدرس: أَيْنَ عَبَّاسٌ؟ މުދ: އައްބާސް ކޮބާ؟

محمد: خَرَجَ. މުޙ: އޭނާ ނުކުމެއްޖެ.

المدرس: أَيْنَ ذَهَبَ؟ މދ: އޭނާ ދިޔައީ ކޮންތާކަށް؟

محمد: ذَهَبَ إلى الْمُدِيرِ. މޙ: އޭނާ ދިޔައީ މުދީރު އަރިހަށް.

المدرس: وأَيْنَ ذَهَبَ عَلِيٌّ؟ މދ: އަދި އަލި ދިޔައީ ކޮންތާކަށް؟

محمد: ذَهَبَ إِلَى الْمِرْحَاضِ. މޙ: އޭނާ ދިޔައީ ފާޚާނާއަށް.

تَمَارِيْنُ

1. أَجِبْ عَنِ الأَسْئِلَةِ الآتِيَةِ

(١) مِن أين أنت؟ ....أنا من الهند....

(٢) أأنت من الفِلِبِّين؟ ....لا، أنا من الصِّين....

(٣) مَنْ مِنَ الصِّين؟ ....ياسر من الصِّين....

(٤) من أين حامد؟ ....حامد من الفلبين....

(٥) أين ذهب عباس؟ ....ذهب إلى المرحاض....

(٦) أذهب عليّ إلى المدير؟ ....لا، ذهب علي إلى الحمام....

2. اقرأ واكتب مع ضبط أواخر الكلمات

الغرفةُ، من الغرفة، من الحمام، المرحاض، إلى المرحاض، اليابانُ، الفلبينُ، من الهند، إلى الصين.

3. اقرأ واكتب

(١) من أين فاطمة؟ هي من الهند.

(٢) ذهب التاجر إلى الدكان.

(٣) خرج المدرس من الفصل وذهب إلى المدير.

(٤) خرج حامد مِن الغرفة وذهب إلى الحمام.

(٥) من خرج مِن الفصل. خرج عليٌّ مِن الفصل

(٦) خرج الطالب من المدرسة وذهب إلى السُّوقِ.

(٧) خديجة من الصّين وخالد من اليابان.

4. ضع في الفراغ فيما يلي حَرْفَ جرٍّ مناسب

(مِنْ – إِلَى – فِي – عَلَى)

الكتاب ..على.. المكتب. الطالب ..في... الفصل.

ذهب حامد ..إلى.. الجامعة. خرج المدير ..من.. المدرسة.

ذهب محمد ....إلى......... الصين ....من......... اليابان.

ދަރުސްދިނުމުގެ އިރުޝާދު

❖ ފިޔަވަޅުގެ މިބައިގައި އަހަރެމެން ދަސްކުރަނީ، "ޙަރުފު ޖައްރު" (ޒޭރު ޖައްސާވައިދޭ އަކުރު) ނުވަތަ ގުޅުން ބަޔާންކޮށްދޭ އަކުރު (ޕްރިޕޮޒިޝަން) ތަކުގެ ތެރެއިން (مِنْ އާއި إِلَى) ބޭނުންކުރާނެ ގޮތް. مِنْ ގެ މާނައަކީ "އިން" ނުވަތަ "އެއްތަނަކުން، ތަނަކުން"ނެވެ. إِلَى ގެ މާނައަކީ، "އަށް"އެވެ.

❖ ފިޔަވަޅުގެ މިބައިގައި ދެން އަހަރެމެން ދަސްކުރަނީ، أَنَا (އަހަރެން) އާއި أَنْتَ (ތިބާ)، މި ދެ ބަހަށްވުރެވެ. أَنَا އަކީ ފިރިހެނަކު ވިޔަސް، އަދި އަންހެނަކު ވިޔަސް، އެމީހަކުގެ އަމިއްލަ ނަފްސަށް ނިސްބަތްކުރާ ބަހަށްވުރެވެ. أَنْتَ އަކީ ފިރިހެން އެކަކުގެ ނިސްބަތްކޮށްގައި ތިބާ ނުވަތަ ކަލޭ ބުނުމުގެ ގޮތުން ބޭނުންކުރާ ބަހަށްވުރެވެ. އަންހެނަކާ ދިމާއަށް ކަލޭ ބުނުމަށް أَنْتَ (އަންތި)، މި ބަހަށްވުރެން ބޭނުމަށް ނުކުރާނެއެވެ. އަންހެނުންގެ ނިސްބަތްކޮށްގައި ބުނާނެ ގޮތާއި، ގިނަމީހުންނަށް ނިސްބަތްކޮށް ބުނާނެގޮތް ފަހުން ކިޔައިދޭނެއެވެ.

❖ މި ފިޔަވަޅުގައި ދެ ކަން ނުވަތަ ފިޢުލު ވެސް އަހަރެމެން އެބަ ދަސްކުރަމުއެވެ. އެއީ ذَهَبَ "(އޭނާ) ހިނގައްޖެ"، އާއި خَرَجَ "(އޭނާ) ނުކުމެއްޖެ" މި ދެ ފިޢުލެވެ. ތިރީގައި މި ބަޔާންކުރާ މިސާލަށް ވިސްނާށެވެ.

أَيْنَ بِلالٌ؟ (ބިލާލު ކޮބާ؟) ذَهَبَ إلى الْمَسْجِدِ. (އޭނާ ދިޔައީ މިސްކިތަށް.) ذَهَبَ بلالٌ إلى الْمَسْجِدِ. (ބިލާލު ދިޔައީ މިސްކިތަށް.)

އެހެންވީމާ، ذَهَبَ މި ފިޢުލުގެ މާނައަކީ "(އޭނާ) ހިނގައްޖެ" / "(އޭނާ) ދިޔައީ" އެވެ. އެހެން ނަމަވެސް، ފިޢުލުގެ ފަހުން "ކަންކުރާގެނަން"

އަންނަނިވަނީވާ ނަމަ ތަރުޖަމާކުރުމުގައި، ބަދަލުނަހަން ކަމުގައިވާ "އިން" ދޫކޮށްލެވޭނެއެވެ. އަދި އެއްވަރަކު މިސާލުތަކެއް ތަރުޖަމާކުރެވޭނެއެވެ.

❖ مِنْ ގެ ފަހަތަށް الْ އައުމުން مِنْ ގެ ފަހަތުގައި އޮތް ސުކޫން "ޒަބަރަކަށް" ބަދަލުވެއެވެ. މިސާލު: مِنْ بَيْتٍ (ގެއަކުން)، مِنَ الْبَيْتِ (ގެއިން).

ބަސްހިސާ

الكَلِمَاتُ الْجَدِيدَةُ (އާ ކަލިމަތައް)

الْمَدْرَسَةُ މަދަރުސާ، الْفَصْلُ ކްލާސް، الْحَمّام ފެންވަރާކޮޓަރި، الْمِرْحَاضُ ފާޚާނާ، الْمَطْبَخُ ބަދިގެ، الْغُرْفَةُ ކޮޓަރި، الْجَامِعَةُ ޖާމިޢާ (ޔުނިވަރސިޓީ)، السُّوقُ މާރުކޭޓު، اليَابَانُ ޖަޕާން، الصِّينُ ސީނުކަރަ (ޗައިނާ)، الهِنْدُ ހިންދުސްތާން (އިންޑިއާ)، الفِلِبِّينُ ފިލިޕީންސް، اَلْمَالدِيفُ/اَلْمَحَلْدِيبُ ދިވެހިރާއްޖެ، الْمُدِير މުދީރު، ذَهَبَ (އިން) ހިނގައްޖެ (ފިޔަވަޅު އުފުލާ

ހިނގައިގެންދިޔައީ)، خَرَج (އިން) ނުކުމެއްޖެ (ފިޔަވަޅު އުފުލާ ނިކުމެގެންދިޔައީ)، عَلَى މަތީގައި، السَّمَاءُ އުޑު (ވައި)، أَينَ ކޮންތާކު؟ (ކޮބާ؟)، فِي ތެރި.

"فِي. عَلَى. مِنْ. إِلَى. لِ. مَعَ. بِ. حَتَّى. مُنْذُ. عَنْ. كَ."

مِنْ حُرُوفِ الْجَر

ނަޙްވު (ގަވާއިދު) ފިލާވަޅު

المدرسُ في الفصلِ. (މުދައްރިސް ވީ ކްލާހުގައި).

❖ މަތީގައިވާ ޖުމްލައަށް ބަލާއިރުގައި، المدرس އަކީ މުބްތަދައެވެ. އެހެންކަމުން المدرس ގެ އާޚިރުގައި ضمة އެވެ. في الفصل އަކީ ޚަބަރެވެ. في އަކީ ޙަރުފު ޖައްރެވެ. الفصل އަކީ މަޖްރޫރެވެ. ނުވަތަ ޙަރުފު ޖައްރުގެ ސަބަބުން އިސްމު ޖެހިގެންވާ އިސްމެވެ. އެހެންކަމުން މިގެ އާޚިރުގައި كسرة އެވެ.

❖ އަރަބި ބަހުގެ ގިނަ ނަންތަކުގައި، ފުހުއަކުރުގެ ފިލިގައި ތިން ބާވަތެއް އޮންނަކަން އަޅައިގަތުމަށްވާނީ ދަސްކޮށްލާށެވެ. "ކްލާސް" މި މާނަ، الفصلُ، الفصلَ، الفصلِ މި ތިން ގޮތުން ވެސް ކިޔެވެއެވެ. ފުހު އަކުރުގެ ފިލިގެ ސަބަބުން ލަފުޒުގެ މާނައަށް ބަދަލެއް ނައިސްކުރުގައި ވިޔަސް، ފުހު އަކުރުގެ ފިލިތައް، އެ ނަމެއް ޖުމްލައެއްގައި އަދާކުރާ ދައުރު ދައްކައިދޭ އެންމެ މުހިއްމު އަލާމާތެއްކަމުގައިވާތީ، ޖުމުލައެއްގެ މާނައިގައި، މި ފިލިތައް ވަރަށް ވެސް މުހިއްމު އެއްޗެކެވެ.

❖ އަރަބި ބަހުގެ އިސްމުތަކުގެ ކުރިއަށް ހަރުފު ޖައްރެއް އައިސްފިކަމުގައިވާނަމަ، އެ އިސްމުގެ ފުހުއަކުރު އޮންނާނީ އިބިފިލީގެ ބާވަތުގައެވެ. މިސާލު: فِي الفَصْلِ. މި ގޮތުން އިބިފިލި ޖެހޭ އިސްމަކަށް ކިޔަނީ "މަޖްރޫރު" އެވެ. ނުވަތަ އިބިފިލީގެ ބާވަތުގައިވާ އިސްމެވެ.

❖ އަރަބިންގެ ބުނުމުގައި އަންހެނުންނަށް ކިޔާ ގިނަ ނަންތަކުގައި ތަންވީނު ވެސް ނުވެއެވެ. އަދި އިބިފިލި ވެސް ނުޖެހެއެވެ. މިފަދަ ނަންތަކުގެ ފުހުއަކުރު އިބިފިލީގެ ބާވަތުގައި އޮތް ކަމަށް ވިޔަސް ޖެހޭނީ އަބަފިއްޔެވެ. އަދި އަބަފިލީގެ ބާވަތުގައި ވެސް ޖެހޭނީ އަބަފިއްޔެވެ. މިސާލު: إِلَى مَرْيَمَ

(މަރްޔަމްއަށް). اَلطِّفْلُ جَالِسٌ مَعَ فَرِيدَةَ ކުޑަ ފިރިހެންކުއްޖާ އިށީނދެގެން އިނީ ފަރީދާއާއެކުގައެވެ.

❖ މަތީގައިވާ މިސާލުގައި اَلطِّفْلُ އަކީ މުބްތަދައެވެ. جَالِسٌ އަކީ ޚަބަރެވެ. މުބްތަދާގައި ވެސް ޚަބަރު ވެސް އޮތީ އުބުފިލިއާއެކު، އުބުފިލީގެ ބާވަތުގައެވެ. مَعَ އަކީ ހަރުފު ޖައްރެކެވެ. فَرِيدَةَ އަކީ މަޖްރޫރެވެ. އެހެންކަމުން މިގެ ތަންވީނާކަން ވާން ޖެހުނީ كسرة (އިބިފިލި) އެވެ. އެހެން ނަމަވެސް މިއީ އަންހެނުންގެ ނަން ކަމުގައި ވާތީ ތަންވީނާ ނުލައި، އަބަފިލި ޖެހިގެންވަނީއެވެ.

❖ ހަރުފު ޖައްރެއް ކަމުގައިވާ لِ އަބަދުވެސް ލިޔުމުގައި އޮންނާނީ މަޖްރޫރާ އެކުގައެވެ. މިސާލު: لِلْمَدْرَسَةِ މަދަރުސާއަށްޓަކައި.

❖ އެ އިސްމެއްގެ ކުރީގައި ال ވާ އިސްމެއްގެ ކުރިއަށް ހަރުފުޖައްރެއް ކަމުގައިވާ مِنْ އައިސްފިނަމަ مِنْ ގެ ނޫނުގައިވާ ސުކޫނު އަބަފިއްޔަކަށް ބަދަލުވާނެއެވެ. މިސާލު: مِنْ بَيْتٍ. (ގެއަކުން). مِنَ البَيْتِ. (ގެއިން).

❖ هَذِهِ الْحَافِلَةُ قَادِمَةٌ مِنَ الْكُلِّيَّةِ. (މި ބަސް އަންނަނީ ފެކަލްޓީއިން / ކޯލެޖުންނެވެ.) މި ޖުމުލައިގައި މުބްތަދައަކީ هَذِهِ الْحَافِلَةُ އެވެ. މުބްތަދާގެ ތަސްވީރަކީ އުޅިއްނެވެ. މި ޖުމުލައިގައި މުބްތަދާ މި އައީ މުއަންނަޘުކޮށެވެ. އެހެންކަމުން ޚަބަރުކަމުގައިވާ قَادِمَةٌ ވެސް އައީ މުއަންނަޘުކޮށެވެ. قَادِمَةٌ މިއީ ޚަބަރުކަމުގައިވާތީ، މީގެ ތަސްވީރަކީ ވެސް އުޅިއްނެވެ. مِنْ އަކީ ޙަރުފުޖައްރެވެ. الْكُلِّيَّةِ އަކީ މަޖްރޫރެވެ. އެހެންކަމުން މީގެ ތަސްވީރަކީ ޖައްރުއިއްނެވެ.

<u>ތަމްރީން</u>

މުދައްރިސްގެ އިރުޝާދާއި ނުލާ ފިލާވަޅު ބަރާބަރަށް ކިޔުމަށް ފަހު، ތިރީގައި މިވާ އަރަބި ޖުމްލަތަކާއި އެއީގެ މާނައަށް ވިސްނައި، އަޑުއިއްވާނެއެވެ.

(١) تِلْكَ الْحَافِلَةُ ذَاهِبَةٌ إِلَى الْجَامِعَةِ. އެބަސް ދަނީ ޖާމިޢާއަށް.

(٢) اَلْبِنْتُ جَالِسَةٌ عَلَى الْكُرْسِيِّ. އަންހެންކުއްޖާ އިނީ <u>ގޮނޑިމަތީގައި</u> އިށީނދެގެން.

(٣) مُحَمَّدٌ ذَاهِبٌ إِلَى السُّوقِ. މުޙައްމަދު ދަނީ މާރުކޭޓަށް.

الدَّرْسُ الْخَامِسُ (5)

ފަސްވަނަ ފިލާވަޅު

سَعِيدٌ: أكتابُ محمدٍ هذا يا يَاسِرُ؟ — ސަޢީދު: އޭ ޔާސިރު، މިއީ މުޙައްމަދުގެ ފޮތް ތަ؟

ياسِرٌ: لا، هذا كتابُ حامدٍ. — ޔާސިރު: ނޫން، މިއީ (ތިއީ) ހާމިދުގެ ފޮތް.

سعيد: أين كتابُ محمدٍ؟ — ސަޢީ: މުޙައްމަދުގެ ފޮތް ކޮބާ؟

ياسر: هو على المكتبِ <u>هُنَاكَ</u>. — ޔާސި: އެ، އޭތި <u>އެހިރަ</u> މޭޒު މަތީގައި.

سعيد: أين دَفْتَرُ عَمَّارٍ؟ — ސަޢީ: ޢައްމާރުގެ ނޯޓުފޮތް ކޮބާ؟

ياسر: هو على مكتبِ المدرسِ. — ޔާސި: އެ، އޭތި މުދައްރިސްގެ މޭޒު މަތީގައި.

سعيد: قَلَمُ مَنْ هذا يا عليُّ؟ — ސަޢީ: އޭ ޢަލީ، މިއީ ކާކުގެ ގަލަމެއް؟

عَلِيٌّ: هذا قلمُ المدرسِ. ޢަލީ: މިއީ (މިއީ) މުދައްރިސުގެ ގަލަން.

سعيد: أين حَقِيبَةُ المدرسِ؟ ސަޢީދު: މުދައްރިސުގެ ދަބަސް ކޮބާ؟

عليّ: هي تَحْتَ المكتبِ. ޢަލީ: އެ، އޮތީ މޭޒުގެ ދަށުގައި.

މުދައްރިސުގެ އިރުޝާދު

❖ މި ޖުމްލަތަކުގައި އަހަރެމެން ދަސްކުރަނީ، މުޟާފާއި އާއި މުޟާފުއިލައިހި، ބަޔާންކޮށްދޭން ގޮތެވެ. އެއްޗެއްގެ އެއްޗަކާ، ނުވަތަ މީހެއް މީހެއްގެ އެއްޗެއް މީހާ ނުވަތަ މީހެއް މީހެއްގެ އެހީ އެއްޗެއްކާ ބަހާނު ގޮތެވެ. މިސާލަކަށް: كِتَابُ بِلالٍ ބިލާލުގެ ފޮތް. بَيْتُ الإمَامِ އިމާމުގެ ގެ. މި ދެ މިސާލަށް ބަލާއިރުގައި ފެނޭ، އަރަބި ބަހުގައި، ފުރަތަމަ އަންނަ އޮތީ މުޟާފުވެ އެއްޗެވެ. މިއަށް އަރަބި ބަހުގައި ކިޔަނީ مضاف އެވެ. ދެވަނައަށް އޮތީ މުޟާފުއިލައިހި ވާނެވެ. މިއަށް އަރަބި ބަހުގައި ކިޔަނީ مضاف إليه އެވެ.

❖ މުސާފުގައި ނަކިރާ (އަނގުމަނަށް)ގެ ޙަރަކާތްތަކުގައިވާ ފަހައަކުރުގެ "ތަންވީން" ފެނޭ އަދި މަޢުރިފާގެ ޙަރަކާތްތަކުގައިވާ الْ ފެނޭ ނާންނާނެއެވެ.

ވީމާ كِتَابٌ بِلالٍ މިހެން ފެނޭ އަދި الكِتَابُ بِلالٍ މިހެންނަށް ފެނޭ ނުކިޔާނެއެވެ.

❖ މުސާފުކަން ވެގެން، އެ ދެކެވޭ ހާމް ސަބަބުން، ކަންތައްތަކުގެ ފަހަކަތަކަން އަނގެއެވެ. ނުވަތަ މަޢުރިފާވެއެވެ. އެހެންކަމުން ނަކިރާގެ ޙަރަކާތްތަކުގައިވާ "ތަންވީން" މުސާފުކަން ނާންނާނެއެވެ. މުސާފަށް އާގެ ޖޯޑުގައި މަޢުރިފާއަކަށް ވާތީ، މަޢުރިފާއެއްކަން ދައްކައިދިނުމުގެ ގޮތުން الْ ގެ ޙަރަކާތް ބޭނުމެއް ނުވެއެވެ.

❖ މުސާފު އިޢުރާބު އަކީ މަތިކުރެވެކެވެ. އެބައި މުސާފު އިޢުރާބުގެ ފުރަތަކުރު އަންނާނީ އިބްތިދާގެ ޙާލަތުގައެވެ. އެހެންކަމުން މުސާފު އިޢުރާބުގެ ފުރަ ހަރަކާތުގައި ތަންވީން ފެނޭ އަންނާނެއެވެ. އަދި އަންނަ އިބްތިދާއަށް ފެނޭ އަންނާނެއެވެ. މިސާލު: كِتَابُ بِلالٍ ބިލާލުގެ ފޮތް. بَيْتُ الإمَامِ އިމާމުގެ ގެ. އެއީ ފުރަތަމަ މިސާލުގައި، މުސާފު އިޢުރާބުގެ ޙަރަކާތުގައި بِلالٌ ކަމުގައިވާނީއެވެ. އަދި ދެވަނަ މިސާލުގައި، މުސާފު އިޢުރާބުގެ ޙަރަކާތުގައި الإمَامُ ކަމުގައިވާނީއެވެ.

❖ كِتَابُ مَنْ؟ "ކާކުގެ ފޮތެއް؟" މިހެން ބުނެއިރު، مَنْ އަކީ މުޟާފުއިލައިހި ކަމުގައި ވިޔަސް مَنْ ގެ ފަހު އަކުރުގައި އޮތީ އިބިފިލިއެއް ނޫނެވެ. އެހެނީ مَنْ ގެ ފަހު އަކުރުގެ ފިލިއަކީ ބަދަލުވާ ފިލިއެއް ނޫނެވެ. މިގޮތަށް، ފަހު އަކުރުގެ ފިލި ބަދަލުނުވާ، އޭގެ ގޮތުގައި އޮންނަ ބައެއް އިސްމުތައް އަރަބި ބަހުގައިވެއެވެ. އިބިފިލި ފެންނަން ނެތް ކަލިމަތަކަށް ވިޔަސް، އެކަމަކު އިސްމުތަކުގެ ވެސް ފަހު އަކުރުގެ ފިލި އޮތީ އިބިފިލިގެ ބާވަތުގައެވެ.

❖ عَلَى مَكْتَبِ الْمُدَرِّسِ. މި ޖުމްލައިގައި މުޟާފު ކަލިމައަކީ "މަކްތަބު"ގެ ފަހު އަކުރުގައި އޮތީ އިބިފިލި ޖެހިފައެވެ. އޭގެ ސަބަބު ޖައްރުގެ އަކުރެއް ކަލިމައަކާ عَلَى އޭގެ ކުރިއަށް އައުމުންނެވެ. الْمُدَرِّسِ މި ޖުމްލައިގައި އިބިފިލި ޖެހުނީ މި މުޟާފު އިލައިހި ކަލިމައަކަށްވާތީއެވެ.

❖ މުޟާފު އިލައިހި އޮންނަނީ އަބަދު ވެސް އިބިފިލިގެ ބާވަތުގައެވެ. މުޟާފު އިލައިހިގެ ފަހު އަކުރުގައި "ތަންވީން" ވެސް އަދި "އަލިފުލާމު" ވެސް ބާވަތުގެ ބޭނުން އޮވެދާނެއެވެ. މުޟާފު އިލައިހި، މަޢުރިފާގެ ބާވަތުގައި އޮވެދާނެހެން ކަލިމައަކާ އިބިފިލި އޮތް ވެސް ފަދައެވެ. މުޟާފު އިލައިހި، ނަކިރާގެ

ބާވަތުގައި އޮވެދާނެހެން ކަލިމަތަކުގައި އިބިފިލި ދެ ޖެހޭނެއެވެ. އިބިން ޖެހޭނެއެވެ.

❖ މުޟާފުގެ ފަހު އަކުރުގައި "ތަންވީން" ނުޖެހޭނެއެވެ. މުޟާފުގެ ފަހު އަކުރުގައި އަލިފުލާމު ވެސް ނުވާނެއެވެ. މުޟާފުގެ ފަހުއަކުރުގެ ފިލި، އިބިފިލިގެ ބާވަތުން އިބިފިލިގެ ބާވަތަށް ނުވަތަ އަބަފިލިގެ ބާވަތަށް ވެސް، އޭގެ ކުރިއަށް އަންނަ އަކުރުތަކުގެ ސަބަބުންނެވެ.

❖ تَحْتَ "ދަށް". މި އިސްމުގެ ފަހަތުން އަންނަ އިސްމުގެ ފަހު އަކުރު އޮންނާނީ އިބިފިލިގެ ބާވަތުގައެވެ. އެހެނީ އެއްކޮށްގެ ދަށް ބުނެއިރު، تَحْتَ "ދަށް" ވަނީ މުޟާފުކަމަށެވެ. އޭގެ ފަހަތުން އަންނަނީ މުޟާފު އިލައިހިއެވެ. މުޟާފު އިލައިހިގެ ފަހު އަކުރު އޮންނާނީ އިބިފިލިގެ ބާވަތުގައެވެ. މިސާލު: تَحْتَ الْمَكْتَبِ މޭޒުގެ ދަށް.

❖ هُنَاكَ މިބަހަކީ "އެތަނަ" ނުވަތަ "އެތާ" މިފަދަ މާނައެއްގައި ބޭނުންކުރާ ބަހެކެވެ.

1. أجب عن الأسئلة الآتية (އަންނަނިވި ސުވާލުތަކަށް ޖަވާބުދޭށެވެ!)

أين كتاب محمد؟ أين دفتر عمّار؟ أين حقيبة المدرس؟

2. أَضِفْ الكلمةَ الأُولى إلى الثانية

(ފުރަތަމަ ކަލިމަ ދެވަނަ ކަލިމައަށް ނިސްބަތްކުރާށެވެ!)

كتابٌ، محمدٌ: كتابُ محمدٍ   مكتبٌ، المدرسُ: مكتبُ المدرسِ

قلمٌ، حامدٌ ....   مفتاحٌ، البيتُ ....

بيتٌ، عبّاسٌ ....   دكّانٌ، التاجرُ ....

غرفةٌ، عليٌّ ....   بيتٌ، المهندسُ ....

دفترٌ، سعيدٌ ....   اِسْمٌ، الولدُ ....

منديلٌ، ياسرٌ ....   كتابٌ، اللهُ ....

قميصٌ، عمّارٌ ....   بِنْتٌ، الطبيبُ ....

سريرٌ، خالدٌ ....   مفتاحٌ، اَلسيَّارَةُ ....

3. اقرأ واكتب مع ضبط أواخر الكلمات

باب المدرسة، حمار الرجل، بيت حامد، سيارة المدير، منديل عمار، اسم الطالب، بيت الله، في كتاب الله، من بيت المدرس، على مكتب المدير.

4. اقرأ

(١) القُرْآن كتاب الله.

(٢) الكعبة بيت الله.

(٣) محمدٌ (صلى الله عليه وسلم) رَسُول الله.

(٤) أين بيت المُدرس؟ هو بَعِيدٌ.

(٥) خرج المدرس من غرفة المدير.

(٦) هذا بيت حامد وذلك بيت خالد.

(٧) اِبْنُ عمّار طالب وٱبْنُ ياسر تاجر.

(٨) بيت المدرس صغير وبيت التاجر كبير.

(٩) هذا مفتاح السيارة. أين مفتاح البيت؟

(١٠) من أنت يا ولد؟ أنا ٱبن عبّاس.

(١١) وٱبْنُ مَنْ هو؟ هو ٱبْن خالد.

(١٢) أين مسجد الرسول (ص)؟ هو في المَدِيْنَة المُنَوَّرة.

(١٣) بنت حامد في المدرسة وبنت محمد في الجامعة.

(١٤) اِسم المدرس سعيد وٱسم المهندس خالدٌ.

(١٥) عَمّ الطالب غَنِيٌّ.

(١٦) باب المسجد مَفتوحٌ وباب المدرسة مُغْلَقٌ.

(١٧) خَال حامد فَقِيرٌ.   (١٨) سيارة عبّاس في الشَّارِع.

(١٩) اِبْنُ مَنْ أنتَ؟ أنا ٱبنُ المدرس.

(٢٠) أَين الكلب؟ هو تَحْتَ السيارةِ.

5. كوِّنْ جُمَلاً مُفِيدَةً بِمَلْءِ الفراغ فيما يلى

(ހުސްތަން ފުރައިގެން ފައިދާހުރި ޖުމްލަތައް ހަދާށެވެ!)

(١) ______ البَيْتِ مُغْلَقٌ. (٢) أين ______ السيّارةِ؟

(٣) محمدٌ رسول ______.   (٤) ______ الطبيبِ بعيدٌ.

(٥) القرآن كتاب ______.   (٦) خديجةُ ______ حامدٍ.

(٧) أنا ______ المدرسِ.   (٨) ______ الطالبِ مكسورٌ.

(٩) باب ______ مفتوح.   (١٠) خرج المدرسُ من ___ المدير.

6. صَحِّحْ التركيبات التالية (އަންނަނިވި ތަރުކީބުތައް ރަނގަޅުކުރައްވާށެވެ!)

القلم الطالبِ ....   بابُ السيارةُ ....

بنتُ حامدٌ ....   الرسولُ اللهِ ....

اِسْمُ الولدَ ....   اِبْنٌ المدرسِ ....

7. اِقرأْ المثال الآتى ثم كَوِّنْ أَسْئِلَةً مِثْلَهُ مُشِيراً إلى الصور التالية

كتابُ مَنْ هذا؟

______؟

______؟

______؟

______؟

مُحَمَّدٌ : يا مُحَمَّدُ   أُسْتاذٌ : يا أُسْتَاذُ

خالِدٌ : يا خالِدُ   وَلَدٌ : يا وَلَدُ

މުދައްރިސްގެ އިރުޝާދު

❖ يَا އަކީ ގޮވައިލުމުގެ ޙަރުފަކަ ނިދާގެ ގޮތުން ބޭނުންކުރެވޭ ޙަރުފެކެވެ. يا ގެ ފަހަތުން އަންނަ އިސްމުގެ ފަހު އަކުރުގައި ޟައްންމާ އެއްވާ ޟަބުތުކުރެވެއެވެ. ތަންވީނެއް ނުލެވެ. މިސާލު: يَا أُسْتَاذُ، يَا بِلالُ އެވެ. يَا بِلالٌ މި ގޯސްކަން ކިޔައިދޭށެވެ.

8. اقرأ واكتب مع ضبط أواخر الكلمات

يا عليّ. يا عبّاس. شيخ. يا شيخ. يا رجل. ياسر. يا عمّار. دُكْتُور. يا دُكْتُور.

اِسمٌ:   اِسْمُ الولد محمدٌ وَٱسْمُ البنت زينب.

اِسْمُ المدرس حامد. مَاٱسْمُ المدير؟

اِبْنٌ: اِبْنُ خالد في المدرسة وَٱبْنُ حامد في الجامعة.

اِبْنُ المدرس في الفصل. أينَ ٱبْنُ المدير؟

މުދައްރިސްގެ އިރުޝާދު

❖ اسمٌ އަދި ابنٌ މި ދެ އިސްމު ލިޔުމުގައި "ހަމްޒަތުލްވަޞްލު" އިންނެވެ. އެހެންނަމަވެސް މިއިން އިސްމެއްގެ ކުރިއަށް އެހެން ކަލިމައެއް އައުމުން "އަލިފުގެ އަޑު" ނުކިޔެވޭނެއެވެ. މިސާލު: اِسْمُ الْوَلَدِ بِلاَلٌ، وَاسْمُ الْبِنْتِ آمِنَةُ. އިސްމުގެ ވަލަދި ބިލާލް، ވަސްމުގެ ބިންތި އާމިނަތު. (ލިޔުމުގައި އޮތަސް ކިޔުމުގައި "ވަ އިސްމުގެ" މިހެންނެއް ނުކިޔާނެއެވެ.) اِبْنُ الْمُدَرِّسِ طَبِيبٌ، وَابْنُ الإِمَامِ تَاجِرٌ. އިބްނުލް މުދައްރިސި ޠަބީބުން، ވަބްނުލް އިމާމި ތާޖިރުން. (ލިޔުމުގައި އޮތަސް ކިޔުމުގައި "ވަ އިބްނު" މިހެންނެއް ނުކިޔާނެއެވެ.) أَيْنَ ابْنُ حَامِدٍ؟ އައިނަބްނު ޙާމިދިން. (ކިޔަނީ، "އައިނަ އިބްނު ޙާމިދިން" މިހެންނެއް ނޫނެވެ.)

9. اِقرأ ما يلى مراعيًا قواعد نطق همزة الوصل

(ހަމްޒަތުލްވަޞްލު ކިޔުމުގެ ގަވާއިދާ އެއްގޮތްވާގޮތަށް ކިޔާށެވެ!)

(١) ابن محمد في العراق وابن حامد في الهند.

(٢) خرج ابن الطبيب من البيت.

(٣) ذهب ابن التاجر إلى السوق.

(٤) اسم المهندس فَيْصَلٌ واسم الطبيب مَسْعُودٌ.

(٥) ما اسم الرجل؟

(٦) ابن من أنت؟ أنا ابن الوزير.

ބަސްލިސްޓު

الرَّسُولُ ރަސޫލާ، الكَعْبَة ކައުބާ، الاسْمُ ނަން، الابْنُ ފިރިހެން ދަރިފުޅު، العَمُّ ބޮޑު (ބައްޕަފަރާތުން ބޭބެ)، الخَالُ މާބެ/މާމަން (މަންމަފަރާތުން ބޭބެ)، الحَقِيبَةُ ދަބަސް، السَّيَّارَةُ ކާރު، الشَّارِعُ މަގު، مُغْلَقٌ ބަންދު، تَحْتَ ދަށް، هُنَاكَ އެތަނަ/އެތާނގައި، المُهَنْدِسُ އިންޖިނިއަރު، حَدِيقَةٌ ބަގީޗާއެއް، لَوْنٌ ކުލައެއް، قِسْمٌ ޑިޕާޓްމަންޓެއް/ކުދި ބައިއެއް، تِلْفِزْيُون ޓީވީއެއް، صَدِيقٌ އެކުވެރިއެއް، دَرْسٌ ފިލާވަޅެއް.

سَيَّارَةُ	المُدرِّسِ
مُضَافٌ	مُضَافٌ إِلَيْهِ

ނަޙްވު (ގަވާއިދު) ފިލާވަޅު

كِتَابُ مَاجِدٍ جَدِيدٌ　　بَيْتُ فَاطِمَةَ　　حَدِيقَةُ الْجَامِعَةِ

މާޖިދުގެ ފޮތް އައުވެ.　　ފާޠިމަތުގެ ގެ،　　ޖާމިޢާގެ ބަގީޗާ،

لَوْنُ سَيَّارَتِهِ جَمِيلٌ　　تِلْفِزْيُونُ فَرِيدَةَ فِي غُرْفَتِهَا

އޭނާގެ ކާރުގެ ކުލަ ރީއްޗެވެ.　　ފަރީދާގެ ޓީވީ ހުރީ އޭނާގެ ކޮޓަރީގައި.

❖ އެއްޗެއްގެ އެއްޗެކާ، ނުވަތަ މީހެއްގެ އެއްޗެކާ، ނުވަތަ މީހެއްގެ މީހާ، ބަސްތުގެ ގުޅުން ދިވެހި ބަހުގައި ބޭނުންކުރެވޭ މައިގަނޑު އުސޫލަކީ، "ފުރަތަމަވިއި ޖެހުން ގުޅިގެން" އެވެ. ދިވެހި ބަހުގައި، "ފުރަތަމަވިއި ޖެހުން ގުޅިގެން" ގެ ކުރިއަށް އަންނަނީ "މިލްކުކުރާ" އެވެ. ފަހަތުން އަންނަނީ "މިލްކުވާވާ" އެވެ. މިސާލު: މާޖިދުގެ ފޮތް. މި މިސާލުގައި މާޖިދަކީ، "މިލްކުކުރާ" އެވެ. ފޮތަކީ، "މިލްކުވާވާ" އެވެ.

❖ "މިލްކުކުރާ" އަށް އަރަބި ބަހުން ކިޔަނީ، الْمُضَافُ إِلَيْهِ އެވެ. "މިލްކުވާވާ" އަށް އަރަބި ބަހުން ކިޔަނީ، اَلْمُضَافُ އެވެ.

❖ އަރަބި ބަހުގައި، "މިލްކުވާތަ" ނުވަތަ اَلْمُضَافُ އަންނާނީ ކުރީގައެވެ.

"މިލްކުކުރާ" ނުވަތަ الْمُضَافُ إِلَيْهِ އަންނާނީ ފަހަތުގައެވެ.

❖ މުޟާފުގައި ތަންވީނެއް ނޯންނާނެއެވެ. ހަމަ އެހެންމެ މުޟާފުގެ ކުރިއަށް

މަޢުރިފާގެ އަލާމަތް ކަމުގައިވާ، الْ އެއް ނޯންނާނެއެވެ.

❖ މުޟާފުގެ ތަޝްކީލުގެ ގޮތުގައި، ރަފްޢުކޮށްފައި ވެސް، ނަޞްބުކޮށްފައި ވެސް،

އަދި ޖައްރުކޮށްފައި ވެސް، ޙާލަތާ ގުޅޭ ގޮތުން އޮވެދާނެއެވެ.

❖ މުޟާފުގައި الْ އެއް ނެތް ނަމަވެސް، މުޟާފު ބެލެވޭނީ މަޢުރިފާއެއްގެ

ގޮތުގައެވެ. އެހެނީ، އެއީ، ކޮންމެވެސް އެއްޗަކާ ނުވަތަ މީހަކާ

މިލްކުވުމުގެ ސަބަބުން ޚާއްޞަވުމުން، މަޢުރިފާއަކަށް ވާތީއެވެ. ނުވަތަ ކަނޑައެޅޭތީއެވެ.

❖ މުޟާފު އިޢުރާބުގެ ތަޝްކީލާ އިޚްތިލާފެވެ. މުޟާފު އިޢުރާބުގައި،

ނަކިރާއެއް ކަމުގައި ވެއްޖެނަމަ، ފަހު އަކުރުގެ ފިލުގެ ގޮތުގައި ތަންވީނާ

އިންތިން ވިއްޖެއެވެ. އިތުރުވި ފުރިއްޖެވެ. މިސާލު: كِتَابُ مَاجِدٍ. މާޖިދުގެ

ފޮތް. މުޟާފު އިޢުރާބުގައި، މަޢުރިފާއެއް ކަމުގައި ވެއްޖެނަމަ، ފަހު އަކުރުގެ

ފިލުގެ ގޮތުގައި ތަންވީނާ އިތުރު ވިއްޖެވެ. މިސާލު: مِفْتَاحُ

السَّيَّارَةِ. ކާރުގެ ތަޅުދަނޑި.

❖ މުޟާފު އިޢުރާބުގައި، އަސްހުނަނިކަން ފެއްޓެނަމަ، ފަހުއަކުރުގައި ޖާނި

އަކުރުތަކެއް ނުކެވެ. އަހަރުވި އެއް ވިއްޖެވެ. އަސްހުނުންނަން ޔާއާ ނަސްނަމަޔާ،

އިތުރުވި ވެސް، އަދި ތަންވީން ވެސް، އާގެ ފަހުއަކުރުގައި ނުޖެހޭ

ނަންނަމުވެ. މިސާލު: فَاطِمَةُ : كِتَابُ فَاطِمَةَ. ފާޠިމަތު: ފާޠިމަތުގެ ފޮތް.

❖ كِتَابُ فَاطِمَةَ قَدِيمٌ. ފާޠިމަތުގެ ފޮތް ބާވެ. މި ޖުމްލައަކީ

ވިސްނާލާއިރު، كِتَابُ فَاطِمَةَ މިއީ މުބްތަދައެވެ. قَدِيمٌ މިއީ ޚަބަރެވެ.

މުބްތަދައަކީ ބަލާލާއިރު، كِتَابُ އަކީ މުޟާފެވެ. އެހެންކަމުން ތަޝްކީލަކީ

ރަފްޢުއެވެ. މިއީ މުޟާފުކަމު އިސްމުކަނެވެ. فَاطِمَةَ އަކީ މުޟާފު

އިލައިހިއެވެ. މިއީ އަންހެނުންގެ ނަންކަމުގައިވާތީން، ތަޝްކީލަކީ އަޅުގިޔާ އެއް

ފަހެއެވެ. މި ޖުމްލައިގައި މުބްތަދާގައި ހިމެނޭ ފާޠިމަތުއަކީ އަންހެނަކު

ކަމުގައި ވާއިރު، މި ޖުމްލައިގައި ވާހަކަ ދެކެވެނީ ފާޠިމަތާ ބެހޭ

ގޮތުންނެއް ނޫނެވެ. އަދިޔާއެއްގަ، ފާޠިމަތުގެ ފޮތާ ބެހޭ ގޮތުންނެވެ. ފޮތް

ނުވަތަ كِتَاب އަކީ މުޟާފެކަނު އިސްމުކަނެ ވާޔި، ހަބަރު، قَدِيمٌ ވެސް ޢާމި

މުޟާފަކަށްވާނެވެ. އެހެންކަމުން ހަބަރުގެ ޖިންސް ކަސަވައިވެފައިވާ މުޟާފުގެ

ޖިންސަށް ރިޢާޔަތްކުރެވެނެވެ. ހަބަރުގެ ތަޝްކީލަކީ ރަފްޢުއެވެ.

❖ هُوَ ذَاهِبٌ إِلَى بَيْتِ صَدِيقِهِ. އޭނާ ދަނީ އޭނާގެ އެކުވެރިޔާގެ ގެއަށެވެ. މި ޖުމުލައިން ބަޔާންކުރަނީ هُوَ އަކީ މުބްތަދާއެވެ. އަދި މުފްރަދު (އެކަހެރި) މުޛައްކަރު (ފިރިހެން ޖިންސު) ގެ ضَمِيرٌ مُنْفَصِلٌ ނުވަތަ ބަރުވިނަމެވެ. މިގެ ތަސްރީފުކަން ވާންޖެހޭނީ ضمّة ކަމުގައި ވިޔަސް، މިއީ ބަރުވިނަކަން ވާތީ މިގެ ތަސްރީފު ބިނާވެފައިވަނީ ބަރުވިނަވާގޮތަށް، فتحة އަކަށެވެ. ذَاهِبٌ އަކީ ޚަބަރެވެ. އެހެންކަމުން މިގެ ތަސްރީފަކީ ضمّة އެވެ. މުބްތަދާ އާއި ޚަބަރު ކަނޑައަޅާ ކަމުގައިވާތީ، ޚަބަރު ވެސް އާއި ޚަބަރުކަރުބަހެވެ. إِلَى އަކީ ޖަރުގެ ޙަރުފެވެ. އެހެންކަމުން މިގެ ފަހަތުން އަންނަ އިސްމުކަމުގައިވާ بَيْتِ صَدِيقِهِ އަކީ މަޖްރޫރެވެ. މިބައިގައި بَيْتِ އަކީ މުޟާފެވެ. އެހެންކަމުން މިގެ ކުރިއަށް ال ވެސް އަދި މިގެ ފަހަތުން ތަންވީނުވެސް އައިސްފައެއް ނުވެއެވެ. صَدِيقِهِ އަކީ މުޟާފު އިލައިހިއެވެ. އެހެންކަމުން މިގެ ތަސްރީފަކީ كسرة އެވެ. މި ކަލިމައިގެ ފަހަތުން ގެނުވައިވާ "މިލްކުވާ ބަރުވިނަން" ނުވަތަ ضَمِيرٌ مُتَّصِلٌ އެކެވެ. މި ބަރުވިނަމުގެ އަސްލަކީ هُ އެވެ. އެހެން ނަމަވެސް އޭގެ ކުރިއަށް އާއި

އަށްކުރަކުމުގައިވާ قِ ގައި އިތުރުވި ޖެހިގެންވާތީ، މިގައި ވެސް އިތުރުވި ޖެހިނީއެވެ.

❖ يَا مَاجِدُ. އޭ މާޖިދު! މިގައިވާ يَا އަކީ ކިޔަނީ حَرْفُ النِّدَاءِ އެވެ. ނުވަތަ ގޮވައިލުމުގެ ގޮތުން ބޭނުންކުރާ އަކުރެވެ. އަރަބިބަހުގެ މި ޙަރުފާ ބަދަލުގައި ވެސް، ގޮވައިލުމުގެ ގޮތުން "އާ"، "އައި". ނުވަތަ ޙަރުފާ ބަހުގެ ބަހައް ބަދަލުވާކަމުގައި، ފިރިހެނުންނާއި ގޮވައިލުމަށް "ޔާ" އަދި އަންހެނުންނަށް ގޮވައިލުމަށް "ހާ" ބޭނުންކުރެވެއެވެ. މިގޮތަށް މިހެންނަން ގޮތް، އަރަބިބަހުގެ ބަދަލުގައި، އެހެން ޙާލަތު ނޫން ނަމަވެސް، އަރަބި ބަހުގައި ވަރަށް ޙާއްޞެވެ.

❖ حَرْفُ النِّدَاءِ ގެ ފަހަތުން އަންނަ އިސްމު ނުވަތަ حَرْفُ النِّدَاءِ އިން ގޮވައިލާ ފަރާތަށް ކިޔަނީ مُنَادَى އެވެ. މަޤާމުގައިވާ މިސާލުގައި مُنَادَى އަކީ مَاجِدُ އެވެ.

❖ مُنَادَى ގައި އޮތީ އެންމެ ފަހުގެ ކަލިމައިވާނަމަ، އޭގެ ތަސްރީފަކީ، ތަންވީނާ ނުލާ، ضمّة އެވެ. މިސާލު: يَا مَاجِدُ.

❖ އެހެން ނަމަވެސް مُنَادَى އުފުލިފައިވަނީ މުޟާފު އާއި މުޟާފު އިލައިހި ގުޅިގެން يَا عَبْدَاللهِ (އޭ الله ގެ އަޅާ!) ނުވަތަ يَا طَالِبَ الْفَضْلِ (އޭ ހެޔޮކަމުގެ ޠާލިބުވާ!) ގައިވާ ގޮތަށް ކަމުގައިވާނަމަ، އޭގެ ފަހު އަކުރުގައި އޮންނާނީ فتحة (ފަތުޙަ) އެވެ.

❖ މީގެ އިތުރުން، މިހާރުން ނުވަތަ ބަހާރުން ގޮވައިލުމުގެ ގޮތުން އާއްމުކޮށް ބޭނުންކުރާ ދެ އަކުރަކީ، 1. ފިރިހެން ޖިންސުގެ މަޢްރިފާ ނަމުގެ ނިސްބަތުންގައި، أَيُّهَا އާއި يَاأَيُّهَا އެވެ. މިސާލު: أَيُّهَا الْوَلَدُ إِقْرَأْ ނުވަތަ يَاأَيُّهَا الْوَلَدُ إِقْرَأْ އޭ ފިރިހެންކުއްޖާއޭ! ކިޔަވާށޭ!. 2. އަންހެން ޖިންސުގެ މަޢްރިފާ ނަމުގެ ނިސްބަތުންގައި، أَيَّتُهَا އާއި يَاأَيَّتُهَا އެވެ. މިސާލު: يَاأَيَّتُهَا الْبِنْتُ إِقْرَئِي. އޭ އަންހެންކުއްޖާއޭ! ކިޔަވާށޭ!. މީސްމީހުންނަށް ކިޔާ، ފުރިހަމަ ނަންނަން، މިއަކުރުތަކުން ގޮވައިލާ مُنَادَى އަކަށް ނުވާނެއެވެ. މިސާލު: يَاأَيُّهَا أَحْمَدُ. މިހެން ބުނުން ޞައްޙަނުވާނެއެވެ.

❖ يَا عَبْدَاللهِ إِقْرَأْ دَرْسَكَ. އޭ ޢަބްދުالله! ތިބާގެ ފިލާވަޅު ކިޔަވާށޭ! މިގައި يَا އަކީ حَرْفُ النِّدَاءِ އެވެ. مُنَادَى ކަމުގައިވާ عَبْدَاللهِ އުފުލިފައިވަނީ

މުޟާފު އާއި މުޟާފު އިލައިހި ގުޅިގެން ކަމަށްވާތީ، މުޟާފުގެ ތަޝްކީލަކީ فتحة އެވެ. إِقْرَأْ އަކީ މުފްރަދުކޮށް އެކަކަށް އަމުރުކުރާ فِعْلُ الأَمْرِ އެކެވެ. މީގެ ފާއިލަކީ أَنْتَ އެވެ. އެބަހީ މީގެ އަޞްލު ބަހުރުވަނީ أَنْتَ ތިބާ އަށެވެ. دَرْسَكَ މިއީ މަފްޢޫލުބިހެވެ. ނުވަތަ ބައްދުވާއެވެ. މަފްޢޫލުގެ ތަޝްކީލަކީ فتحة އެވެ. މިގައި މިވާ كَ އަކީ "މުޚާޠަބުކުރާ ބަދަލުވަނަން" ނުވަތަ ضَمِيرٌ مُتَّصِلُ ގެ ތަރުގައި ހިމެނޭ كَ އެވެ. މީގެ ތަޝްކީލު ބިނާވެފައިވަނީ ބަދަލުނުވާގޮތަށް، فتحة އަކަށެވެ. އެހެންވީ ބަހުން ބުނާނީ، مَبْنِيٌّ عَلَى الْفَتْحَةِ މިހެންނެވެ.

ތަމްރީން

މުދައްރިސުގެ އިރުޝާދާއި ނަހުވު ފިލާވަޅު ރަނގަޅަށް ކިޔުމަށް ފަހު، ތިރީގައި މިވާ ޢަރަބި ޖުމްލަތަކާއި އޭގެ މާނައަށް ވިސްނައި، އަޅައިކިޔާށެވެ.

حَدِيقَةُ الْجَامِعَةِ كَبِيرَةٌ وَجَمِيلَةٌ.	ޖާމިޢާގެ ބަގީޗާ ބޮޑެވެ. އަދި ރީއްޗެވެ.
لَوْنُ سَيَّارَتِهِ جَمِيلٌ.	އޭނާގެ ކާރުގެ ކުލަ ރީއްޗެވެ.
تِلْفِزْيُونُ فَرِيدَةَ فِي غُرْفَتِهَا.	ފަރީދާގެ ޓީވީ ހުރީ އޭނާގެ ކޮޓަރިގައެވެ.
رَئِيسُ الْقِسْمِ جَالِسٌ فِي مَكْتَبِهِ.	ޑިޕާޓްމަންޓުގެ ވެރިޔާ އިންނެވީ އޭނާގެ އޮފީހުގައި، އިށީނދެގެންނެވެ.
هُوَ ذَاهِبٌ إِلَى بَيْتِ صَدِيقِهِ.	އޭނާ އެދަނީ އޭނާގެ އެކުވެރިޔާގެ ގެއަށެވެ.

الدَّرْسُ السَّادِسُ (6)

ހަވަނަ ފިލާވަޅު

هَذِهِ (މިއީ)

هذا اَبْنُ حامدٍ و هَذِهِ بِنْتُ ياسِرٍ.	މިއީ ހާމިދުގެ ފިރިހެންދަރިފުޅު އަދި މިއީ ޔާސިރުގެ އަންހެންދަރިފުޅު.
اِبْنُ حامد جالِسٌ وبنت ياسر واقفةٌ.	ހާމިދުގެ ފިރިހެންދަރިފުޅު އިނީ އިށީނދެގެން. އަދި ޔާސިރުގެ އަންހެން ދަރިފުޅު ހުރީ ކޮޅަށް.
من هذه؟	މިއީ ކާކު؟
هذه أُخْتُ المهندس.	މިއީ އިންޖިނިއަރުގެ އުޚުތު. (ދައްތަ ނުވަތަ އަންހެންކޮއްކޮ.)
أهِيَ أَيْضًا مهندسةٌ؟	އޭނާއަކީ ވެސް އިންޖިނިއަރެއް ހެއްޔެވެ؟
لا، هي طَبِيبَةٌ.	ނޫނޭ، އޭނާއަކީ ޑޮކްޓަރެއް.

سيارة من هذه؟ މިއީ ކާކުގެ ކާރެއް؟

هذه سيارة المدير. މިއީ މުދީރުގެ ކާރު.

ما هذه؟ މިއީ ކޮންއެއްޗެއް؟

هذه مِكْواةٌ. މިއީ އިސްތިރިއެއް.

لِمَنْ هذه؟ މިއީ ކާކުގެ އެއްޗެއް؟

هذه لِخَالِدٍ. މިއީ ޚާލިދުގެ އެއްޗެއް.

أدَرّاجَةُ أَنَسٍ هذه؟ މިއީ އަނަސްގެ ބައިސްކަލު ހެއްޔެވެ؟

لا، هذه دَرّاجَةُ عَمّار. هذه جديدةٌ، ودرّاجة أنس قديمةٌ. ނޫނެކޭ، މިއީ ޢައްމާރުގެ ބައިސްކަލު. މި އައުވެ، އަދި އަނަސްގެ ބައިސްކަލު ބާވެ.

هذه سَاعَةُ عَلِيٍّ. هى جميلةٌ جِدًّا. މިއީ ޢަލީގެ ގަޑި. މީތި ވަރަށް ރީތި.

هذه مِلْعَقَةٌ وهذه قِدْرٌ. މިއީ ސަމުސާއެއް އަދި މިއީ ތެލިއެއް.

الملعقة في القدر. ސަމުސާ އޮތީ ތެލި މަތީގައި.

هذه بَقَرَةُ الفَلاّح. މިއީ ދަނޑުވެރިޔާގެ ގެރި.

هذا أَنْفٌ وهذا فَمٌ. މިއީ ނޭފަތެއް އަދި މިއީ އަނގައެއް.

هذه أُذُنٌ وهذه عَيْنٌ. މިއީ ކަންފަތެއް އަދި މިއީ ލޯއެއް.

هَذِه يَدٌ وهذه رِجْلٌ. މިއީ އަތެއް އަދި މިއީ ފައެއް.

ދަރުސްގެ ނުކުތާތައް

❖ هَذِهِ މިހެން އަލިފު ނުލައި ލިޔުން ނަމަވެސް، މި ލަފުޒު، ތަލަފުޒުކުރާނީ هَاذِهِ (ހާޒިހި) މިހެންނެވެ.

❖ މި ދިރާސާގައި އަހަރެމެން ދަސްކުރާނީ، هَذِهِ (ހާޒިހި) މި ކަލިމަ ބޭނުންކުރާ ގޮތެވެ. ފިރިހަލަ ދިރާސާގައި އަހަރެމެން ވާނީ هَذَا ބޭނުންކުރާގޮތް ދަސްކޮށްފައެވެ. هَذَا މިއީ ކައިރީގައިވާ ފިރިހެން ނަންނަމަށް

އިސްތިޢުމާލު ކުރެވެން ބޭނުންކުރާ ކަލިމައެއްގެ. މިގޮތުން އަންހެން ޖިންސުގެ އެއްޗަކަށް އިސްތިޢުމާލު ކުރާއިރު هَذا ގެ ބަދަލުގައި ބޭނުންކުރާނީ هَذِهِ އެވެ. هَذا ގެ މާނައަކީ ވެސް އަދި هَذه ގެ މާނައަކީ ވެސް (މިއީ ނުވަތަ މި) އެވެ. މިސާލު: هَذا وَلَدٌ وَ هَذِهِ بِنْتٌ. (މިއީ ފިރިހެންކުއްޖެއް އަދި މިއީ އަންހެންކުއްޖެއް).

❖ ނަންނަމާއި ސިފަތައް އަންހެން ޖިންސަށް ބަދަލުކުރާ އާއްމު އުސޫލަކީ، އެކަލިމައިގެ ފަހަތަށް "ة" (އައްތާއުލް ތާ) އިތުރުކޮށްގެންނެވެ. މިގޮތުން ބަދަލުވާ ނަންނަމުގައި، އައްތާއުލް ތާގެ ކުރިގައި އޮންނަ އަކުރުގައި އޮންނާނީ، އަބަދުވެސް ޒަބަރެވެ. މިސާލު: مُدَرِّسٌ (ފިރިހެން މުދައްރިސް)، مُدَرِّسَةٌ (އަންހެން މުދައްރިސާ). އެހެންނަމަވެސް ބައެއް ނަންނަމުގެ އަންހެން ޖިންސަށް ވަކިން ހާއްޞަ ނަންތަކެއް ހުރެއެވެ. މިސާލު: اِبْنٌ (ފިރިހެން ކުއްޖާ)، بِنْتٌ (އަންހެން ކުއްޖާ)، أَخٌ (ބޭބެ/ފިރިހެން ކޮއްކޮ)، أُخْتٌ (ދައްތަ/އަންހެން ކޮއްކޮ).

❖ އަރަބި ބަހުގައި ކޮންމެ އިސްމަކީ ވެސް އޮންނާނީ ފިރިހެން ޖިންސުގެ ނަމެކެވެ ނުވަތަ އަންހެން ޖިންސުގެ ނަމެކެވެ. އަންހެން ޖިންސުގެ ނަންތައް ގާއިމުކުރަން ނިޝާނުގައި ހުންނަނީ އައްތާއުލްތާ އެވެ. ނުވަތަ التَّاءُ الْمَرْبُوطَةُ އެވެ.

❖ އައްތާއުލްތާއަށް ނިމޭ އިސްމުތަކުގެ ތެރޭގައި ހިލޭ، އެހެނަސް ފިރިހެންނަށް ހާއްޞަ ނަންތައް ފިއަވައި އެހެން ނަންތަކީ އަންހެން ޖިންސުގެ ނަންތަކެވެ. އައްތާއުލްތާއަށް ނިމުނަސް ފިރިހެނަކަށް ހާއްޞަ ނަމަކީ ފިރިހެން ނަމަކަށެވެ. މިސާލު: حَمْزَةُ.

❖ ހަށިގަނޑުގެ ދެބައިވަންތަކުގެ ތެރެއިން ގިނަ ހަމަ ދެބައިވަންތަކުގެ ނަންތަކަކީ އަންހެން ޖިންސަށް ނިސްބަތްވާ ނަންތަކެވެ. މިސާލު: يَدٌ (އަތެއް)، رِجْلٌ (ފައެއް)، عَيْنٌ (ލޮލެއް)، أُذُنٌ (ކަންފަތެއް). اَلإِصْبَعُ އިނގިލި، اَلْقَدَمُ ފައިތިލަ، الذِّرَاعُ އަތްދަނޑި، اَلْكَفُّ އަތްތިލަ. މި ދެބައިވަންތަކަކީ ގިނަ ހަމަ ދެބައިވަންތަކެވެ. އެބަހީ، ހަށިގަނޑުގައި ވަނީ ދެ އަތެވެ. ދެ ފައެވެ. ދެ ލޮލެވެ. ދެ ކަންފަތެވެ. އެހެންކަމުން މި އިސްމުތަކަކީ އަންހެން ޖިންސުގެ އިސްމުތަކެވެ. ހަށިގަނޑުގެ ދެބައިވަންތަކުގެ ތެރެއިން، އެކެއް ދެބައިވަންތައް ހުންނަ ދެބައިވަންތަކަކީ ފިރިހެން ޖިންސަށް ނިސްބަތްވާ ނަންތަކެވެ.

މިސާލު: رَأْسٌ (ބޮލެއް)، أَنْفٌ (ނޭފަތެއް)، فَمٌ (އަނގައެއް)، وَجْهٌ (މޫނެއް). މިއީ ޖޯޑު ހަމަވާ ގުނަވަންތަކެއް ނޫނެވެ. ހަށިގަނޑުގައި ވަނީ އެންމެ ބޮލެކެވެ. އެންމެ ނޭފަތެކެވެ. އެންމެ އަނގައެކެވެ. އެންމެ މޫނެކެވެ. މިއިސްމުތަކަކީ ފިރިހެން ޖިންސުގެ އިސްމުތަކެވެ.

❖ އަންހެނުންނަށް ކިޔާ، ޚާއްޞަ ނަންނަމަކީ އަންހެން ޖިންސުގެ އިސްމެވެ. މިސާލު: مَرْيَمُ، آمِنَةُ.

❖ ސަރަޙައްދުތަކާއި ޤައުމުތަކަށް ކިޔާ ނަންނަމުގެ ތެރެއިން އަރަބި ނޫން ޤައުމުތަކުގެ ނަންނަމަކީ، އަންހެން ޖިންސަށް ނިސްބަތްވާ އިސްމުތަކެވެ. މިސާލު: أَمْرِيكَا. އަރަބި ޤައުމުތަކުގެ ތެރެއިން ވެސް ގިނަ ޤައުމުތަކުގެ ނަންނަމަކީ، އަންހެން ޖިންސަށް ނިސްބަތްވާ އިސްމުތަކެވެ. މިސާލު: مصر، الكويت. އެހެން ނަމަވެސް އަރަބި ޤައުމުތަކުގެ ނަންނަމުގެ ތެރެއިން ބައެއް ޤައުމުތަކުގެ ނަންނަމަކީ ފިރިހެން ޖިންސަށް ނިސްބަތްވާ އިސްމުތަކެވެ. އެހެންކަމުން މިފަދަ ޚާއްޞަ ނަންނަމެއް ޖެހޭނީ ވަކިން ދަސްކުރަންނެވެ. މިސާލު: العراق، المغرب، الأردن، السودان، اليمن، لبنان.

❖ އަންހެނުންނަށް ޚާއްޞަ ވަޞްފުތަކަށް ކިޔާ ނަންނަމަކީ، ނުވަތަ އަންހެން ޖިންސަށް ޚާއްޞަ ނަންނަމަކީ، އަންހެން ޖިންސުގެ ނަންނަމެކެވެ. މިސާލު: أُمٌّ (މަންމައެއް).

❖ ވަކި މަޤާމެއް ނުވަތަ ހައިސިއްޔަތެއްގައި ހުރި މީހަކީ އަންހެނެއްކަން އަންގައިދިނުމުގެ ގޮތުން ބޭނުންކުރާ ނަންނަމަކީ، އަންހެން ޖިންސުގެ ނަންނަމެކެވެ. މިފަދަ ނަންނަމެއް އަންހެން ކުރެވޭނީ މިގެ ފިރިހެން ނަމުގެ ފަހަތުން ތާމަރުބޫޠާ ގުޅައިގެންނެވެ. މިސާލު: طَبِيبَةٌ (އަންހެން ޑޮކްޓަރެއް). طَبِيب (ފިރިހެން ޑޮކްޓަރެއް).

❖ މި ނޫނަސް ބައެއް ނަންނަމެއް އަރަބި ބަހުގައި އަންހެން ޖިންސުގެ ނަންނަމުގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރެއެވެ. މިފަދަ ނަންނަމުގައި ވަކި ޚާއްޞަ ސިފަތަކެއް ނުވާކަމުން މިފަދަ ނަންނަމެއް ޖެހޭނީ ދަސްކުރަންނެވެ. މިސާލު: شَمْسٌ (އިރެއް). މި އިސްމުގައި މިއީ އަންހެން ޖިންސަށް ނިސްބަތްވާ ނަމެއްކަން ދޭހަކުރާ ސިފައެއް ނެތް ކަމުގައި ވިޔަސް، މި އިސްމު ބޭނުންކުރެވެނީ އަބަދުވެސް އަންހެން ޖިންސުގެ ނަމެއްގެ ގޮތުގައެވެ. މިގޮތުން އަންހެން ޖިންސުގެ ނަންނަމެއްގެ ގޮތުގައި އަރަބިންގެ ތެރޭގައި ބޭނުންކުރާ މިފަދަ ނަންނަމަކީ ކިޔަނީ اَلْمُؤَنَّثُ السَّمَاعِيُّ އެވެ.

❖ لِ އަކީ ވެސް އިތުރުން ޖައްސާވަދިނާ ހަރުފުތަކުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ ހަރުފެކެވެ. އެހެންކަމުން މިހަރުފުގެ ފަހަތުން އަންނަ ނަމުގެ ފަހު ހަރުފު ޒޭރުން އިބުތިދާގެ ގޮތުގައެވެ. މާނައަކީ "އަށް" ނުވަތަ "އަށް މިލްކުވެގެންވާ" އެވެ. މިސާލު: هَذا لِبلاَلٍ، وَذَلِكَ لِحَامِدٍ. މި މިލްކުވެގެންވަނީ ބިލާލަށް، އަދި އެ މިލްކުވެގެންވަނީ ހާމިދަށް. الحَمْدُ لله. ހަމްދު ހުރީ الله އަށް. ނުވަތަ ހަމްދު މިލްކުވެގެންވަނީ الله އަށް.

❖ الله ގެ ކުރިއަށް لِ އައުމުން ކިޔާނީ لِلّه "ލިއްލާހި" އެވެ.

❖ لِمَنْ ގެ މާނައަކީ "ކާކުގެ" ނުވަތަ "ކާކަށް" ނުވަތަ "މިލްކުވެގެންވަނީ ކާކަށް" އެވެ. މިސާލަކަށް: لِمَنْ هَذَا؟ މީ ކާކުގެ އެއްޗެއް؟ ނުވަތަ މި މިލްކުވެގެންވަނީ ކާކަށް؟ لِمَنِ الْكِتَابُ؟ ފޮތް މިލްކުވެގެންވަނީ ކާކަށް؟

❖ مَنْ ގެ ފަހަތަށް ال އައުމުން مَنْ ބަދަލުވެގެންދަނީ مِن އަށެވެ.

❖ أَيْضًا ގެ މާނައަކީ "ވެސް" އެވެ. މިސާލަކަށް: هَذَا جَمِيلٌ. މި ރީއްޗެވެ. وَذلك أَيْضًا جَمِيلٌ. އަދި އެ ވެސް ރީއްޗެވެ.

❖ جِدًّا ގެ މާނައަކީ "ވަރަށް" އެވެ. މިސާލަކަށް: هَذَا كَبِيرٌ جِدًّا. މި ވަރަށް ބޮޑެވެ.

1. اقْرَأْ وَاكْتُبْ

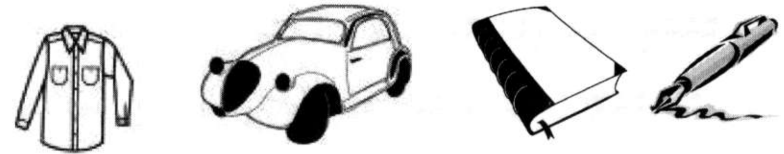
(١) هذا مسجد وهذه مدرسة. (٢) من هذه؟ هذه أخت عبّاس.

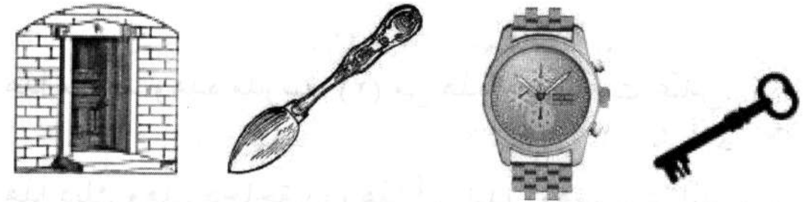
(٣) هذا ديك وهذه دجاجة.(٤) هذا ٱبن المدير وهذه بنت المدرس.

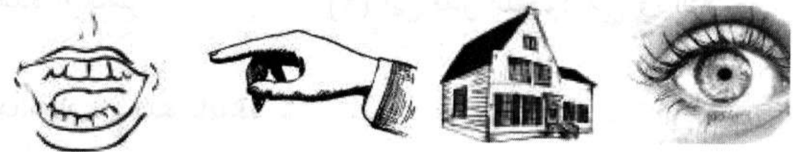
(٥) هذه أمّ ياسر. (٦) أين قدر اللحم؟ هي في الثلاّجة.

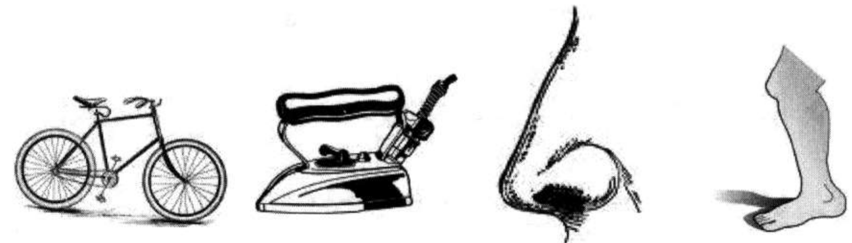
(٧) هذا باب وهذه نافذة.

2. ما هَذَا وما هَذِهِ؟ (މިއީ ކޮންއެއްޗެއް އަދި މިއީ ކޮންއެއްޗެއް؟)

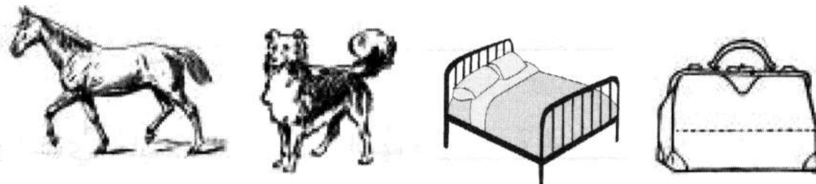

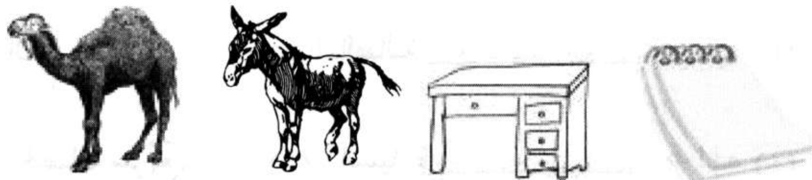

3. اِقرأ المِثالَ وَكَوِّنْ جُمَلاً عَلَى غِرَارِه

(١) محمدٌ طالبٌ. آمنةُ طالبةٌ.

(٢) حامد طبيب. فاطمة ______

(٣) هو مُسْلِمٌ. هى ______

(٤) البابُ مُغْلَق. النافِذَة ______

(٥) المنديل وَسِخ. اليد ______

(٦) الشايُ حَارٌّ. القَهْوَة ______

(٧) المسجد بعيد. المدرسة ______

(٨) الطالب مريض. الطالبة ______

(٩) الحصان سَرِيْعٌ. السيارة ______

(١٠) القمر جميل. الشمس ______

(١١) الأب جالِس. الأُمّ ______

4. صَحِّحِ الجُمَلَ الآتِيَة

(١) حقيبة من هذا؟ ______

(٢) الغرفة مفتوح. ______

(٣) هذا سيارة الطبيب. ______

(٤) هذه مفتاح السيارة. ______

(٥) أين السيارة؟ هو في الشارع. ______

6. اقرأ واكتب مع ضبط أواخر الكلمات:

(١) هذا لمحمد وذلك لحامد. (٢) لمن هذه؟ هذه لياسر.

(٣) الحمد لله.　　(٤) لله المَشْرِقُ والمَغْرِبُ.

ބަސްތަކު

المِكْواةُ އިސްތިރި، الدَّرَّاجَةُ ބައިސްކަލު، المِلْعَقَةُ ސަމުސާ، القِدْرُ ތެލި، البَقَرَةُ ގެރި، الفَلاَّحُ ދަނޑުވެރިޔާ، الأَنْفُ ނޭފަތް، الفَمُ އަނގަ، الأُذُنُ ކަންފަތް، اليَدُ އަތް، الأُمُّ މަންމަ، الرِّجْلُ ފައި، الشّايُ ސައި، الثَّلاَّجَةُ ފްރިޖް، القَهْوَةُ ގަހުވާ/ކޮފީ، سَرِيعٌ ހަލުއި، النَّافِذَةُ ކުޑަދޮރު، جِدًّا ވަރަށް، اَلأَرْضُ ބިން، الْكَأْسُ ތަށި/ކާސް، الْخَمْرُ ރާ/ވައިން، الدَّارُ ގެ، الْحَرْبُ ހަނގުރާމަ، النَّارُ އަލިފާން، الرِّيحُ ވައި، العراق އިރާޤު، المغرب މަޣްރިބު ކަރަ/މޮރޮކޯ، الأردن އުރުދުން/ޖޯޑަން، السودان ސޫދާން، اليمن ޔަމަނު ކަރަ، لبنان ލުބުނާން، اَلْقَدَمُ ފައިތިލަ، الذِّرَاعُ އަތުކަށި، اَلْكَفُّ އަތްތިލަ، كَسَرَ އޭނާ ބިންދާލިއެވެ، الطِّفْلُ ކުޑަ ފިރިހެންކުއްޖާ، إِصْبَع އިނގިލި، صغِيرَة ކުޑަ، تَطْلُعُ އަރައި، الصَّبَاح ހެނދުނު، أَمْرِيكَا އެމެރިކާ، مِصْر މިސްރު، الْكُويتُ ކުވައިތު.

ނަހުވު (ގަވާއިދު) ފިލާވަޅު

هَذِهِ قِدْرٌ　　هَذَا قَمَرٌ　　هَذِهِ شَمْسٌ

މިއީ ތެލިއެއް،　　މިއީ ހަނދެއް،　　މިއީ އިރެއް،

❖ تَطْلُعُ الشَّمْسُ فِي الصَّبَاحِ. އިރު އަރައި ހެނދުނުގައެވެ. تَطْلُعُ އަރާ މުސްތަޤްބަލު ޒަމާނުގައި އޮތް اَلْفِعْلُ اللاَّزِمُ އެކެވެ. تَطْلُعُ މި ފިޢުލު ނިސްބަތްވެފައި الشَّمْسُ އަށް ކަމަށް ވާތީ، الشَّمْسُ އަކީ އަންހެން ޖިންސުގެ ނަމަކަށް ވާތީ މި ފިޢުލު ވެސް އޮތީ އަންހެން ޖިންސުގައެވެ. الشَّمْسُ އަކީ އިރެވެ. މިއީ اَلْمُؤَنَّثُ السَّمَاعِيُّ ނަމެކެވެ. އެބަހީ މުއައްނަޘުގެ ޢަލާމާތެއް ނެތްކަމުގައި ވިޔަސް އަރަބިބަސް ދެނެގަތުމުގައި ވާހަކަން ވެސް މުއައްނަޘް ކަމަށް އަންހެން ޖިންސުގެ ނަމެއްގެ ގޮތުގައި ބެލެވޭ ނަމެކެވެ. فِي އަކީ ހަރުފު ޖައްރެވެ. الصَّبَاحِ އަކީ މަޖްރޫރެވެ. އެހެންކަމުން މިގެ ތަސްރީފަކީ އިބްތިދާއެވެ. އިތުރު މިސާލެއް:
كَسَرَ الطِّفْلُ إِصْبَعَهُ الصَّغِيرَةَ. ކުޑަ ފިރިހެންކުއްޖާ އޭނާގެ ކުޑަ އިނގިލި

ބިންގަލައިދިޔުމެވެ. كَسَرَ މިއީ ވާނީ ބާވަތްތަކުގައި އޭގެ اَلْفِعْلُ الثُّلاَثِيُّ الْمُجَرَّدُ އެވެ. الطِّفْلُ އަކީ ކުއްޖެވެ. ނުވަތަ ކަށްކުރާއެވެ. އެހެންކަމުން މީގެ ތަސްޣީރަކީ ضمّة އެވެ. إصْبَعُهُ އަކީ ދަފްޓޫޖެވެ. ތަށްތުވާއެވެ. އެހެންކަމުން މީގެ ތަސްޣީރަކީ فتحة އެވެ. އަދި إصْبَعُهُ އަކީ ދައްބޫރެވެ. الصَّغِيرَةَ އަކީ ސިވަ ނުވަތަ ނަންހިމެނޭއެވެ. إصْبَعُهُ އަކީ ދުއައްސަރުމު ނަމަކަށް ވާތީ ސިވަ الصَّغِيرَةَ ވެސް ދުއައްސަރުމުކޮށްފެވެ. إصْبَعُهُ ގެ ދުސާވުކޮށް ކަމުގައިވާތީ އެއީ މައުރިފާއެކެވެ. އެހެންކަމުން ސިވަ الصَّغِيرَةَ ވެސް ގެ މައުރިފާކޮށްފެވެ. ދުސާވު އިޢުރާބުގައި މިތުކުރާ ބަދަލުވަނަ ހ އެވެ. إصْبَعُهُ ގެ ދަފްޓޫދަކަށް ފުދޭ ސަބަބުން އަބަދުވެސް ގެދަވަކަމުން ވާތީ ސިވަ ކަމުގައިވާ الصَّغِيرَةَ ގައިވެސް ފުރައްކުރުގައި ގެ އަބަދުވެއެވެ.

❖ اَلْمُؤَنَّثُ السَّمَاعِيُّ ނަންތަކުގެ ބައެއް މިސާލު: اَلأَرْضُ، الْكَأْسُ، الْخَمْرُ، الدَّارُ، الْحَرْبُ، النَّارُ، الرِّيحُ، الشَّمْسُ.

الدَّرْسُ السَّابِعُ (7)

ހަތްވަނަ ފިލާވަޅު

من هذه؟	މިއީ ކާކު؟
هذه آمِنةُ.	މިއީ އާމިނަތެވެ.
ومن تِلْكَ؟	އަދި އެއީ ކާކު؟
تِلْكَ فاطمةُ.	އެއީ ފާތިމަތެވެ.
هذه طبيبة وتِلْكَ مُمَرِّضَةٌ.	މިއީ އަންހެން ޑޮކްޓަރެއް އަދި އެއީ އަންހެން ނަރުހެކެވެ.
هذه مِن الهِنْد وتلك من اليابان.	މިއީ އިންޑިޔާ މީހެއް، އަދި އެއީ ޖަޕާނު މީހެއް.
هذه طَوِيلَةٌ وتلك قَصِيرَةٌ.	މިއާ ދިގު އަދި އެއާ ކުރު.
من هذا؟	މިއީ ކާކު؟

هذا حامدٌ. މިއީ ހާމިދު.

ومن ذلك؟ އަދި އެއީ ކާކު؟

ذلك عليٌّ. އެއީ އަލީ.

أتلك دَجاجةٌ؟ އެއީ ކުކުޅެއް ހެއްޔެވެ؟

لا، تلكَ بطّةٌ. ނޫނެކޭ، އެއީ އަސްދޫނިޔެއް.

ما تِلْكَ؟ އެއީ ކޮންއެއްޗެއް؟

تِلْكَ بَيْضَةٌ. އެއީ ބިހެއް.

هذه سيّارة المدرِّس وتلك سيّارة المُدير. މިއީ މުދައްރިސްގެ ކާރު އަދި އެއީ މުދީރުގެ ކާރު.

أَساعةُ عبّاسٍ هذه؟ މިއީ އައްބާސްގެ ގަޑި ހެއްޔެވެ؟

لا، هذه ساعةُ حامدٍ، تلك ساعة عبّاسٍ. ނޫނެކޭ، މިއީ ހާމިދުގެ ގަޑި. އެއީ އައްބާސްގެ ގަޑި.

ذلك ديكٌ وتلك دَجَاجَةٌ. އެއީ ގާޅެއް އަދި އެއީ ކުކުޅެއް.

މުދައްރިސްގެ އިރުޝާދު

❖ މި ފިލާވަޅުގައި އަހަރެމެން ދަސްކުރަނީ، تِلْكَ މި ކަލިމަ ބޭނުންކުރާ ގޮތެވެ. ކުރީ ފިލާވަޅެއްގައި އަހަރެމެން ދަސްކުރި ذلك ބޭނުންކުރާގޮތް ދަސްކޮށްފައެވެ. ذلك މިއީ ދުރުގައިވާ މުޒައްކަރު (އެކަކު) ފިރިހެން ނަންނަމަކަށް އިޝާރާތް ކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ކަލިމައެވެ. ދުރުގައިވާ އަންހެން ޖިންސުގެ އެއްޗަކަށް އިޝާރާތް ކުރާއިރު ذلك ގެ ބަދަލުގައި ބޭނުންކުރަނީ تِلْكَ އެވެ. ذلك ގެ މާނައަކީ ވެސް އަދި تِلْكَ ގެ މާނައަކީ ވެސް (އެއީ ނުވަތަ އެ) އެވެ. މިސާލު: هَذا بِلالٌ وَذلك حَامِدٌ. (މިއީ ބިލާލު އަދި އެއީ ހާމިދު). هَذه آمِنَةُ وَتِلْكَ مَرْيَمُ. (މިއީ އާމިނަތު އަދި އެއީ މަރްޔަމް).

تَمَارِيْنُ

1. اِقرأْ وَاكتب:

(١) هذه مَدْرَسة وتلكَ جامِعَة. (٢) ذلك حمار وتلك بَقَرَة.

(٣) أذلك مسجد؟ لا. تلكَ مدرسة.(٤) هذا جمل وتلك نَاقَة.

(٥) هذه مُدَرِّسَة وتلك طالبة. (٦) هذا كلب وذلك قِطّ.

(٧) هذا بيت المُؤَذِّنِ وتلك حديقة التاجر.

2. أَشِرْ إِلى الكلمات الآتية باسم إشارة للبعيد (ذلك، تلك)

(ދުރަށް އިޝާރާތްކުރުމުގެ ގޮތުން ބޭނުންކުރާ އިސްމުލްއިޝާރަތުގައިވާ، ذلك އާއި
تلك ބޭނުންކޮށްގެން އަންނަނިވި ކަލިމަތައް އިޝާރާތްކުރާށެވެ!)

(١) ______ أُمّ. (٢) ________ أَب. (٣) ________ قَلَم.

(٤) ____ مِلْعقة. (٥) ________ عَين. (٦) ________حَجَر.

(٧) _____قَميص. (٨) ________ قِدْر. (٩) ________ نافدة.

(١٠) ____ بَقَرة. (١١) ______مكتب. (١٢) _______ ناقة.

(١٣) _ مهندس. (١٤) ______ مُؤَذِّن. (١٥) ______ مُمَرِّضة.

(١٦) ___ سرير. (١٧) ______ حديقة. (١٨) ______ طالبة.

(١٩) _____ جمل. (٢٠) _____ بطّة.

ބަސްލިސްޓް

المُمَرِّضَةُ ނަރުސް، الحَدِيقَةُ ބަގީޗާ، البَطَّةُ އަސްދޫނި، المُؤَذِّنُ ބަންގިދޭމީހާ،
النَّاقَةُ އަންހެން ޖަމަލު، البَيْضَةُ ބިސް.

أَسْمَاءُ الإِشَارَةِ لِلْقَرِيب	أَسْمَاءُ الإِشَارَةِ لِلْبَعِيدِ
ކައިރީގައިވާއަން އިޝާރާތްކުރާނަން	ދުރުގައިވާއަން އިޝާރާތްކުރާނަން
هَذَا مُحَمَّدٌ މިއީ މުޙައްމަދު	ذَلِكَ حَامِدٌ އެއީ ހާމިދު
هَذِهِ آمِنَةُ މިއީ އާމިނަތު	تِلْكَ زَيْنَب އެއީ ޒައިނަބު

ނަކިރާ (ގަވާއިދު) ފިލާވަޅު

بَيْتٌ	البَيْتُ	مَسْجِدٌ
ގެއެއް،	ގެ،	މިސްކިތެއް،

❖ އަރަބިބަހުގައި ނަކިރާ ނަންއިސްމު އޮންނާނީ ކަނަވަރުނުވާ ނަމެއް (ނަކިރާ) ގެ ގޮތުގައި ނުވަތަ ކަނަވަރު ނަމެއް (މަޢްރިފާ) ގެ ގޮތުގައެވެ. ނަކިރާ ބާވަތުގައި އޮތް ނަމެއް، މަޢްރިފާއަށް ބަދަލުކުރަނީ، އާއްމު އުސޫލުގައި، އެ ނަމުގެ ކުރިއަށް الْ އިތުރުކޮށްގެންނެވެ. މިސާލު: اَلْوَلَدُ ފިރިހެންކުއްޖާ. ނަކިރާ ބާވަތުގައި އޮންނަ ނަންނަމުގެ ފަހުއަކުރުގައި އާއްމުގޮތެއްގައި ތަންވީން (ދެފިލި) އޮންނާނެއެވެ. މިސާލު: وَلَدٌ ފިރިހެންކުއްޖެއް.

❖ އުބުފިލީގެ ތަންވީން އޮންނާނީ ـٌ މި ގޮތަށެވެ. މިސާލު: وَلَدٌ ފިރިހެންކުއްޖެއް. زَهْرَةٌ މަލެއް.

❖ ތާމަރްބޫޠާއިން ނިމޭނަންތަކާއި ނަންއިސްމުތަކެއް ފިޔަވައި، އެހެން ނަންނަމުގައި، އަބަފިލީގެ ތަންވީން ޖެހޭއިރު ތަންވީން (ދެފިލި) ލިޔާނީ ا(އަލިފު) ގެ މައްޗަށެވެ. މިސާލު: وَلَداً. بِنْتاً. މި ގޮތަށެވެ.

❖ އެނޫންނަމަވެސް ތާމަރްބޫޠާއިން ނިމޭ ނަންނަމުގައި، އަބަފިލީގެ ތަންވީން (ދެފިލި) ޖެހޭއިރު އަލިފެއް ގެންނާކަށް ނުޖެހެއެވެ. މިސާލު: زَهْرَةً. حَافِلَةً. މި ގޮތަށެވެ.

❖ އިބިފިލީގެ ތަންވީން ޖަހާނީ، އިބިފިލިތަކާ އެއްވަރަށް އަކުރުގެ ދަށުގައެވެ. ނުވަތަ ތަޝްދީދު އަންނަ ނަމަ ތަޝްދީދުގެ ދަށުގައެވެ. މިސާލު: وَلَدٍ. زَهْرَةٍ.

❖ އަރަބިބަހުގައި ވެސް ތަޝްދީދު އޮވެއެވެ. ތަޝްދީދު ނުވަތަ އައްޝައްދާތު އަކީ ޖުމުލައެއްގައި އިސްކުރު އަކުރަކާ ވަޒަންވެއެވެ. ޖުމުލައެއްގައި އިސްކުރު އަކުރަކާ ވަޔާ ދަށްކަމެއްނުވާ، އެ އިސްކުރުމުގެ ފަހު އަކުރުގެ ފިލިންނެވެ.

❖ مرفوع ހާލަތުގެ ނުވަތަ ނަމޫނާތަކުގެ ކޯޑު ދެއްކައިދެނީ ضمة (އުބުފިލި) އިންނެވެ. މިސާލު: اَلْوَلَدُ. وَلَدٌ.

❖ منصوب ޙާލަތު ނުވަތަ އިޢުރާބުގެ ނިޝާން ދައްކައިދޭނީ فتحة (ޒަބަރު) އިންނެވެ. މިސާލު: اَلْوَلَدَ. وَلَداً.

❖ مجرور ނުވަތަ خفض ގެ ޙާލަތު ނުވަތަ ޖައްރުގެ ނިޝާން ދައްކައިދޭނީ كسرة (ޒޭރު) އިންނެވެ. މިސާލު: اَلْوَلَدِ. وَلَدٍ. އަރަބި ބަހުގެ ގަވާއިދުގައި އެންމެ ބޮޑު ސަމާލުކަމެއް ދޭންޖެހެނީ، މި ގޮތުން ކަލިމައިގެ ފަހު އަކުރުގެ ހަރަކާތްތަކުގެ މައްޗަށެވެ.

❖ އަރަބި ބަހުގައި އިސްމަކީ އަބަދުވެސް ފިރިހެން ނުވަތަ އަންހެން ޖިންސަކަށް ނިސްބަތްވާ އެއްޗެކެވެ. އަންހެން ޖިންސުގައި އަކުރުތަކުގެ (ة)، تاء المَرْبوطَة ނުވަތަ تاء المُدَوَّرَة ހުންނަނީ، އެއިން ދަތުރުކުރަނީ ފިރިހެން ޖިންސަކަށް ނިސްބަތްވާ ނަމުގައެވެ. މި ނޫން ޙާލަތްތަކުގައި ވެސް އަންހެނުން ކަމަށް ބޭނުންކުރެވެނީ ވަރަށް މަދުންނެވެ.

الدَّرْسُ الثَّامِنُ (8)

އަށްވަނަ ފިލާވަޅު

هذا الرَّجُلُ تاجر وذلك الرجل طبيب.

މި ފިރިހެންމީހާއަކީ ވިޔަފާރިވެރިއެއް އަދި އެ ފިރިހެންމީހާއަކީ ޑޮކްޓަރެކެވެ.

اِسْمُ التاجر محمود وٱسْم الطبيب سعيد.

ވިޔަފާރިވެރިޔާގެ ނަމަކީ މަޙްމޫދު އަދި ޑޮކްޓަރުގެ ނަމަކީ ސަޢީދު.

هذا البيتُ لِلتَّاجِرِ وذلك البيتُ لِلطَّبِيبِ.

މި ގެ މިލްކުވެގެންވަނީ ވިޔަފާރިވެރިޔާއަށް އަދި އެ ގެ މިލްކުވެގެންވަނީ ޑޮކްޓަރަށް.

بيتُ التاجرِ أَمَامَ المَسجدِ، وبيتُ الطبيبِ خَلْفَ المَدْرسةِ.

ވިޔަފާރިވެރިޔާގެ ގެ ހުރީ މިސްކިތުގެ ކުރިމަތީގައި، އަދި ޑޮކްޓަރުގެ ގެ ހުރީ މަދަރުސާގެ ފުރަގަހުގައި.

لِمَنْ هذه السيّارةُ ولِمَنْ تلكَ؟	މި ކާރު މިލްކުވެގެންވަނީ ކާކަށް އަދި އެ މިލްކުވެގެންވަނީ ކާކަށް؟
هذه السَّيَّارة للطَّبِيب وتلك للتاجر.	މި ކާރު މިލްކުވެގެންވަނީ ޑޮކްޓަރަށް އަދި އެ މިލްކުވެގެންވަނީ ވިޔަފާރިވެރިޔާއަށް.
هذه السيّارة من اليابان وتلك من أمريكا.	މި ކާރަކީ ޖަޕާނު ކާރެއް އަދި އެއީ އެމެރިކާ އެއްޗެއް.

މުދައްރިސްގެ އިރުޝާދު

❖ މި ފިލާވަޅުގައި އަރަބިބަހުން ދަސްކުރަނީ، އަރަބި ބަހުން "މި ފޮތް"، މިފަދަ ބަސްބަސް ބުނާނެ ގޮތެވެ. ކުރީގެ ފިލާވަޅުތަކުން އަރަބިބަހުންނަން އިސްމުވައިވާ ގޮތުގައި، هَذَا كِتَابٌ. މާނައަކީ "މިއީ ފޮތެކެވެ." މިހާރު އަރަބިބަހުންނަން އިސްމެއްނަމަ هَذَا الْكِتَابُ ގެ މާނައަކީ "މި ފޮތް" ކަމެވެ. މިއީން ފުރިހަމަ ޖުމުލައެއް ގެނައުމަށް ބޭނުމި އަރަބިބަހުން ޚަބަރީ މިއަށް ޒިޔާދައެއް (ޚަބަރެއް ކަމަށް) ދޭށެވެ. މިސާލު: هَذَا الْكِتَابُ جَدِيدٌ މި ފޮތް އައުވެ.

މި މިސާލުތަކަށް ބައްލަވާ! ذَلِكَ الرَّجُلُ مُهَنْدِسٌ އެ ފިރިހެނާ އަކީ އިންޖިނިއަރެކެވެ. هذه السّاعةُ جميلةٌ މި ގަޑި ރީއްޗެވެ. تِلْكَ الْمُمَرِّضَةُ مِنَ الْيَابَانِ. އެ ނަރުހުކުއްޖާ އައިސްފައިވަނީ ޖަޕާނުން (އަޞްލު: އެ ނަރުހުކުއްޖާއަކީ ޖަޕާނު ކުއްޖެކެވެ).

❖ އިސްމުގެ ނިމުން އާއްމުކޮށް އަންނަނީ އުޅުނިވި ނުވަތަ އުނބުނުފިލިންކަން ކުރީގެ ފިލާވަޅުތަކުން އަރަބިބަހުންނަން ވާނީ އެނގިފައެވެ. އަދި ޒަބަރު ޖެއްސުމާ އިސްމުގެ ކުރިއަށް އައުމުން ނުވަތަ މިލްކުކުރާއަސްލުވުން އެ އުޅުނިވި އިޟާފަތަށް ބަދަލުވާނެ ގޮތް ވާނީ ދަސްކޮށްދީފައެވެ. މި މިސާލުތަކަށް ބައްލަވާ! البَيْتُ جَمِيلٌ. ގެ ރީއްޗެވެ. بِلاَلٌ فِي الْبَيْتِ. ބިލާލު ވީ ގޭގައި އެވެ. هَذَا مِفْتَاحُ الْبَيْتِ. މިއީ ގޭގެ ތަޅުދަނޑިއެވެ.

❖ އާބިއްޔަން ނިސްބަ އިސްމުތަކުގެ ނިމުމަކަން، ޚަތިމަވާ ފޮތަކަށް ބަދަލުވެ ނަފުރުވެ. އެހެންކަމުން އުޅުނިވި ޔާގޮތުގައި ވޭތު އަދި އިޒާފީ ޔާގޮތުގައި ވޭތު މިފަދަ އިސްމުތަކުގެ ނިމުން އެއްގޮތަކަށެވެ. މި މިސާލުތަކަށް ބައްލަވާ. هَذِه أَمْرِيكَا. މިއީ އެމެރިކާއެވެ. (އުޅުނިވި ޔާގޮތުގައި)، أَنَا مِنْ أَمْرِيكَا. އަހަރެންނަކީ އެމެރިކާމީހެކެވެ / އަހަރެން އައިސްފައިވަނީ

އެމެރިކާއިން (އިބްތިދާއީ ޚަބަރުގައި)، هُوَ رَئِيسُ أَمْرِيكَا. މާނައަކީ އެމެރިކާގެ ރައީސްއެވެ. (އިބްތިދާއީ ޚަބަރުގައި).

❖ خَلْفَ "ފުރަގަހުގައި". أَمَامَ "ކުރިމަތީގައި". މި ލަފްޒުތަކުގެ ފަހަތުން އަންނަ އިސްމުގެ ފަހު އަކުރު އާންމުކޮށް އިބްތިދާއީ ޚަބަރުގައެވެ. މިސާލު: البَيْتُ خَلْفَ الْمَسْجِدِ. "ގެ އޮތީ މިސްކިތުގެ ފުރަގަހުގައި". حَامِدٌ أَمَامَ الْمُدَرِّسِ. "ޙާމިދު ހުރީ މުދައްރިސުގެ ކުރިމަތީގައި". އެހެނީ މި ބަސްތަކަށް އައިސްފައި ވަނީ މުޟާފު ގޮތުގައެވެ. އެހެންކަމުން ފަހަތުން އަންނަ ލަފްޒަކީ މުޟާފު އިލައިހިއެވެ.

❖ جَلَسَ މިބަހުގެ މާނައަކީ "އިށީ އިށީނދުމެވެ". މިގޮތުން ބޭނުންކުރާނީ ފިރިހެން އެކަކުގެ ނިސްބަތުގައެވެ. މިސާލު: أَيْنَ جَلَسَ مُحَمَّدٌ؟ "މުޙައްމަދު އިށީނީ ކޮންތާކު؟". جَلَسَ أَمَامَ الْمُدَرِّسِ. " އޭނާ އިށީނީ މުދައްރިސުގެ ކުރިމަތީގައި".

تَمَارِيْنُ

1. أَجِبْ عَنِ الأَسْئِلَةِ الآتِيَة:

(١) من هذا الرجل ومن ذلك الرجل؟ ....

(٢) ما اسم التاجر؟ ....

(٣) ما اسم الطبيب؟ ....

(٤) من أين سيّارة الطبيب؟ ....

(٥) من أين سيارة التاجر؟ ....

(٦) أين بيت التاجر؟ ....

(٧) أين بيت الطبيب؟ ....

2. اِقْرَأْ واكْتُبْ:

(١) هذا الولد خالد وذلك الولد محمد.

(٢) هذا الرجل مدرس وذلك الرجل مهندس.

(٣) هذا الكتاب جديد وذلك الكتاب قديم.

(٤) هذه السيّارة لعليٍّ وتلك لخالد.

(٥) هذا الباب مفتوح وذلك الباب مُغْلَق.

(٦) لمن هذه السّاعة؟ هى لعبّاس.

(٧) أهذا البيت للطبيب؟ لا. هو للمدرس.

(٨) أهذه الدرّاجة لابْن المؤذّن؟ نعم.

(٩) من هذا الولد؟ هو طالب من المالديب.

(١٠) أذلك البيت جديد؟ لا. هو قديم جِدًّا.

(١١) هذه السيّارة من اليابان وتلك من سُوِيْسَرا.

(١٢) هذا السِّكّينُ من أَلْمَانِيا وتلك الملعقة من إِنْكَلْتَرا.

3. اِقْرَأِ المِثالَ الآتِيَ ثُمّ حَوِّلِ الجُمَلَ الآتِيَةَ مِثْلَهُ:

مثال: هذا كتابٌ. هذا الكتابُ لِمُحَمَّدٍ.

(١) هذا طبيب. ______ من الهِنْد.

(٢) هذا سيّارة. ______ لِلمُدِير.

(٣) ذلك ولد. ______ ابْن المدرس.

(٤) تلك ساعة. ______ من سُوِيْسرَا.

(٥) هذا بيت. ______ لِلْمُهَنْدِس.

(٦) هذا قلم. ________ لعبّاس.

(٧) ذلك رجل. ________ مُؤَذّن.

(٨) هذه بَيْضَة. ________ كبيرةٌ.

(٩) هذا منديل. ________ وَسِخ.

(١٠) هذه حَقيبة. ________ للمدرس.

4. اقْرأْ المِثالَ الآتِيَ ثُمَّ كَوِّنْ أَسْئِلَةً وَأَجْوِبَةً مِثْلَه

مثال: لِمَنْ هذا الكتابُ؟ هذا الكتاب لِمُحَمَّدٍ. (محمد)

(١) ________ ________ (عَبّاس)

(٢) ________ ________ (عليّ)

(٣) ________ ________ (المُدير)

(٤) ________ ________ (الفلاّح)

(٥) ________ ________ (المُدرس)

(٦) ________ ________ (عمّار)

(٧) ________ ________ (بِنْتُ الفَلاَّح)

(٨) ________ ________ (ابْنُ المُدِير)

(٩) ________ ________ (الطَّبيب)

(١٠) ________ ________ (الطّالب)

5. تَأَمَّلِ الأَمْثِلَةَ الآتِيَة:

البَيْتُ	فِي البَيْتِ	مِنَ الْبَيْتِ إِلَى البَيْتِ
المُسْتَشْفَى	فِي المُسْتَشْفَى	مِنَ المُسْتَشْفَى إِلَى المُسْتَشْفَى

أَمْرِيكا فِي أَمْرِيكا من أَمْرِيكا إلى أَمْرِيكا

أَلْمَانِيَا فِي أَلْمانِيَا من أَلمانِيَا إلى أَلمانِيَا

اِقْرَأ وَاكْتُب:

(١) هذا الطبيب من إنْكَلْتَرا.

(٢) ذهب حامد إلى فَرَنْسا.

(٣) محمود مريض. هو الآن في المُستشفى.

(٤) ذهب عبدُ الله من ألمانيا إلى إنكلترا.

(٥) هذا الكتاب لِعِيسَى وذلك الكتاب لِمُوسَى.

(٦) هذا المهندس من أمريكا.

اِقْرَأ:

(١) السبورة أمامَ الطالبِ وهى خَلْفَ المُدرسِ.

(٢) أين سيّارة المدرسِ؟ هى أمامَ المَدْرَسَةِ.

(٣) أين بيت الإمامِ؟ بيت الإمامِ خَلْفَ المسجدِ.

(٤) أين جَلَسَ حامد؟ جلس خَلْفَ محمودٍ.

(٥) ذَهَبَ عمّار إلى المسجدِ وجلس أمام المِحْرابِ.

ބަސްމާނަ

المُسْتَشْفَى ހޮސްޕިޓަލް، أَلْمَانيَا ޖަރުމަނު، إِنْكَلْتَرَا އިނގިރޭސިވިލާތް، سُوِيسْرَا ސްވިޓްޒަރލޭންޑް، السِّكِّينُ ވަޅި، فِرَنْسَا ފަރަންސޭސިވިލާތް، أَمَامَ ކުރިމަތީގައި، خَلْف ފުރަގަހުގައި، تِلْمِيذٌ ދަރިވަރެއް، الطَّاوِلَة މޭޒު، جَرِيدَةٌ ނޫހެއް، تُفَّاحَةٌ އާފަލެއް، سِتَارَةٌ ދޮރުފޮތިގަނޑެއް.

ނަޙުވު (ގަވާއިދު) ފިލާވަޅު

فِى الْبَيْتِ رَجُلٌ   فِى الْفَصْلِ تِلْمِيذٌ   عَلَى الطَّاوِلَةِ جَرِيدَةٌ

ގޭގައި ފިރިހެނަކު (އެބައުޅޭ)، ކްލާހުގައި ދަރިވަރަކު (އެބައުޅޭ)، މޭޒުމަތީގައި ނޫހެއް (އެބައޮތް)

❖ ކުރީގެ ފިލާވަޅުތަކުގައި އަހަރެމެންނަށް ދެނެގަނެވުނީ ކުރި ބަޔަކީ، މުބްތަދާ (އިސްބަސް) ކަމާއި، ދެން އަންނަނީ ޚަބަރުކަން ދަސްކޮށްދީފައެވެ. މިސާލު: الْكِتَابُ جَدِيدٌ ފޮތް އާއެވެ. މި މިސާލުގައި الْكِتَابُ (ފޮތް) އަކީ މުބްތަދާއެވެ. جَدِيدٌ (އާއެވެ) އަކީ ޚަބަރެވެ. މި މިސާލުގައި މުބްތަދާ އޮތީ ކުރިޔާކާރެވެ.

❖ އަނެއްބަޔަކުގައި މުބްތަދާ އަކީ ނަކިރާއެއް ކަމުގައިވެއްޖެނަމަ، މުބްތަދާ އަންނާނީ ކުރިޔާކޮށް ޚަބަރަށް ފަހުގައެވެ. މިގޮތަށް އައުމަށް ކިޔަނީ اَلْمُبْتَدَأُ الْمُؤَخَّرُ وَالْخَبَرُ الْمُقَدَّمُ އެވެ.

❖ އެހެންކަމުން رَجُلٌ فِى الْبَيْتِ (ފިރިހެނެއް ގޭގައި)، މިހެންނެއް ނުބުނެވޭނެއެވެ. އޭގެ ބަދަލުގައި ބުނާނީ فِى الْبَيْتِ رَجُلٌ (ގޭގައި

ފިރިހެނަކު އެބައުޅޭ) މިހެންނެވެ. މި މިސާލުގައި، رَجُلٌ (ފިރިހެނެއް) އަކީ اَلْمُبْتَدَأُ الْمُؤَخَّرُ އެވެ. ޒަރުފު ޖާރުމަޖްރޫރު ބާވަތުގައި އޮތް ކުރިއާ ކަމުގައިވާ فِى الْبَيْتِ އަކީ الْخَبَرُ الْمُقَدَّمُ އެވެ.

❖ އެހެން އިބާރާތްތަކުން ބުނާނަމަ، ޝިބްހުލްޖުމްލަ ޚަބަރުގައި ކުރިޔާ ގެންނަންވާނީ ކުރިއަށެވެ.

❖ ކުރީގެ ފިލާވަޅުތަކުން އަހަރެމެންނަށް تُفَّاحٌ (އާފަލެއް) މިއީ ފިރިހެނުންގެ ނަމެއްކަން ދަސްކޮށްދެއެވެ. މި ހިސާބުން އަހަރެމެންނަށް އެނގެންދާނީ އޭގެ ފަހަތުން އަލިފުކުރުވާފައި އިތުރުކުރުމުން تُفَّاحَةٌ (އާފަލެއް) މި ގޮތަށް އަންހެން ޖިންސުގެ ނަމެއްގެ ގޮތުގައި ވެސް މިނަން ބޭނުންކުރެވޭ ކަމެވެ.

ތަމްރީނު

މުދައްރިސުގެ އިރުޝާދާއި ނަހުވު ފިޔާވަޅު ރަނގަޅަށް ކިޔުމަށް ފަހު، ތިރީގައި މިވާ އަރަބި ޖުމުލަތަކާއި އޭގެ މާނައަށް ވިސްނައި، ހަދައިދޭށެވެ.

فِي الْفَصْلِ تِلْمِيذٌ. ކްލާހުގައި ދަރިވަރެއް އުޅެއެވެ.

عَلَى الطَّاوِلَةِ جَرِيدَةٌ. މޭޒުމަތީގައި ނޫހެއް އޮވެއެވެ.

فِي الْغُرْفَةِ طَاوِلَةٌ. ކޮޓަރީގައި މޭޒެއް ހުރެއެވެ.

فِي الثَّلاَّجَةِ تُفَّاحَةٌ. ފްރިޖުގައި އާފަލެއް އޮވެއެވެ.

عَلَى النَّافِذَةِ سِتَارَةٌ. ކުޑަދޮރުގައި ފަރުދާއެއް ވަނީ ދަމާފައެވެ.

الدَّرْسُ التَّاسِعُ (9)

ނުވަވަނަ ފިޔަވަޅު

(أ)

مَنْ هذا الرَّجل؟ މިއީ ކޮން ފިރިހެނެއް؟

هو عبّاس. އެއީ ޢައްބާސް.

عبّاس تاجرٌ. ޢައްބާސަކީ ވިޔަފާރިވެރިއެކެވެ.

عباس تاجر غَنِيٌّ. ޢައްބާސަކީ މުއްސަނދި ވިޔަފާރިވެރިއެކެވެ.

حامد مدرِّسٌ. ޙާމިދަކީ މުދައްރިސެކެވެ.

حامد مدرِّسٌ جَدِيدٌ. ޙާމިދަކީ އާ މުދައްރިސެކެވެ.

ما هذا؟ މިއީ ކޮން އެއްޗެއް؟

هذا تُفّاح. މިއީ އާފަލެއް.

التُّفّاح فاكِهَةٌ لَذِيذَةٌ. އާފަލަކީ މީރު މޭވާއެއް.

ما ذلك؟ އެއީ ކޮން އެއްޗެއް؟

ذلك عُصْفُورٌ. އެއީ ފެންފޮއްދުންޑެއް.

العُصْفُورُ طائِرٌ صغِيرٌ. ފެންފޮއްދުންޑަކީ ކުޑަ ދޫނިއެއް.

العَرَبِيَّةُ لُغَةٌ سَهْلَةٌ. އަރަބިބަހަކީ ފަސޭހަ ބަހެއް.

العَرَبِيَّةُ لُغَةٌ جَمِيلَةٌ. އަރަބިބަހަކީ ރީތި ބަހެއް.

عمّارٌ طالب مُجْتَهِدٌ، ومحمودٌ طالبٌ كَسْلانُ. ޢައްމާރަކީ ހިތްވަރު ދަރިވަރެއް، އަދި މަޙްމޫދަކީ ކަންނޮށި ދަރިވަރެއް.

مَنْ أنتَ؟ ތިބާއީ ކާކު؟ / ތިޔައީ ކާކު؟

أنا طالبٌ. އަޅުގަނޑަކީ ދަރިވަރެއް / ކިޔަވާކުއްޖެއް.

أأنتَ طالبٌ جديدٌ؟ ތިޔައީ އާ ދަރިވަރެއްތަ؟

نعم. أنا طالبٌ جديدٌ. އާން، އަޅުގަނޑަކީ އާ ދަރިވަރެއް.

މުދައްރިސްގެ އިރުޝާދު

❖ މި ފިލާވަޅުގައި އަހަރެމެން ދަސްކުރަނީ، އަރަބި ބަހުގައި ނަންއިތުރު ނުވަތަ ނަމުގެ ސިފަ އަންނަ ގޮތެވެ. އަރަބި ބަހުގައި ނަމުގެ ސިފަ ތަބާވަނީ އެ ސިފަދައްކަން ސިފަކުރާ ނަމަކަށެވެ. ދިވެހި ބަހާ ޚިލާފަށް އަރަބި ބަހުގައި ނަންއިތުރު ނުވަތަ ނަމުގެ ސިފަ އަންނަނީ ނަމުގެ ފަހަތުންނެވެ. މިސާލު: بَيْتٌ جَدِيدٌ. ރީތި ގެއެއް. އަރަބި ބަހުގައި ނަންއިތުރަށް ކިޔަނީ نَعْتٌ ނުވަތަ صِفَةٌ އެވެ. އެ ސިފަ ނުވަތަ ނަންއިތުރު ނިސްބަތްވާ ނަމަށް ކިޔަނީ مَنْعُوتٌ ނުވަތަ مَوصُوفٌ އެވެ.

❖ ހަތަރު ކަމެއްގައި ނަޢުތާއި މަންޢޫތު އެއްގޮތްވާނެއެވެ. އެއީ، 1. ޖިންސުގައި، 2. ނަކިރާ އަދި މަޢުރިފާގެ ޙާލަތުގައި، 3. ފަހު އަކުރުގެ ފިލިގައި، 4. އަދަދުގެ ނިސްބަތުންގައި.

❖ މުޛައްކަރު (ނުވަތަ ފިރިހެން ޖިންސުގެ) އިސްމަކަށް އިތުރު ސިފައެއް ނުވަތަ ބަޔާނެއް ގެނެސްދީފި ނަމަ، އެ ނަޢުތުވެސް އޮންނާނީ ޞީޣާ މުޛައްކަރު ކަމުގައެވެ. ހަމަ އެފަދައިން މުއައްނަޘު އިސްމަކަށް ގެނެސްދޭ ނަޢުތު އޮންނާނީ ޞީޣާ މުއައްނަޘު ކަމުގައެވެ. އަންނަނިވި މިސާލުތަކަށް ބަލާށެވެ: بِنْتٌ صَغِيرَةٌ. ކުޑަ އަންހެންކުއްޖެއް. وَلَدٌ صَغِيرٌ. ކުޑަ ފިރިހެންކުއްޖެއް. سَيَّارَةٌ جَدِيدَةٌ. އާ ކާރެއް. كِتَابٌ جَدِيدٌ. އާ ފޮތެއް.

❖ މަންޢޫތު ނަކިރާއަކަށް ވެއްޖެނަމަ ނަޢުތުވެސް ވާންޖެހޭނީ ނަކިރާއަކަށެވެ. މަންޢޫތު މަޢުރިފާއަކަށް ވެއްޖެނަމަ ނަޢުތުވެސް ވާންޖެހޭނީ މަޢުރިފާއަކަށެވެ. އަންނަނިވި މިސާލުތަކަށް ބަލާށެވެ: مُدَرِّسٌ جَدِيدٌ. އާ މުދައްރިސެއް. الْمُدَرِّسُ الْجَدِيدُ. އާ މުދައްރިސް. އެހެންކަމުން އާއްމު އުޞޫލުގެ ގޮތުން ބަލާއިރު، މަޢުރިފާގެ ހާލަތުގައި ال ޝާމިލުވާ ނަޢުތުގެ ކުރިއަށް ވެސް ال އެއް ނަގާނެއެވެ. މަންޢޫތުގެ ކުރިއަށް ال ނައިސްފިއްޔާ ނަޢުތުގެ ކުރިއަށް ވެސް ال ނަގާނެއެވެ. އިތުރު މިސާލު: بِلالٌ مُدَرِّسٌ جَدِيدٌ. ބިލާލަކީ އާ މުދައްރިސެކެވެ. الْمُدَرِّسُ الْجَدِيدُ فِي الْفَصْلِ. އާ މުދައްރިސް ވީ ކްލާހުގައި. އެހެން ނަމަވެސް މަންޢޫތަކީ މުޟާފަކަށް ވެއްޖެއްޔާ މަންޢޫތުގައި ال ނެތަސް ނަޢުތުގައި ال ނަގާނެއެވެ. އެހެނީ މުޟާފު އާގެ ޖާގައި މަޢުރިފާވާތީއެވެ.

❖ ނަޢުތާއި މަންޢޫތުގެ ފަހު އަކުރުގެ ފިލި އެއްގޮތް ވާންވާނެއެވެ. އަންނަނިވި މިސާލުތަކަށް ބަލާށެވެ: هَذَا بَيْتٌ جَدِيدٌ. أَنَا فِي بَيْتٍ جَدِيدٍ. الْبَيْتُ الْجَدِيدُ جَمِيلٌ. އާ ގެ ރީއްޗެވެ. مَنْ فِي الْبَيْتِ الْجَدِيدِ. އާ ގޭގައި އުޅެނީ ކާކު؟

❖ އެހެން ނަމަވެސް آن މި ގޮތަށް ނިމޭ ނަޢުތުތަކުގެ ފަހު އަކުރުގައި ތަންވީން ނުނަގާނެއެވެ. މިސާލު: كَسْلاَنُ ކަހިލު، جَوْعَانُ ބަނޑުހައި، عَطْشَانُ ކަރުހިއްކައިގެންވާ، غَضْبَانُ ރުޅިއައިސްފައިވާ، مَلآنُ ފުރިފައި.

❖ ނަޢްތާއި މަންޢޫތު އެކަތިގެ ޢަދަދު އެއްގޮތް ވާންވާނެއެވެ. މިސާލަކަށް މުފްރަދުކޮށް މަންޢޫތު އޮތްއުޅެނަމަ ނަޢްތު ވެސް އޮންނަންވާނީ މުފްރަދުކޮށެވެ. މުސައްނާކޮށް އޮތްއުޅެނަމަ މުސައްނާކޮށެވެ. ޖަމްޢުކޮށް އޮތްއުޅެނަމަ ޖަމްޢުކޮށެވެ. މިސާލު: الْمُدَرِّسُ الجَدِيدُ. އާ މުދައްރިސް.

الْمُدَرِّسُونَ الجُدُدُ. އާ މުދައްރިސުން.

تَمَارِيْنُ

1. اقْرَأْ وَاكْتُبْ

(١) محمد طالب قديم.

(٢) أذلك الرجل مدرس جديد؟ لا، هو طبيب جديد.

(٣) هذا درس سهل. (٤) عباس تاجر شَهِير.

(٥) بِلال مهندس كبير. (٦) الإِنْكلِيزِيَّةُ لغة صعبة.

(٧) أأنت رجل غنيّ؟ لا، أنا رجل فقير.

(٨) القَاهِرَةُ مَدِينَةٌ كبيرة.

(٩) أأنت مدرس قديم؟ لا، أنا مدرس جديد.

(١٠) أحامد طالب كسلان؟ لا، هو طالب مجتهد.

2. ضَعْ فِي الفَرَاغِ في الجُمَلِ الآتِيَةِ نَعْتًا مُناسِبًا

(١) خَدِيجة طالبة ________ (٢) خالد تاجر ________

(٣) العَرَبِيَّة لغة ________ (٤) العُصْفُور طائر ______

(٥) التُّفَّاح فاكهة ______ (٦) أنا مدرس ______

(٧) محمد طبيب ________ (٨) الإِنْكلِيزِيَّة لغة ______

(٩) أأنت طالب ______ (١٠) القاهِرة مدينة ______

3. ضَعْ فِي المَكَانِ الخَالِي في الجُمَلِ الآتِيَةِ مَنْعُوتًا مُناسِبًا

(١) العَرَبِيَّة ______ سهلة. (٢) أنا ______ قديم.

(٣) عمّار ______ غنيّ. (٤) هذا ______ مَكْسور.

(٥) فَيْصَلٌ ______ كَسْلان.

4. اِقْرأ

كَسْلانُ. جَوْعَانُ. عَطْشَانُ. غَضْبَانُ. مَلانُ. أنا جوعانُ. أأنت جَوْعَانُ؟ لا، أنا عَطْشَانُ. لِماذا المدرس غَضْبانُ اليومَ؟ الكُوْبُ ملآنُ.

(ب)

أين المدرسُ؟	މުދައްރިސް ކޮބާ؟
هو في الفصل.	އޭނާވީ ކްލާހުގައި.
وأين المُدرسُ الجديدُ؟	އަދި އާ މުދައްރިސް ކޮބާ؟
هو عِنْدَ المُديرِ.	އޭނާވީ މުދީރު އަރިހުގައި.
أين الطالبُ الجديدُ؟	އާ ޠާލިބު ކޮބާ؟
ذَهَبَ إلى المَكْتَبَةِ.	އޭނާ ދިޔައީ ކުތުބުޚާނާއަށް.
مَنْ ذلِكَ الرَّجلُ الطَّويلُ الذي خَرَجَ الآنَ من المَدْرسة؟	ދެންމެ މަދަރުސާއިން ނުކުތް، އެ ދިގު ފިރިހެންމީހާއަކީ ކާކު؟
هو المديرُ الجديدُ.	އެއީ އާ މުދީރު.

وَمَنِ الولدُ الصّغيرُ الذي خرج الآنَ من الفصل؟	ދަންނަވާ ކްލާހުން ނުކުމެ، އެ ކުޑަ ފިރިހެންކުއްޖާއަކީ ކާކު؟
هو ابنُ المُدير الجديدِ.	އެއީ އާ މުދީރުގެ ދަރިފުޅު.
لِمَنْ تلك السّيارةُ الْجميلةُ؟	އެއްޗެ ރީތި ކާރު މިލްކުވެގެންވަނީ ކާކަށް؟
هي للمديرِ الجديدِ.	އެ މިލްކުވެގެންވަނީ އާ މުދީރަށް.
لِمَنْ هذا الكتابُ الكبيرُ؟ أهو للمدرسِ؟	މިއޮތް ބޮޑު ފޮތް މިލްކުވެގެންވަނީ ކާކަށް. އެ މިލްކުވެގެންވަނީ މުދައްރިސަށްތޯ؟
لا، هو للطّالبِ الجديدِ.	ނޫން، އެ މިލްކުވެގެންވަނީ އާ ޠާލިބަށް.
أين المِلعقةُ الصغيرةُ؟	ކުޑަ ސަމުސާ ކޮބާ؟
هي في الكُوب.	އެއީ އޮތީ ގަލާސް (ފިންޖާނި) ތެރޭގައި.
أين الكرسيُّ المكسورُ؟	ބިނދިފައިވާ ގޮނޑި ކޮބާ؟

هو هُناكَ.	އެ އެހެރީ އޮތީ އެތަނގައި.

މުދައްރިސުގެ އިރުޝާދު

❖ މި ފިލާވަޅުގެ މި ބައިގައި އައިސްފައިވާ މައުރިފާ ނަންތަކަށް ނިސްބަތްވާނެ ނަން އިތުރު ގެންނަ ގޮތުގެ މިސާލުތަކެވެ. މިސާލު: أَيْنَ الْمُدَرِّسُ الْجَدِيدُ؟ އާ މުދައްރިސް ކޮބާ؟

❖ މިގެ އިތުރުން މި ފިލާވަޅުގައި އަޅަންޖެހޭ ދަރުސްތަކަކީ ގުޅުވައިދޭ އަކުރު الَّذِي. ބަސްތަކުގެ ގޮތުން. އަކަތި ބަހުގައި الَّذِي. ބަސްތަކަކީ މިގޮތް ނުވަތަ އެއްޗެއްގެ ފަހަކަ ބުނުވައި، އެކިހާ ނުވަތަ އެއްޗެއްގެ ބަސް ގޮތުން އިތުރު ތަފްސީލެއް ދިނުމުގެ ގޮތުންނެވެ. މިސާލު: الرَّجُلُ تَاجِرٌ شَهِيرٌ. ފިރިހެންމީހާއަކީ މަޝްހޫރު ވިޔަފާރިވެރިއެކެވެ. الرَّجُلُ الَّذِي خَرَجَ مِنَ الْمَسْجِدِ الْآنَ تَاجِرٌ شَهِيرٌ. ދަންނަވަ މިސްކިތުން ނުކުމެ، އެ ފިރިހެންމީހާއަކީ މަޝްހޫރު ވިޔަފާރިވެރިއެކެވެ. ފިރިހެންމީހާއަކީ މަޝްހޫރު ވިޔަފާރިވެރިއެކޭ ބުނުމުގެ ބަދަލުގައި ފިރިހެންމީހާގެ ބާރު އިތުރު ތަފްސީލު

ދިނުމުގެ ގޮތުން، ދެންމެ މިސާލުން ނުކުތާ ފިޔަވަޅުންދިޔާ ބަލަންވާނެ މި ތަރުކީބާއި ތަރުކީބުކުރެވޭ ގޮތާ ގުޅުވާލެވޭ الَّذِي ބޭނުންކޮށްގެންނެވެ.

އިތުރު މިސާލެއް: البَيْتُ لِلإِمَامِ. (ލ) ގެ މިލްކުވެގެންވަނީ އިމާމަށް.

البَيْتُ الَّذِي أَمَامَ الْمَسْجِدِ لِلإِمَامِ. މިސާލުގެ ކުރިމަތީގައި ހުރި (ލ) ގެ މިލްކުވެގެންވަނީ އިމާމަށް.

❖ ދިވެހި ބަހުގައި މި ގޮތަށް ގެނުވޭ ތަރުކީބު ނަހުގެ ކުރިއަށް އައި ކަމުގައި ވިޔަސް އަރަބި ބަހުގައި މިފަދަ ތަރުކީބު އަންނަނީ، ނަމަވެސް ފަހުން ގުޅުވައިދޭ އަކުރު (الَّذِي ފަދަ) އައިސްފައި، އޭގެ ފަހުގައެވެ.

❖ އަރަބި ބަހުގައި ނަންއިތުރު ވެސް އަންނަނީ ނަމުގެ ފަހަތުންނެވެ.

❖ ކުރިއަށް الْ އައިސްފައިވާ ނުވަތަ މަޢުރިފާ ނަމަކާ ގުޅޭއިރު لِ އައުމުން الْ ގެ "އަލިފު" ފިލައިގެންދަނީ ވެސް މި ލިޔުމުގައި ވަކިވެގެންދެއެވެ. الإِمَامُ ބަދަލުވެގެންދަނީ لِلإِمَامِ މިގޮތަށެވެ. الْمُدَرِّسُ ބަދަލުވެގެންދަނީ لِلْمُدَرِّسِ މިގޮތަށެވެ.

❖ عِنْدَ "އުނުގައި" ނުވަތަ "ގާތުގައި" މި ޡަރުފުގެ ވަޒަނުން އަންނަ އިސްމުގެ ފަހު އަކުރު ޒަބަރާއި އިޟާފީގެ ޖަރުކޮށްދެއެވެ. މިސާލު: الْمُدَرِّسُ عِنْدَ الْمُدِيرِ. "މުދައްރިސް ވީ މުދީރާ އުނުގައި" (މުދައްރިސް ވީ މުދީރުގެ އަރިހުގައި).

تَمارِين

1. اقْرَأْ وَاكْتُب

(١) الطبيبُ الجديدُ في المستشفى والطبيب القديم في المُسْتَوْصَف.

(٢) القلم المكسور على المكتب.

(٣) المِرْوَحَةُ الجديدة في الغرفة الكبيرة.

(٤) اللّغة العربية سهلة.

(٥) الولد الطويل الذي خرج من الفصل الآن طالب من الهند.

(٦) أنا في المدرسة الثّانَوِيَّة.

(٧) ذهب الرّجل الفقير إلى الوزير.

(٨) جلس الطالب الجديد خَلْفَ حامد.

(٩) السِّكّين الكبير حادٌّ جدًّا.

(١٠) من هذا الولد القصير؟ هو ابن ٱلمدرس الجديد.

2. اِملأْ في الفَرَاغِ فِيما يَلِي بِالنَّعْتِ الَّذِي بَيْنَ قَوْسَيْنِ بَعْدَ تَحْلِيَتِهِ بِـ اَلْ عِنْدَ اللُّزُوم

(١) أين المدرس ________ ؟ (جديد)

(٢) التاجر ________ في السّوق. (كبير)

(٣) أنا طالب ________ ؟ (قديم)

(٤) جلس الطّالب ___ خَلْفَ محمد. (جديد)

(٥) مَنِ الولد ____ الذي خرج الآن من الفصل؟ (طويل)

(٦) عمّار ولد ________ . (قصير)

(٧) فيصل طبيب ________ . (شهير)

(٨) لِمَنْ هذا السّرير ___________ ؟ (مكسور)

(٩) أين السّكّين ____________ ؟ (حادّ)

(١٠) لِمنْ هذه السّيّارة ________ ؟ (جميلة)

(١١) هذا قلم ___________ ؟ (مكسور)

3. اِقْرأ

(١) الطالب الذى خرج من الفصل الآن من إندونيسيا.

(٢) الكتاب الذى على المكتب للمدرس.

(٣) لمن هذا القلم الجميل الذى على المكتب؟

(٤) البيت الكبير الذى فى ذلك الشارع للوزير.

(٥) السرير الذى فى غرفة خالد مكسور.

بيتٌ	جديدٌ
مَنْعُوتٌ	نَعْتٌ

ބަސްމާނަ

اللُّغَةُ ބަސް، شَهِيرٌ މަޝްހޫރު، المَدِينَةُ ޝަހަރު/މަދީނާ، الطَّائِرُ ދޫނި، اليَوْمَ މިއަދު، جَوْعَانُ ބަނޑުހައި، عَطْشَانُ ކަރުހިއްކައިގެންވެފައި، مَلْآنُ ފުރިފައި، غَضْبَانُ ރުޅިއައިސްފައި، العُصْفُورُ ފިންޏޮޅުދޫނި، كَسْلَان ކަންނެތް، المَكْتَبَةُ ކުތުބުހާނާ، الآنَ މިހާރު، المِرْوَحَةُ ފަންކާ، المُسْتَوْصَفُ ކްލިނިކް، المَدْرَسَةُ الثانَوِيَّةُ ސާނަވީ މަދަރުސާ، الوَزِيرُ ވަޒީރު، شَهِيرٌ މަޝްހޫރު، حَاد ތޫނު.

ނަޢުތު (ގަވާއިދު) ޞިފަވަތު

الْقَلَمُ الْجَدِيدُ جَيِّدٌ　　　بَيْتٌ كَبِيرٌ　　　المَسْجِدُ الْجَمِيلُ

އާ ގަލަން ރަނގަޅެވެ.　　　ބޮޑު ގެއެއް،　　　ރީތި މިސްކިތް،

❖ الْقَلَمُ الْجَدِيدُ جَيِّدٌ މިޖުމްލަ ބަލާއިރުގައި، މުބްތަދާއަކީ الْقَلَمُ الْجَدِيدُ އެވެ. އެޖުމްލަކުން މުބްތަދާ އުފެދިފައިވަނީ ދެކަލިމައެއްގެ މައްޗަށެވެ. الْجَدِيدُ (އާ) އަކީ نعت ނުވަތަ صفة އެވެ. ނަންއިތުރެވެ. الْقَلَمُ އަކީ منعوت ނުވަތަ موصوف އެވެ. ސިފަކުރެވުނުތަނެވެ. ދިވެހިބަހުގައި ނަމުގެ ކުރިއަށް ނަންއިތުރު އައި ކަމުގައި ވިޔަސް އަރަބިބަހުގައި ނަންއިތުރު އަންނަނީ ނަމުގެ ފަހަތުންނެވެ. އެގޮތުން ކުރިއަށް އަންނަނީ موصوف އެވެ. نعت ނުވަތަ صفة އަންނަނީ ފަހަތުންނެވެ.

❖ ހަތަރުކަމެއްގައި، نعت އާއި منعوت އެއްބަސްވާންޖެހެއެވެ. 1. نعت އާއި منعوت ގެ ޙަރަކާތު އެއްގޮތްވުން. މިސާލު: الْقَلَمُ الْجَدِيدُ. الْقَلَمَ الْجَدِيدَ. الْقَلَمِ الْجَدِيدِ. 2. މަޢްރިފާ (ކަނޑަވަރު) ބާވަތުގައި

ނަކިރާ (ކަނޑަވަރުނުވުން) ބާވަތުގައި އެއްގޮތްވުން. މަޢްރިފާގެ މިސާލު: الْقَلَمُ الْجَدِيدُ. الْقَلَمَ الْجَدِيدَ. الْقَلَمِ الْجَدِيدِ. ނަކިރާގެ މިސާލު: قَلَمٌ جَدِيدٌ. قَلَماً جَدِيداً. قَلَمٍ جَدِيدٍ. 3. ޖިންސުގައި އެއްގޮތްވުން. މުޛައްކަރު (ފިރިހެން ޖިންސު) ގެ މިސާލު: الْقَلَمُ الْجَدِيدُ. މުއަންނަޘު (އަންހެން ޖިންސު) ގެ މިސާލު: السَّاعَةُ الْجَدِيدةُ. 4. އަދަދުގައި އެއްގޮތްވުން. (މުފްރަދުގައި އަދި މުޘައްނާގައި އަދި ޖަމްޢުގައި)، މުފްރަދު (ސިންގިއުލާ)ގެ މިސާލު: الْمُدَرِّسُ الْجَدِيدُ. (އާ މުދައްރިސް). މުޘައްނާ (ދެއަދަދު)ގެ މިސާލު: الْمُدَرِّسَانِ الْجَدِيدَانِ. (އާ ދެ މުދައްރިސުން). ޖަމްޢު (ގިނަޢަދަދު)ގެ މިސާލު: الْمُدَرِّسُونَ الْجُدُدُ. (އާ މުދައްރިސުން).

❖ އެއް ނަމަކަށް އެއް نعت ނުވަތަ صفة އަށް ވުރެގިނަ صفة ވެސް ނިސްބަތްކޮށްކުރެވިދާނެއެވެ. މިސާލު: الْوَلَدُ السَّمِينُ الصَّغِيرُ الشَّقِيُّ مَرِيضٌ. ފަލަ، ކުޑަ، ނުބައި، ފިރިހެންކުއްޖާ ބަލިވެއްޖެއެވެ. މި މިސާލުގައި الْوَلَدُ އަކީ موصوف އެވެ. السَّمِينُ އާއި الصَّغِيرُ އާއި الشَّقِيُّ އަކީ صفة އެވެ. الْوَلَدُ السَّمِينُ الصَّغِيرُ الشَّقِيُّ އަކީ މުބްތަދާއެވެ. مَرِيضٌ އަކީ ޚަބަރެވެ.

ތަމްރީން

މުދައްރިސްގެ އިރުޝާދާއި ނުލާ ފިލާވަޅު ތަރުޖަމާކޮށް ކިޔުމަށް ފަށާ، ދަރިވަރުން މިލާ
އަރަބި ބަސްތަކާއި ދިވެހި މާނައަށް ފިލްމަދި، އަޅައިކާއްޔެވެ.

الْمُدَرِّسُ الْجَدِيدُ رَجُلٌ طَوِيلٌ.
އާ މުދައްރިސަކީ ދިގު ފިރިހެނެކެވެ.

الْبِنْتُ الصَّغِيرَةُ لاَعِبَةٌ فِي الْحَدِيقَةِ الْجَمِيلَةِ.
ކުޑަ އަންހެންކުއްޖާ ރީތި ބަގީޗާގައި ކުޅެނީއެވެ.

الإِسْتَادُ الْجَدِيدُ بَعِيدٌ مِنْ بَيتِ صَدِيقِي.
އާ އިސްތާޛުއަށް އަހަރެންގެ އެކުވެރިޔާގެ ގެއާ ދުރެވެ.

الْوَلَدُ الصَّغِيرُ شَقِيٌّ وَلَكِنْ ذَكِيٌّ.
ކުޑަ ފިރިހެންކުއްޖާ ނުރަނގަޅެވެ. އެކަމަކު ޒަކީވެރިއެވެ.

الرَّجُلُ الْمَرِيضُ ذَاهِبٌ إِلَى عِيَادَةِ قَرْيَتِهِ.
ބަލި ފިރިހެނުމީހާ ދަނީ އޭނާގެ ގަރީބާ (ތިމާގެ) ގެ ކުލިހިނަށެވެ.

الدَّرْسُ الْعَاشِرُ (10)

ދިރާސަ ފިލާވަޅު

حامد: مَنْ أَنْتَ؟
ޙާމިދު: ތިޔައީ ކާކު؟

محمد: أنا طالبٌ بِالْجامِعةِ.
މުޙައްމަދު: އަހުރެންނަކީ ޖާމިޢާގައި (ކިޔަވާ) ޠާލިބެއް.

حامد: أأنت طالبٌ جديدٌ.
ޙމ: ތިބާއި އާ ޠާލިބެއްތަ؟

محمد: نعم. أنا طالب جديد.
މޙ: އާއެކޭ، އަހުރެންނަކީ އާ ޠާލިބެއް

حامد: مِنْ أين أنت؟
ޙމ: ތިބާގެ ވަޠަނަކީ ކޮބާ؟ (ތިބާ އައިސްފައިވަނީ ކޮންތާކުން؟)

محمد: أنا مِنَ الهِنْدِ.
މޙ: އަހުރެންގެ ވަޠަނަކީ އިންޑިޔާ.

حامد: ما اَسْمُكَ؟
ޙމ: ތިބާގެ ނަމަކީ ކޮބާ؟

محمد: اسمى محمد.
މޙ: އަހުރެންގެ ނަމަކީ މުޙައްމަދު.

حامد: ومن هذا الفتَى الذي معَكَ؟

ހމ: އަދި ތިބާގެ އެކުގައި މިވާ ޒުވާނާއަކީ ކާކު؟

محمد: هو زَمِيلِي.

މހ: އެއީ އަޅުގަނޑުގެ ކިލާސްމޭޓު.

حامد: أهو أيضًا من الهند؟

ހމ: އޭނާއަކީ ވެސް އިންޑިޔާ ކުއްޖެއްތޯ؟

محمد: لا، هو من اليابان.

މހ: ނޫން. އޭނާއަކީ ޖަޕާނު ކުއްޖެއް.

حامد: ما ٱسمه؟

ހމ: އޭނާގެ ނަމަކީ ކޮބާ؟

محمد: اسمه حَمْزَةُ.

މހ: އޭނާގެ ނަމަކީ ހަމްޒާ.

حامد: ما لُغَتُكَ يا محمد؟

ހމ: އޭ މުހައްމަދު، ތިބާގެ މާދަރީބަހަކީ ކޮން ބަހެއް؟

محمد: لُغتِي الأُرْدِيَّةُ.

މހ: އަޅުގަނޑުގެ މާދަރީބަހަކީ އުރުދުނު ބަސް.

حامد: أهِيَ لُغَةٌ سَهْلَةٌ؟

ހމ: އެއީ ފަސޭހަ ބަހެއްތޯ؟

محمد: نعم. هي لغة سهلة.

މހ: އާދެ، އެއީ ފަސޭހަ ބަހެއް.

حامد: وحَمْزَةُ، ما لُغَتُه؟

ހމ: އަދި ހަމްޒާ، އޭނާގެ މާދަރީ ބަހަކީ ކޮން ބަހެއް؟

محمد: لُغَتُه اليَابَانِيَّةُ، وهي لُغةٌ صَعْبَةٌ.

މހ: އޭނާގެ މާދަރީ ބަހަކީ ޖަޕާނުބަސް، އަދި އެއީ އުނދަގޫ ބަހެއް.

حامد: أين أَبُوكَ يا محمد؟

ހމ: އޭ މުހައްމަދު، ތިބާގެ ބައްޕަ ކޮބާ؟

محمد: أبي في الكُوَيتِ. هو طبيبٌ شهيرٌ.

މހ: އަޅުގަނޑުގެ ބައްޕަ ކުވެއިތުގައި. އެއީ މަޝްހޫރު ޑޮކްޓަރެއް.

حامد: وأين أُمُّكَ؟

ހމ: އަދި ތިބާގެ މަންމަ ކޮބާ؟

محمد: هي أيضًا في الكويت مَعَ أبي. هي مُدَرِّسَةٌ هُناكَ.

މހ: އަޅުގަނޑުގެ ބައްޕާ އެކުގައި އޭނާ ވެސް ވީ ކުވެއިތުގައި. އެއީ އެތަނުގައި މުދައްރިސާއެއް.

حامد: أَذَهَبْتَ إلى الكويتِ يا محمد؟
ހާ: ތޯ މުޙައްމަދު، ތިބާ ކުވައިތަށް ދިޔައީތަ؟

محمد: نعم، ذَهَبْتُ.
މު: އާއެކޭ، އަހުރެން ދިޔައިން.

حامد: وزميلُك، أين أبوه؟
ހާ: އަދި ތިބާގެ ކުލާސްމޭޓު، އޭނާގެ ބައްޕަ ކޮބާ؟

محمد: أبوه في اليابان. هو تاجر كبير.
މު: އޭނާގެ ބައްޕަ ޖަޕާނުގައި. އޭނީ ބޮޑު ވިޔަފާރިވެރިއެއް.

حامد: أَلَكَ أَخٌ يا محمد؟
ހާ: ތޯ މުޙައްމަދު، ތިބާއަށް އަޚެއްވޭތަ؟ (އެބަހީ: ތިބާގެ ބޭބެއެއް ނުވަތަ ފިރިހެންކޮއްކޮއެއް އުޅޭތަ؟)

محمد: نعم. لِي أَخٌ واحدٌ، اسمُه أُسامَةُ، وهو مَعِي هنا في المدينة المُنَوَّرَةِ. ولي أُخْتٌ واحدةٌ اسمُها زينبُ، وهي في العِرَاق
މު: އާއެކޭ، އަހުރެންގެ ހުރި އަޚެއް، އޭނާގެ ނަމަކީ އުސާމާ، އަދި އޭނާވީ މިތާ މަދީނާގައި އަހުރެންނާއެކު. އަދި އަހުރެންގެ ހުރި އުޚުތެއް އޭނާގެ ނަމަކީ ޒައިނަބު، އަދި އޭނާވީ ޢިރާޤުގައި

مَعَ زَوْجِها. زَوْجُها مهندسٌ.
އޭނާގެ ފިރިމީހާއާއެކު، އޭނާގެ ފިރިމީހާ އަކީ އިންޖިނިއަރެއް.

حامد: أعِنْدَك سيّارة يا أخي؟
ހާ: ތޯ އަޚާ، ތިބާގެ އަތުގައި ކާރެއް އޮތީތަ؟

محمد: لا، ما عِنْدي سيارةٌ. عندي درّاجةٌ. حمزَةُ، عِندَه سيارةٌ.
މު: ނޫން. އަހުރެންގެ އަތުގައި ކާރެއް ނެތް. އަހުރެންގެ އަތުގައި ހުންނަނީ ބައިސްކަލެއް. ހަމްޒާ، އޭނާގެ އަތުގައި ކާރެއް އޮތް.

މުދައްރިސުގެ އިރުޝާދު

❖ މި ފާހަގަކުރުމުގައި އަހަރެމެން ދަސްކުރަނީ، މިލްކުކަމާ ބެހޭ ބަސްތަކުގެ ގޮތެވެ. މީގެ ތެރެއިން މި ފާހަގަކުރުމުގައި އައިސްފައިވަނީ، كَ، هُ، هَا، ي:

كَ މާނައީ "ތިބާގެ" ނުވަތަ "ކަލޭގެ" އެ ބުނެދެވުނު ބަސްބުނާ ނަމެއްކަމެވެ. ދިވެހި ބަހުން ނަމަ ފިރިހެނަކަށް ވިދާޅުވެ، އަންހެނަކަށް ވިދާޅުވެ، ބޭނުން "ތިބާގެ" އެވެ. އެހެން ނަމަވެސް އަރަބި ބަހުގައި كَ ބޭނުންކުރަނީ ފިރިހެން އެކަކުގެ ނިސްބަތުގައި "ތިބާގެ" އެ ބޭނުންކުރެވެނީ. މިސާލު: كِتَابُكَ. ތިބާގެ ފޮތް. (ފިރިހެނެއްގެ ނިސްބަތުގައި). އަންހެނެއްގެ ގޮތުގައި ތިބާގެ ފޮތް

ބުނާކަން كِتَابُكَ. މި ގޮތަކަށް ނުބުނެވޭނެއެވެ. އަންހެނަކަށް ނިސްބަތްކޮށް ބުނާނަމަ ބުނާނީ، كِتَابُكِ. ތިބާގެ ފޮތް. (އަންހެނުންގެ ނިސްބަތުގައި). މިހެންނެވެ.

❖ މި ތަނުގައި كِتَابُ މިއީ މުބްތަދައެވެ. ކުރިޔާބާވަދުތަކުގައި އަރަބިވެންޏާ މުޟާފު އާއި މުޟާފު އިލައިހި ކަމުގައިވާ ތަރުކީބުގެ ކަންތައްތަކެވެ. އެހެންކަމުން كَ މިއީ މުޟާފު އިލައިހިއެވެ. މުޟާފު އިލައިހިގެ ފުރު އަބަދު އޮންނަނީ އިބުރިޔާގެ ހާލަތުގައި ކަމަށް ވިޔަސް މިފަދަ މިތުކުރާ ބަދަލުކުރެވޭތަކާ ފިއްތަލި ބަދަލުވާ ފިރިހެނަކަށް ނުވާތީ އިބުރިދި ނަންނަނެވެ. އެހެން ނަމަވެސް ގަވާއިދުން ބަދަލުނު އެއްޗީ އިބުރިދި ބާރުތަކުގައެވެ. ގޮތުގައި ބަދަލުނު މި މިތުކުރާބަދަލުކުރެވޭތަކި ފުރިހަމަ ބަސްތަކެއް ނޫނެވެ. އޭގެ މިސާލަކީ ނަފުގެ ފަރާތަށް ގެނެވޭ ކަމެއްގެ ވާހަކަ. ނުވަތަ ސަފުހާއަކަށެވެ.

❖ هُ މިއީ "އޭނާގެ" ގެ ބަދަލުގެ ގޮތުން ބޭނުންކުރާނަމަކެވެ. ދިވެހިބަހުންނަމަ ފިރިހެނަކަށްވިޔަސް، އަންހެނަކަށްވިޔަސް، ބުނާނީ "އޭނާގެ"އެވެ. އެހެން ނަމަވެސް އަރަބިބަހުގައި هُ ބޭނުންކުރަނީ ފިރިހެން އެކަކުގެ ނިސްބަތުގައި "އޭނާގެ" ގެ ބަދަލުގައެވެ. މިސާލު: كِتَابُهُ. އޭނާގެ ފޮތް. (ފިރިހެނުންގެ

ނިސްބަތުގައި). އަންހެނުންގެ ގޮތުގައި އޭނާގެ ފޮތް ބުނާކަން كِتَابُهُ. މި ގޮތަކަށް ނުބުނެވޭނެއެވެ. އަންހެނުންގެ ނިސްބަތުގައި، ބުނާނީ كِتَابُهَا. އޭނާގެ ފޮތް. (އަންހެނުންގެ ނިސްބަތުގައި). އެވެ.

❖ ي މިއީ "މަގޭ" ނުވަތަ "އަހަރެންގެ" ގެ ބަދަލުގެ ގޮތުން ފަހަތަށް ގެޔަށްލާ މިތުކުރާބަދަލުކުރެވޭތަކެވެ. ދިވެހިބަހާ އެއްފަދައިން އަރަބި ބަހުގައި ވެސް، އަންހެން ޖިންސުގެ މީހާ ކަމަށް ވިޔަސް، އަދި ފިރިހެނަކަށް ވިޔަސް ބުނާނީ "މަގޭ" އެވެ. ނުވަތަ "އަހަރެންގެ" އެވެ. މިސާލު: كِتَابِي. މަގޭ ފޮތް. (ފިރިހެނަށް ވިޔަސް އަދި އަންހެނަށް ވިޔަސް).

❖ كِتَابُكَ. ތިބާގެ ފޮތް. (ފިރިހެނުންގެ ނިސްބަތުގައި). كِتَابُهُ. އޭނާގެ ފޮތް. (ފިރިހެނުންގެ ނިސްބަތުގައި). كِتَابُهَا. އޭނާގެ ފޮތް. (އަންހެނުންގެ ނިސްބަތުގައި). كِتَابِي. މަގޭ ފޮތް. (ފިރިހެނަށް ވިޔަސް އަދި އަންހެނަށް ވިޔަސް). މިގޮތަށް މި ބަސްތަކަށް ޟަމީރުތައް އަރަބުގެ ނަންނަށް މިހާރު އެނގެއެވެ. އަރަބި ބަހުން ބައްޕައަށް ކިޔަނީ، أَبٌ އެވެ. މިއާއެކު ފިރިހެންކަން (ބޭބެ، ފިރިހެންކޮއްކޮ އަށް) ކިޔަނީ أَخٌ އެވެ. ތިބާގެ އަޚާ

ބުނާނީ أَخُكَ މިހެންނެއް ނޫނެވެ. މި ބަސް ބުނާނީ أَخُوكَ "ތިބާގެ އަޚާ" މިހެންނެވެ. މި ކަހަލަ ބައެއް ނަންނަމުގައި މުޟާފު އާއި މުޟާފުއިލައިހާ ދެމެދަށް و އެއް އިޢުރާބުކޮށްނެއެވެ. އެހެން ކަމުން "އަޚާގެ ބައްޕަ"އާ ބުނާނީ أَبُهُ މިހެންނެއް ނޫނެވެ. މި ބަސް ބުނާނީ أَبُوهُ "އަޚާގެ ބައްޕަ" މިހެންނެވެ. އަންނަނިވި މިސާލުތަކަށް ވިސްނާށެވެ. بَيْتُ مُحَمَّدٍ "މުޙައްމަދުގެ ގެ" أَبُو مُحَمَّدٍ "މުޙައްމަދުގެ ބައްޕަ" أَخُو مُحَمَّدٍ "މުޙައްމަދުގެ އަޚާ"

❖ މަތީގައިވާ މިސާލުތަކުގައި أَبٌ އަދި أَخٌ މި ނަންނަން މުޟާފަން ވުމުން މުޟާފުއިލައިހާ ދެމެދަށް و އެއް އިޢުރާބުކޮށްދޭކަން އަހަރެމެންނަށް އެނގިއްޖެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް މި ގޮތަށް و އިޢުރާބުކޮށްދޭނީ "މަގޭ" ނުވަތަ "އަހަރެންގެ" އާ ބުނުމަށް ބޭނުންކުރާ ބަދަލުނަން ކަމުގައިވާ ي ނުވަތަ "ޔާއުލްމުތަކައްލިމް" ނޫން އެހެން ނަންނަމުގެ ކިބައިންނެވެ. މި ي ގެ ކިބައިން މިފަދަ و އެއް އިޢުރާބުކޮށެއް ނުދެއެވެ. މިސާލު: أَبِي "އަހަރެންގެ ބައްޕަ" أَخِي "އަހަރެންގެ އަޚާ".

❖ މި ގޮތަށް މުޟާފުގެ ފަހަތަށް و އިޢުރާބުކުރާނީ 6 ނަމެއްގައެވެ. މިއީ އާގެ ތެރެއިން ދެ ނަން އަހަރެމެންނަށް މި އެނގިއްޖެއެވެ. އެއީ أَبٌ އަދި أَخٌ އެވެ. ދެން އޮތް ހަތަރު ނަން ފަހުން އިޢުރާބުކުރެވޭއިރު އަހަރެމެން ދަސްކުރާނަމެވެ.

❖ عِنْدَ "އަތުގައި" ނުވަތަ "ގާތުގައި" މި ތަރުޖުމާއި މި ތަރުޖުމާގެ ފަރަގަކީ އަންނަ އިސްމުގެ ފަދަ އަތުގައި ހުންނަނީ އިބާރާތުގެ ގާތުގައިކަން ކުރިންވެސް އަހަރެމެންނަށް ދަސްކޮށްދެވިއްޖެއެވެ. މި ތަރުޖުމާގެ އަސްލު މާނައަކީ، މިއީގެ އަތުގައި އެއްޗެއް އޮތުމެވެ. މިސާލު: أَعِنْدَكَ قَلَمٌ؟. "ތިބާގެ އަތުގައި ގަލަމެއް އެބަ އޮތް ހެއްޔެވެ؟"

❖ ހަމަ އެހެންމެ މީގެ ކުރިއަށް އަރަބިބަހުގައި ވާނީ ل އަދި ވެސް އިބާރާތް ޢައްސަފައިވާ އަތުގައިކަމުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ އަތުގައިކަން ދަސްކޮށްދެވިއްޖެއެވެ. އެހެންކަމުން މިއަތުގެ ފަހަތުން އަންނަ ނަމުގެ ފަހު އަތުގައި ހުންނާނީ އިބާރާތުގެ ގާތުގައިވެއެވެ. ل ގެ މާނައަކީ "އަށް" ނުވަތަ "އަށް މިލްކުވެގެންވާ" ނުވަތަ "އަށް ލިބިގެންވާ" އެވެ. އެހެންނަމަވެސް ي ފަހަތުގައި، މިލްކުވުމާ ބަދަލުނަންތަކާ ގުޅިގެންއަންނަ ل ގެ އިބާރާތް

ބަދަލުވެގެންދާނީ އަބަދިއްޔަތުވެ. މިސާލު: لَكَ. ތިބާއަށް މިލްކުވެގެންވޭ. لَهُ. އޭނާއަށް މިލްކުވެގެންވޭ. (ފިރިހެނުގެ ނިސްބަތުގައި). لَهَا. އޭނާއަށް މިލްކުވެގެންވޭ. (އަންހެނުގެ ނިސްބަތުގައި). އެހެން ނަމަވެސް لِي "އަހަރެންނަށް މިލްކުވެގެންވޭ."

❖ لِي أَخٌ "އަހަރެންނަށް އަޚަކު ލިބިގެންވޭ."، لِي فَمٌ "އަހަރެންނަށް އަނގައެއް ލިބިގެންވޭ". އެހެން ނަމަވެސް عِنْدِي أَخٌ ، عِنْدِي فَمٌ މިހެންނެއް ނުބުނެވޭނެއެވެ. އެހެނީ عِنْدَ ބޭނުންކުރެވޭނީ ހަށިގަނޑާއެކު ޖަބަރީ ގުޅުމެއް ނެތް އެއްޗެއްސަށް ނިސްބަތްކޮށްފައެވެ. އެހެންކަމުން އާއިލީ ގުޅުންތަކާއި ހަށިގަނޑުގެ ގުނަވަންތަކަށް ނިސްބަތްކޮށް عِنْدَ ބޭނުމެއް ނުކުރެވޭނެއެވެ.

❖ މިގެ ކުރިން އަހަރުމެން ވަނީ ذَهَبَ ގެ މާނައަކީ "އޭނާ ހިނގައްޖެ" (ފިރިހެނުގެ ނިސްބަތުގައި). ދަސްކޮށްދީފައެވެ. މިހާ ހިސާބަށް އައިއިރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވަނީ ذَهَبْتَ ގެ މާނައަކީ "ތިބާ ދިޔައިމު" (ފިރިހެން އެކަކުގެ ނިސްބަތުގައި) ކަން، އަދި ذَهَبْتُ ގެ މާނައަކީ "އަހަރެން

ދިޔައިން" ކަން އެނގިފައެވެ. މި މިސާލުތަކަށް ވިސްނާށެވެ. أَذَهَبْتَ إِلَى الْمَدْرَسَةِ الْيَوْمَ؟ "(ތިބާ) މިއަދު މަދަރުސާއަށް ދިޔައިމުތަ؟" نَعَمْ، ذَهَبْتُ "އާދެ. (އަހަރެން) ދިޔައިން"

❖ މިގެ ކުރީގައި އަހަރުމެން ވަނީ އަންހެނުންނަށް ކިޔާ ނަންނަމުގެ ފަހު އަކުރުގައި ތަންވީން ނޯންނަކަން ދަސްކޮށްފައެވެ. މިސާލު: مَرْيَمُ، آمِنَةُ ހަމަ މިގޮތަށް ފިރިހެނުންނަށް ކިޔާ ނަންނަމުގެ ތެރެއިން އަކުރުތާމަރބޫތާ (ة) އަށް ނިމޭ ނަންނަމުގެ ފަހު އަކުރުގައި ވެސް ތަންވީނެއް ނޯންނާނެއެވެ. މިސާލު: حَمْزَةُ، أُسَامَةُ، مُعَاوِيَةُ. މި ތިން ނަމަކީ ވެސް އަރަބިންގެ ތެރޭގައި ފިރިހެނުންނަށް ކިޔާ ނަންނަމެވެ.

❖ مَعَ ގެ މާނައަކީ ވެސް "އެކުގައި" ނުވަތަ "ގާތުގައި" އެވެ. مَعَ އާއި عِنْدَ އާ ދެމެދު ހުރި ތަފާތު ދެނެގަތުމަށް ބަލައި ތިރީގައިވާ މިސާލަށް ބަލާށެވެ. الْمُدَرِّسُ عِنْدَ الْمُدِيرِ. މިގެ މާނައަކީ މުދައްރިސްވީ މުދީރުގެ އޮފީހަށް ގޮސްފައިކަމާއި މުދައްރިސްވީ އޮފީސްގައި މުދީރުގެ އަރިހުގައި ކަމެވެ. އެހެން ނަމަވެސް الْمُدَرِّسُ مَعَ الْمُدِيرِ. މިހެން ބުނުމުން ދޭހަވަނީ މުދައްރިސްވީ

ދުރީރާ ހުކުގައި ކަމެވެ. ވަކި ތަންތަނުގައި ކަން ކަނޑައެޅިގެން އިސްތިޢުމާލް ނުކުރެއެވެ.

❖ مَعَ ގެ ފަހަތުން އަންނަ ލަފުޒުގެ ފަސް ވަރު އަކުރު އަބަދުވެސް ޒޭރު ބާރުކުރަމުއެވެ.

❖ بِ މިއަކުރަކީ "ގައި" އަދި "އެއްކޮޅުން" މި މާނައިގައި ބޭނުންކުރެވޭ އަކުރުކެވެ. އަދި މި ނޫން ބައެއް ބާވަތްތަކުގައި ވެސް ބޭނުންކުރެވޭ އަކުރެއްވެއެވެ. މިއީ ވެސް އިބުރާހީމް ޖައްރުވާއަކުރު އަކުރުކެވެ. މިސާލު: بالجَامِعَةِ (ޖާމިޢާގައި). الجَامِعَةُ الإِسلامِيَّةُ بِالمَدِينَةِ المُنَوَّرَةِ، "މަދީނާގައި ހުންނަ އިސްލާމީ ޖާމިޢާ".

❖ ފަރަތަކަށް ފިލާވަޅުގައި އަހަރެމެންނަށް ما ގެ މާނައަކީ "ކޮން އެއްޗެއް؟" ކަމަށް ދަސްކޮށްދީފައެވެ. މިސާލު: مَا هَذَا؟ "މިއީ ކޮން އެއްޗެއް؟". ނަފީގެ އަކުރެއްގެ ގޮތުގައި ވެސް ما ބޭނުންކުރެވެއެވެ. މިސާލު: مَا عِنْدِي سَيَّارَةٌ "އަހަރެންގެ އަތުގައި ކާރެއް ނެތެވެ." عِنْدِي سَيَّارَةٌ "އަހަރެންގެ އަތުގައި ކާރެއް އޮތެވެ."

تَمَارِيْنُ

1. أَجِبْ عَنِ الأَسْئِلَةِ الآتِيَة

(١) ما اَسْمُكَ؟ ________ (٢) من أين أنت؟ ____________

(٣) ما لُغَتُكَ؟ ________ (٤) أين أبوك؟ ____________

(٥) أين أمك؟ ________ (٦) ألك أخٌ؟ ____________

(٧) ألك أخت؟ ________ (٨) أعِندَك سيارة؟ ________

(٩) أعندَك درّاجة؟ ______ (١٠) أعندَك قلم؟ __________

(١١) أعندك دفتر؟ ______ (١٢) أأبوك تاجر؟ __________

(١٣) من أين محمدٌ؟ ____ (١٤) ما لغته؟ ____________

(١٥) أين أبوه؟ ________ (١٦) أين أمّه؟ ____________

(١٧) من أين حمزة؟ ____ (١٨) ما لغته؟ ____________

(١٩) أين أبوه؟ ______ (٢٠) أين زينبُ؟ ________

(٢١) أين زوجها؟ _____ (٢٢) أزوجها مدرِّس؟ _____

2. ضَعْ في الفَرَاغِ فِيما يَلِي الضَّمِير (ه / ها)

(١) هذه البنت طالبة. اِسْمُــ ____ زَيْنَبُ.

(٢) محمد طبيب. وٱبْنُــ ____ مهندس.

(٣) هذا الرَّجُل تاجر كبير. اسْمُــ ____ عبدالله.

(٤) آمنة في الغرفة وأُمُّــ ____ في المطبخ.

(٥) عائشة طبيبة وأُخْتُــ ___ مُمَرِّضَةٌ.

(٦) خرج محمد من الفصل وخرج معه زَميلُــ ______

3. هَاتِ خَمْسَةَ أَسْئِلَةٍ وأَجْوِبَةٍ كَالْمِثَالِ الآتِي

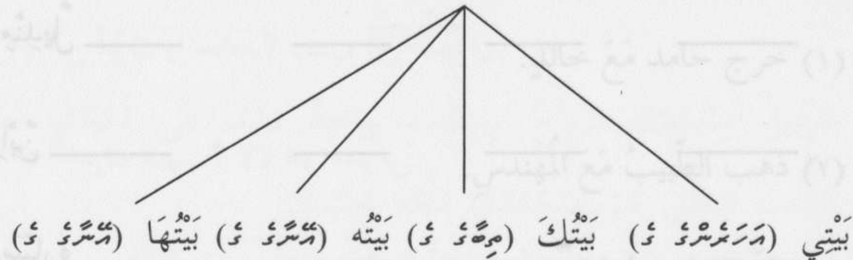
أَعِنْدَكَ قَلَمٌ؟ نعم، عِنْدِي قَلَمٌ.

4. هَاتِ خَمْسَةَ أَسْئِلَةٍ وأَجْوِبَةٍ كَالْمِثَالِ الآتِي

أَعِنْدَكَ قَلَمٌ؟ لا، ما عِنْدِي قَلَمٌ.

تأمّل ما يلي:

بَيْتٌ (ގެއެއް)

5. أَضِفِ الأَسْماءَ الآتِيَةَ إِلى المُتَكَلِّمِ والمُخاطَبِ والغائِبِ والغائِبَة كَمَا هُوَ مُوَضَّحٌ في المِثَالِ

قَلَمٌ   هذا قَلَمِي   هذا قَلَمُكَ   هذا قَلَمُهُ   هذا قَلَمُهَا

كِتابٌ ______ ______ ______ ______

سَرِيرٌ ______ ______ ______ ______

اسْمٌ ______ ______ ______ ______

مِنْدِيلٌ ______ ______ ______ ______

اِبْنٌ ______ ______ ______ ______

سَيّارةٌ ______ ______ ______ ______

مِفْتاحٌ ______ ______ ______ ______

يَدٌ ______ ______ ______ ______

6. اِقْرَأ

لِي   لَكَ   لَهُ   لَهَا

(١) لِي أختٌ واحِدةٌ.   (٢) أَلَكَ أَخٌ؟ لا، ما لِي أَخٌ.

(٣) أُخْتِي لَهَا طِفْلٌ صغير.   (٤) زَمِيلي له أَخٌ وأُختٌ.

(نقول: عِنْدي كتاب. ونقول: لي أَخٌ. لا نَقُولُ: عِنْدي أَخٌ)

7. مَعَ

(١) خرج حامد مَعَ خالدٍ.

(٢) ذهب الطَّبيبُ مَعَ المُهندسِ.

(٣) جَلَسَ المدرسُ مَعَ المديرِ.

(٤) مَنْ مَعَكَ يا عليّ؟ مَعِي زَميلي.

(٥) آمِنَةُ مَعَهَا زَوْجُها.

(٦) خَرَجَ أَبِي من البيت. مَنْ خَرَجَ مَعَهُ؟ خَرَجَ مَعَهُ عَمِّي.

بَيْتٌ	بَيْتُكَ	بَيْتُهُ	بَيْتُهَا	بَيْتِي
أَبٌ	أَبُوكَ	أَبُوهُ	أَبُوهَا	أَبِي
أَخٌ	أَخُوكَ	أَخُوهُ	أَخُوهَا	أَخِي

(١) أَبِي وأُمِّي في البيت.

(٢) أين أبوك يا حامد؟ ذهب إلى السّوق.

(٣) أأخوك طبيب؟ لا، هو مدرِّس.

(٤) زينب في الرياض. أخوها في الطَّائِف وأبوها في المدينة المُنَوَّرَةِ.

(٥) هذا الطالب أبوه وزير وأخوه تاجر كبير.

(٦) ذهب أخي إلى المَدْرَسة وذهب أبي إلى الجامعة.

محمدٌ	خالدٌ	حامدٌ	عباسٌ	محمودٌ
حَمْزَةُ	طَلْحَةُ	أُسَامَةُ	مُعَاوِيَةُ	عِكْرِمَةُ

8. اِقرأ الأسماء الآتية واضبط أواخرها:

خالد. حمزة. عمار. أنس. مُعاوِية. حامد. أُسامة. عِكْرِمة. عبّاس. محمد. طَلْحة.

ބަސްތައް

الزَّمِيلُ ރަހުމަތްތެރިޔާ، الزَّوْجُ ފިރިމީހާ، واحِدٌ އެކެއް، فتًى ޒުވާނެއް، مَعَ އެކުގައި، الطِّفْلُ ކުޑަކުއްޖާ، اللُّغَة ބަސް.

ނަޙްވު (ގަވާއިދު) ފިލާވަޅު

أَنَا   أَنْتَ   أَنْتِ

އަހަރެން،   މިބާ (ފިރިހެނުންގެ ނިސްބަތުންގައި)،   މިބާ (އަންހެނުންގެ ނިސްބަތުންގައި)

❖ ޒާތީ ބަދަލުނަމަށް ކިޔަނީ الضّمير އެވެ. މީގެ ޖަމްޢަ الضّمائرُ އެވެ. އަރަބިބަހުގައި ސަމީރުގެ ދެވައްތަރެއް ހުއްޓެވެ. އެއީ، 1. ضَمِيرٌ مُنْفَصِلٌ އާއި 2. ضَمِيرٌ مُتَّصِلٌ އެވެ.

❖ ބަދަލުނަމުގައި ކަލޭގެފާނު، އޭނާ، މިބާ، އަދި އަހަރެން، މިއީ ضَمِيرٌ مُنْفَصِلٌ އެވެ. މީގެ ތަފްސީލު އެއްޗެއްކަމަށް ވެސް ބަދަލެއް ނުވާނެއެވެ. މިސާލު: هُوَ. هِيَ. أَنْتَ. أَنَا.

❖ މިތުރުކުރެވުނު ބަދަލުނަމުތަކަށް އަރަބިބަހުގައި ކިޔަނީ ضَمِيرٌ مُتَّصِلٌ އެވެ. އެއީ އޭނާގެ، މިބާގެ، އަދި އަހަރެންގެ، މިފަދަ ނަންތަކެވެ. ضَمِيرٌ مُتَّصِلٌ އަންނަނީ ކަންފަތެއް ކަރިމަތީގެ ކުރުބަހެއް (ސަފިކްސް) އެއްގެ ގޮތުގައެވެ.

❖ އިސްމެއްގެ ފަހަތަށް ضَمِيرٌ مُتَّصِلٌ އައުމުން، އެ އިސްމު އެނގޭ މަޢުރިފަކަށް ވެއެވެ. އެހެންކަމުން އެއިސްމަކަށް ތަންވީނެއްވެސް އަދި الْ އެއްވެސް ނުނާންނާނެއެވެ.

❖ ضَمَائِرُ مُتَّصِلَة ގެ ތަފްސީލު، ދަ ޖަދުވަލުގައި ދެނީ ބަދަލުވެސް ނުވެއެވެ. ފިރިހަމަވަގައި، هُ ގެ ކުރިއަށް كسرة އައުމުން هُ ގެ އުބުފިލި هِ ވި ގޮތަށް އިބިފިލިއަކަށް ބަދަލުވެއެވެ. މިސާލު: عَلَى كِتَابِهِ. ދެވަނައީ، هُ ގެ ކުރިއަށް ސުކޫނު އައުމުން هُ ގެ އުބުފިލި هِ ވި ގޮތަށް އިބިފިލިއަކަށް ބަދަލުވެއެވެ. މިސާލު: إِلَيْهِ. އަންނަނިވި މިސާލުތަކަށް ވިސްނާށެވެ!

1. هُ - فِي كِتَابِهِ - إِنَّ كِتَابَهُ - هَذَا كِتَابُهُ
2. هَا - فِي كِتَابِهَا - إِنَّ كِتَابَهَا - هَذَا كِتَابُهَا
3. كَ - فِي كِتَابِكَ - إِنَّ كِتَابَكَ - هَذَا كِتَابُكَ
4. كِ - فِي كِتَابِكِ - إِنَّ كِتَابَكِ - هَذَا كِتَابُكِ
5. ي - فِي كِتَابِي - إِنَّ كِتَابِي - هَذَا كِتَابِي

❖ ބަރުދުޖެހުމުން ކަމުގައިވާ لِ ، ضَمِيرٌ مُتَّصِلٌ ގެ ތެރެއިން ي ފިޔަވައި އެހެން ضَمِيرٌ އެއްގެ ކުރިއަށް އަތުވެއްޖެނަމަ لِ ގައި ޒޭރު ބަދަލުވެ لَ ވެގެން އަބަދުވެސް ކިޔަވާނެއެވެ. މިސާލު: لَهُ - لَهَا - لَكَ - لَكِ - لِي.

الدَّرْسُ الْحَادِي عَشَرَ (11)

ދެގެކަވަނަ ފިލާވަޅު

بَيْتِي

هذا بيتي. بيتي أمام المسجد. بيتي جميل. فيه حديقة صغيرة. هذه غرفتي. فيها نافذة كبيرة ومروحة جميلة. هذا سريري وهذا كرسيّي وهذا مكتبي. ساعتي وقلمي وكتابي على المكتب. وحقيبتي تحت المكتب. نافذة غرفتي مفتوحة. هذه غرفة أخي. وتلك غرفة أختي. غرفة أخي كبيرة وغرفة أختي صغيرة. غرفة أخي أمامَ غرفتي وغرفة أختي أمامَ المطبخ. لي أخ واحد اسمه أسامة ولي أخت واحدة اسمها

سُعاد. أبي وأمي في تلك الغرفة الكبيرة. أنا أُحِبُّ أبي وأمّي. وأحبّ أخي وأختي.

މަތީގައިވާ ޖުމުލަތަކުގެ މާނަ

އަހަރެންގެ ގެ

މިއީ އަހަރެންގެ ގެ. އަހަރެންގެ ގެ ހުންނަނީ މިސްކިތުގެ ކައިރިމަތީގައި. އަހަރެންގެ ގެ ރީތި. އެތެރޭގައި (އެބަހީ: އަހަރެންގެ ގޭގައި) އޮތް ކުޑަ ބަގީޗާއެއް. މިއީ އަހަރެންގެ ކޮޓަރި. އެތެރޭގައި ފޫޅު ބޮޑު ލެޔިލާއެއް އަދި ރީތި ފަންކާއެއް. މިއީ އަހަރެންގެ އެނދު އަދި މިއީ އަހަރެންގެ ގޮނޑި އަދި މިއީ އަހަރެންގެ ފިލާވަޅު. އަހަރެންގެ ގެ އާއި އަހަރެންގެ ގަލަމާއި އަހަރެންގެ ފޮތް ވަނީ ފިލާވަޅު މަތީގައި. އަދި އަހަރެންގެ ދަބަސް އޮތީ ފިލާވަޅުގެ ދަށުގައި. އަހަރެންގެ ކޮޓަރީގެ ކުޑަދޮރު (ކިޑިކި) ވަނީ ހުޅުވިފައި. މިއީ އަހަރެންގެ އަޚާގެ ކޮޓަރި. އަދި އެއީ އަހަރެންގެ އުޚުތުގެ ކޮޓަރި. އަހަރެންގެ އަޚާގެ ކޮޓަރި ބޮޑު އަދި އަހަރެންގެ އުޚުތުގެ ކޮޓަރި ކުޑަ. އަހަރެންގެ އަޚާގެ ކޮޓަރި ވަނީ އަހަރެންގެ ކޮޓަރީގެ ކައިރިމަތީގައި އަދި އަހަރެންގެ އުޚުތުގެ ކޮޓަރި ވަނީ ބަދިގޭގެ ކައިރިމަތީގައި. އަހަރެންނަށް ވަނީ އެންމެ އަޚެއް އޭނާގެ ނަމަކީ އުސާމާ. އަދި އަހަރެންނަށް ވަނީ އެންމެ އުޚުތެއް އޭނާގެ ނަމަކީ ސުޢާދު. އަހަރެންގެ ބައްޕަ އާއި

އަހަރެންގެ މަންމަ ވީ އެހެރަ ބޮޑު ކޮޓަރިގައި. އަހަރެން އަހަރެންގެ ބައްޕަ އާއި މަންމަ ދެކެ ލޯބިވޭ. އަދި އަހަރެން އަހަރެންގެ އަޚާއި އުޚުތާ ދެކެ ލޯބިވޭ.

ޤަވާޢިދުގެ އިރުޝާދު

❖ މި ފިލާވަޅަކީ މުރާޖަޢާކުރުމުގެ ފިލާވަޅެކެވެ. އެހެން ނަމަވެސް މި ފިލާވަޅުގައި ވެސް އާ އެއްޗެއް އަހަރުމެންނަށް އެބަ ދަސްވެއެވެ. އެއީ أُحِبُّ ކަމެއް ބޭނުންކުރާނެ ގޮތެވެ. أُحِبُّ ގެ މާނައަކީ "އަހަރެން ލޯބިވޭ" އެވެ. މި ކަން، ޢަރަބީ ނަޙުވުގެ ފުރަ އަކުރުގެ ފިލި އޮންނާނީ އަބަ ފިލީގެ ބާވަތްތަކުގައެވެ. މި ގޮތުން އަބަ ފިލީގެ ބާވަތްތަކުގައި އޮތުމުން ހުރީ މަންސޫބު އެވެ.

❖ ދެން މި ފިލާވަޅުގައި އަންނަނީ فِيْهِ އާއި فِيْهَا ބޭނުންކުރާ ގޮތެވެ. މި ދެ ކޮޅުގައި ވެސް މާނައަކީ "އޭގައި" އެވެ. މިސާލު: مَنْ فِي الْبَيْتِ؟ "ގޭގައި ކޮންބައެއް؟" فِيهِ أَبِي وَأُمِّي. އޭގައި ވީ (އެބަހީ: ގޭގައި ތިބީ) މަގޭ ބައްޕަ އާއި މަގޭ މަންމަ.

❖ فِيهِ ބޭނުންކުރެވެނީ ފިރިހެން ޖިންސަށް ނިސްބަތްވާތީއެވެ. فِيْهَا ބޭނުންކުރެވެނީ އަންހެން ޖިންސަށް ނިސްބަތްވާތީއެވެ. މިސާލު: مَنْ فِي الْغُرْفَةِ؟ "ކޮޓަރީގައި ކާކުބާއޭ؟" فِيهَا أَخِي. "ތާގައި މި (އެބަ: ކޮޓަރީގައި މި) މާނަ އަންނަނީ. އެހެނީ غُرْفَةُ އަކީ އަންހެންޖިންސުގެ ނަމެކެވެ.

❖ أُحِبُّ ގެ މާނައަކީ "އަހަރެން ލޯބިވަން" ނުވަތަ "އަހަރެން ގަޔާވޭ" މިއެވެ. މިސާލު: أُحِبُّ أَبِي وَأُمِّي وَأُخْتِي. އަހަރެން ލޯބިވަން، އަހަރެންގެ ބައްޕަ އާއި މަންމަ އާއި ބޭބެ އާއި ދައްތަ ދެކެ.

❖ ކަމެއް ރައްދުވާ ފަރާތް ނުވަތަ މަފްޢޫލުގެ ފަހު އަކުރު ޚާއްޞަކޮށް އަބަދުވެސް ހާލަތުގައެވެ. އެހެން ނަމަވެސް މިފުރުކާރު ބަދަލުވުމުގެ ޙަރަކާތް ޙަރަކާތްތަކުގެ ގޮތުގައި ނަގައި މަފްޢޫލުގެ ފަހަތް އަބަދުވެސް ނުލިޔާނެއެވެ. ބަލައިލާ މިސާލުތަކުގެ ފަހުން އަރަބިކޮށް ވިޔަނީއެވެ. މި މިސާލުތަކުގެ ވިސްނާލެވެ. އެއީ އަބަދު ފަތަ ޒަބަރު އަރުވާނެއެވެ. أُحِبُّ اللهَ "އަހަރެން الله ދެކެ ލޯބިވަމެވެ." - މި ޖުމުލައިގައި ކަންކުރާފަރާތަކީ އަހަރެންނެވެ. ކަމަކީ ލޯބިވުމެވެ. ރައްދުވާފަރާތަކީ الله އެވެ. އެހެންކަމުން الله ގެ ފަހުއަކުރުގައި ޒަބަރު އަރުވައިފައިވެއެވެ. أُحِبُّ الرَّسُولَ "އަހަރެން ރަސޫލާ

ދެކެ ލޯބިވަމެވެ." أُحِبُّ رَسُولَ اللهِ "އަހަރެން الله ގެ ރަސޫލާ ދެކެ ލޯބިވަމެވެ." أُحِبُّ اللُّغَةَ الْعَرَبِيَّةَ "އަހަރެން އަރަބި ބަސް ދެކެ ލޯބިވަމެވެ."

❖ تُحِبُّ ގެ މާނައަކީ "ތިބާ ލޯބިވަނީ" އެވެ. މި ފިޔަވަޅު ބޭނުންކުރެވެނީ ފިރިހެން ޖިންސުގެ އެކަކުގެ ނިސްބަތުގައެވެ. މިސާލު: أَتُحِبُّ اللهَ؟ ތިބާ الله ދެކެ ލޯބިވަނީ ހެއްޔެވެ؟ أَتُحِبُّ لُغَتَكَ؟ ތިބާ، ތިބާގެ ބަސް ދެކެ ލޯބިވަނީ ހެއްޔެވެ؟ مَنْ تُحِبُّ؟ ތިބާ ލޯބިވަނީ ކާކު ދެކެ؟ مَاذَا تُحِبُّ؟ ތިބާ ލޯބިވަނީ ކޮންއެއްޗެއް ދެކެ؟ ނުވަތަ ތިބާ ގަޔާވަނީ ކޮންއެއްޗަކަށް؟

تَمَارِينُ

1. اِقْرَأْ وَاكْتُبْ

(١) من فى هذا البيت؟ فِيهِ حامد.

(٢) ماذا فى الحقيبة؟ فِيهَا كتابي وقلمي ودفتري.

(٣) مَنْ في السيّارة؟ فيها أبي وأمي وأخي وأختي.

(٤) من في مسجد الجامعة الآن؟ ما فِيهِ أحَدٌ.

(٥) من في هذه الغرفة؟ فِيها المدير.

2. اِقْرأ

(١) أُحِبُّ أبي وأمّي. (٢) أحبّ أخي وأختي.

(٣) أُحِبُّ خالي وَعَمّي. (٤) أحبّ أُسْتاذي.

(٥) أحبّ اللهَ. (٦) أحبّ النَّبِيَّ.

(٧) أحبّ اللُّغةَ العربيّةَ.

الدَّرْسُ الثَّاني عَشَر (12)

ބާރަވަނަ ފިލާވަޅު

* سُعاد: السَّلاَمُ عَلَيْكِ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَكَاتُهُ.
* ސުޢާދު: ތިބާއަށް ސަލާމްވުނީ، އަދި الله ގެ ރަޙްމަތާއި އެއިލާހުގެ ބަރަކާތް ވުނީ.

** البنتُ: وَعَلَيْكِ السَّلاَمُ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَكَاتُهُ.
** އަންހެންކުއްޖާ: އަދި ތިބާއަށް ސަލާމްވުނީ، އަދި الله ގެ ރަޙްމަތާއި އެއިލާހުގެ ބަރަކާތް ވުނީ.

* كَيْفَ حالُكِ يا بنتُ؟
* ހޭ އަންހެންކުއްޖާ! ތިބާގެ ހާލު ކިހިނެއް؟

** أنا بِخَيْرٍ والحَمْدُ لِله.
** އަޅުގަނޑު ރަނގަޅު އަދި ޙަމްދުވުނީ الله އަށް.

* مِنْ أينَ أنتِ؟
* ތިބާގެ ވަޠަނަކީ ކޮބާ؟

** أنا من الهِند.
** އަޅުގަނޑުގެ ވަޠަނަކީ ހިންދުސްތާން.

* ما ٱسْمُكِ؟

* ތިބާގެ ނަމަކީ ކޯބާ؟

** اسمي آمنة.

** އަޅުގަނޑުގެ ނަމަކީ އާމިނަތު.

* أين أبوكِ؟

* ތިބާގެ ބައްޕަ ކޯބާ؟

** أبي هُنا في المدينة المُنَوَّرَةِ. هو مُوَجِّهٌ في المدرسةِ الثَّانَوِيَّة.

** އަޅުގަނޑުގެ ބައްޕަވީ މިތާ މަދީނާގައި. އޭނާ ސާނަވީ މަދަރުސާގެ ސުޕަވައިޒަރެއް.

* وأين أُمُّكِ؟

* އަދި ތިބާގެ މަންމަ ކޯބާ؟

** هي أيضًا هنا. هي طبيبة في مُسْتَشْفَى الوِلادَةِ.

** އޭނާ ވެސް މިތާގައި. އޭނާ ޑެލިވަރީ ހަސްފަތާލުގައި ޑޮކްޓަރެއް.

* ومن هذه الفَتاةُ الَّتي مَعَكِ؟ أهي أختُكِ؟

* އަދި ތިބާއާ އެކުގައި މިވާ ކުއްޖާއަކީ ކާކު؟ އޭނާ ތިބާގެ އުޚްތުތަ؟

** لا. هي بنتُ عمّي.

ނޫން، އޭނާ ބޮޑު (ބައްޕަފަރާތު ބޭބޭބޭ) ގެ އަންހެން ދަރިފުޅު.

* ما ٱسْمها؟

* އޭނާގެ ނަމަކީ ކޯބާ؟

** اسْمُها فاطمة.

** އޭނާގެ ނަމަކީ ފާޠިމަތު.

* أهي زمِيلَتُكِ؟

* އޭނާއަކީ ތިބާގެ ކުލާސްމޭޓެއްތަ؟

** لا. أنا في المدرسة المُتَوَسِّطَةِ وهي في المَدرسة الثَّانَوِيَّةِ.

** ނޫން. އަޅުގަނޑު އުޅެނީ މެދު މަދަރުސާގައި، އަދި އޭނާ އުޅެނީ ސާނަވީ މަދަރުސާގައި.

* أَلَكِ أختٌ؟

ތިބާއަށް އުޚްތަކު ވޭތަ؟

** لا، ما لِي أخت.

ނޫން. އަޅުގަނޑުގެ އުޚްތެއް ނުވޭ.

* أَلَكِ أخٌ؟

ތިބާއަށް އަޚެއް ވޭތަ؟

** نعم، لي أخ كبير وهو طالبٌ بالجامعة.

ވާނެ، އަޅުގަނޑަށް ބޭބެއަކުވޭ، އަދި އޭނާ ޖާމިޢާގެ ޠާލިބެއް.

* ومن هذا الطِّفْل الذي مَعَكِ؟ — ތިބާއާ އެކުގައި މިވާ ކުޑަ ފިރިހެން ކުއްޖަކީ ކާކު؟

** هُوَ ٱبْنُ أخي. — އެއީ އަޅުގަނޑުގެ އަޚުގެ ދަރިފުޅު.

* ما ٱسمُه؟ — އޭނާގެ ނަމަކީ ކޮބާ؟

** اسمُه سَعْدٌ. — އޭނާގެ ނަމަކީ ސަޢުދު.

* أَأُمّكِ في البيت الآنَ؟ — ތިބާގެ މަންމަ މިހާރު ގޭގައި ހުއްޓޭތޯ؟

** لا، ذَهَبَتْ إلى المُسْتَشْفَى. — ނޫން، އޭނާ ދިޔައީ ހޮސްޕިޓަލަށް.

މުދައްރިސާގެ އިރުޝާދު

❖ ކުރީގައި އަޅުގަނޑުމެން ދަސްކުރި، ފިރިހެނަކާ މުޚާޠަބުކުރާއިރު ތިބާއާ ބޭނުން ކުރޭ. މި ފިލާވަޅުގައި މި ދަސްކުރަނީ އަންހެނަކާ މުޚާޠަބުކުރާއިރު ތިބާއާ ބޭނުން ކުރޭ. ފިރިހެން އެކަކާ މުޚާޠަބުކުރާ ނަމަ ބޭނުނީ "أَنْتَ" (އަންތަ)، ގޮތުގައި އަބަދުވެސް ހުރާނެ އެވެ. އަންހެން އެކަކާ މުޚާޠަބުކުރާ ނަމަ،

ބޭނުނީ "أَنْتِ" (އަންތި) ގޮތުގައި އިބާރާތް ހުރާނެއެވެ. މިސާލު: مِنْ أَيْنَ أَنْتِ يَا آمِنَةُ؟ "އޭ އާމިނަތު! ތިބާގެ ވަޠަނަކީ ކޮބާ؟".

❖ މުޚާޠަބުކުރެވޭ، ފިރިހެން އެކަކަށް ނިސްބަތްކުރެވޭ، މިލްކުކުރާ ބަދަލުނަގާއެއްގެ ގޮތުގައި كَ (ކަ) ބޭނުންކުރާއިރު، މުޚާޠަބުކުރެވޭ، އަންހެން އެކަކަށް ނިސްބަތްކުރެވޭ، މިލްކުކުރާ ބަދަލުނަގާއެއްގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރަނީ كِ (ކި) އެވެ. މިސާލު: أَيْنَ بَيْتُكَ يَا بِلَالُ؟ އޭ ބިލާލު! ތިބާގެ ގެ ކޮބާ؟ أَيْنَ بَيْتُكِ يَا مَرْيَمُ؟ އޭ މަރްޔަމް! ތިބާގެ ގެ ކޮބާ؟

❖ ކުރީގައި އަހަރުމެންނަށް ވާނީ ذَهَبَ (ދަހަބަ) ގެ މާނައަކީ، (އޭނާ) ހިނގައްޖެ. (ފިރިހެން އެކަކު ނިސްބަތްކުރެވޭ). ذَهَبْتُ (ދަހަބްތު) (އަހަރެން) ދިޔައިން. ذَهَبْتَ (ދަހަބްތަ) - (ތިބާ) ދިޔައީމު. (ފިރިހެން އެކަކު ނިސްބަތްކުރެވޭ). މިފިލާވަޅުގައި އަހަރުމެން މިދަސްކުރަނީ އަންހެން އެކަކުގެ ނިސްބަތްކުރެވޭ އޭނާ ހިނގައްޖެއޭ ބޭނުން ކުރޭ. ذَهَبَتْ (ދަހަބަތް) (އޭނާ) ހިނގައްޖެ. (އަންހެން އެކަކުގެ ނިސްބަތްކުރެވޭ). މި މިސާލުތަކުން ބަލާލާށެވެ.

أَيْنَ آمِنَةُ؟ ذَهَبَتْ إِلَى الجَامِعَةِ އާމިނަތު ކޮބާ؟ އޭނާ ދިޔައީ ޖާމިޢާއަށް.

❖ ކަންކުރާގޮތް ނަން އަދިސްތިފާނަވަ ތަކުރާރުކުރާއިރު، ބަދަލުގައި "އޭނާ" ބޭނުންކުރެވެއެވެ. މިސާލު: ذَهَبَتْ مَرْيَمُ إِلَى الْمَدْرَسَةِ. މަރްޔަމް ދިޔައީ މަދްރަސާއަށް.

❖ ذَهَبَتْ މިޒަން ކިޔާއިރު، ތާގައި އޮންނަނީ ސުކޫނެކެވެ. އަދި ބަހުގައި /ތ/ އަކީ ސިފަކުރު ފިޔަވަޅެއް ނޫނެވެ. އެހެންކަމުން އަރަބި ބަހުގައި /ތ/ ސުކޫނުގައި އޮންނަނީ /ތ/ ގެ އަސްލު އަޑެވެ. ދިވެހި ބަހުގައި /ތ/ އަކީ ސިފަކުރު ފިޔަވަޅެކެވެ. އެހެންކަމުން /ތ/ ގައި ސުކޫން ޖެހުމުން، ދިވެހި ބަހުގައި /ތ/ ސުކޫނުގައި އޮންނަނީ /ތ/ ގެ އަސްލު އަޑެއް ނޫނެވެ. ދިވެހި ބަހުގެ ސިފަކުރު ފިޔަވަޅުތަކަކީ "އުނިބޮނި" ހ، ނ، ތ، ނ، އެވެ. މިއަކުރުތަކަށް ދާގައި ސުކޫން ޖެހުމުން އެއަކުރުގެ އަސްލު އަޑު ފާޅުކޮށް ސިފަކުރުވެގެންދާ އަކުރުތަކެވެ. ދިވެހި ބަހުގައި /ތ/ ގައި ސުކޫންޖެހުމުން އަންނަނީ /ތ/ ގެ އަޑެވެ. މިސާލު: ދަރި. ذَهَبَتْ މިޒަން ކިޔާއިރު، ތާގައި އޮންނަނީ ސުކޫނެއް ކަމުން، މި ފިޔަވަޅުގެ ފަހަތަށް الْ އަލިފުލާމާ ތާގައި

އޮތް ސުކޫން، އިޒިރިއަށް ބަދަލުވާނެއެވެ. މިސާލު: ذَهَبَتِ الْبِنْتُ "އަންހެން ކުއްޖާ ހިނގައްޖެ" ނުވަތަ "އަންހެންކުއްޖާ ދިޔައީ" އެވެ.

❖ ކުރީގައި އަހަރުމެން ވަނީ الَّذِي ބޭނުންކުރާގޮތް ގޮތް ދަސްކޮށްދީފައެވެ. الَّذِي ބޭނުންކުރެވެނީ ފިރިހެން އެކަކުގެ ނިސްބަތުގައެވެ. މިގޮތު އަހަރުމެން މި ދަސްކުރަނީ الَّتِي ބޭނުންކުރާގޮތް ގޮތެވެ. الَّتِي ބޭނުންކުރެވެނީ އަންހެން އެކަކުގެ ނިސްބަތުގައެވެ. މިސާލު: الطَّالِبَةُ الَّتِي جَلَسَتْ أَمَامَ الْمُدَرِّسَةِ مِنْ أَلْمَانِيَا. މުދައްރިސާގެ ކުރިމަތީގައި އިށީން އަލްމާނިޔާ ނިސްބަތްވާ ކުއްޖަކަށެވެ. السَّاعَةُ الَّتِي عَلَى الْمَكْتَبِ لِلْمُدَرِّسِ. މޭޒުމަތީގައި އޮތް އެގަޑި މިލްކުވެގެންވަނީ މުދައްރިސަށެވެ.

❖ كِتَابُكَ ގެ މާނައަކީ ތިބާގެ ފޮތް (ފިރިހެން އެކަކުގެ ނިސްބަތުގައި) ކަން އަހަރުމެން ވަނީ ދަސްކޮށްފައެވެ. މިގޮތު ފާހަގަކުރަންވީ هَذَا كِتَابُكَ أَنْتَ މިއީ ތިބާގެ ފޮތް. މި ބަސްގައި أَنْتَ އިތުރުކުރެވިފައިވަނީ ބާރުދިނުމުގެ ގޮތުންނެވެ. މި ގޮތަށް ބޭނުންކުރެވޭ އޮތުމަކީ އަރަބި ވަރަ ރީތިކަމެއްގައެވެ. އަންނަނިވި މިސާލުތަކުން ވެސް ވިސްނާލާށެވެ.

هَذا بَيْتُهُ هُوَ. މިއީ އޭނާގެ ގެ. هَذَا قَلَمِي أَنَا. މިއީ އަހަރެންގެ ގަލަން.

ذَلِكَ كِتَابُهَا هِيَ. އެއީ އޭނާގެ ފޮތް. (އަންހެންކަމުގެ ނިޝާނުގެ ގޮތުގައި).

1. اقْرَأْ وَاكْتُبْ

(١) كيف حالك يا أبي؟ (٢) كيف حالك يا أُمّي.

(٣) أين ٱبنك يا زينب؟ ذهب إلى المسجد.

(٤) أين بنتك يا آمنة؟ ذهبتْ إلى المَدرسة.

(٥) لمن هذه السّاعة الجميلة؟ أهي لك يا فاطمة؟ نعم، هي لي.

(٦) أهذا قلمك الجميلة يا محمد؟ لا، هذا قلمك أنتَ.

(٧) تلك السّيّارة التي خرجتِ الآن مِنَ المَدرسة للمدير.

(٨) أأنت مهندس يا أخي؟ لا، أنا طبيب.

(٩) أأنتِ طبيبة يا أُختي؟ لا، أنا مُدَرِّسَة.

اقْرَأْ كُلَّ جُمْلَةٍ مِنَ الجُمَلِ الآتِيَةِ

ثم اقرأها مَرَّةً أُخْرَى بَعْدَ تَغْيِيرِ المُنَادَى كَمَا هُوَ مُوَضَّحٌ في المِثَال

مثال: أين قَلَمُكَ يا أبي؟ أين قَلَمُكِ يا أمي؟

(١) أعندكَ قَلم يا محمد؟ ________ يا آمنة؟

(٢) أين بيتكَ يا أُستاذي؟ ________ يا أُستاذتي؟

(٣) أهذا الدفتر لكَ يا عليّ؟ ________ يا فاطمة؟

(٤) من أين أنتَ يا أخي؟ ________ يا أختي؟

(٥) أين أبوكَ يا خالد؟ ________ يا خَدِيجة؟

(٦) أأنتَ مريض يا خالي؟ ________ يا خالتي؟

(٧) أين بنتكَ يا عمّي؟ ________ يا عمّتي؟

(٨) ألكَ أخ يا حامد؟ ________ يا سُعاد؟

(٩) ماذا عندكَ يا أخي؟ ________ يا أختي؟

(١٠) السلام عليكَ يا أبي؟ ________ يا أمّي؟

3. أنّث الفاعِلَ في كُلٍّ مِنَ الجُمَلِ الآتِيَة

مثال: خَرَجَ مُحَمَّدٌ مِنَ البَيْتِ. خَرَجَتْ آمِنةُ مِنَ البيتِ.

(١) ذَهَبَ المدرس إلى الفصل. ____________

(٢) ذَهَبَ أبي إلى المُسْتَشفى. ____________

(٣) جَلَسَ الطالب في الفصل. ____________

(٤) خَرَجَ أخي من البيت. ____________

4. تَأَمَّلْ ما يَلِي

جَلَسَتْ الطَّالبة   جَلَستِ الطَّالبة

ـَـْ ال   ـــِــ ال

5. اقْرَأ الجُمَلَ الآتِيَة

(١) مَنِ الفتَى الَّذِي خَرَجَ مِنْ بَيْتِكَ الآنَ؟ هو ٱبْنُ عَمِّي.

(٢) مَنِ الفَتَاةُ الَّتِي خَرَجَتْ مِنْ بَيْتِكَ الآن يا مُحَمَّدُ؟ هي بنتُ خالتي.

(٣) لِمَنِ المِفتاح الّذي على المكتب؟ هو للمدرس.

(٤) لِمَنِ السّاعة الّتي على السّرير؟ هي لِزَوْجِ أختي.

أَكْمِلْ الجُمَلَ الآتِيَةَ بِوَضْعِ اسْمِ مَوْصُولٍ مُناسِبٍ (الَّذِي، الَّتِي) في الفَرَاغ

(١) الكتابُ ______ على المكتب للمدرس.

(٢) القَلَمُ ______ في حقيبتي مكسور.

(٣) السّيّارة ______ خَرَجَتْ من المستشفى الآن للطبيب الجديد.

(٤) الكلب ______ في الحديقة مريض.

(٥) الفَتَى ______ خرَجَ من المسجد الآن ابْنُ المُؤَذِّنِ.

(٦) تلك البَطّة ____ تحت الشَّجَرة لبنت الفلاّح.

(٧) البيت الجديد ___ في ذلك الشارع للوزير.

(٨) الدَّرْسُ ______ بَعْدَ هذا الدَّرْسِ سَهْل جدًّا.

(٩) من الفَتاة ______ جَلَسَتْ أمامَ المُدَرِّسة؟ هي طالبة جديدة من ماليزِيا.

(١٠) أتلك الحقيبة ___ تحْتَ المكتب لك يا خالد؟ لا، هي لصديقي محمدٍ.

ބަސްމާނަ

العَمُّ: أَخُو الأَبِ ބޮޑު:ބައްޕަގެ އަޚާ (ބައްޕަފަރާތު ބޮޑުބޭބެ)، العَمَّةُ: أُخْتُ الأَبِ އައްޕަރެއްޔ: ބައްޕަގެ އުޚްތު (ބައްޕަފަރާތު ބޮޑުދައިތަ)، الخالُ: أَخُو الأُمِّ މާބޭ/މާމަން: މަންމަގެ އަޚާ (މަންމަފަރާތު ބޮޑުބޭބެ)، الخَالَةُ: أُخْتُ الأُمِّ އުޢަންމަ:މަންމަގެ އުޚްތު (މަންމަފަރާތު ބޮޑުދައިތަ)، الفَلاّحُ ދަނޑުވެރިޔާ، مُسْتَشْفَى الوِلادة މާބަނޑުވުންގެ ހަސްފަތާލު.

الدَّرْسُ الثَّالثَ عَشَر (13)

ތޭރަވަނަ ފިލާވަޅު

(أ)

* مَنْ هَؤُلاءِ الفِتْيَةُ الطِّوَالُ يا عليّ؟ އޭ ޢަލީ، މިއިކަ ދިގު ޒުވާނުންނަކީ ކޮން ބައެއް؟

** هُمْ طُلابٌ جُدُدٌ. އެއީ އާ ކިޔަވާކުދިންތަކެއް.

* من أين هُمْ؟ އެމީހުން އައިސްފައިވަނީ ކޮންތާކުން؟ (އެމީހުންގެ ވަޠަނަކީ ކޮބާ؟)

** هُمْ مِنْ أَمْرِيكا. އެމީހުން އައިސްފައިވަނީ އެމެރިކާއިން. (އެމީހުންނަކީ އެމެރިކާ މީހުން.)

* أهُمْ زُمَلاؤُكَ؟ އެއީ ތިބާގެ ކިލާސްމޭޓުންތަ؟

** نعم، هُمْ زُمَلائِي. هُمْ في فصلي. އާއެކޭ، އެއީ އަޅުގަނޑުގެ ކިލާސްމޭޓުން. އެމީހުން އުޅެނީ އަޅުގަނޑުގެ ކިލާހުގައި.

* أهُمْ مُجْتَهِدُونَ؟ އެމީހުން ހިވާދިތަ؟

** نعم، هُمْ مُجْتَهِدُونَ؟ ޔަޤީނަ، އެމީހުންނަކީ ހިވާދިބައެއް.

* ما أَسْمَاؤُهُمْ؟ އެމީހުންގެ ނަންތަކަކީ ކޮބާ؟

** أَسْمَاؤُهُمْ: ياسِرٌ وزَكَرِيَّا وَمُوسَى وعبدُالله. އެމީހުންގެ ނަންތަކަކީ: ޔާސިރު އަދި ޒަކަރިއްޔާ އަދި މޫސާ އަދި ޢަބްދުﷲ.

* وَمَنْ هَؤُلاءِ الرِّجالُ القِصَارُ؟ އަދި މިތިބަ ކުރު ފިރިހެނުންނަކީ ކޮން ބައެއް؟

** هُمْ حُجّاجٌ. އެއީ ޙައްޖުވެރިންތަކެއް.

* مِنْ أَيْنَ هُمْ؟ އެމީހުން އައިސްފައިވަނީ ކޮންތާކުން؟

** بَعْضُهم مِنَ الصِّينِ وبَعْضُهم مِنَ اليابان. އެމީހުންގެ ތެރެއިން ބައެއް މީހުން ޗައިނާއިން އަދި އެމީހުންގެ ތެރެއިން ބައެއް މީހުން ޖަޕާނުން.

* أين مُوسَى وأَصْدِقَاؤُه؟ މޫސާ އާއި އޭނާގެ އެކުވެރިން ކޮބާ؟

** ذَهَبُوا إلى المَطْعَمِ. އެމީހުން ދިޔައީ ކާތަނަށް.

މުދައްރިސުގެ އިރުޝާދު

❖ މި ފިލާވަޅުގައި އަހަރެމެން ދަސްކުރަނީ ނަންތަކުގެ ޖަމްޢު (ޖަމުޢު) އަދި ނަންއިތުރުގެ ޖަމްޢު އެންނަ ގޮތެވެ. އަރަބި ބަހުގައި ޖަމްޢު އެންނަނީ ދެ ގޮތަކަށެވެ. އެއީ ސާލިމް އާއި ތަކްސީރެވެ. ސާލިމް އަކީ ނަމުގެ އަސްލު ނުގެއްލި އޮތުމެވެ. ތަކްސީރު ނުވަތަ ހަލާކުވުމަކީ ނުވަތަ ބިނދިފައި އޮތުމަކީ ނަމުގެ ޖަމްޢު ނުވަތަ ޖަމްޢުގައި އެނަމުގެ އަސްލު ސަލާމަތުން ނުހުރުމެވެ.

❖ ފިރިހެން ޖިންސުގެ ނަމުގެ ޖަމްޢުތަކުގައި، އޭގެ އަސްލު ނުގެއްލި އޮތްގޮތަށް ޖަމްޢު މުޛައްކަރު އައްސާލިމެވެ. ޖަމްޢުގެ މި ބާވަތުގައި ނަންތަކުގެ ނިމުމަށް އައިސްފައި ހުންނާނީ "ونَ" މި ގޮތަށެވެ. مُسْلِمٌ، مُسْلِمُونَ "މުސްލިމެއް، މުސްލިމުންތަކެއް" مُدَرِّسٌ، مُدَرِّسُونَ "މުދައްރިސެއް، މުދައްރިސުންތަކެއް." (ފިރިހެނުންގެ ނިސްބަތުގައި).

❖ އަންހެން ޖިންސުގެ ނަމުއްގެ ޖިނަސްތަކުގައި، އާގެ އަސްލު ނުގެއްލި އޮތުމަކީ ޖަމްޢު މުއައްނަޘު އައްސާލިމެވެ. ޖަމްޢުގެ މި ބާވަތުގައި ނަންތަކުގެ ނިމުން އައިސްފައި ހުންނަނީ "آتٌ" މި ގޮތަށެވެ. مُسْلِمَةٌ، مُسْلِمَاتٌ "މުސްލިމާ، މުސްލިމާތަކެއް" مُهَنْدِسَةٌ، مُهَنْدِسَاتٌ "އިންޖިނީއަރު، އިންޖިނީއަރުންތަކެއް." (އަންހެނުންގެ ނިސްބަތުގައި). މިގޮތަށް ޖަމްޢުކުރާ ގޮތުގައި ة ގެ ކުރީގައި އޮންނަނީ އަބަދުވެސް ޒަބަރެކެވެ. އަދި އޮންނަނީ އަލިފުކޮޅު ތާއެކެވެ. އެހެން ނަމަވެސް ޖަމްޢަކުން ބަދަލުވާއިރު ތާގެ ކުރީގައި އޮންނަނީ ދަމާ ފެށެކެވެ. އަދި އަލިފުކޮޅު ތާގެ ބަދަލުގައި އޮންނަނީ ހުޅުވިފައިވާ ތާއެކެވެ. ތަފާތަކީ ކުރުގެއްގައި އޮންނަ ތަފާތެއް ޖަމްޢުކުރާ ގޮތުގައި ތާގެ ކުރީގައި ކުރު ފެށެއް އޮތުމައި ޖަމްޢު ގޮތުގައި ތާގެ ކުރީގައި ދިގު ފެށެއް އޮތުމެވެ.

❖ ޖަމްޢު ތަކްސީރަކީ އަރަބި ބަހުގައި ވަރަށް ގިނަ އެއްޗެކެވެ. ޖަމްޢު ތަކްސީރުގައި 20 އަށްވުރެ ގިނަ ވަޒަންތަކެވެ. މިގެ ތެރެއިން ބައެއް މި ފޮތުގައި ވަނީ ގެނުވިފައެވެ. މި މިސާލުތަކުގައި ޖާގަވެއިވާ ނަންބަރުތަކުގެ ތެރެއިން ނަންބަރު 1 އިޝާރާތްކުރަނީ މުފްރަދު ބާވަތުގެ ފުރަތަމަ އަކުރަށެވެ. 2 އިޝާރާތްކުރަނީ މުފްރަދު ބާވަތުގެ ދެވަނަ އަކުރަށެވެ. 3 އިޝާރާތްކުރަނީ މުފްރަދު ބާވަތުގެ 3 ވަނަ އަކުރަށެވެ. އެއީ: نَجْمٌ ތަރިއެއް. نُجُومٌ ތަރިތަކެއް. 1ُ-2ُ-و3ٌ- (فُعُولٌ) މި ވަޒަނަށް. މި ގޮތުގައި 1

އަކުރު (ن) އެވެ. 2 އަކުރު (ج) އެވެ. 3 އަކުރު (م) އެވެ. އެހެނީ މިގެ މުފްރަދަކީ، نجم އެވެ. ދެން އަންނަނިވި މިސާލުތަކަށް ބަލާ ވިސްނާށެވެ.

كِتَابٌ ފޮތެއް. كُتُبٌ ފޮތްތަކެއް. 1ُ-2ُ-3ٌ- (فُعُلٌ) މި ވަޒަނަށް. جَبَلٌ ފަރުބަދައެއް. جِبَالٌ ފަރުބަދަތަކެއް. 1ِ-2-ا3ٌ- (فِعَالٌ) މި ވަޒަނަށް. تَاجِرٌ ވިޔަފާރިވެރިއެއް. تُجَّارٌ ވިޔަފާރިވެރިންތަކެއް. 1ُ-22َ-ا3ٌ- (فُعَّالٌ) މި ވަޒަނަށް. قَلَمٌ ގަލަމެއް. أَقْلاَمٌ ގަލަންތަކެއް. أَ-1ْ-2َ-ا3ٌ- (أَفْعَالٌ) މި ވަޒަނަށް. زَمِيلٌ އެކުގައި އެއްމަސައްކަތްކުރާ މީހާ (ޒަމީލު). زُمَلاَءُ ޒަމީލުންތަކެއް. (މި ވަޒަނުގެ ޖަމްޢުގައި ތަންވީނު ނުނަގައެވެ). 1ُ-2َ-3َ-اُ (فُعَلاَءُ) މި ވަޒަނަށް. صَدِيقٌ އެކުވެރިއެއް. أَصْدِقَاءُ އެކުވެރިންތަކެއް. أَ-1ْ-2ِ-3َ-اُ (أَفْعِلاَءُ) މި ވަޒަނަށް. (މި ވަޒަނުގެ ޖަމްޢުގައި ތަންވީނު ނުނަގައެވެ). أَخٌ އަޚެއް. إِخْوَةٌ އަޚުންތަކެއް. 1ِ-2ْ-3َ-ةٌ

(فِعْلَةٌ) މި ވަޒަނަށް. أَخٌ މިބަހުގެ ޖަމްޢަކީ أَخْوٌ ކަމުގައިވާތީ، މި
ލަފްޒުގެ އިސްތިސްނާ ދައްކަނީ و އެވެ.

❖ هَذَا އާއި هَذِهِ ގެ ޖަމްޢުގެ ގޮތުގައި هَؤُلاَءِ އެވެ. މިސާލު: هَذَا تَاجِرٌ
މިއީ ވިޔަފާރިވެރިއެކެވެ. هَؤُلاَءِ تُجَّارٌ މިއީ ވިޔަފާރިވެރިންނެވެ. هَذِهِ
مُدَرِّسَةٌ މިއީ މުދައްރިސާއެކެވެ. هَؤُلاَءِ مُدَرِّسَاتٌ މިއީ
މުދައްރިސާއިންނެވެ.

❖ هَذَا އާއި هَذِهِ ދެ ޖިންސަށްވެސް هَؤُلاَءِ ގެ މާނައަކީ ވެސް "މި
މީހުން" ނުވަތަ "މިއީ" އެވެ.

❖ هَؤُلاَءِ ބޭނުންކުރަނީ ބުއްދިވެރި އިންސާނުންނަށް އިޝާރާތްކުރުމަށެވެ.
އިންސާނުން ނޫން ތަކެތީގެ ޖަމްޢު ބާވަތުގައި ބުއްދިވެރިނޫން އިޝާރާތުގެ ނަން
16 ވަނަ ދަރުހުގައި އެނގިގެންދިޔައެވެ.

❖ هُوَ ގެ ޖަމްޢަކީ هُمْ އެވެ. އެހެންކަމުން هُوَ އާއި އެއްގޮތަށް هُمْ ވެސް
ބުއްދިވެރި ފިރިހެން ޖިންސަށް ނިސްބަތްވާއެވެ. އިންސާނުން ނޫން
ތަކެއްޗަކީ ނިސްބަތްވާނީ هُوَ ބުއްދިވެރިނުވަސް هُمْ ބުއްދިވެރި

އިންސާނުންނަށް ނިސްބަތްވާނީއެވެ. މިސާލު: هُوَ مُدَرِّسٌ އެއީ ފިރިހެން
މުދައްރިސެކެވެ. هُمْ مُدَرِّسُونَ އެއީ ފިރިހެން މުދައްރިސުންނެވެ.

❖ މުއްތަޞިލު ބަދަލުނަން (هُ) ގެ ޖަމްޢަކީ ވެސް هُمْ އެވެ. މިސާލު: بَيْتُهُ
އޭނާގެ ގެ (ފިރިހެން އެކަކުގެ ނިސްބަތުގައި). بَيْتُهُمْ އެމީހުންގެ ގެ
(ފިރިހެނުންތަކެއްގެ ނިސްބަތުގައި). އިތުރު މިސާލުތަކެއް. أَيْنَ بَيْتُهُمْ؟
އެބައިމީހުންގެ ގެ ކޮބާ؟ أَبُوهُمْ تَاجِرٌ شَهِيرٌ އެމީހުންގެ ބައްޕައަކީ
މަޝްހޫރު ވިޔަފާރިވެރިއެކެވެ.

❖ ذَهَبَ ގެ މާނައަކީ "އޭނާ ހިނގައްޖެ" އެވެ. ذَهَبُوا ގެ މާނައަކީ
"އެބައިމީހުން ހިނގައްޖެ" (ފިރިހެނުންގެ ނިސްބަތުގައި) އެވެ. މި ފަދަ
ފަހަތުގައި އޮންނަ "އަލިފު" އަކީ ތަލަފްފުޒުކުރުމުގައި އަކުރެއް ނުކިޔެވެ.

❖ بَعْضٌ ގެ މާނައަކީ "ބައެއް" އެވެ. މިސާލު: بَعْضُهُمْ مُدَرِّسُونَ،
وَبَعْضُهُمْ مُهَنْدِسُونَ. އޭގެ ތެރެއިން ބައެއް މީހުންނަކީ
މުދައްރިސުންނެވެ. އަދި އޭގެ ތެރެއިން ބައެއް މީހުންނަކީ އިންޖިނިއަރުންނެވެ.

تمارِين

1. حَوِّلِ المُبْتَدَأَ في كلٍّ من الجمل الآتية إلى جَمْع

مثال: هذا طالِبٌ. هَؤُلاءِ طُلاّبٌ (طُلاّبٌ)

(١) هذا تاجرٌ. ________ (تُجَّارٌ)

(٢) هذا حاجٌّ. ________ (حُجَّاجٌ)

(٣) هذا رَجُلٌ. ________ (رِجَالٌ)

(٤) هذا كبيرٌ. ________ (كِبَارٌ)

(٥) هذا صَغِيرٌ. ________ (صِغَارٌ)

(٦) هذا قَصِيرٌ. ________ (قِصَارٌ)

(٧) هذا طَوِيلٌ. ________ (طِوَالٌ)

(٨) هذا وَلَدٌ. ________ (أَوْلادٌ)

(٩) هذا ٱبْنٌ. ________ (أَبْنَاءٌ)

(١٠) هذا عَمٌّ. ________ (أَعْمَامٌ)

(١١) هذا شَيْخٌ. ________ (شُيُوخٌ)

(١٢) هذا ضَيْفٌ. ________ (ضُيُوفٌ)

(١٣) هذا زَمِيلٌ. ________ (زُمَلاءُ)

(١٤) هذا فَقِيرٌ. ________ (فُقَرَاءُ)

(١٥) هذا غَنِيٌّ. ________ (أَغْنِيَاءُ)

(١٦) هذا صَدِيقٌ. ________ (أَصْدِقَاءُ)

(١٧) هذا طَبِيبٌ. ________ (أَطِبَّاءُ)

(١٨) هذا فتًى. ________ (فِتْيَةٌ)

(١٩) هذا أخٌ. ________ (إخْوَةٌ)

(٢٠) هذا جَدِيدٌ. ________ (جُدُدٌ)

(٢١) هذا مُدَرِّسٌ. ________ (مُدَرِّسُونَ)

(٢٢) هذا مُهَنْدِسٌ. ________ (مُهَنْدِسُونَ)

(٢٣) هذا فَلاَّحٌ. ________ (فَلاَّحُونَ)

(٢٤) هذا مُجْتَهِدٌ. ________ (مُجْتَهِدُونَ)

(٢٥) هذا مُسْلِمٌ. ________ (مُسْلِمُونَ)

2. حَوِّلِ المُفْرَدَات التي تحتها خطٌّ إِلَى جُمُوعٍ كَمَا هُوَ مُوَضَّحٌ في المِثَال

مثال: مَنْ هذا الرَّجُلُ؟ هو حاجٌّ. مَنْ هَؤُلاءِ الرِّجَالُ؟ هُمْ حُجَّاجٌ.

(١) من أين هذا الطالب؟ هو من الهند. ________

(٢) أين التاجرُ الكبيرُ؟ هُوَ في السُّوق. ________

(٣) أين المُدَرِّسُ الجديدُ؟ هُوَ عِنْدَ المُدِير. ________

(٤) أين الطَّالِبُ الجديدُ؟ أَهُوَ في الفَصْلِ؟ ________

(٥) أهذا الطَّالِبُ غَنِيٌّ؟ لا، هُوَ فَقِيرٌ. ________

(٦) مَنْ هذا الرَّجُلُ؟ هو ضَيْفٌ. ________

(٧) لي أَخٌ كبيرٌ. هو طالبٌ بِالجَامِعَةِ. ________

(٨) أين صَدِيقُك؟ ذَهَبَ إلى المَكْتَبَةِ. ________

(٩) محمدٌ له ابْنٌ صغيرٌ. هو طالبٌ في المَدْرَسَةِ. ________

(١٠) أزَمِيلُك مُجْتَهِدٌ؟ نعم، هو مجتهد. ________

3. أضِفِ الأَسْمَاءَ الآتِيَةَ مَرَّةً إِلَى اسْمٍ ظاهِرٍ وأُخْرَى إلى ضَمِيرٍ كَمَا هُوَ مُوَضَّحٌ في المِثَال

مثال: أَبْنَاءٌ   أبناءُ محمدٍ   أبناؤُه

أسْماءٌ ______ الطلاب ______ هُمْ

زُملاءُ ______ حامدٍ ______ كَ

أصْدِقَاءُ ______ المُدَرِّسِ ______ هُ

4. اِقرأ المِثَالَ ثُمَّ حوّلِ الجُمَلَ الآتِيَةَ مِثْلَه

مثال: الطّالبُ ذَهَبَ إلى المَطْعَمِ.   الطلابُ ذَهَبُوا إلى المطعم.

(١) الطّالبُ جَلَسَ في الفصل. ______

(٢) المدرس خرَجَ من المدرسة. ______

(٣) التاجر ذَهَبَ إلى السوق. ______

5. اقْرَأْ وَاكْتُبْ

(١) الطّلاب في الفصل.

(٢) من هؤلاء الأولاد؟ أهم أبناؤك؟ لا. هم أبناء أخي.

(٣) من هؤلاء النَّاس؟ هم حجاج من تُرْكِيَا.

(٤) أين التجار؟ ذهبوا إلى السّوق.

(٥) من هؤلاء الرّجال؟ هم ضيوف.

(٦) الفلاحون في الحُقُول وأبناؤهم في المدرسة.

(٧) أين الطلاب الجدد؟ بعضُهم في الفصل وبعضهم عند المدير.

(٨) أعمامي تجّار كبار.

(٩) هؤلاء إخوتي.

(١٠) أين أبناؤك يا عليّ؟ هم في الدّكّان.

(١١) الطّلابُ الكِبار في الملعب والطلاب الصّغار في الفصل.

(١٢) هؤلاء الفتية إخوة. أبوهم إمام هذا المسجد.

(١٣) هؤلاء الرّجال فلاّحون من قَرْيَتي.

(١٤) أين الطّلاب الجدد؟ أخرَجُوا؟

نعم، خرَجُوا وذهبوا إلى المكتبة.

(١٥) أهؤلاء الأطِبّاء مسلمون؟ نعم، هم مسلمون.

(١٦) لي أبناء صغار. بعضهم في المدرسة الابْتدائِيَّة وبعضهم في المدرسة المُتَوَسِّطَة.

اكْتُبْ جَمْعَ الكَلِمَاتِ الآتِيَة

كَبِيرٌ ______ مُسْلِمٌ ______ رَجُلٌ ______ ابْنٌ ______

ضَيْف ______ فَتًى ______ حَاجٌّ ______ أَخٌ ______

صَغِيرٌ ______ طَوِيلٌ ______ غَنِيٌّ ______ فَقِيرٌ ______

(ب)

* مَنْ هؤلاء الفَتَيَات يا مريمُ؟	ޔާ މަރްޔަމް، އެއީ ކޮބާ ކުއްޖިންނަކީ ކާކު ބައެއް؟
** هُنَّ زَمِيلاتي.	އެއީ އަހަރެންގެ ޔާރުން.
* أأخواتٌ هُنَّ؟	އެއީ އުޚުތުންތަކެއް ތަ؟
** نعم، هُنَّ أَخَواتٌ.	އާއެކޭ، އެއީ އުޚުތުންތަކެއް.
* من أبوهُنَّ؟	އެމީހުންގެ ބައްޕައަކީ ކާކު؟
** أبوهُنَّ الشَّيْخُ بِلالٌ. أُمُّهُنَّ أُسْتَاذَتِي.	އެމީހުންގެ ބައްޕައަކީ ޝައިޚް ބިލާލް. އެމީހުންގެ މަންމައަކީ އަހަރެންގެ އުސްތާޛާ.
* أين بَيْتُهُنَّ؟	އެމީހުންގެ ގެ ކޮބާ؟
** بَيْتُهُنَّ قَرِيبٌ من المَدْرَسَةِ.	އެމީހުންގެ ގެ ހުންނަނީ މަދުރަސާގެ ކައިރީގައި.

❖ هِيَ މި ބަހުގެ ޖަމްޢު ޞީޣާ هُنَّ އެވެ. މިސާލު: هُمْ إِخْوَتِي وَهُنَّ أَخَوَاتِي. އެއީ އަހަރެންގެ އަޚުންނެވެ. އަދި އެއީ އަހަރެންގެ އުޚުތުންނެވެ.

❖ މިފުރުޞަތަށް ބަދަލުވަނީ (هَا) ގެ ޖަމްޢަކީ ވެސް هُنَّ އެވެ. މިސާލު: هُنَّ زَمِيلاَتِي، وَهَذَا بَيْتُهُنَّ. އެއީ އަހަރެންގެ ރަފީޤާތުންނެވެ. އަދި މިއީ އެމީހުންގެ ގެއެވެ.

❖ މިގެ ކުރިން ވެސް އަހަރެމެން ދަސްކުރި هَذَا ގެ ވެސް އަދި هَذِهِ ގެ ވެސް ޖަމްޢު ޞީޣާ هَؤُلاَءِ ކަން ދަސްކޮށްދީފަމެވެ. އެހެންކަމުން އަންހެން ޖިންސަށް ވެސް އަދި ފިރިހެން ޖިންސަށް ވެސް، ޖަމްޢުގެ ހާލަތުގައި އިޝާރާތްކުރުމަށް، ބޭނުންކުރަން ޖެހޭނީ هَؤُلاَءِ އެވެ.

❖ ذَهَبُوا ގެ މާނައަކީ "އެބައިމީހުން ހިނގައްޖެ" އެވެ. މިގޮތަށް ބޭނުންކުރެވޭނީ ފިރިހެން ޖިންސުގެ ނިސްބަތުގައެވެ. އަންހެނުންނަށް ނިސްބަތްކޮށް "އެބައިމީހުން ހިނގައްޖެއޭ" ބުނަން ބޭނުމީ، ذَهَبْنَ "އެބައިމީހުން ހިނގައްޖެ"

ދެވ. މިސާލު: أَيْنَ إِخْوَتُكَ؟ ذَهَبُوا إِلَى الْجَامِعَةِ. ތިބާގެ އަޚުން ކޮބައިތޯ؟ އެމީހުން ދިޔައީ ޖާމިޢާއަށް. أَيْنَ أَخَوَاتُكَ؟ ذَهَبْنَ إِلَى الْمَكْتَبَةِ. ތިބާގެ އުޚުތުން ކޮބައިތޯ؟ އެމީހުން ދިޔައީ ލައިބުރަރީއަށް.

❖ ޖަމްޢު މުއައްނަޘު އައްސާލިމް އަކީ ކޮބައިކަން ކުރީގައި އަޅުގަނޑުމެން ވާހަކަ ދައްކާފައިވަމެވެ. މި އުސޫލުން ނުފެތޭ ޖަމްޢުތަކުގެ ތަފާތު ދިރާސާކުރުމަށް މިވާ މިސާލުތަކަށް ބަލާލަމެވެ. بِنْتٌ އަންހެންކުއްޖެއް. بَنَاتٌ އަންހެންކުދިންތަކެއް. أُخْتٌ އުޚްތެއް. أَخَوَاتٌ އުޚްތުންތަކެއް. فَتَاةٌ ޒުވާން އަންހެންކުއްޖެއް. فَتَيَاتٌ ޒުވާން އަންހެންކުދިންތަކެއް.

تمارين

1. حَوِّلِ الْمُبْتَدَأَ في الجُمَلِ الآتِيَةِ إِلَى جَمْعٍ كَمَا هُوَ مُوَضَّحٌ في المِثَالِ

المِثَال: هَذِهِ بِنْتٌ. هَؤُلاءِ بَنَاتٌ. (بَنَاتٌ)

(١) هذه طَالِبَةٌ. ________ (طَالِبَاتٌ)

(٢) هذه مُدَرِّسَةٌ. ________ (مُدَرِّسَاتٌ)

(٣) هذه طبيبةٌ. ________ (طَبِيبَاتٌ)

(٤) هذه مُسْلِمَةٌ. ________ (مُسْلِمَاتٌ)

(٥) هذه زَوْجَةٌ. ________ (زَوْجَاتٌ)

(٦) هذه أُخْتٌ. ________ (أَخَواتٌ)

(٧) هذه فَتَاةٌ. ________ (فَتَيَاتٌ)

(٨) هذه جديدةٌ. ________ (جُدُدٌ)

(٩) هذه كَبِيرَةٌ. ________ (كِبارٌ)

(١٠) هذه صغيرةٌ. ________ (صِغارٌ)

(١١) هذه طَوِيلَةٌ. ________ (طِوالٌ)

2. اقْرَأْ وَاكْتُبْ

(١) هؤلاء إِخْوَتِي وهؤلاء أَخَوَاتِي.

(٢) من هؤلاء الفتيات؟ هؤلاء بنات المُدَرِّسة.

(٣) هؤلاء الفتيات زميلاتي. أبوهنّ طبيب وأُمّهنّ مدرِّسة.

(٤) أين الطّالبات الجدد؟ ذَهَبْنَ إلى المَكتبة.

(٥) أين بناتك يا عمّتي؟ هنّ في المَطبخ.

(٦) أهؤلاء الممرّضات مسلمات؟ نعم.

(٧) هؤلاء طبيبات. أزواجهن مدرِّسون.

(٨) من هذه المَرْأَةُ؟ هي زَوْجَةُ الطّبيب الجديد.

(٩) أبناتك في المدرسة الثانوية ياأسامة؟ بعضهن في المدرسة الثّانوية وبعضهن في المدرسة المتوسطة.

(١٠) ألك بنات ياليْلَى؟ نعم، لي بنات كبار. وهن طالبات بالجامعة.

(١١) من هؤلاء النِّساءُ الطوال؟ هن طبيبات من أمريكا.

(١٢) الطبيبات خَرَجْنَ من المستشفى.

3. اِقْرَإِ المِثالَ ثُمّ حَوِّلِ الجُمَلَ الآتِيَةَ مِثْلَه

المِثَالُ: زينبُ خَرَجَتْ من الفصل. زينبُ وآمنةُ ومريم خَرَجْنَ من الفصل.

(١) المدرِّسة ذهَبَتْ إلى الفصل.

(٢) الطالِبَة الجديدة جَلَسَتْ في الفصل.

(٣) بنت محمد ذَهَبَتْ إلى المدرسة.

4. أَشِرْ إِلَى الأَسْمَاءِ التَّالِيَةِ بِاسْمِ إِشارةٍ لِلْقَرِيبِ (هَذَا، هَذِهِ، هَؤُلاءِ)

(١) ______ أخي. (٢) ______ أختي. (٣) ______ رجال.

(٤) ______ مدرِّسون. (٥) ______ طالبات. (٦) ______ أمي.

(٧) ______ أبي. (٨) ______ طالبة. (٩) ______ طبيبات.

(١٠) ______ تجار.

5. ضَعْ في الأَماكِنِ الخَالِيَةِ مِنَ الجُمَلِ الآتِيَةِ ضَمِيرًا مُناسِبًا

(هُوَ، هِيَ، هُمْ، هُنَّ)

(١) من هذا الرجل؟ ______ مدرِّسنا.

(٢) أين الطالبات؟ ______ في الفصل.

(٣) من هؤلاء الفِتْية؟ ______ أبناء المدرس.

(٤) أين الطّالبة الجديدة؟ ______ في المكتبة.

(٥) من هؤلاء الناس؟ ______ حجّاج من الهند.

(٦) أين الطّبيبات؟ ______ في مستشفى الوِلادة.

(٧) من هذا الولد الذي خرج من بيتك؟ ______ ابن أخي.

(٨) من أين هؤلاء الضيوف؟ ______ من الرِّياض.

(٩) من أين هؤلاء الممرِّضات؟ ______ من الفِلبِّين.

(١٠) من هذه الفتاة؟ ______ بنت المُدَرِّسة.

6. هاتِ جَمْعَ الأَسْمَاءِ الآتِيَة

أُخْتٌ ______ بِنْتٌ ______ مُسْلِمَةٌ ______ طَبِيبَةٌ ______

طَبِيبٌ ______ زَوْجٌ ______ زَوْجَةٌ ______ فَتَاةٌ ______

كَبِيرةٌ ______ طَوِيلَةٌ ______ جَدِيدةٌ ______ أَخٌ ______

كَبِيرٌ ______ جَدِيد ______

أَسْمَاءُ الإِشارَة للقَرِيب

هَذَا طالبٌ	هَؤُلاءِ طلابٌ
هَذِهِ طالبةٌ	هَؤُلاءِ طالباتٌ

(ج)

هَؤُلاءِ إخوَتي وأُولَئِكَ أَصْدِقَائِي.	މިއީ އަޅުގަނޑުގެ އަޚުން އަދި އެއީ އަޅުގަނޑުގެ އެކުވެރިން.
من أولَئِكَ الرِّجالُ الطِّوال؟	އެތިބަ ދިގު ފިރިހެނުންނަކީ ކޮން ބައެއް؟
هم أطِبّاءُ من أمريكا.	އެއީ އެމެރިކާ ގެ ޑޮކްޓަރުންނެވެ.
من أولَئِكَ النِّساءُ؟ هنّ أُمَّهات الطّالبات.	އެތިބަ އަންހެނުންނަކީ ކޮން ބައެއް؟ އެއީ ޓާލިބާއިންގެ މަންމައިން.
آباءُ الطّلابِ عند المدير.	ޓާލިބުންގެ ބައްޕައިންވީ މުދީރު އަރިހުގައި.
أأولئكَ النّساء خالاتك يا مريم؟	އޭ މަރްޔަމް، އެތިބަ އަންހެނުންނަކީ ތިބާގެ އެޅެންމައިން (މަންމަ ފަރާތުގެ ބޮޑު ދައިތައިން) ތަ؟
لا، هنّ عماتي.	ނޫން، އެއީ އަޅުގަނޑުގެ އައްބަފައިން (ބައްޕަފަރާތުގެ ބޮޑު ދައިތައިން)

هؤلاء أطبّاء وأُولئكَ مهندسون. މިއީ ޑޮކްޓަރުން، އަދި އެއީ އިންޖިނިއަރުން

هؤلاء الرجال فُقَراءُ وأُولئِكَ أَغْنِيَاءُ. މި ފިރިހެނުން ފަޤީރު އަދި އެ ފިރިހެނުން މުއްސަނދިން.

أولئكَ الطّلاب ضِعافٌ. އެ ދަރިވަރުން ނިކަމެތި.

من أولئك الرجال؟ هم وُزَراءُ. އެއީ ކޮން ފިރިހެނުންތޯ؟ އެއީ ވަޒީރުން.

ދަރުހުގެ ނޯޓް

❖ މި ފާޑަށްގެ މި ބައިގައި އަހަރެމެން ދަސްކުރަނީ ذَلِكَ އާއި تِلْكَ ގެ ޖަމްޢު ސިފަގައިވާ أُولَئِكَ އެވެ. أُولَئِكَ ގެ ވ ތަލަފުޒު ކުރުމެއް ނުކުރާނެއެވެ. އެހެންކަމުން މި ލަފުޒު ތަލަފުޒުކުރާނީ "އުލާއިކަ" މިހެންނެވެ.

تَمارين

1. حَوِّلِ المُبْتَدَأَ في كُلٍّ من الجُمَلِ الآتِيَةِ إِلَى جَمْع مَعَ تَغْيِيرِ ما يَلْزَم

المِثالُ: ذَلِكَ الرَّجُلُ مُدَرِّسٌ. أُولئِكَ الرِّجالُ مُدَرِّسُونَ.

(١) من ذلك الفَتَى؟ ______________________

(٢) من أين ذلك المدرِّس؟ ______________________

(٣) تلك الفتاة بنت الطّبيب. ______________________

(٤) هذا الطّالب من إنْكَلْتَرا وذلك من فِرَنْسا. ______________

(٥) أذلك المهندس مسلم؟ ______________________

(٦) هذه المرأة ممرِّضة وتلك طبيبة. ______________________

(٧) من هذا الولد الطّويل؟ ______________________

(٨) تلك الفتاة الصّغيرة أخت حامدٍ. ______________

(٩) تلك المَرْأة أمّ الطّالبة. ______________

(١٠) ذلك الرّجل عالِم كبير مِن المَمْلَكَةِ العَرَبيَّةِ السَّعُودِيَّةِ. ______

2. أشِرْ إِلَى الأَسْمَاءِ الآتِيَةِ بِاسْمِ إشارةٍ لِلْبَعِيدِ

(ذَلِكَ، تِلْكَ، أُولَئِكَ)

(١) ________ طالب. (٢) ________ تجّار.

(٣) ________ مدرِّسات. (٤) ______ طبيبة جديدة.

(٥) ______ أمَّهاتُ الطّالبات. (٦) ______ آباءُ الطّلاب.

(٧) ______ فَلاّح. (٨) ______ أُمّ محمد.

(٩) ______ صديقي. (١٠) ______ أخواتي.

(١١) ________ إِخوتي.

3. هَاتِ جَمْعَ الكَلِمَاتِ الآتِيَة

أُمٌّ ________ أَبٌ ________ إِمْرَأَةٌ ________ عَمَّةٌ ________

ضَعِيفٌ ________ وَزِيرٌ ________ اِسْمٌ ________

4. اقْرَأْ وَاكْتُبْ

أَصْدِقَاءُ . أغنِياءُ . أَقْوِياءُ . أَطِبَّاءُ . فُقَرَاءُ . زُمَلاَءُ . وُزَرَاءُ .عُلَماءُ

أَسْماءُ الإِشَارَةِ لِلْبَعِيد

المُفْرَدُ	الجَمْعُ
المُذَكَّرُ: ذَلِكَ طَالِبٌ.	أُولَئِكَ طُلابٌ.
المُؤَنَّثُ: تِلْكَ طَالِبَةٌ.	أُولَئِكَ طَالِبَاتٌ.

محمدٌ ذَهَبَ.	محمدٌ وحامِدٌ وعَلِيٌّ ذَهَبُوا.
مَرْيَمُ ذَهَبَتْ.	مَرْيَمُ وآمنةُ وفَاطِمةُ ذَهَبْنَ.

ބަސްމާނަ

الحَقْلُ ދަނޑު، حُقُولٌ ދަނޑުތަކެއް، النَّاسُ މީހުން، القَرْيَةُ ވިލެޖް، الضَّيْفُ މެހެމާން، الشَّيْخُ މުސްކުޅިމީހާ/ޢިލްމުވެރި ބޭފުޅާ، المَطْعَمُ ކެއުމަށް ދާ ތަން/ހޮޓާ، المَدْرَسَةُ الابْتِدَائِيَّة އިބްތިދާއީ މަދަރުސާ، الزَّوْجُ އަނބި/ފިރި، أَزْوَاجٌ އަނބިންތަކެއް/ފިރިންތަކެއް، المَرْأَةُ އަންހެނާ، نِساءٌ އަންހެނުންތަކެއް، اِمْرَأَةٌ އަންހެނެއް، قَرِيب ކައިރި، ضَعِيفٌ ނިކަމެތި، ضَعِيفَةٌ ނިކަމެތި، ضِعَافٌ ނިކަމެތި، أُمٌّ މަންމައެއް، أُمَّهَاتٌ މަންމައިންތަކެއް، أبٌ ބައްޕައެއް، آباءٌ ބައްޕައިންތަކެއް، قَوِيٌّ ގަދަވަރު، أَقْوِياءُ ގަދަވަރު، عَالِمٌ އިލްމުވެރިއެއް، عُلَماء އިލްމުވެރިންތަކެއް.

الدَّرْسُ الرَّابِعَ عَشَر (14)

ސަލާމްދެވުން

الفِتْيَةُ: السَّلامُ عَلَيْكُم. — ކުދިންނެން: ތިޔަބައިމީހުންނަށް ސަލާމްކުރަމު.

حامد: وَعَلَيْكُمُ السَّلامُ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَركاتُهُ. — ހާމިދު: އަދި ތިޔަބައިމީހުންނަށް ވެސް ސަލާމްކުރަމު. އަދި الله ގެ ރަޙްމަތާއި ބަރަކާތްކުރަމު.

أَحَدُ الْفِتْيَةِ: كَيْفَ حَالُك يا عَمِّي؟ — ކުދިންނާގެ ތެރެއިން އެކަކު: ބ ބޮޑުބޭބޭ، ތިޔަބޭފުޅާގެ ހާލު ކިހިނެއް؟

حامد: أنا بِخَيْرٍ وَالحَمْدُ للهِ. كيف حالُكم؟ مَنْ أَنْتُمْ؟ — ހާމިދު: އަހަރެން ރަނގަޅު އަދި ޙަމްދުކުރަމި الله އަށް. ތިޔަބައިމީހުންގެ ހާލު ކިހިނެއް؟ ތިޔަބައިމީހުންނަކީ ކާކު ބައެއް؟

أَحَدُهم: نَحْنُ أَبْنَاءُ الدُّكْتُورِ مُوسَى. — އެމީހުންގެ ތެރެއިން އެކަކު: އަޅުގަނޑުމެންނަކީ ޑޮކްޓަރ މޫސާގެ ދަރިން.

حامد: أَهْلاً وَسَهْلاً وَمَرْحَبًا. أَبُوكُمْ صَدِيقي. أين عَمُّكُمُ الشَّيخُ عِيسَى؟
ހާމިދު: އުފާވެރިކަމާއި ފަސޭހަކަމާއިއެކު އަދި މަރުޙަބާ. ތިބޭފުޅުންގެ ބައްޕައަކީ އަހަރެންގެ އެކުވެރިއެއް. ތިބޭފުޅުންގެ ބޮޑު ޝައިޚު ޢީސާ ކޮބާ؟

أَحَدُهم: هو مريض. هو الآن في الْمُسْتَشْفَى.
އެމީހުންގެ ތެރެއިން އެކަކު: އޭނާ އުޅެނީ ބަލިވެ. އޭނާ މިހާރު ހޮސްޕިޓަލުގައި.

حامد: شَفَاهُ اللهُ ..... مَن هذه الطِّفلةُ التي مَعَكم.
ހާމިދު: الله އޭނާއަށް ޝިފާދެއްވާށި ... ތިބޭފުޅުންނާއެކު މިވާ ކުޑައަންހެންކުއްޖާއަކީ ކާކު؟

أحدهم: هي أُخْتُنا.
އެމީހުންގެ ތެރެއިން އެކަކު: އެއީ އަހަރެމެންގެ އުޚްތު.

حامد: ماآسْمُها؟
ހާމިދު: އޭނާގެ ނަމަކީ ކޮބާ؟

أحدهم: اسْمُها لَيلَى.
އެމީހުންގެ ތެރެއިން އެކަކު: އޭނާގެ ނަމަކީ ލައިލާ.

حامد: أين بيتُكم الجديدُ؟
ހާމިދު: ތިބޭފުޅުންގެ އާ ގެ ކޮބާ؟

أحدهم: بيتنا الجديد قريبٌ من الْمَطار.
އެމީހުންގެ ތެރެއިން އެކަކު: އަހަރެމެންގެ އާ ގެ ހުންނަނީ ވައިގެބަނދަރު ކައިރީގައި.

حامد: أأنتم في الْمَدْرَسَة الثّانوية؟
ހާމިދު: ތިބޭފުޅުން އުޅެނީ ސާނަވީ މަދަރުސާގައިތަ؟

أحدهم: لا، نَحْنُ بِالْجامِعَةِ. أنا في كُلِّيَّة الْهَنْدَسَة، ومحمودٌ في كُلِّيَّة الطِّبِّ، وإبْرَاهِيمُ في كُلية الشَّرِيعَةِ، ويُوسُفُ في كُلِّيَّة التِّجارة.
އެމީހުންގެ ތެރެއިން އެކަކު: ނޫން. އަހަރެމެން އުޅެނީ ޖާމިޢާގައި. އަހަރެން އުޅެނީ ފެކަލްޓީ އޮފް އިންޖިނިއަރިންގައި، އަދި މަޙްމޫދު އުޅެނީ ފެކަލްޓީ އޮފް މެޑިސިންގައި، އަދި އިބްރާހީމް އުޅެނީ ފެކަލްޓީ އޮފް ޝަރީޢާގައި، އަދި ޔޫސުފް އުޅެނީ ފެކަލްޓީ އޮފް ބިޒްނަސްގައި.

حامد: مَن ذلك الفتى الذي في سيّارتكم؟
ހާމިދު: ތިބޭފުޅުންގެ ކާރުގައި އިން ޒުވާނާއަކީ ކާކު؟

محمود: هو زميلي.
އެއީ އަހަރެންގެ ޒަމީލް.

حامد: من أين هو؟	ހާމިދު: އޭނާ އައިސްފައިވަނީ ކޮންތާކުން (އޭނާގެ ވަޠަނަކީ ކޮބާ؟)
محمود: هو من إِنْكَلْتَرَا.	މަޙްމޫދު: އޭނާ އައިސްފައިވަނީ އިނގިރޭސިވިލާތުން.
حامد: ما اسْمُه؟	ހާމިދު: އޭނާގެ ނަމަކީ ކޮބާ؟
محمود: اسْمُه وِلْيَمُ.	މަޙްމޫދު: އޭނާގެ ނަމަކީ ވިލިއަމް.
حامد: أمسلم هو؟	ހާމިދު: އޭނާ މުސްލިމެއްތޯ؟
محمود: لا، هو نَصْرانِيٌّ. أبوه أُستاذي. اسمه الدُّكْتُورُ إِدْوَرْدُ.	މަޙްމޫދު: ނޫން. އޭނާ ނަޞްރާނިއެއް. އޭނާގެ ބައްޕައަކީ އަޅުގަނޑުގެ އުސްތާޛު. އޭނާގެ ނަމަކީ ޑޮކްޓަރ އެޑްވަރޑް.
حامد: أَذَهَبْتُمْ إلى المستشفى لِزِيَارَةِ عَمِّكُمُ الْيَوْمَ؟	ހާމިދު: މިއަދު ތިޔަބައިމީހުންގެ ބޮޑުބޭބެ ޒިޔާރަތްކުރަން ހޮސްޕިޓަލަށް ތިޔަބައިމީހުން ދިޔައިންތޯ؟
يوسف: نعم، ذَهَبْنَا.	ޔޫސުފު: އާއެކޭ، އަޅުގަނޑުމެން ދިޔައިން.

ދަރުސްގެ އިރުޝާދު

❖ މި ފިލާވަޅުގައި އަޅުގަނޑުމެން ދަސްކުރަނީ ގިނަ ފިރިހެނުންނާ މުޚާޠަބުކުރާނެ ގޮތެވެ. أَنْتَ ތިޔަ. މި ބަހުގެ ޖަމްޢު ގޮތަކީ أَنْتُمْ ތިޔަބޭފުޅުން. އެވެ. މިސާލު: مَنْ أَنْتُمْ؟ ތިޔައީ/ތިޔަބޭފުޅުންނީ ކޮންބައެއް ހެއްޔެވެ؟

❖ މިލްކުވާ ބަޔާންކުރަން (كَ) ގެ ޖަމްޢު ގޮތަކީ كُمْ އެވެ. މިސާލު: أَيْنَ بَيْتُكُمْ يَا إِخْوَانُ؟ އަޚުންނޭވެ! ތިޔަބޭފުޅުންގެ ގެ ކޮބައިތޯއެވެ؟

❖ أَنَا "އަޅުގަނޑު" މި ބަހުގެ ޖަމްޢު ގޮތަކީ، نَحْنُ "އަޅުގަނޑުމެން" އެވެ. أَنَا "އަޅުގަނޑު" ފަދައިން، މި ބަހުގެ ޖަމްޢު ކަމުގައިވާ نَحْنُ "އަޅުގަނޑުމެން" ވެސް އަންހެން ޖިންސާއި ފިރިހެން ޖިންސުގެ ނިސްބަތުގައި ބޭނުންކުރެވޭނެއެވެ. މިސާލު: نَحْنُ مُسْلِمُونَ. އަޅުގަނޑުމެންނަކީ މުސްލިމުންނެވެ. (ފިރިހެނުންގެ ނިސްބަތުގައި). نَحْنُ مُسْلِمَاتٌ. އަޅުގަނޑުމެންނަކީ މުސްލިމުންނެވެ. (އަންހެނުންގެ ނިސްބަތުގައި).

❖ މީގެ ކުރިން އަޅުގަނޑުމެން ވާނީ بَيْتِي މި ބަހުގެ މާނައަކީ "އަޅުގަނޑުގެ ގެ" ކަމަށް ދަސްކޮށްފައެވެ. މި ފިލާވަޅު ހަމައިން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދަސްވެގެންދަނީ،

حامد: أَهْلاً وَسَهْلاً وَمَرْحَبًا. أَبُوكُمْ صَدِيقي. أين عَمُّكُمُ الشَّيخُ عِيسَى؟

ހާމިދު: އަހުލުވެރިކަމާއި ވަސްސަހަލަކަން ހުރި އަދި މަރްޙަބާ. ތިބާފުޅުންގެ ބައްޕައަކީ އަހަރުމެންގެ އެކުވެރިއެއް. ތިބާފުޅުންގެ ބޮޑު ޝައިޚް ޢީސާ ކޮބާ؟

أَحَدُهم: هو مريض. هو الآن في المُسْتَشْفَى.

އެމީހުންގެ ތެރެއިން އެކަކު: އޭނާ އުޅެނީ ބަލިވެ. އޭނާ މިހާރު ހޮސްޕިޓަލުގައި.

حامد: شَفَاهُ اللّٰه ..... مَن هذه الطِّفلةُ التي مَعَكم.

ހާމިދު: الله އޭނާއަށް ސިއްޙަތު ދެއްވާށި ... ތިބާފުޅުންނާއެކު މިވާ ކުޑަ އަންހެންކުއްޖާއަކީ ކާކު؟

أحدهم: هي أُخْتُنا.

އެމީހުންގެ ތެރެއިން އެކަކު: އެއީ އަހަރެމެންގެ އުޚްތު.

حامد: ماآسْمُها؟

ހާމިދު: އޭނާގެ ނަމަކީ ކޮބާ؟

أحدهم: اسْمُها لَيلَى.

އެމީހުންގެ ތެރެއިން އެކަކު: އޭނާގެ ނަމަކީ ލައިލާ.

حامد: أين بيتُكم الجديدُ؟

ހާމިދު: ތިބާފުޅުންގެ އާ ގެ ކޮބާ؟

أحدهم: بيتنا الجديد قريبٌ من المَطار.

އެމީހުންގެ ތެރެއިން އެކަކު: އަހަރެމެންގެ އާ ގެ ހުންނަނީ ވައިގެބަނދަރު ކައިރިގައި.

حامد: أأنتم في المَدْرَسَة الثّانوية؟

ހާމިދު: ތިބާފުޅުން އުޅެނީ ސާނަވީ މަދްރަސާގައިތޯ؟

أحدهم: لا، نَحْنُ بِالْجامِعَةِ. أنا في كُلِّيَّة الهَنْدَسَة، ومحمودٌ في كُلِّيَّة الطِّبِّ، وإبْرَاهِيمُ في كُلية الشَّرِيعَةِ، ويُوسُفُ في كُلِّيَّة التِّجارة.

އެމީހުންގެ ތެރެއިން އެކަކު: ނޫން. އަހަރެމެން އުޅެނީ ޖާމިޢާގައި. އަހަރެން އުޅެނީ ފެކަލްޓީ އޮފް އިންޖިނިއަރިންގައި، އަދި މަޙްމޫދު އުޅެނީ ފެކަލްޓީ އޮފް މެޑިސިންގައި، އަދި އިބްރާހީމް އުޅެނީ ފެކަލްޓީ އޮފް ޝަރީޢާގައި، އަދި ޔޫސުފް އުޅެނީ ފެކަލްޓީ އޮފް ބިޒްނަސްގައި.

حامد: مَن ذلك الفتى الذي في سيّارتكم؟

ހާމިދު: ތިބާފުޅުންގެ ކާރުގައި އިން ޒުވާނާއަކީ ކާކު؟

محمود: هو زميلي.

އެއީ އަހަރެންގެ ޒަމީލް.

حامد: من أين هو؟	ހާމިދު: އޭނާ އައިސްފައިވަނީ ކޮންތާކުން (އޭނާގެ ވަޒަނަކީ ކޮބާ؟)
محمود: هو من إِنْكَلْتَرَا.	މަޙްމޫދު: އޭނާ އައިސްފައިވަނީ އިނގިރޭސިވިލާތުން.
حامد: ما اسْمُه؟	ހާމިދު: އޭނާގެ ނަމަކީ ކޮބާ؟
محمود: اسمُه وِلْيَمُ.	މަޙްމޫދު: އޭނާގެ ނަމަކީ ވިލިއަމް.
حامد: أمسلم هو؟	ހާމިދު: އޭނަ މުސްލިމެއްތަ؟
محمود: لا، هو نَصْرانِيٌّ. أبوه أُستاذي. اسمه الدُّكْتُورُ إِدْوَرْدُ.	މަޙްމޫދު: ނޫން. އޭނީ ނަޞްރާނިއެއް. އޭނާގެ ބައްޕައަކީ އަޅުގަނޑުގެ އުސްތާޛު. އޭނާގެ ނަމަކީ ޑޮކްޓަރ އެޑްވަރޑް.
حامد: أَذَهَبْتُمْ إلى المستشفى لِزِيَارَةِ عَمِّكُمُ الْيَوْمَ؟	ހާމިދު: މިއަދު ތިޔަބައިމީހުންގެ ބޮޑުބައްޕަ ޒިޔާރަތްކުރުމަށް ހޮސްޕިޓަލަށް ތިޔަބައިމީހުން ދިޔައީތަ؟
يوسف: نعم، ذَهَبْنَا.	ޔޫސުފް: އާއެކޭ، އަޅުގަނޑުމެން ދިޔައީން.

މުހިއްމު ނޯޓު

❖ މި ޑައިލޮގުގައި އަޅުގަނޑުމެން ދަސްކުރަނީ ގިނަ ފިރިހެނުން މުޚާޠަބުކުރާނެ ގޮތެވެ. أَنْتَ ތިބާ. މި ބަހުގެ ޖަމްޢު ގޮތަކީ أَنْتُمْ ތިބާމެން. އެވެ. މިސާލު: مَنْ أَنْتُمْ؟ ތިޔައީ/ތިބާމެންނީ ކޮންބައެއް ހެއްޔެވެ؟

❖ މިލްކުވާ ބަޔާންކުރާ (كَ) ގެ ޖަމްޢު ގޮތަކީ كُمْ އެވެ. މިސާލު: أَيْنَ بَيْتُكُمْ يَا إِخْوَانُ؟ އަޚުންނޭވެ! ތިބާމެންގެ ގެ ކޮބައިތޯއެވެ؟

❖ أَنَا "އަޅުގަނޑު" މި ބަހުގެ ޖަމްޢު ގޮތަކީ، نَحْنُ "އަޅުގަނޑުމެން" އެވެ. أَنَا "އަޅުގަނޑު" ފަދައިން، މި ބަހުގެ ޖަމްޢު ގޮތައްވާ نَحْنُ "އަޅުގަނޑުމެން" ވެސް އަންހެނުން ފިރިހެނުން ދެބައިމީހުންގެ ނިސްބަތުގައި ބޭނުންކުރެވެނެއެވެ. މިސާލު: نَحْنُ مُسْلِمُونَ. އަޅުގަނޑުމެނީ މުސްލިމުންނެވެ. (ފިރިހެނުންގެ ނިސްބަތުގައި). نَحْنُ مُسْلِمَاتٌ. އަޅުގަނޑުމެނީ މުސްލިމުންނެވެ. (އަންހެނުންގެ ނިސްބަތުގައި).

❖ މިގެ ކުރިން އަޅުގަނޑުމެން ވާނީ بَيْتِي މި ބަހުގެ މާނައަކީ "އަޅުގަނޑުގެ ގެ" ކަން ދަސްކޮށްފައެވެ. މި ޑައިލޮގު ހުރިހާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދަސްވެގެންދާނީ،

بَيْتُنَا "އަހަރެމެންގެ ގެ" އެ ބުނާނެ ގޮތެވެ. އިތުރު މިސާލުތަކެއް: اللهُ رَبُّنَا. الله އަކީ އަހަރެމެންގެ ރައްބެވެ. الإِسْلامُ دِينُنَا. އިސްލާމަކީ އަހަރެމެންގެ ދީނެވެ. مُحَمَّدٌ – صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ – نَبِيُّنَا. މުޙައްމަދުގެފާނަކީ އަހަރެމެންގެ ނަބިއްޔާއެވެ.

❖ ذَهَبْتَ ގެ މާނައަކީ "ތިބާ ދިޔައިމު" އެވެ. މި ގޮތަށް ބޭނުންކުރެވޭނީ ފިރިހެން އެކަކަށް ނިސްބަތްކޮށްގެންނެވެ. މިހާ ހިސާބުން އަހަރެމެންނަށް ދަސްވެނީ ذَهَبْتُمْ "ތިބާމެން ދިޔައިމު" މި ގޮތަށް ބުނާނެވެ. ގިނަ ފިރިހެނުންނަށް ނިސްބަތްކޮށް، އެމީހުން ތަނަކަށް ދިޔުމާ ބެހޭ ގޮތުން ސުވާލުކުރުމަށް ދައްކާނަމަ ބޭނުންކުރެވޭނީ ذَهَبْتُمْ އެވެ. މިސާލު: أَيْنَ ذَهَبْتُمْ يَا أَبْنَائِي؟ މަގޭ ދަރިފުޅުންނޭ! ތިބާމެން ދިޔައީ ކޮންތާކަށް؟

❖ ذَهَبْتُ ގެ މާނައަކީ "އަހަރެން ދިޔައީން" އެވެ. އަހަރެމެން ދިޔައިމާ ބުނެވޭ ذَهَبْنَا މި ގޮތެވެ. މުތަކައްލިމް ނުވަތަ ވާހަކަދައްކާމީހާ ނުވަތަ ފުރަތަމަ މީހާގެ ގޮތުގައި ވާހަކަ ދައްކާއިރު އެކަކުން ނުވަތަ ގިނަކުން ޖިންސުގެ ތަފާތަށް ބަދަލުވުމެއް ނާންނާނެއެވެ. އެހެންކަމުން އަހަރެން ދިޔައިމާ ބުނަން އަންހެނަކު ވެސް އަދި ފިރިހެނަކު ވެސް ބުނާނީ

ذَهَبْتُ އެވެ. އަދި އަހަރެމެން ދިޔައިމާ ބުނަން އަންހެނުންތަކެއް ވިޔަސް އަދި ފިރިހެނުންތަކެއް ވިޔަސް ބުނާނީ ذَهَبْنَا އެވެ.

❖ ގިނަ އަންހެނުންތަކަކަށް ނިސްބަތްކޮށް އެމީހުން ދިޔައޭ ބުނަން ބޭނުންކުރާ ލަފުޒު ذَهَبْنَ އާއި އަހަރެމެން ދިޔައިމާ ބުނަން ބޭނުންކުރާ ލަފުޒު ذَهَبْنَا އާ މިއީ ތަފާތު ދެ ލަފުޒެކެން ހަނދާން ބަހައްޓާށެވެ. ކުރީގައި އެ އޮތީ "ޟަރަބްނަ" އެވެ. މި ލަފުޒުގެ ފަހަތުގައި އޮތީ ކުރު ފިލިއެވެ. ދެން އޮތީ "ޟަރަބްނާ" އެވެ. މި ލަފުޒުގެ ފަހަތުގައި އޮތީ ދިގު ފިލިއެވެ.

❖ އަރަބި ބަހުގައި އަންހެނުންނަށް ކިޔާ ނަންނަމުގެ ފަހު އަކުރުގައި ތަންވީން ނުލެވޭނެކަން އަހަރެމެންނަށް ދަސްކޮށްދެވުނެވެ. މިސާލު: خَدِيجَةُ، آمِنَةُ، مَرْيَمُ. މި ފިލާވަޅުން އަހަރެމެންނަށް ދަސްވެގެންދިޔަ މިސާލުތަކުން ކިޔާ ނަންނަމާއި ތަންތަނަށް ކިޔާ ނަންނަމުގެ ތެރެއިން އަރަބި އަސްލުގެ ނޫން ނަންނަމުގެ ފަހު އަކުރުގައި ވެސް ތަންވީން ނުލެވޭނެއެވެ. މިސާލު: لَنْدَنُ، بَاكِسْتَانُ، وِلْيَمُ.

❖ ރަސޫލު ބައިކަލުންގެ ތެރެއިން ގިނަ ބައިކަލުންނަކީ އަރަބި އަސްލުގެ ބައިކަލުންނެން ނުވާކަމުން އެ ބައިކަލުންގެ ނަންފުޅުތަކަށް ވެސް އަރަބި

އަސްލުގެ ނަންފުޅުތަކެއް ނޫނެވެ. އެހެންކަމުން މިފަދަ ބައިކުޅުންގެ ނަންފުޅުތަކުގެ ފަހު އަކުރުގައި ވެސް ތަންވީނެއް ނުލެވެއެވެ. މިސާލު: آدَمُ، إِبْرَاهِيمُ، إِسْحَاقُ، إِسْمَاعِيلُ، يَعْقُوبُ.

❖ އެހެން ނަމަވެސް މި އުޞޫލާ ޚިލާފަށް އަރަބި ނޫން ނަންތަކެއް އަކުރު ތިނެއް ވެސް އޮވެއެވެ. އެ ތިނަކީ އަރަބި ނޫން ނަމަކަށް ކަމުގައި ވިޔަސް، އެނަމަކީ ފިރިހެންނަން ކިޔާ ނަމަކަށް ވުމާއެކު، އެ ނަމުގައި މެދު އަކުރު ސުކޫނުގައި، އޮތުމާއިން ދެފަދަ އަކުރުގައި ސުކޫނެއް ނުވަތަ ޔާއް އޮތްކަމަށްވާނަމަ، މިފަދަ ނަންތަކުގެ ފަހު އަކުރުގައި ތަންވީން އެޅެވޭނެއެވެ. މިސާލު: نُوحٌ، لُوطٌ، جُرْجٌ، خَانٌ.

❖ މުޟާފަކީ އޭގެ ޖުމްލަގައި މަޢުރިފާއެއްކަން އަނގައިދޭ ކުރިގައި ދަސްކޮށްލައްވެ. އެހެންކަމުން މުޟާފަށް ތަންވީނެއް ނުވަތަ ނޫނެއް ނިސްބަތްކޮށްނުދޭ ކަމުގައިވާނަމަ، އެ ނޫނެއް އަންނަނިވި މުޟާފުކަމުގެ. މިސާލު: بَيْتُ الإمَامِ الجَدِيدُ. އިމާމުގެ އާ ގެ. މި ޖުމްލައަށް ބަލާއިރުގައި بَيْتُ މިއީ މުޟާފެވެ. އެހެންކަމުން އޭގެ އާޚިރުގައި ތަންވީނެއް ނުވެއެވެ. މުޟާފުގެ މިސާލުގައިވާ ވިއްޔާލާ މުޟާފު އިލައިހިޔާ މިސާލުގަ ބަދަލުކުރުމަށް ވިޔަސް، މިކަމުގައި ބަލާއެއް ނުހުންނާނެއެވެ.

މިސާލު: بَيْتُهُ الجَدِيدُ. އޭނާގެ އާ ގެ. އަންނަނިވި މިސާލުތަކަށް އިތުރަށް ވިސްނާށެވެ. بَيْتُ الإمَامِ الجَدِيْدُ. އިމާމުގެ އާ ގެ. بَيْتُ الإمَامِ الجَدِيدِ. އާ އިމާމުގެ ގެ. މި މިސާލުތަކަށް ބަލާއިރު ފުރަތަމަ މިސާލުގައި ސިފަ ލިބިފައި ގެއަށެވެ. އެހެންކަމުން ނަޙުވާއި ޞަރުފުގެ ފަރު އަކުރުގެ ޒިރި އެއްގޮތްވާން ޖެހޭ "ބައިތު" އަކީ "އަލްޖަދީދު" ގައި އޮޅޭ ތަބުޢިއްޔަތެވެ. ދެވަނަ މިސާލުގައި ސިފަ ލިބިފައި އިމާމަށެވެ. އެހެންކަމުން ނަޙުވާއި ޞަރުފުގެ ފަރު އަކުރުގެ ޒިރި އެއްގޮތްވާން ޖެހޭ "އަލްއިމާމި" އަކީ "އަލްޖަދީދި" ގައި އޮޅޭ އިބުތިދާއެވެ. "އަލްއިމާމި" މި ޙަރަކާތުގެ ފަހު އަކުރުގައި އިބުތިދާ ޖަރުހީ މުޟާފު އިލައިހިގެ ކަމަށްވާތީއެވެ.

❖ أيُّ "ކޮން" މިއީ ވެސް މުޟާފެއް ގޮތަށް ބޭނުންކުރާ ޙަރުފެކެވެ. އެހެންކަމުން މުޟާފުގެ ޙުކުމް މި ޙަރުފަށް ހިނގައިދޭ، މި ޙަރުފުގެ ފަހަތުން އަންނަ ނަންފުޅެއް ގެންނާނީ މުޟާފު އިލައިހިއަށެވެ. އެހެންކަމުން أيُّ ގެ ފަހަތުން އަންނަ ނަމުގެ ފަހު އަކުރު ޖަރުވާނީ ޢިބާރާގެ ޙާލަތުގައެވެ. މިސާލު: أيُّ بَيْتٍ هَذَا؟ މިއީ ކޮން ގެއެއް؟ أيُّ طَالِبٍ خَرَجَ؟ ބޭރަށް ނިކުތީ ކޮން ދަރިވަރެއް؟ أيُّ ގެ ކިރިޔަށް ޖަރުވާ އަކުރެއް އޮތުމަކީ ނަމަ، މި

ތަރުތީބު ފަދަ އަދަދު އޮންނަނީ އިޟާފީގެ ގޮތުގައެވެ. މިސާލު: مِنْ أَيِّ بَلَدٍ أَنْتَ؟ ތިބާއަކީ ކޮން ޤައުމެއްގެ މީހެއްތޯ؟ فِي أَيِّ فَصْلٍ جَلَسْتَ؟ ތިބާ އިށީނީ ކޮން ކްލާހެއްގައިތޯ؟ أَيُّ އަކީ އިޟާފީގެ ގޮތުގައި ވެސް އޮވެދާނެއެވެ. މިސާލު: أَيَّ لُغَةٍ تُحِبُّ؟ ތިބާ ގަޔާވަނީ / ލޯބިވަނީ ކޮން ބަހެއް ދެކެ ތޯ؟

❖ أَيُّ މިބަހަކީ ފިރިހެން ޖިންސަށް ނިސްބަތްވާކޮށް ބޭނުންކުރެވޭ ބަހެއް ކަމުގައި ވިޔަސް، އަންހެން ޖިންސަށް ނިސްބަތްވާކޮށް ވެސް أَيُّ މިބަސް ބޭނުންކުރެވިދާނެއެވެ.

❖ މިގޮތުން ހާއްސަކޮށް އަންހެން ޖިންސަށް ނިސްބަތްވާކޮށް ބޭނުންކުރާ ބަޔަކީ أَيَّةُ އެވެ. أَيُّ ގެ ޖިންސަށް ނިސްބަތްވާކޮށް ބޭނުންކުރުމަށް أَيَّةُ ބޭނުންކުރުމާއި ހަމައެކަނި އަންހެން ޖިންސަށް ނިސްބަތްވާކޮށެވެ. މިސާލު: أَيَّةُ بِنْتٍ نَجَحَتْ؟ ފާސްވީ ކޮން އަންހެންކުއްޖެއްތޯ؟

تمارِين

1. أَجِبْ عَنِ الأَسْئِلَةِ الآتِيَة

(١) مَنْ أنتم؟ ـــــ (٢) أين بيتكم؟ ـــــ (٣) مَنْ رَبُّكم ـــــ

(٤) ما لُغَتُكم؟ ـ (٥) أين مَدْرَسَتُكم؟ ـ (٦) أأنتم مسلمون؟ ـــ

(٧) أفي بيتكم حديقةٌ؟ (٨) أعندكم سيّارة؟ ـ (٩) أين مدرِّسكم؟

(١٠) أأنتم مدرسون؟

2. اقْرَأْ وَاكْتُب

(١) نحن مسلمون. اللهُ رَبُّنا والإسْلامُ دِينُنا والنَّبِيُّ محمدٌ رَسولُنا والقُرْآنُ الكريمُ كِتابُنا والكَعْبَة قِبْلَتُنا والعَرَبِيَّةُ لُغَتُنا.

(٢) أين مدرِّسكم يا إخوانُ؟ خَرَجَ الآنَ من الفَصْلِ وذَهَبَ إلى المُدِيرِ.

(٣) في أيِّ شارع بَيْتُكُم؟ بيتُنا في الشارع الَّذِي أَمَامَ المَحْكَمَة.

(٤) أبونا صديقُ عمِّكم.

(٥) أأنتم مدرسون؟ لا، نحن أَطِبّاءُ.

(٦) أأنتم أبناء المدير؟ لا، نحن حَفَدَتُهُ.

(٧) مَدْرستُنا كبيرةٌ ومدرستكم صغيرة.

(٨) لنا حديقةٌ جميلة في تلك القَرْيَةِ.

(٩) أخونا طالب في كلّية الطّب.

(١٠) أأنتم أطبّاء؟ بعضُنا أطبّاءُ وبعضُنا مهندسون.

(١١) الله ربّنا وربّكم.

(١٢) أين ذهبتم يا إخوان؟ ذَهَبْنا إلى السّوق.

3. أَضِفِ الأَسْمَاءَ الآتِيَةَ إِلَى الضَّمائِرِ كَمَا هُوَ مُوَضَّحٌ في المِثال

بَيْتٌ   بَيْتُكُم   بَيْتُنا

عَمٌّ __________   صَدِيقٌ __________

مَدْرَسَةٌ __________   أُخْتٌ __________

لُغَةٌ __________   دِينٌ __________

أَبٌ __________   أَخٌ __________

أُمٌّ __________

4. اِقْرأ

أَيُّ يَوْمٍ هذا؟	هذا يَوْمُ السَّبْتِ.
أيُّ شَهْرٍ هذا؟	هذا شَهْرُ رَجَبٍ.
أيُّ كُلِّيَّةٍ هذِهِ؟	هذه كليّة التِّجَارةِ
في أَيِّ مَدْرسةٍ أنتَ؟	أنا في المدرسة المتوسِّطَةِ.
من أيِّ بلَدٍ أنت يا أخت؟	أنا من اليُونَان.

5. اقرَأْ واكْتُب

وِلْيَم. إدْوَرْدُ. لَنْدَنُ. بارِيسُ. باكِسْتَانُ. إِصْطَنْبُولُ. إبْراهِيمُ.

إِسْمَاعِيلُ. إسْحاقُ. يَعْقُوبُ. أَيُّوبُ. سُلَيْمانُ. دَاوُدُ. يُونُسُ. إِدْرِيسُ.

جِبْرَئِيلُ. مِيكَائِيلُ. فِرْعَوْنُ.

6. اِقْرَإِ المِثَالَ ثُمّ حَوِّلِ الجُملَ الآتِيَةَ مِثْلَه

أنت ذَهَبْتَ إلى المدرسة.	أنتُم ذَهَبْتُمْ إلى المدرسة.
أنت خَرَجْتَ من الفصل.	________ من الفصل.
أنت جَلَسْتَ في الفصل.	________ في الفصل.
أين ذَهَبْتَ يا أخي؟	________ يا إخْواني؟
لِمَاذا خَرَجْتَ من الفصل يا وَلَدُ؟	________ يا أَوْلادُ؟

ބަސްމާނަ

الحَفِيدُ: اِبْنُ الإِبْنِ أَوِ ابْنُ الْبِنْتِ ކާފަ/މާފަ ދަރި (ފިރިހެން ދަރިގެ ފިރިހެންދަރި ނުވަތަ އަންހެންދަރިގެ ފިރިހެންދަރި)، حَفَدَةٌ ކާފަ/މާފަ ޔާއި ފިރިހެންދަރިން، الكُلِّيَّةُ ކޮލެޖެއް/ފެކަލްޓީއެއް، كُلِّيّاتٌ ކޮލެޖުތަކެއް/ފެކަލްޓީތަކެއް، كُلِّيَّةُ الطِّبِّ ޠިއްބު ކިޔަވައިދޭ (ފެކަލްޓީ އޮފް މެޑިސިން)، كُلِّيَّةُ الشَّرِيعَةِ ޝަރީޢަތު ކިޔަވައިދޭ (ފެކަލްޓީ އޮފް ޝަރީޢާ)، كُلِّيَّةُ الهَنْدَسَةِ ފެކަލްޓީ އޮފް އިންޖިނިއަރިންގ، كُلِّيَّةُ التِّجَارةِ ފެކަލްޓީ އޮފް ކޮމާރސް، المَحْكَمَةُ ޝަރީޢަތުކޯޓު، الأَخُ ބޭބެ/ފިރިހެންކޮއްކޮ، إخْوةٌ / إخْوانٌ ބޭބެއިންތައް/ފިރިހެންކޮއްކޮއިންތައް، اليُونَانُ ޔޫނާން/ގްރީސް، نَصْرانِيٌّ ނަޞްރާނިއެއް، نَصَارَى ނަޞްރާނިންތައް، البَلَدُ ރަށް، بِلاد ރަށްރަށްތައް.

الدَّرْسُ الْخَامِسَ عَشَرَ (15)

ފަނަރަވަނަ ފިލާވަޅު

الفَتَيات: السَّلامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَكَاتُهُ.
ޒުވާނުން: ސަލާމް

زينبُ: وَعَلَيْكُمُ السَّلاَمُ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَكَاتُهُ ... مَنْ أَنْتُنَّ يا أخَواتُ؟
ޒައިނަބް: ސަލާމް.... ތި އުޚްތުންނޭ، ތިޔަބައިމީހުންނީ ކޮން ބައެއް؟

إحْداهُنَّ: نَحْنُ بَناتُ الشَّيْخِ عَبَّاسٍ.
އެކުދިންގެ ތެރެއިން އެކަކު: އަޅުގަނޑުމެންނަކީ ޝައިޚް ޢައްބާސްގެ ދަރިން.

زينب: أَهْلاً وَسَهْلاً وَمَرْحبًا. أُمُّكُنَّ أُستاذتي. كَيْفَ حالُها؟
ޒައިނަބް: އަހުލުވެރިކަމާއި ފަސޭހަތެރިކަމާއި އާއި މަރުޙަބާ. ތިޔަބައިމީހުންގެ މަންމައަކީ އަޅުގަނޑުގެ އުސްތާޛާ. އޭނާގެ ހާލު ކިހިނެއް؟

إحْداهُنَّ: هي بِخَيْرٍ والحمدُلله. އިޙްދާހުންގެ ޖަވާބިން އެނގޭ: އޭނާ ރަނގަޅު، އަލްޙަމްދުލިއްލާހި.

زينب: أين هي الآن؟ ޒައިނަބު: އޭނާ މިހާރު ކޮންތާކު؟

إحداهنّ: هي الآن في الرِّياض. އިޙްދާހުންގެ ޖަވާބިން އެނގޭ: އޭނާ މިހާރު ރިޔާޟުގައި.

زينب: مَتَى ذَهَبَتْ؟ ޒައިނަބު: އޭނާ ދިޔައީ ކޮން އިރަކު؟

إحداهنّ: ذهبت قَبْلَ أُسْبُوعٍ. އިޙްދާހުންގެ ޖަވާބިން އެނގޭ: އޭނާ ދިޔައީ ހަފްތާއެއްގެ ކުރިން.

زينب: من ذَهَبَ مَعَها؟ ޒައިނަބު: އޭނާއާއެކު ދިޔައީ ކާކު؟

إحداهنّ: ذهب مَعَها أخونا إبراهيمُ. އިޙްދާހުންގެ ޖަވާބިން އެނގޭ: އޭނާއާއެކު ދިޔައީ އަޅުގަނޑުމެންގެ އަޚާ އިބްރާހީމް.

زينب: كيف حالُكُنَّ؟ ޒައިނަބު: ތިބޭފުޅުންގެ ހާލު ކިހިނެއް؟

إحداهنّ: نحن بِخَيْرٍ والحمدلله. އިޙްދާހުންގެ ޖަވާބިން އެނގޭ: އަޅުގަނޑުމެން ރަނގަޅު، އަލްޙަމްދުލިއްލާހި.

زينب: في أيِّ مَدْرَسَةٍ أنتُنَّ؟ ޒައިނަބު: ތިޔަބައިމީހުން އުޅެނީ ކޮން މަދްރަސާއެއްގައި.

إحداهنّ: نحن في المدرسة المُتَوَسِّطَةِ. އިޙްދާހުންގެ ޖަވާބިން އެނގޭ: އަޅުގަނޑުމެން އުޅެނީ މެދު މަދްރަސާގައި.

زينب: مَتَى اخْتِبَارُكُنَّ؟ ޒައިނަބު: ތިބޭފުޅުންގެ އިމްތިޙާން އޮތީ ކޮން އިރަކުން؟

إحداهنّ: اِخْتِبَارُنا بَعْدَ شَهْرٍ. އިޙްދާހުންގެ ޖަވާބިން އެނގޭ: އަޅުގަނޑުމެންގެ އިމްތިޙާން އޮތީ މަހެއްގެ ފަހުން.

زينب: أذَهَبْتُنَّ إلى المدرسة اليَوْمَ؟ ޒައިނަބު: މިއަދު ތިބޭފުޅުން މަދްރަސާއަށް ދިޔައިންތޯ؟

إحداهنّ: نعم. ذَهَبْنَا ورَجَعْنَا. އިޙްދާހުންގެ ޖަވާބިން އެނގޭ: އާދެ، އަޅުގަނޑުމެން ގޮސްފައި އައީ.

❖ މި ފިލާވަޅުގައި އަހަރެމެން ދަސްކުރަނީ ގިނަ އަންހެނުންނާ މުޚާޠަބުކުރާނެ ގޮތެވެ. أَنْتِ ގެ މާނައަކީ ތިބާއެވެ. މިއީ އަންހެން ޖިންސުގެ އެކަކުގެ ނިސްބަތުގައި ބޭނުންކުރާ ގޮތެވެ. ފިރިހެން ޖިންސުގެ އެކަކުގެ ނިސްބަތުގައި ބޭނުންކުރާ އިރު ތ ގައި އޮންނާނީ ޒަބަރުލާފައެވެ. އެއީ "އަންތަ" އެވެ. އަންހެން ޖިންސުގެ ނިސްބަތުގައި ބޭނުންކުރާއިރު ތ ގައި އޮންނާނީ ޒޭރުލާފައެވެ. އެއީ "އަންތި" އެވެ. މިގެ ޖަމްޢަކީ ނުވަތަ ގިނަ އަންހެނުންނާ މުޚާޠަބުކުރަން ބޭނުންކުރާނީ ތަޝްދީދާއި أَنْتُنَّ ތިޔަބާފުން / ތިޔަކަނބަލުން އެވެ. މިސާލު: مَنْ أَنْتُنَّ يَا أَخَوَاتِي؟ އޭ އަހަރެންގެ އުޚްތުންނޭވެ. ތިޔަބާފުން ތިޔައީ ކާކުންތޯ؟ نَحْنُ بَنَاتُ الإِمَامِ. އަހަރެމެންނަކީ އިމާމުގެ އަންހެންދަރިންނަމެވެ.

❖ މިލްކުކުރާ ބަދަލުވަނީ (كِ) ގެ ޖަމްޢުގޮތަކީ كُنَّ އެވެ. މިސާލު: أَيْنَ بَيْتُكُنَّ يَا سَيِّدَاتُ؟ އަންހެންސާހިބުންނޭވެ. ތިޔަކަނބަލުންގެ ގެ ކޮބައިތޯ؟ بَيْتُنَا قَرِيبٌ مِنَ الْمَسْجِدِ. އަހަރެމެންގެ ގެ އޮންނަނީ މިސްކިތާ ކައިރީގައެވެ.

❖ ذَهَبْتِ ގެ މާނައަކީ "ތިބާ ދިޔައީމު" (އަންހެން އެކަކުގެ ނިސްބަތުގައި). މިގެ ޖަމްޢުގޮތަކީ ذَهَبْتُنَّ "ތިޔަކަނބަލުން ދިޔައީމު" އެވެ. މިސާލު: أَيْنَ ذَهَبْتُنَّ يَا أَخَوَاتُ؟ އޭ އުޚްތުންނޭވެ! ތިޔަކަނބަލުން ދިޔައީ ކޮންތާކަށްތޯ؟ أَيْنَ ذَهَبْتُمْ يَا إِخْوَانُ؟ އޭ އަޚުންނޭވެ! ތިޔަބާފުން ދިޔައީ ކޮންތާކަށްތޯ؟

❖ قَبْلَ "ކުރިން" އަދި بَعْدَ "ފަހުން" އަބަދުވެސް އޮންނާނީ މުޟާފެއްގެ ގޮތުގައެވެ. އެހެންކަމުން މި ލަފްޒާ ޖެހިގެން ފަހަތުން އަންނަ ލަފްޒުގެ ފަހު އަކުރުގެ ޒޭރު އޮންނާނީ އިޟާފީގެ ޙާލަތުގައެވެ. މިސާލު: بَعْدَ الدَّرْسِ. ފިލާވަޅުގެ ފަހުން. قَبْلَ الصَّلاَةِ. ނަމާދުގެ ކުރިން.

❖ رَجَعَ "އޭނާ ރުޖޫޢަވެއްޖެ" ނުވަތަ "އޭނާ އެނބުރި އަތުވެއްޖެ". މިސާލު: أَرَجَعَ الإِمَامُ مِنَ الْمَسْجِدِ. އިމާމު މިސްކިތުން އެނބުރި އަތުވެއްޖެތަ؟ ذَهَبْتُ إِلَى الْمَسْجِدِ قَبْلَ الأَذَانِ، وَرَجَعْتُ بَعْدَ الصَّلاَةِ. އަހަރެން މިސްކިތަށް ދިޔައީ ބަންގީގެ ކުރިން، އަދި އަހަރެން އެނބުރި އައީ ނަމާދުގެ ފަހުން.

تَمارِين

1. أَجِبْ عَنِ الأَسْئِلَةِ الآتِيَة

(١) مَنْ أنتنّ؟ ________ (٤) أين أمّكنّ؟ ________

(٢) أين بَيْتكنّ؟ ________ (٥) أين أخو كنّ؟ ________

(٣) أين مدرستكنّ؟ ________ (٦) أَذَهَبْتُنَّ إلى المدرسة اَليوْمَ؟ ________

2. أَنِّثِ المُبْتَدَأَ في كُلٍّ مِنَ الجُمَلِ الآتِيَة

المِثال: أَأَنْتُمْ طُلاّبٌ؟ أَأَنْتُنَّ طالِبَاتٌ؟

(١) أأنتم مدرِّسون؟ ________________

(٢) أأنتم أطِبّاءُ؟ ________________

(٣) أأنتم إخْوَةُ حامدٍ؟ ________________

(٤) أأنتم مسلمون؟ ________________

(٥) أأنتم أَعْمَامُ محمودٍ؟ ________________

(٦) أأنتم أَبْناءُ المديرِ؟ ________________

(٧) أأنتم آباءُ الطّلاّبِ؟ ________________

3. حوِّلِ الضَّمِيرَ في كُلٍّ مِنَ الجُمَلِ الآتِيَةِ كَمَا هُوَ مُوَضَّحٌ في المِثال

المِثال: أين بَيْتُكُمْ ياإخْوانُ؟ أين بَيْتُكُنَّ يا أَخَوَاتُ؟

(١) أين أخوكم يا إخوان؟ ________________

(٢) أين مَدْرَسَتُكم يا إخوان؟ ________________

(٣) مَتَى ٱخْتِبارُكم يا إخوان؟ ________________

(٤) أهذا عَمُّكم يا إخوان؟ ________________

(٥) أبيتكم قريبٌ يا إخوان؟ ________________

(٦) في أيِّ شَهرٍ ٱختِبَارُكم يا إخوان؟ ________________

4. ضَعْ في الأماكِنِ الخَالِيَةِ فِيمَا يَلِي ضَمِيرًا مُناسِبًا للمُخَاطَبِ

(أَنْتَ، أَنْتُمْ، أَنْتِ، أَنْتُنَّ)

(١) أ____ مسلم؟ (٢) أ____ مريضة؟ (٣) أ____ طبيبات؟

(٤) أ____ تجّار؟ (٥) أ____ بِنْت المدرس؟ (٦) أ____ أَخَوات عبّاس؟

(٧) أ____ طُلاب؟

5. ضَعْ في الأَماكِنِ الخَالِيَةِ في الجُمَلِ الآتِيَةِ ضَمِيرًا مُتّصلاً لِلْمُخَاطَبِ

(كَ. كُمْ. كِ. كُنَّ)

(١) أين بَيْتُـ____ ياإخوان؟ (٢) أهذا كتابـ____ يا حامد؟

(٣) ساعتـ____ جميلة يالَيْلَى؟ (٤) مَنْ أَبُو____ يا أخوات؟

(٥) ما ٱسْمُـ____ يا أخي؟ (٦) ما ٱسْمُـ____ يا أختي؟

(٧) أأمّـ____ في البيت يا وَلَدُ؟ (٨) ما أَسْمَاؤُ____ يا إخوان؟

6. ضع في الأماكن الخالية فيما يلي ضميرًا مناسبًا للمتكلم

(أَنَا، نَحْنُ)

(١) ____ مسلم. (٢) ____ مسلمون. (٣) ____ مسلمة.

(٤) ____ مسلمات. (٥) ____ بنات المدير. (٦) ____ ابن المدرس.

(٧) ـــــــ طلاب. (٨) ـــــــ مريضة.

7. اقْرَأْ وَاكْتُب

(١) ذهب أبي إلى القاهرة قَبْلَ أُسْبُوعٍ.

(٢) متى خرجت من الفصل يا محمد؟ خرجت بَعْدَ الدَّرْسِ.

(٣) ذهبت إلى المسجد قَبْلَ الأَذانِ.

(٤) متى ذهبَ عَمُّكِ إلى الرِّياضِ يا آمنةُ؟ ذهب قَبْلَ شَهْرٍ.

(٥) أَقَبْلَ الصَّلاةِ ذَهَبْتَ إلى المَطْعَمِ؟ لا، ذهبت بَعْدَ الصَّلاة.

أين ذَهَبْتَ يا أخي؟	أين ذَهَبْتُمْ يا إخواني؟
أين ذَهَبْتِ يا أختي؟	أين ذَهَبْتُنَّ يا أخواتي؟
أنا ذَهَبْتُ	نحن ذَهَبْنَا

الضَّمَائِرُ المُنْفَصِلَةُ

لِلْمُفْرَدِ (އެކަކަށްވާ ބަސްތައް)   لِلْجَمْعِ (ގިނަ ނުވަތަ ދެމީހުން ބަސްތައް)

هُوَ طالبٌ. (އޭނާއަކީ ދަރިވަރެއް)ފ. هُمْ طلابٌ. (އެމީހުންނަކީ ދަރިވަރުންތަކެއް)ފ.

هيَ طالبةٌ. (އޭނާއަކީ ދަރިވަރިއެއް)އ. هُنَّ طالباتٌ. (އެމީހުންނަކީ ދަރިވަރިންތަކެއް)އ.

أَنْتَ طالبٌ. (ތިބާއަކީ ދަރިވަރެއް)ފ. أَنْتُمْ طُلاّبٌ. (ތިބާމީހުންނަކީ ދަރިވަރުންތަކެއް)ފ.

أَنْتِ طالبةٌ. (ތިބާއަކީ ދަރިވަރިއެއް)އ. أَنْتُنَّ طالباتٌ.(ތިބާމީހުންނަކީ ދަރިވަރިންތަކެއް)އ.

أَنَا طالبٌ. (އަހަރެންނަކީ ދަރިވަރެއް)ފ. نَحْنُ طلابٌ.(އަހަރެމެންނަކީ ދަރިވަރުންތަކެއް)ފ.

أَنَا طالبةٌ. (އަހަރެންނަކީ ދަރިވަރެއް)އ. نَحْنُ طالباتٌ.(އަހަރެމެންނަކީ ދަރިވަރުންތަކެއް)އ.

ބަސްކިޔާ

قَبْلَ ކުރި، بَعْدَ ފަހު، كَيْفَ ކިހިނެއް؟ مَتَى ކޮންއިރަކު؟ الأُسْبُوعُ ހަފްތާ، الشَّهْرُ މަސް (ޤަމަރީ)، الأَذَانُ ބަންގި، الصَّلاةُ ނަމާދު، رَجَعَ އޭނާ އެނބުރި އައިސްފިއެވެ / އޭނާ އެނބުރި އައީ، اخْتِبَارٌ އިމްތިޙާނެއް.

ނަޙުވު (ގަވާއިދު) ފިލާވަޅު

كَتَبَ مَاجِدٌ كِتَاباً (كَتَبَ ލިޔުއްވީ مَاجِدٌ މާޖިދު كِتَاباً ފޮތެއް)

މާޖިދު ފޮތެއް ލިޔުއްވި.

❖ މިޖުމްލާގައި މިސާލަށް ބަލާއިރު، "މާޖިދު" އަކީ ކަންކުރާ (فَاعِلُ) އެވެ. "ފޮތެއް" މިއީ ކަމްލިބާ (مفعول ނުވަތަ مفعول به) އެވެ. "ލިޔުއްވި" މިއީ ކަން (فعل) އެވެ. އަރަބި ބަހުގައި މިފަދަ ޖުމްލަތަކުގައި ކުރިއަށް އަންނަނީ ކަން (فعل) އެވެ. ދެން ކަންކުރާ (فَاعِلُ) އެވެ. ދެން ކަމްލިބާ (مفعول ނުވަތަ مفعول به) އެވެ. ކަންކުރާ (فَاعِلُ) ގެ ހަރަކާތަކީ ضمّة އެވެ. ކަމްލިބާ (مفعول ނުވަތަ مفعول به) ގެ ހަރަކާތަކީ فتحة އެވެ.

❖ އަރަބިބަހުގައި ނިމުނުކަމަށް ދަލީލު اَلْفِعْلُ الْمَاضِي އެވެ. ނިމުނު ކަމަކީ ނިމިނިމުނުކަމަކަށް ބޭނުންކުރެވޭ ފިޢުލުތަކެވެ. كَتَبَ އޭނާ ލިޔުއްވިއްޖެ، މިއީ ފިޢުލުތަކެވެ.

❖ كَتَبَ مَاجِدٌ كِتَاباً މި ޖުމްލައިގައި كَتَبَ ލިޔުނީ، މިއީ ފިޢުލުމާޟީއެވެ.

مَاجِدٌ މާޖިދު، މިއީ ފާޢިލެވެ. އެހެންކަމުން މީގެ ފަހުއަކުރުގެ ފިލި ޟައްމު އެބުރިގެ ބާވަތުގައެވެ. كِتَاباً މަފްޢޫލު، މިއީ މަންޞޫބުވެފައެވެ. އެހެންކަމުން މީގެ ފަހުއަކުރުގެ ފިލި ފަތުހަ އެބުރިގެ ބާވަތުގައެވެ.

❖ އަރަބިބަހުގައި جملة فعلية (ކަމުން ފެށޭ ޖުމްލަ) ގެ ޢާއްމުކޮށް ތަރުތީބުވެގެން ހުންނާނެއެވެ. ފުރަތަމައަށް فعل فاعل مفعولا މިގޮތަށެވެ. މީގެ މިސާލަކީ كَتَبَ مَاجِدٌ كِتَاباً އެވެ. ދެވަނައީ مَاجِدٌ كَتَبَ كِتَاباً އެވެ. މި ދެގޮތް ވެސް ސައްޙައެވެ. އަދި މި ދެޖުމްލައިގައިވެސް މާނައަކީ އެކައްޗެކެވެ. އެހެންނަމަވެސް ބޭނުން ކުރެވޭކަމަށް ބަލާފައި ފުރަތަމަ ގޮތެވެ.

❖ އަރަބިބަހުގައި ކަންކުރާގެ ޖިންސަކާއި އަދަދަށް އަންނަ ބަދަލު ފިޢުލަށް ވެސް އަންނާނެއެވެ. މުފްރަދު ބާވަތުގައި އޮންނަ މުޒައްކަރު ފަރާތުގެ (ޣާއިބު) ގެ ނިސްބަތުގައި ބޭނުންކުރާ ލިޔުނީ އޭގެ އަސްލު ސީޣާއިގައި އިބާރާތް ލިޔުނުކަމަށް ބަލާފައެވެ. ކަންކުރާގެ ޖިންސަކާއި އަދަދަށް އަންނަ ބަދަލުވުން 14 ވައްތަރަކަށް މި ލިޔުނު ބަދަލުވެފައެވެ.

1. كَتَبَ އޭނާ ލިޔުނީ (މުޒައްކަރު މުފްރަދު ޣާއިބު) ފަހަތަކުން - ނުވޭ.

2. كَتَبَا އެދެމީހުން ލިޔުނީ (މުޒައްކަރު މުޘައްނާ ޣާއިބު) ފަހަތުން - ا
3. كَتَبُوا އެމީހުން ލިޔުނީ (މުޒައްކަރު ޖަމްޢު ޣާއިބު) ފަހަތުން - وا
4. كَتَبَتْ އޭނާ ލިޔުނީ (މުއައްނަޘު މުފްރަދު ޣާއިބު) ފަހަތުން - تْ
5. كَتَبَتَا އެދެމީހުން ލިޔުނީ (މުއައްނަޘު މުޘައްނާ ޣާއިބު) ފަހަތުން - تَا
6. كَتَبْنَ އެމީހުން ލިޔުނީ (މުއައްނަޘު ޖަމްޢު ޣާއިބު) ފަހަތުން - نَ
7. كَتَبْتَ ތިބާ ލިޔުނީމު (މުޒައްކަރު މުފްރަދު މުޚާޠަބް) ފަހަތުން - تَ
8. كَتَبْتُمَا ތިދެމީހުން ލިޔުނީމު (މުޒައްކަރު މުޘައްނާ މުޚާޠަބް) ފަހަތުން - تُمَا
9. كَتَبْتُمْ ތިބާމެން ލިޔުނީމު (މުޒައްކަރު ޖަމްޢު މުޚާޠަބް) ފަހަތުން - تُمْ
10. كَتَبْتِ ތިބާ ލިޔުނީމު (މުއައްނަޘު މުފްރަދު މުޚާޠަބް) ފަހަތުން - تِ
11. كَتَبْتُمَا ތިދެމީހުން ލިޔުނީމު (މުއައްނަޘު މުޘައްނާ މުޚާޠަބް) ފަހަތުން - تُمَا
12. كَتَبْتُنَّ ތިބާމެން ލިޔުނީމު (މުއައްނަޘު ޖަމްޢު މުޚާޠަބް) ފަހަތުން - تُنَّ
13. كَتَبْتُ އަހަރެން ލިޔުނިން (މުފްރަދު މުތަކައްލިމު) ފަހަތުން - تُ
14. كَتَبْنَا އަހަރެމެން ލިޔުނީމު (ޖަމްޢު މުތަކައްލިމު) ފަހަތުން - نَا

❖ ޖުމުލަ ނަފީކުރުމުގެ ގޮތުން، ނަފީގެ އަކުރު مَا މާޟީފިޢުލުގެ ކުރިއަށް ގެންނާނީއެވެ. މިސާލު: مَا قَرَأَ مَاجِدٌ ذَلِكَ الْكِتَابَ (مَا قَرَأَ ނުކިޔައޭ مَاجِدٌ މާޖިދު ذَلِكَ އެ الْكِتَابَ ފޮތް) މާޖިދު އެފޮތެއް ނުކިޔައޭ.

❖ الْفِعْلُ الْمُضَارِعُ އާއި ވާހަކަ. ނުވަތަ ޙާޟިރު ޒަމާނަށެވެ.

❖ ފިޢުލުމާޟީ އެކުލެވޭ ޖުމުލަތަކާ އެއްގޮތަށް ފިޢުލުމުޟާރިޢު ހިމެނޭ ޖުމުލަތައް ވެސް ތަރުޖަމާކުރެވިދާނެ، ފިޢުލު ހާލަތު މުސްތަޤްބަލުގެ ތަރުޖަމާކުރެވެނެވެ. ހާލުގެ ތަރުޖަމާގައި ދެވިޔަދެވެ. މުސްތަޤްބަލުގެ ތަރުޖަމާގައި އަދަވިޔަދެވެ.

❖ ފިޢުލުމާޟީގައި ކަންކުރާގެ ޖިންސާއި އަދަދަށް ބަދަލު އައުމުން ފިޢުލަށް ބަދަލު އަންނަ ގޮތަށް ފިޢުލުމުޟާރިޢުގައި ވެސް މިބަދަލު އާދެއެވެ. މިސާލު:

1. يَكْتُبُ އޭނާ ލިޔޭ (މުޒައްކަރު މުފްރަދު ޣާއިބު)
2. يَكْتُبَانِ އެދެމީހުން ލިޔޭ (މުޒައްކަރު މުޘައްނާ ޣާއިބު)
3. يَكْتُبُونَ އެމީހުން ލިޔޭ (މުޒައްކަރު ޖަމްޢު ޣާއިބު)
4. تَكْتُبُ އޭނާ ލިޔޭ (މުއައްނަޘު މުފްރަދު ޣާއިބު)

5. تَكْتُبَانِ އެދެމީހުން ލިޔޭ (މުއައްނަޘު މުޘައްނާ ޣާއިބު)
6. يَكْتُبْنَ އެމީހުން ލިޔޭ (މުއައްނަޘު ޖަމްޢު ޣާއިބު)
7. تَكْتُبُ ތިބާ ލިޔަމު (މުޒައްކަރު މުފްރަދު މުޚާޠަބް)
8. تَكْتُبَانِ ތިދެމީހުން ލިޔަމު (މުޒައްކަރު މުޘައްނާ މުޚާޠަބް)
9. تَكْتُبُونَ ތިބާމެން ލިޔަމު (މުޒައްކަރު ޖަމްޢު މުޚާޠަބް)
10. تَكْتُبِينَ ތިބާ ލިޔަމު (މުއައްނަޘު މުފްރަދު މުޚާޠަބް)
11. تَكْتُبَانِ ތިދެމީހުން ލިޔަމު (މުއައްނަޘު މުޘައްނާ މުޚާޠަބް)
12. تَكْتُبْنَ ތިބާމެން ލިޔަމު (މުއައްނަޘު ޖަމްޢު މުޚާޠަބް)
13. أَكْتُبُ އަހަރެން ލިޔަން (މުފްރަދު މުތަކައްލިމް)
14. نَكْتُبُ އަހަރެމެން ލިޔަމު (ޖަމްޢު މުތަކައްލިމް)

❖ ޖުމުލަ ނަފީކުރުމުގެ ގޮތުން، ނަފީގެ އަކުރު لا މުޟާރިޢުފިޢުލުގެ ކުރިއަށް ގެންނާނީއެވެ. މިސާލު: لاَ تَقْرَأُ الْبِنْتُ. އަންހެންކުއްޖާ ނުކިޔައޭ. ނަފީގެ "ލާ" ކުރިއަށް އައުމުން ފިޢުލުމުޟާރިޢުގެ ފަހުއަކުރުގައި އޮންނާނީ

ފިޔަވަޅުގައި ނަހީގެ "ލާ" ކުރިއަށް އައިސްފިނަމަ އުޅޭފައިވާނެވެ. އަންނަނީ ސުކޫނުންނެވެ. މިސާލު: لاَ تَكْتُبُ ތިބާ ނުލިޔަމުށް، لاَ تَكْتُبْ ނުލިޔާށޭ!

❖ އަމުރުގެ ފިޔަވަޅުގައި އަންނަނީ 6 ސިފައެވެ. އެއީ:

1. أُكْتُبْ ތިބާ ލިޔާށޭ! (މުޒައްކަރު މުފްރަދު)
2. أُكْتُبَا ތިޔަދެމީހުން ލިޔާށޭ! (މުޒައްކަރު މުޘައްނާ)
3. أُكْتُبُوا ތިޔަބައިމީހުން ލިޔާށޭ! (މުޒައްކަރު ޖަމްޢު)
4. أُكْتُبِي ތިބާ ލިޔާށޭ! (މުއައްނަޘު މުފްރަދު)
5. أُكْتُبَا ތިޔަދެމީހުން ލިޔާށޭ! (މުއައްނަޘު މުޘައްނާ)
6. أُكْتُبْنَ ތިޔަކަނބަލުން ލިޔާށޭ! (މުއައްނަޘު ޖަމްޢު)

❖ ފިޔަވަޅުގެ ކުރިއަށް سَ ނުވަތަ سَوفَ އައުމުން މުސްތަޤްބަލުގައި ހިނގާނޭ ކަމަކަށް އިޝާރާތްކުރެވޭނެއެވެ. މިސާލު: سَيَكْتُبُ التِّلْمِيذُ / سَوفَ يَكْتُبُ التِّلْمِيذُ ދަރިވަރު ލިޔާނެ.

الدَّرْسُ السَّادِسَ عَشَرَ (16)

ސޯޅަވަނަ ފިލާވަޅު

المدرس: لمن هذه الأقْلامُ يا محمدُ؟ — މުދައްރިސް: އޭ މުޙައްމަދު، މި ގަލަންތައް މިލްކުވެގެންވަނީ ކާކަށް؟

محمد: هى لى يا أستاذ. — މުޙައްމަދު: އޭ އުސްތާޛު، އެއީ އަހުގަނޑުގެ.

المدرس: هي جميلة جدًّا ... وهذه الكُتُبُ الجديدة أهي لك؟ — މުދ: މި ވަރަށް ރީތި ...... އަދި މި އާ ފޮތްތައް މިއީ ތިބާގެތަ؟

محمد: لا، هي لحامد. — މުޙ: ނޫން، އެއީ ޙާމިދުގެ.

المدرس: أين دفاتركم يا إخوان؟ — މުދ: އޭ އަޚުންނޭ، ތިޔަބައިމީހުންގެ ނޯޓު ފޮތްތައް ކޮބާ؟

عليّ: هى هنا على هذا المكتبِ. — ޢަލީ: އެ މިހިރީ މިތާ، މި މޭޒުމަތީގައި.

- މި ފިޔަވަޅުގައި އަހަރެމެން ދަސްކުރަނީ އަރަބި ބަހުގައި އިންސާނުންނާއި އެހެނިހެން ތަކެއްޗާ ތަފާތުކުރާނެ ގޮތެވެ. ޢާޤިލު ނުވަތަ ބުއްދިވެރި ކަމަށް ބެލެވޭ އިންސާނުންނެވެ. އަދި ޣައިރު ޢާޤިލު ނުވަތަ ބުއްދި ނެތް ކަމަށް ބެލެވޭ އިންސާނުން ނޫން އެހެން ހުރިހާ އެއްޗެކެވެ.

- ޚާއްޞަކޮށް ފަދަ ބުއްދި ވިބެގެންނާ މަޖްނޫނުން ފަދަ ހިފެނޭ އިންސާނުންނާ އެއްވަރަށް ބުއްދިވެރި މަޖްނޫނުންގެ ޖިންސުގައެވެ.

- އެހެންކަމުން ތަފާތު ތަކެއްޗާއި ޖަނަވާރާއި ހިލާފުތައް ހިމެނޭ ބުއްދިނެތް ތަކެތީގެ ބާވަތުގައެވެ.

- މުފްރަދު ބާވަތުގައި މި ދެ ޖިންސީގެ ނަންތަކުގެ ދެމެދުގައި ތަފާތެއް ނުހުރެއެވެ. އެހެން ނަމަވެސް ޖަމްޢު ބާވަތުގައި ވަރަށް މުހިއްމު ތަފާތެއްވެއެވެ. އިންސާނުންނަށް ނިސްބަތްކުރާ ނަންތައް ނުވަތަ ޢާޤިލު ނަންތަކުގެ ޖަމްޢު ބާވަތުގައި، އެ ނަންތަކަށް އިޝާރާތް ކުރާނީ ވެސް ޖަމްޢު ގޮތަށެވެ. އެހެން ނަމަވެސް ޣައިރު ޢާޤިލު ނަންތަކުގެ ޖަމްޢު ގޮތް ބެލެވޭ އަންހެން ޖިންސުގެ މުފްރަދުގެ ގޮތުގައެވެ. ޢާޤިލު ނަމުގެ މިސާލަށް: هَذَا طَالِبٌ جَدِيدٌ، هُوَ صَغِيرٌ. މިއީ އެ ޠާލިބެއް، އޭނާ ކުޑައެވެ. هَؤُلاءِ طُلَّابٌ

جُدُدٌ، هُمْ صِغَارٌ. މިއީ އެ ޠާލިބުންތަކެއް، އެމީހުން ކުޑައެވެ. މި މިސާލުގައި ޠާލިބުން ނުވަތަ ކިޔަވާކުދިންނަކީ އިންސާނުންކަމަށްވާތީ، ޖަމްޢު ބާވަތުގައި ނިސްބަތްކުރާނީ އިޝާރާތުގެ ނަން هَؤُلاءِ ވެސް އޮތީ ޖަމްޢު ގޮތަށެވެ. އަދި އެމީހުންނަށް ނިސްބަތްކުރާ ސިފަ ވެސް އެމީހުންނާ ގުޅޭ ގޮތުން ޚަބަރު ވެސް އޮތީ ޖަމްޢު ގޮތަށެވެ. ޣައިރު ޢާޤިލު ނަމުގެ މިސާލަށް: هَذَا كِتَابٌ جَدِيدٌ، هُوَ صَغِيرٌ. މިއީ އެ ފޮތެއް، އޭތި ކުޑައެވެ. هَذِهِ كُتُبٌ جَدِيدَةٌ، هِيَ صَغِيرَةٌ. މިއީ އެ ފޮތްތަކެއް، އެއްޗެހި ކުޑައެވެ. ފޮތަކީ އަރަބި ބަހުގައި ފިރިހެން ޖިންސުގެ އެއްޗެކަން ވިޔަސް، މިއީ ޣައިރު ޢާޤިލު އެއްޗެކަން ވާތީ، މީގެ ޖަމްޢު ބާވަތުގައި މުޢާމަލާތްކުރާނީ އަންހެން ޖިންސުގެ މުފްރަދު ބާވަތާ އެއްގޮތަށެވެ. އެހެންކަމުން ޖަމްޢު ބާވަތުގައި ނިސްބަތްކުރާނީ އިޝާރާތުގެ ނަން هَذِهِ ވެސް އޮތީ މުފްރަދު މުއައްނަޘު (އަންހެން) ބާވަތުގައެވެ. އަދި އެއްޗެހިތަކަށް ނިސްބަތްކުރާ ސިފަ ވެސް އެއްޗެހިތަކާ ގުޅޭ ގޮތުން ޚަބަރު ވެސް އޮތީ ހަމަ މިބާވަތުގައެވެ.

- އެހެންވީމާ ޣައިރު ޢާޤިލު އެއްޗެއްގެ ޖަމްޢު ވިޔަސް، އެއާ ގުޅޭ އިޝާރާތްކުރާނީ މުފްރަދު މުއައްނަޘު ނަންތަކާ ގުޅޭ ވެސް އިޝާރާތްކުރާ ގޮތަށެވެ. މިއީ

މިކަމުގެ އާއްމު އުސޫލެވެ. މި އުސޫލާ ޚިލާފުވާ ބަހެއް ތަންތަނުން ވެސް
އާދެއެވެ. އެހެނަސް އާއްމު އުސޫލާ ޚިލާފު ކަންތައް ވަރަށް ދަސްކުރެވޭނެއެވެ.

❖ ޖަމްއު ތަކުސީރުގެ ބަހެއް ވަޒަންތައް ހުރިގޮތި ފެށޭ އަކުރުގެން ވާނީ
ކިޔަވާލާށެވެ. مَسْجِدٌ މިސާލެކެވެ. مَسَاجِدُ މިސާލުތަކެކެވެ. އަދި
دَفْتَرٌ ނަމޫނާއެކެވެ. دَفَاتِرُ ނަމޫނާތަކެކެވެ. 1-2-ا3-4- (مَفاعِلُ) މި
ވަޒަނުން. (މި ވަޒަނުގެ ޖަމްއުގައި ތަންވީނެއް ނުނާނެއެވެ).

تَمَارِيْنُ

1. تَأَمَّلِ الأَمْثِلَةَ الآتِيَة

(أ)

المُفْرَدُ: هَذَا طالبٌ جديدٌ. هُوَ مِنْ فِرَنْسَا.

الجَمْعُ: هؤُلاءِ طلاب جُدُدٌ. هُمْ مِنْ فِرَنْسَا.

(ب)

المُفْرَدُ: هذا كتاب جديد. هو مِنْ فِرَنْسَا.

الجَمْعُ: هذه كُتُبٌ جديدةٌ. هي مِنْ فِرَنْسَا.

2. حَوِّلِ المُبْتَدَأَ في كُلٍّ مِنَ الجُمَلِ الآتِيَةِ إِلَى جَمْع

المِثالُ: هذا بَيْتٌ. هذه بُيُوتٌ.

(١) هذا نَجْمٌ. ________ (نُجُومٌ).

(٢) هذا دَرْسٌ. ________ (دُرُوسٌ).

(٣) هذا قَلَمٌ. ________ (أَقْلامٌ).

(٤) هذا بَابٌ. ________ (أَبْوابٌ).

(٥) هذا نَهْرٌ. ________ (أَنْهارٌ).

(٦) هذا جَبَلٌ. ________ (جِبَالٌ).

(٧) هذا كَلْبٌ. ________ (كِلَابٌ).

(٨) هذا بَحْرٌ. ________ (بِحَارٌ).

(٩) هذا كِتَابٌ. ________ (كُتُبٌ).

(١٠) هذا حِمَارٌ. ________ (حُمُرٌ).

(١١) هذا سَرِيرٌ. ________ (سُرُرٌ).

(١٢) هذا دَفْتَرٌ. ________ (دَفَاتِرُ).

(١٣) هذا مَكْتَبٌ. ________ (مَكَاتِبُ).

(١٤) هذا فُنْدُقٌ. ________ (فَنَادِقُ).

(١٥) هذه سَاعَةٌ. ________ (سَاعَاتٌ).

(١٦) هذه سَيَّارَةٌ. ________ (سَيَّاراتٌ).

(١٧) هذه طَائِرَةٌ . ________ (طَائِرَاتٌ).

(١٨) ذَلِكَ نَجْمٌ. ________ (......).

(١٩) تِلْكَ سَيّارةٌ. ______ (......).

3. أَشِرْ إِلَى الأَسْمَاءِ الآتِيَةِ بِاسْمِ إِشارةٍ مُنَاسِبٍ لِلْقَرِيبِ

(هَذَا، هَذِهِ، هَؤُلاءِ)

(١) ______ رَجُل. (٢) ______ رجال. (٣) ______ كلب.

(٤) ______ كِلاب. (٥) ______ دُرُوس. (٦) ______ مدرِّسون.

(٧) ______ أَخَواتي. (٨) ______ أقلام. (٩) ______ كتاب.

(١٠) ______ سيّارات. (١١) ______ سيّارة. (١٢) ______ حمار.

(١٣) ______ كُتُب. (١٤) ______ حُمُر. (١٥) ______ عين.

(١٦) ______ طبيبة. (١٧) ______ طبيبات.

4. أَشِرْ إِلَى الأَسْمَاءِ الآتِيَةِ بِٱسْمِ إِشارةٍ مُنَاسِبٍ لِلْبَعِيدِ

(ذَلِكَ، تِلْكَ، أُولَئِكَ)

(١) ______ طالب. (٢) ______ طُلاّب. (٣) ______ نجم.

(٤) ______ نُجُوم. (٥) ______ بِنت. (٦) ______ بَنات.

(٧) ______ دَرّاجة. (٨) ______ درّاجات. (٩) ______ سرير.

(١٠) ______ سُرُر. (١١) ______ دجاجة. (١٢) ______ مُدرِّسة.

(١٣) ______ مدرِّسات. (١٤) ______ حاجّ. (١٥) ______ حُجّاج.

(١٦) ______ مسجد. (١٧) ______ سيارَات.

(١) أَسْمَاءُ الإِشَارَةِ لِلْقَرِيبِ

لِلْعاقِلِ

هَذَا طالبٌ	هؤلاءِ طُلابٌ
هَذِهِ طالبةٌ	هؤلاءِ طالباتٌ

(٢) أَسْمَاءُ الإِشَارَةِ لِلْبَعِيدِ

لِلْعاقِلِ

ذَلِكَ طالبٌ	أُولَئِكَ طُلابٌ
تِلْكَ طالبةٌ	أُولَئِكَ طالباتٌ

(٣) أَسْمَاءُ الإِشَارَةِ لِلْقَرِيبِ

لِغَيْرِ الْعَاقِلِ

هَذَا بَيْتٌ	هَذِهِ بُيُوتٌ
هَذِهِ سَيّارةٌ	هَذِهِ سَيَّاراتٌ

(٤) أَسْمَاءُ الإِشَارَةِ لِلْبَعِيدِ

لِغَيْرِ الْعَاقِلِ

ذَلِكَ بَيْتٌ	تِلْكَ بُيُوتٌ
تِلْكَ سَيّارةٌ	تِلْكَ سَيَّاراتٌ

ބަސްމާނަ

النَّهْرُ ކޯރު/އަރު، الفُنْدُقُ ހޮޓަލް، البَحْرُ ކަނޑު، الطَّائِرَةُ މަތިންދާބޯޓު، الشَّرِكَةُ ކުންފުނި، شَرِكَاتٌ ކުންފުނިތަކެއް، مُدِيرُ الشَّرِكَةِ ކުންފުނީގެ ޑިރެކްޓަރު، رَخِيصٌ އަގުހެޔޮ، القَمِيصُ ގަމީސް، قُمْصَان ގަމީސްތަކެއް.

الدَّرْسُ السَّابِعَ عَشَرَ (17)

ސަތާރަވަނަ ފިލާވަޅު

(١) أبوابُ المسجد مفتوحةٌ. މިސްކިތުގެ ދޮރުތައް ހުރީ ހުޅުވިފައި.

(٢) لمن هذه البيوتُ الجديدةُ؟ މި އައު ގެތައް މިލްކުވެގެންވަނީ ކާކަށް.
هي لِمدير الشَّرِكَةِ. އެ މިލްކުވެގެންވަނީ ކުންފުނީގެ ޑިރެކްޓަރަށް.

(٣) النّجوم جميلة. ތަރިތައް ރީތި.

(٤) هذه الدّروس سَهْلَة. މި ފިލާވަޅުތައް ފަސޭހަ.

(٥) في الهِنْد لُغات كثيرة. އިންޑިޔާގައި ވެއް ބައިވަރު ބަސްތަކެއް.

(٦) أين الكتب الجديدة؟ هي في المكتبة. އާ ފޮތްތައް ކޮބާ؟ އެ ވީ ކުތުބުހާނާގައި.

(٧) تلك السُّرُرُ مكسورة. އެ އެނދުތައް ވަނީ ބިންދިފައި.

(٨) الساعة اليابانِيَّة رَخِيصَة. ޖަޕާން ގަޑި އަގުހެޔޮ.

(٩) هذه الحُمُرُ (الحَمِيرُ) لِلْفَلاّح. މި ހިމާރުތައް މިލްކުވެގެންވަނީ ދަނޑުވެރިޔާއަށް.

(١٠) أين كُتُبُكُنَّ ياأخوات؟ هي في الفصل. އޭ އުޚްތުންނޭ، ތިޔަބޭފުޅުންގެ ފޮތްތައް ކޮބާ؟ އެ ވީ ކްލާހުގައި.

(١١) هذه كتبي وتلك كُتُبُ أختي. މިއީ އަހަރެންގެ ފޮތްތައް އަދި އެއީ އަހަރެންގެ އުޚްތުގެ ފޮތްތައް.

(١٢) هذه مكاتِبُ الطّلاب. މިއީ ޝާގިރުދުންގެ މޭޒުތައް.

(١٣) في هذا الشّارع فَنادقُ كبيرةٌ. މި މަގުގައި ބޮޑެތި ހޮޓަލްތަކެއް އޮތެވެ.

ދަރުސްދިނުމުގެ އިރުޝާދު

❖ މި ފިލާވަޅަކީ ހަފްތާގައި 16 ވަނަ ފިލާވަޅުގެ ފަންނުކުރުމެވެ. މި ފިލާވަޅުގައި އައު އެއްޗެހިތަކެއް ނުދެއްވާ.

❖ حِمَارٌ ހިމާރެއް. ގެ ޖަމްޢަޔަކީ حُمُرٌ ނުވަތަ حَمِيرٌ "ހިމާރުތަކެއް" ކަމަށް ދަސްކޮށްދޭށެވެ.

تَمارِين

1. أَجِبْ عَنِ الأسْئِلَةِ الآتِيَة

(١) أين الكتب الجديدة؟

(٢) لِمَنْ هذه البيوت الكبيرة؟

(٣) أأبواب السَّيّارة مفتوحة؟

(٤) أين أقلام المدرس؟

(٥) أين الكلاب؟

(٦) أين الحمير؟

(٧) أين كتبك يا مريم؟

(٨) أين دفاتر الطلاب؟

(٩) أين الفنادق الصغيرة؟

(١٠) لِمَنْ هذه الأقلام الجديدة؟

2. حَوِّلِ المُبْتَدَأَ في كُلٍّ مِنَ الجُمَلِ الآتِيَة إِلَى جَمْع

المِثال: البابُ مفتُوحٌ. الأَبْوَابُ مَفْتُوحَةٌ.

(١) هذا قلم جديد. ____________________

(٢) النجم جميل. ____________________

(٣) ذلك كتاب قديم. ____________________

(٤) ذلك البيت جميل. ____________________

(٥) هذا الدرس سهل. ____________________

(٦) ذلك الجَبَل بعيد. ____________________

(٧) هذا المكتب مكسور. ____________________

(٨) هذا مسجد جميل. ____________________

(٩) هذه ساعة رخيصة. ____________________

(١٠) تلك الطّائرة كبيرة. ____________________

(١١) هذا طالب جديد. ____________________

(١٢) ذلك الرّجل عالمٌ كبير. ____________________

(١٣) هذا النَّهْر كبير. ____________________

3. ضَعْ في الأماكِنِ الخَالِيَةِ فيما يَلِي أَخْبارًا مُناسِبَة

(١) البيت ____________ (٢) النجوم ____________

(٣) الباب ____________ (٤) القلم ____________

(٥) البيوت ____________ (٦) الأبواب ____________

(٧) السيارات ________ (٨) المِنديل ________________

(٩) الفنادق ________ (١٠) الطّلاب ________________

(١١) القُمْصَانُ ________

4. هَاتِ جَمْعَ الكَلِمَاتِ الآتِيَة

بابٌ ______ بَيْتٌ ______ نَجْمٌ ______ قَلَمٌ ______

حِمَارٌ ______ سَرِيرٌ ______ نَهْرٌ ______ سَيّارَةٌ ______

كَلْبٌ ______ طَائِرَةٌ ______ دَرْسٌ ______ بَحْرٌ ______

كِتابٌ ______ قَمِيصٌ ______ دَرّاجَةٌ ______ حَقْلٌ ______

جَبَلٌ ______

الدَّرْسُ الثَّامِنَ عَشَرَ (18)

އަށާރަވަނަ ފިލާވަޅު

المدرس: كَمْ أخًا لك يا محمدُ؟ — މުދައްރިސް: ޔާ މުޙައްމަދު، ތިބާއަށް ތިބިގެންވޭ ކިތައް އަޚުން؟

محمد: لي أخٌ واحدٌ. — މުޙައްމަދު: އަޅުގަނޑުގެ ހުންނަނީ އެންމެ އަޚެއް.

المدرس: و كَمْ أُخْتًا لك؟ — މުދ: އަދި ތިބާއަށް ތިބިގެންވޭ ކިތައް އުޚުތުން.

محمد: لي أُخْتَانِ. — މުޙ: އަޅުގަނޑުގެ ތިބީ ދެ އުޚުތުން.

المدرس: كَمْ عَجَلَةً لِلدَّرّاجة يا محمدُ؟ — މުދ: ޔާ މުޙައްމަދު، ބައިސިކަލުގައި ވަނީ ކިތައް ފުރޮޅު؟

حامد: لها عَجَلتانِ. — ޙާމ: އޭގައިވަނީ ދެ ފުރޮޅު.

المدرس: كم عِيدًا في السَّنَةِ يا زَكَرِيّا؟ — މުދ: އޭ ޒަކަރިއްޔާ، އަހަރުގައި އޮންނަނީ ކިތައް އީދު؟

زكريا: في السّنَةِ عِيدان: هُما عِيدُ الفِطْرِ و عِيدُ الأَضْحَى. — ޒަކަރިއްޔާ: އަހަރުގައި ވަނީ ދެ އީދު: އެއީ ފިތުރުގެ އީދާއި އަޟްޙާގެ އީދު.

المدرس: ياإبراهيم، أبوك تاجِرٌ كبيرٌ. كم مَتْجرًا عِنْدَه؟ — މުދ: އޭ އިބްރާހީމް، ތިބާގެ ބައްޕައަކީ ބޮޑު ވިޔަފާރިވެރިއެއް. އޭނާގެ އަތުގައި ހުންނަނީ ކިތައް ފިހާރަ؟

إبراهيم: عنده مَتْجَرَانِ كبيرانِ. — އިބްރާހީމް: އޭނާގެ އަތުގައިވަނީ ބޮޑު ދެ ފިހާރަ.

المدرس: كم نافذةً في غرفتك ياإسْماعِيل؟ — މުދ: އޭ އިސްމާޢީލް، ތިބާގެ ކޮޓަރިގައި ވަނީ ކިތައް ކުޑަދޮރު (ކިޑުކި).

إسماعيل: فيها نافِذَتان. — އިސްމާޢީލް: އެތަނުގައިވަނީ ދެ ކުޑަދޮރު.

المدرس: لِمَنْ هذان الدَّفْتران؟ — މުދ: މި ދެ ނޯޓްބުކް މިލްކުވެގެންވަނީ ކާކަށް.

عَلِيٌّ: هُمَا لِي. — ޢަލީ: އެ ދޭއްޗަކީ އަހުރެންގެ.

المدرس: لمن هاتانِ المِسْطَرَتَان؟ — މުދ: މި ދެ ފުޅިގަނޑު މިލްކީ ކާކުގެ؟

يونس: هُمَا لي. — ޔޫނުސް: އެ ދޭއްޗަކީ އަހުރެންގެ.

ދަރުސްގެ އިރުޝާދު

- ދުނިޔޭގެ ގިނަ ބަސްބަހުގައި ނަމުގެ އަދަދު މުފްރަދު ގޮތާއި ގިނަ ގޮތެވެ. މިއާ ޚިލާފަށް އަރަބި ބަހުގައި "ދެކަނޑިވަޅު" ބާވަތް ގޮތުގައިވެސް އޮވެއެވެ. އެއީ މުތަންނާއެވެ. އިނގިރޭސިބަހުން މިއަށް ކިޔަނީ ޑުއަލްއެވެ. ސަންސްކްރިތު ބަހުގައި ވެސް މުތަންނާ އޮވެއެވެ.
- އެކަކު ނުވަތަ އެކަތި ވިއްޖިއްޔާ އެއީ މުފްރަދެވެ. ދެމީހުން ނުވަތަ ދެއްޗި ވިއްޖިއްޔާ އެއީ މުތަންނާއެވެ. ދެމީހުންނަށް ވުރެ ނުވަތަ ދެ އެއްޗަށްވުރެ ގިނަވެއްޖިއްޔާ އެއީ ޖަމްޢެވެ.
- މުތަންނާ ހެދުމުގައި ނަންތަކުގެ ނިމުމުން ހުންނާނީ "آنِ" މި ގޮތަށެވެ.
މިސާލު: بَيْتٌ ގެއެއް. بَيْتَانِ ދެ ގެ. يَدٌ އަތެއް، يَدَانِ ދެ އަތް.

❖ هَذَا މިއީ ކައިރީގައިވާ، ފިރިހެން ޖިންސުގެ އެކައްޗަކަށް ނުވަތަ އެކަކަށް އިޝާރާތްކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ އިސްމުލްއިޝާރާއެވެ. ކައިރީގައިވާ، ފިރިހެން ޖިންސުގެ ދެ އެއްޗަކަށް ނުވަތަ ދެ މީހުންނަށް އިޝާރާތްކުރުމަށް ބޭނުންކުރާނީ އިސްމުލްއިޝާރާއަކީ هَذَانِ (ހާޒާނި) އެވެ. މިސާލު: هَذَا كِتَابٌ މިއީ ފޮތެއް. هَذَانِ كِتَابَانِ. މިއީ ދެ ފޮތް.

❖ هَذِهِ މިއީ ކައިރީގައިވާ، އަންހެން ޖިންސުގެ އެކައްޗަކަށް ނުވަތަ އެކަކަށް އިޝާރާތްކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ އިސްމުލްއިޝާރާއެވެ. ކައިރީގައިވާ، އަންހެން ޖިންސުގެ ދެ އެއްޗަކަށް ނުވަތަ ދެ މީހުންނަށް އިޝާރާތްކުރުމަށް ބޭނުންކުރާނީ އިސްމުލްއިޝާރާއަކީ هَاتَانِ (ހާތާނި) އެވެ. މިސާލު: هَذِهِ سَيَّارَةٌ މިއީ ކާރެއް. هَاتَانِ سَيَّارَتَانِ. މިއީ ދެ ކާރު.

❖ هُوَ އަދި هِيَ ބޭނުންކުރެވޭނީ މުފްރަދު އެއްޗެއްސަށް ނިސްބަތްކޮށެވެ. އަންހެން މީހަކު، ފިރިހެން މީހަކު، ދެމީހުން ނުވަތަ ދެއެތި ވެއްޖެއްޔާ ބޭނުންކުރަނީ هُمَا އެވެ. މިސާލު: مَنْ هَذَانِ الْوَلَدَانِ؟ މިއީ ކޮން ދެކުދިންނެއް ތޯ؟ هُمَا طَالِبَانِ جَدِيدَانِ. އެދެމީހުންނަކީ އާ ދަރިވަރުންނެވެ. أَيْنَ الأُخْتَانِ؟ ދެ އުޚްތުން ކޮބައިތޯ؟ هُمَا فِي الْغُرْفَةِ. އެދެމީހުން ވީ ކޮޓަރީގައެވެ.

❖ މުޘައްނާ ނަމުގެ ނަންއިތުރު ވެސް އަންނަންވާނީ މުޘައްނާކޮށެވެ. މިސާލު: كِتَابَانِ جَدِيدَانِ އާ ދެ ފޮތް.

❖ كَمْ "ކިތައް". كَمْ ގެ ފަހަތުން އަންނަ ނަން އަންނާނީ މުފްރަދުކޮށެވެ. އަދި އަބުރުގެ ބާވަތުގައެވެ. މިސާލު: كَمْ كِتَابًا؟ "ކިތައް ފޮތް ގެއްލުނީ؟". كَمْ سَيَّارَةً؟ "ކިތައް ކާރު ގެއްލުނީ؟".

❖ ތަންވީނާއެކު އަންނަ ނަމެއް އަބުރުގެ ބާވަތަށް ބަދަލުވާއިރު އެ ނަމުގެ ފަހަތަށް "އަލިފު" އެއް ގެނެއެވެ. އެހެނަސް މި "އަލިފު" ތާމަރުބޫޠާގައި ނުލިޔެވޭނެއެވެ. މިސާލު: كِتَابٌ (އުބުރުގެ ބާވަތުގައި). كِتَابٍ (އިބުރުގެ ބާވަތުގައި). كِتَابًا (އަބުރުގެ ބާވަތުގައި). އެހެން ނަމަވެސް އަކުރު ތާމަރުބޫޠާއަށް ނިމޭ ނަންތަކުގެ ފަހަތަށް މިގޮތަކަށް ބަދަލެއް ނުވެއެވެ. މިސާލު: سَيَّارَةٌ (އުބުރުގެ ބާވަތުގައި). سَيَّارَةٍ (އިބުރުގެ ބާވަތުގައި). سَيَّارَةً (އަބުރުގެ ބާވަތުގައި).

تمارين

1. أَجِبْ عَنِ الأَسْئِلَةِ الآتِيَةِ مُسْتَعْمِلاً المُثَنَّى

(١) كم قلمًا عندك؟ (٢) كم كتابًا عندك؟

(٣) كم سبُّورةً في فصلكم؟ (٤) كم رِيالاً عندك الآن ياليلى؟

(٥) كم أختًا لك يا عليّ؟ (٦) كم عَمًّا لك يا آمنة؟

(٧) كم صديقًا لك يا محمد؟ (٨) كم طالبًا جديدًا في فصلكم؟

(٩) كم مسجدًا في قريتك يا زَكَرِيَّا؟ (١٠) كم فندقًا في هذا الشَّارع؟ (١١) كم أخًا لك يا سُعاد؟ (الأَخُ مُثَنَّاهُ: أَخَوَانِ)

2. اقْرَأْ وَاكْتُبْ

(١) خالد له ٱبْنانِ وبِنتان. (٢) في هذا البيت غرفتان كبيرتان.

(٣) فاطمة لها طِفْلان صغيران.

(٤) لي عَيْنان وأُذُنان ويَدان ورِجْلان.

(٥) في هذا الحَيّ مَدْرستان. (٦) صلاة الفَجْر رَكْعتان.

(٧) للبيت مفتاحان. (٨) لمن هاتان البَقَرتان؟ هما للفلاّح.

(٩) أهذان الطّبيبان من إِنْكَلْتَرَا؟ لا، هما من فِرَنْسا.

(١٠) في قَرْيَتِي مسجدان صغيران.

3. اقْرَأِ الأَمْثِلَةَ الآتِيَةَ ثُمَّ ضَعْ في الفَرَاغِ فِيما يَلِي تَمْيِيزًا لِـ (كَمْ) واضْبِطْ آخِرَه

كم أختًا لك؟ كم قَلَمًا عندك؟ كم سَيّارةً في الجامعة؟

(١) كم __ عندك؟ (٢) كم __ لك؟ (٣) كم __ في هذا الشّارع؟

(٤) كم __ في قَرْيَتِك؟(٥) كم __ في فصلكم؟ (٦) كم __ في السَّنَة؟

(٧) كم ___ لِلدّرّاجة. (٨) كم ______ في غرفتك؟

4. حَوِّلِ المُبْتَدَأَ في كُلٍّ مِنَ الجُمَلِ الآتِيَة إلى مُثَنَّى

المثال: هذا كتابٌ. هَذَانِ كِتابانِ.

(١) هذا قلمٌ. ____________

(٢) هَذِهِ مِسْطَرَةٌ. هَاتَانِ ____________

(٣) هذا طالب. ____________

(٤) هذه طالبة. ____________

(٥) هذا الرَّجل مدرس. ____________

(٦) هذا الطالب من الهِند. ____________

(٧) هذه السّاعة من اليابان. ____________

(٨) هذه السيارة للمدير. ____________

(٩) لِمَنْ هذا المفتاح؟ ____________

(١٠) لِمَنْ هذه المِلْعَقَة؟ ____________

5. اقْرَأ الكَلِمَاتِ الآتِيَة وَاكْتُبْهَا مَعَ ضَبْطِ أَوَاخِرِها

كلبان. مكتبان. قميصان. أخَوان. مِنديلان. مِسْطرتان. أُختان. امْرَأَتَان.

6. ثَنِّ الكَلِمَاتِ الآتِيَة

سيّارةٌ ________ طبيبةٌ ________ وَلَدٌ ________

لُغَةٌ ________ صَدِيقٌ ________ تاجرٌ ________

مِلْعَقَةٌ ________ مُدَرِّسٌ ________ بابٌ ________

اسْمٌ ________ هَذَا ________ هَذِهِ ________

<u>ބަސްތަކާ</u>

كَمْ ކިތައް، العِيدُ ޢީދު، العَجَلَةُ ފުރޮޅު، عَجَلَاتٌ / عَجَلٌ ފުރޮޅުތައް،

الحَيُّ ސިޓީ ގެސްޓްރީޓް، أَحْيَاءٌ ސިޓީ ގެސްޓްރީޓްތައް، الرِّيالُ ރިޔާލު،

رِيالاتٌ ރިޔާލުތައް، الرَّكْعَةُ ރަކްޢަތް، رَكَعاتٌ ރަކްޢަތްތައް، المِسْطَرَةُ

ފުޓުގަނޑު، مَسَاطِر ފުޓުގަނޑުތައް.

الدَّرْسُ التَّاسِعَ عَشَرَ (19)

ނަވާރަވަނަ ފިލާވަޅު

المدير: كَمْ طالبًا جديدًا في فصلك يا شَيْخُ؟
މުދީރު: އޭ ޝައިޚު، ތިބާގެ ކިލާހުގައި ތިބީ ކިތައް އާ ދަރިވަރުން؟

المدرس: فِيهِ عَشَرَةُ طلاب جُدُدٍ. މުދ: އޭގައި ތިބީ ދިހަ އާ ދަރިވަރުން

المدير: من أين هم؟ أَكُلُّهُمْ من بَلَدٍ واحدٍ؟
މުދީރު: އެމީހުންގެ ވަޠަނަކީ ކޮބާ؟ އެންމެންވެސް އައިސްފައިވަނީ އެއް ވަޠަނަކުންތޯ؟

المدرس: لا، هم من بِلادٍ مُخْتَلِفَةٍ. مِنْهُمْ ثَلاثَةُ طلابٍ من الفِلِبِّين، وأَرْبَعَةُ طلابٍ من اليابان، وطالبانِ من الصِّين، وطالبٌ واحدٌ من مَالِيزِيا.
މުދ: ނޫން. އެމީހުން އައިސްފައިވަނީ ތަފާތު ވަޠަނުތަކުން. އޭގެ ތެރޭގައި އެބައިމީ ފިލިޕީންސްގެ ތިން ދަރިވަރުން، އަދި ޖަޕާނުގެ ހަތަރު ދަރިވަރުން، އަދި ޗައިނާގެ ދެ ދަރިވަރުން، އަދި މެލޭޝިޔާގެ ދަރިވަރެއް.

المدير: أفي فصلك طلابٌ من أَمْريكا؟
މުދީރު: ތިބާގެ ކިލާހުގައި އެމެރިކާގެ ދަރިވަރުން އުޅެއޭތަ؟

المدرس: نعم. فِيهِ سَبْعَةُ طلابٍ من أمريكا.
މުދ: އާދޭހެ، އާދައި އުޅެއެވެ އެމެރިކާގެ ހަތް ދަރިވަރުން.

المدير: أهم جدد؟
މުދީރު: އެމީހުން އާތަ؟

المدرس: لا، هم قُدَامَى.
މުދ: ނޫން، އެމީހުން ބާ.

المدير: كم طالبًا من أُورُبَّا.
މުދީރު: ޔޫރަޕުގެ ކިތައް ކުދިން.

المدرس: فيه خَمْسَةُ طلابٍ من إنْكَلْتَرَا، وثَمَانِيَةُ طلابٍ من أَلْمَانِيا، وسِتَّةُ طلاب من فِرَنْسَا، وتِسْعَةُ طلابٍ من اليونان.
މުދ: އިނގިރޭސިވިލާތުގެ ފަސް ދަރިވަރުންނާއި، ޖަރުމަނުގެ އަށް ދަރިވަރުންނާއި، ފަރަންސޭސިވިލާތުގެ ހަ ދަރިވަރުންނާއި، ޔޫނާން (ގްރީސް)ގެ ނުވަ ދަރިވަރުން.

المدير: شُكْرًا يا شَيْخُ.
މުދީރު: އާ ޝައިޚް، ޝުކުރިއްޔާ.

މުދައްރިސްގެ އިރުޝާދު

❖ މި ފިލާވަޅުގައި އަހަރެމެން ދަސްކުރަނީ ފިރިހެން ޖިންސުގެ ތަކެތީގެ ޢަދަދު ބުނާނެ ގޮތް. މި ގޮތުން ފިރިހެން ޖިންސުގެ ނަމްބަރުގެ ކުރިއަށް 3 އިން ފެށިގެން 10 އާ ހަމައަށް އަދަދު ބޭނުންކުރާނެ ގޮތް މި ފިލާވަޅުން އަހަރެމެންނަށް ދަސްވެއްޖެ.

❖ وَاحِدٌ "އެކެއް" އަންނަނީ ނަމުގެ ފަހަތުން ނަންއިތުރެއް ފަދައިންނެވެ. މިސާލު: كِتَابٌ وَاحِدٌ އެއް ފޮތް. اثْنَانِ "ދޭއް" ވެސް އަންނަނީ މި ގޮތަށް ނަމުގެ ފަހަތުން ނަންއިތުރެއް ފަދައިންނެވެ. މިސާލު: كِتَابَانِ اثْنَانِ ދެ ފޮތް. އެހެން ނަމަވެސް އާއްމު އިސްތިޢުމާލުގައި "ދެ ފޮތް" ނުވަތަ އެހެން ވެސް ދޭއްކަމާ ބެހޭއިރު اثْنَانِ މި ލަފުޒު ބޭނުމެއް ނުކުރެވެއެވެ. އެހެނީ ނަމުގެ މުޘައްނާ ޙާލަތުން އެއީ ދެ އެތިކަން އަންގައިދެއެވެ. كِتَابَانِ اثْنَانِ މިހެން ނުބުނެ، ހަމައެކަނި كِتَابَانِ މިހެން ބުނެވިދާނެ. އާދަޔާ "ދެ

ފޮތް"އެވެ. އެހެން ނަމަވެސް ބަހަށް ބާރު ދިނުމުގެ ގޮތުން اثْنَانِ ބޭނުންކުރެވެއެވެ.

❖ 3 އަކުން 10 އަކަށް ހުރި އަދަދުތަކާއި ނަމުގެ ކުރިއަށް އަންނަނީ މުސާފުގެ ގޮތަށެވެ. މިސާލު: ثَلاَثَةُ كُتُبٍ (ތިން ފޮތް) أَرْبَعَةُ بُيُوتٍ (ހަތަރު ގެ) خَمْسَةُ أَقْلاَمٍ (ފަސް ގަލަން) عَشَرَةُ رِجَالٍ (ދިހަ ފިރިހެނުން). އަރަބިބަހުގައިވެސް އަދަދަށް ކިޔަނީ އަދަދެވެ. އަދަދުކުރެވޭ އެއްޗަކަށް ކިޔަނީ މަޢްދޫދު އެވެ.

❖ މިގޮތަށް އަންނަ މަޢްދޫދު އާންމުކޮށް ޖަމްޢުގެ ބާވަތުގައެވެ. މިސާލު: ثَلاَثَةُ كِتَابٍ މިހެންނެއް ނުބުނެވޭނެއެވެ. ބުނެވޭނީ ثَلاَثَةُ كُتُبٍ (ތިން ފޮތް) މިހެންނެވެ.

❖ މަޢްދޫދުގެ ފަހު އަކުރުގެ ފިލި އާންމުކޮށް އިބިފިލިގެ ބާވަތުގައެވެ. އެހެނީ އަދަދު މުސާފު ގޮތަށް އަންނައިރު، މަޢްދޫދު އަންނާނީ މުސާފު އިލައިހި ގޮތަށެވެ. މުސާފު އިލައިހިގެ ފަހު އަކުރުގެ ފިލި އާންމުކޮށް އިބިފިލިގެ ބާވަތުގައެވެ.

❖ މުސާފާ އެއްގޮތަށް އަދަދުގެ ވެސް ފަހު އަކުރުގެ ފިލި، ބާވަތުގެ ގޮތުން ބަދަލުވާނެއެވެ. އެހެންކަމުން އަދަދުގެ ފަހު އަކުރުގެ ފިލި، އުބުފިލިގެ

(مَرْفُوع) ބާވަތުގައި ވެސް، އިބިފިލިގެ (مَجْرُور) ބާވަތުގައި ވެސް، އަދި އަބަފިލިގެ (مَنْصُوب) ބާވަތުގައި ވެސް އޮވެދާނެއެވެ. މިސާލު: خَرَجَ ثَلاَثَةُ طُلاَّبٍ ތިން ދަރިވަރުން ނުކުމެއްޖެއެވެ. فِي أَرْبَعَةِ بُيُوتٍ ހަތަރު ގޭގައި. رَأَيْتُ خَمْسَةَ رِجَالٍ އަހަރެން ފަސް ފިރިހެނުން ދުށީމެވެ.

❖ كَمْ ثَمَنُ هَذَا الْكِتَابِ؟ "މި ފޮތުގެ އަގަކީ ކިހާވަރެއް؟" މި ސުވާލުގައި ހަނިގޮތުގައި ތަމީޒެއް ވަނީ އުނިކުރެވިފައެވެ. އެއީ رِيَالاً އެވެ. ނުވަތަ ފައިސާއަށް ކިޔާ އެހެން ނަމެއް ވެއްޖިއްޔާ އެ ނަމެކެވެ. މި ސުވާލުގެ އަސްލަކީ كَمْ رِيَالاً ثَمَنُ هَذَا الْكِتَابِ؟ އެވެ. ތަމީޒާ ސުވާލުގައި كَمْ ގެ ފަހަތުން އަންނަ އަކުރުގެ ފަހު އަކުރުގައި އަބަފިލި ޖެހިފައިވާނެ، كَمْ ގެ ފަހަތުން އަސްލު އަންނަ ތަމީޒު އުނިކުރެވިފައިވާކަމެވެ.

تَمارِين

1. اقْرَأْ وَاكْتُب

(٣) ثَلاثَةُ طُلاّبٍ.

(٤) أَرْبَعَةُ طلابٍ.

(٥) خَمْسَةُ طلابٍ.

(٦) سِتَّةُ طلابٍ.

(٧) سَبْعَةُ طلابٍ.

(٨) ثَمَانِيَةُ طلابٍ.

(٩) تِسْعَةُ طلابٍ.

(١٠) عَشَرَةُ طلابٍ.

2. اقْرَأْ وَاكْتُب

(١) عندي خَمْسَةُ كُتُبٍ وثَلاثَةُ أَقْلامٍ.

(٢) خالد له ستَّة أبناء.

(٣) كم أخًا لك يا آمنة؟ لي أربعة إخوة.

(٤) في الأُسْبوع سبعة أيام.

(٥) كم ريالاً عندك الآن يا عمّار؟ عندي الآن ثمانية رِيالات.

(٦) في هذا الحَيّ تسعة بيوت جديدة.

(٧) لهذه السيّارة أربعة أبواب.

(٨) كم ثَمَنُ هذا الكتابِ؟ ثَمَنُهُ سبعة ريالات ونِصْفٌ.

(٩) في هذا الفصل عشرة طلاب قُدامَى وأربعة طلابٍ جددٍ.

(١٠) كم قميصًا عندك يا إبراهيم؟ عندي أربعة قُمْصان.

(١١) عندي ريالان وخمسة قُرُوش.

(١٢) في هذه الحافِلَة عشرة رُكّاب.

3. أَجِبْ عَنِ الأَسْئِلَةِ الآتِيَةِ مُسْتَعْمِلاً العَدَدَ المَذْكُورَ أَمامَها

المِثالُ: كم كتابًا عندك؟ عِنْدِي ثَلاثَةُ كُتُبٍ. (٣)

(١) كم أَخًا لك يا حامد؟ ______ (٥)

(٢) كم عمًّا لك يا ليلى؟ ______ (٤)

(٣) كَمِ ٱبْنًا لك يا شيخ؟ ______ (٦)

(٤) كم سُؤَالاً في هذا الدرس؟ ______ (٨)

(٥) كم راكِبًا في الحافلة؟ ______ (٩)

(٦) كم ريالاً في جَيْبِك؟ ______ (٧)

(٧) كم ثَمَنُ هذا الكتاب؟ ______ (١٠)

4. اكْتُبِ العَدَدَ مِنْ ٣ إلى ١٠ وٱجْعَلْ كُلاًّ مِنَ الكَلِماتِ الآتِيَةِ مَعْدُودًا له

كتاب. قلم. تاجر. رجل. طالب. ريال. قِرْش. أخ. ٱبْن.

ބަސްމާނަ

الثَّمَنُ އަގު، نصفٌ ދެބައިކުޅަ އެއްބައި، اليَوْمُ ދުވަސް، أَيّامٌ ދުވަސްތަކެއް، الرِّيالُ ރިޔާލު، رِيالاتٌ ރިޔާލުތަކެއް، القِرْشُ ރިޔާލުގެ 1/10 ބައި، قُرُوشٌ ޤިރުޝުގެ ޖަމްޢު، الحَافِلَةُ ބަސް (ދުއްވާ)، حافِلاتٌ ބަސްތަކެއް، رَاكِبٌ ފަސިންޖަރެއް، رُكّابٌ ފަސިންޖަރުންތަކެއް، السُّؤال ސުވާލު، أَسْئِلَةٌ ސުވާލުތަކެއް، قَدِيمٌ ބާ/ޤަދީމް، قُدامَى ޤަދީމުގެ ޖަމްޢު، البَلَدُ ޤައުމު، بِلادٌ ޤައުމުތަކެއް، الجَيْبُ ޖީބު، جُيُوبٌ ޖީބުތަކެއް، أُورُبَّا ޔޫރަޕު، أَلْمانِيَا ޖަރުމަން، فِرَنْسا ފަރަންސޭސިވިލާތް، اليُونَانُ ޔޫނާން/ގްރީސް، مُخْتَلِفَةٌ ތަފާތު، مَالِيزِيا މެލޭޝިޔާ.

الدَّرْسُ الْعِشْرُونَ (20)

ވިހިވަނަ ފިލާވަޅު

لَيْلَى: يا سَلْمَى، أفي فَصْلِكِ طالباتٌ من الصِّين واليابان؟

ލައިލާ: އޭ ސަލްމާ، ތިބާގެ ކިލާހުގައި ޗައިނާ އަދި ޖަޕާނުގެ ޝާގިރދާއިން ތިބޭތޯ؟

سَلْمَى: نعم، في فصلنا خَمْسُ طالباتٍ من الصِّين وأَرْبَعُ طالباتٍ من اليابان، وثَمانِي طالباتٍ من إنْدُونيسِيَا.

ސަލްމާ: އާއެކޭ، އަހުރެމެންގެ ކިލާހުގައި ތިބޭ ޗައިނާގެ ފަސް ޝާގިރދާއިންނާއި ޖަޕާނުގެ ހަތަރު ޝާގިރދާއިންނާއި، އިންޑޮނޭޝިޔާގެ އަށް ޝާގިރދާއިން.

ليلى: وفي فصلنا ثَلاثُ طالبات من الهِنْد، وسِتُّ طالبات من الفلبّين، وسَبْعُ طالباتٍ من تُرْكِيَا.

ލައިލާ: އަދި އަހުރެމެންގެ ކިލާހުގައި އިންޑިޔާގެ ތިން ޝާގިރދާއިންނާއި ފިލިޕީންސްގެ ހަ ޝާގިރދާއިންނާއި، ތުރުކީގެ ހަތް ޝާގިރދާއިން ތިބޭ.

سلمى: كم أختًا لكِ ياليلى؟ — ސަލްމާ: އޭ ލައިލާ، ތިބާގެ ތިބީ ކިތައް އުޚުތުން؟

ليلى: لي ثَلاثُ أَخَواتٍ. — ލައިލާ: އަހަރެންގެ ތިބީ ތިން އުޚުތުން.

سلمى: وكم أخًا لكِ؟ — ސަލްމާ: އަދި ތިބާގެ ތިބީ ކިތައް އަޚުން؟

ليلى: لي خَمْسَةُ إِخْوَةٍ. — ލައިލާ: އަހަރެންގެ ތިބީ ފަސް އަޚުން.

سلمى: لكِ ثلاثُ أخواتٍ وخمسةُ إخوةٍ. — ސަލްމާ: ތިބާގެ ތިބީ ތިން އުޚުތުންނާއި ފަސް އަޚުން.

ليلى: نعم ... وكم أخًا وأُختًا لك؟ — ލައިލާ: އާދެ ..... އަދި ތިބާގެ ތިބީ ކިތައް އަޚުންނާއި އުޚުތުން؟

سلمى: لي أربعةُ إخوةٍ وأَرْبَعُ أَخَواتٍ. — ސަލްމާ: އަހަރެންގެ ތިބީ ހަތަރު އަޚުންނާއި ހަތަރު އުޚުތުން.

ليلى: لي زميلةٌ اسْمُها خَدِيجةُ. لها ثَمانيةُ إخوةٍ وثَمانِيْ أَخَواتٍ. — ލައިލާ: އަހަރެންގެ ހުރި ޒަމީލާ ނަމަކީ ޚަދީޖާ ކިޔާ ކުލާސްމޭޓެއް. އޭނާގެ ތިބީ އަށް އަޚުންނާއި އަށް އުޚުތުން.

ޤަވާޢިދުގެ އިރުޝާދު

❖ މި ފިޔަވަޅުގައި އަދަދުތަކުން ދަލާލާތްކުރާ އެއްޗެހި ޖިންސުގެ ތަފާތާ ދެކޮޅަށް ކުރެވޭ. މި ޤާނޫނު 3 އިން 10 އާއި ހަމައަށް. މިގޮތުން ފިޔަވަޅުގައި އަދަދުތައް ފިރިހެން ޖިންސުގެ މަޢްދޫދާ ނިސްބަތްވާނަމަ އަދަދުތަކަށް ދޭން ވާނީ ތަސްނީޘްކުރުމެވެ. މިސާލު: ثَلاَثَةُ أَبْنَاءٍ ތިން ފިރިހެން ދަރިން. މި އަދަދުތަކުގައި، މަޢްދޫދު މުޒައްކަރު (ފިރިހެން) ވާން ޖެހެނީ، އަދަދު އެންނަނީ މުއަންނަޘް (އަންހެން) ވާނެވެ.

❖ މަޢްދޫދު މުއަންނަޘް (އަންހެން) ވާން ޖެހޭ އިރު، އަދަދު އެންނާނީ މުޒައްކަރު (ފިރިހެން) ވާނެވެ. އެބަހީ އަދަދުގެ ޖިންސުގައި އަކުރުތަކުގެ ތާނީޘް ނެތްނަމައެވެ. މިސާލު: ثَلاَثَةُ أَبْنَاءٍ ތިން ފިރިހެންދަރިން. ثَلاَثُ بَنَاتٍ ތިން އަންހެންދަރިން. أَرْبَعَةُ إِخْوَةٍ ހަތަރު އަޚުން. أَرْبَعُ أَخَوَاتٍ ހަތަރު އުޚުތުން. خَمْسَةُ آبَاءٍ ފަސް ބައްޕައިން. خَمْسُ أُمَّهَاتٍ ފަސް

ވަނީވެން. سِتَّةُ رِجَالٍ = ހަ ފިރިހެނުން. سِتُّ نِسَاءٍ = ހަ އަންހެނުން.
سَبْعَةُ طُلَّابٍ ހަތް ދަރިވަރުން. سَبْعُ طَالِبَاتٍ ހަތް ދަރިވަރިން. ثَمَانِيَةُ
بُيُوتٍ އަށް ގެ. ثَمَانِيْ غُرَفٍ އަށް ކޮޓަރި. ثَمَانِيْ ގެ ޔާ
އަކުރުގައި ޒީރު ސުކޫނެއްކަން ވާހަކަ ކިޔަވާލެވެ. عَشَرَةُ رِجَالٍ ދިހަ
ފިރިހެނުން. عَشْرُ نِسَاءٍ ދިހަ އަންހެނުން. عَشَرَةُ ށީނުގައި (ش) ގައި
ޒަބަރު އޮތުމާއި ކަމާއި عَشْرُ ށީނުގައި ސުކޫނުއޮތްކަން ވާހަކަ ކިޔަވާލެވެ.

❖ وَاحِدٌ ގެ މުއައްނަޘު (އަންހެން) ބަސް وَاحِدَةٌ އެވެ. اثْنَانِ ގެ
މުއައްނަޘު ބަސް اثْنَتَانِ އެވެ. މިސާލު: لِي أُخْتٌ وَاحِدَةٌ
އަހަރެންނަށް ވޭއް އުޚުތެއް. لِي أُخْتَانِ اثْنَتَانِ އަހަރެންނަށް ވޭއް ދެ
އުޚުތުން.

❖ މި ބަސް އަދަދު ވަހަކަށް އަންނައިރު، އަދަދު ވަކި ނަންއިތުރުކަށެވެ.
އެއްންކަމުން ނަންއިތުރުއި ނަން އެއްގޮތް ވާންޖެހޭ ތަންތަނުގައި،
އަދަދުކުރާ އެއްޗެއި އަދަދު އެއްގޮތްވާނެއެވެ. މުއައްނަޘު ނަމުގެ އަދަދު
މުއައްނަޘުކަން އަދިސްފައިވާނީ އެނގޭނެއެވެ.

تمارين

1. اقْرَأْ وَاكْتُبْ

(٣) ثَلاثُ طالباتٍ.
(٤) أَرْبَعُ طالباتٍ.
(٥) خَمْسُ طالباتٍ.
(٦) سِتُّ طالباتٍ.
(٧) سَبْعُ طالباتٍ.
(٨) ثَمانِي طالباتٍ.
(٩) تِسْعُ طالباتٍ.
(١٠) عَشْرُ طالباتٍ.

2. اقْرَأْ وَاكْتُبْ

(١) في بيتنا ثلاثُ غُرَفٍ.

(٢) في الجامعة عَشْرُ حافلاتٍ.

(٣) في هذه المدْرسة ثمانِي مدرّساتٍ.

(٤) عبّاس له سَبْعُ بناتٍ.

(٥) في بيتنا تِسْعُ دَجَاجَاتٍ.

(٦) في الجامعة خَمْسُ كُلِّيَّاتٍ.

(٧) في المستشفى عَشْرُ طبيباتٍ وأربعُ مُمَرّضاتٍ.

(٨) خالدٌ له ثلاثةُ أبناءٍ وأربعُ بناتٍ.

(٩) لي خمسةُ إخوةٍ وستّ أَخَواتٍ.

(١٠) في هذا الكتاب عَشَرَةُ دُرُوسٍ.

(١١) لنا أربعةُ أعْمام وخمسُ عمّاتٍ.

(١٢) في بلدي خمسُ جامعاتٍ.

(١٣) في ذلك الدرس ثَماني كَلِماتٍ جديدةٍ.

(١٤) عندي ثلاثُ مَجَلاّت.

3. أَجِبْ عَنِ الأَسْئِلَةِ الآتِيَةِ مُسْتَعْمِلاً العَدَدَ المَذْكُورَ أمامَها

(١) كم أخًا لك؟ (٦)

(٢) كم أختًا لك؟ (٥)

(٣) كم بَقَرَة في الحَقْل؟ (١٠)

(٤) كم طالبة جديدة في الفصل؟ (٩)

(٥) كم طبيبة في مستشفى الوِلادة؟ (٨)

(٦) كم حافلة في الجامعة؟ (٦)

(٧) كم ابنًا لك؟ (٤)

(٨) كم بنتًا لك؟ (٧)

(٩) كم جامعة في بلدك؟ (٣)

(١٠) كم كتابًا عندك؟ (٨)

4. اقْرَأ الجُمَلَ الآتِيَةَ واكْتُبْهَا مَعَ كِتَابَةِ الأَعدَادِ الوَارِدَةِ فِيها بالحُرُوف

(١) لي ٤ إخوة و ٣ أخوات.

(٢) محمد له ٥ أبناء و ٨ بنات.

(٣) عندي ١٠ كتب و ٧ مَجَلاَّت.

(٤) في المستشفى ٩ طبيبات و ٦ ممرّضات.

(٥) عندي ٤ قُمْصان.

(٦) لهذه السيّارة ٤ أبواب.

(٧) في هذه الكَلِمة ٥ حُرُوف.

(٨) في مَدْرستنا ٨ مدرِّسات.

(٩) في بيتنا ١٠ رجال و ١٠ نساء.

(١٠) ذهب أبي إلى الرِّياض قَبْلَ ٣ أيّام.

5. اكْتُبِ العَدَدَ مِنْ إلى واجْعَلْ كُلاًّ مِنَ الكَلِمَاتِ الآتِيَةِ مَعْدودًا له

سيّارة. أُخت. طالبة. مَجَلّة. بنت. ساعة.

ބަސްލިސްޓު

المَجَلَّةُ މަޖައްލާ، مَجَلّاتٌ މަޖައްލާތައް، إنْدُونِيسِيَا އިންޑޮނީޝިޔާ، الحَرْفُ އަކުރު، حُرُوفٌ އަކުރުތައް، الكَلِمَةُ ކަލިމަ، كَلِمَات ކަލިމަތައް، اللَّوْنُ ކުލަ، أَلْوانٌ ކުލަތައް، القِبْلَةُ ޤިބުލަ، ذَاكَ: ذَلِكَ (ދުރުގަ ހުރި ހަމަ ދިމާކުރުމުގައި ބޭނުންކުރާ ބަހެކެވެ.) وَلَكِن އެކަމަކު. الفِنْجَانُ ސައިތަށި، فَنَاجِينُ ސައިތަށިތައް، المِنْدِيلُ ރުމާލު، مَنادِيلُ ރުމާލުތައް، المَدْرَسَةُ މަދަރުސާ، مَدارِسُ މަދަރުސާތައް، المِفْتاحُ ތަޅުދަނޑި، مَفَاتِيحُ ތަޅުދަނޑިތައް، المَسْجِدُ މިސްކިތް، مساجِدُ މިސްކިތްތައް، أَبْيَضُ ހުދު، الدَقِيقَةُ މިނެޓް، دَقَائِقُ މިނެޓްތައް، أَحْمَرُ ރަތް، قَالَ ބުނީ ވިދާޅުވި، (ފިރިހެން އެކަކު ނިސްބަތުގައި) أَخْضَرُ ފެހި، قَالَتْ ބުނީ ވިދާޅުވި، (އަންހެން އެކަކު ނިސްބަތުގައި) أَسْوَدُ ކަޅު، أَزْرَقُ ނޫ، أَصْفَر ރީނދޫ.

الدَّرْسُ الْحَادِي وَالْعِشْرُون (21)

އެކާވީސްވަނަ ފިލާވަޅު

مَدْرَسَتِي

هذه مدرستي. هي قريبة من المسجد. هي مدرسة كبيرة. لها ثلاثة أبواب. أبوابها مفتوحة الآن.

في المدرسة فصول كثيرة. هذا فصلنا. وهو فصل واسع. فيه نافذتان كبيرتان. وفيه مَكاتِبُ وكَراسِيُّ. و فيه سَبّورةٌ كبيرة. هذا مكتبُ المدرِّس وذاك كرسيُّه. وتلك مكاتب الطلاب وكراسيُّهم. مكتبُ المدرسِ كبير ومكاتب الطلاب صغيرة.

في فصلنا عشرةُ طلابٍ. وهم من بلاد مُخْتَلِفة. هذا محمد وهو من اليابان. وهذا أَحْمَدُ وهو من الهند. وهذا إبراهيمُ وهو من غانا. وهذا إسْماعِيلُ وهو من نَيْجِيرِيا.

وهذا يُوسفُ وهو من إِنْكَلْتَرا. وهذا بَيْرَمُ وهو من تُركيا. وهذا عمّار وهو من مالِيزيا. وهذا عليّ وهو من أمريكا. وهذا أبوبَكْرٍ وهو من اليونان. وهذا مَاجِدٌ وهو من المحلديب.

هم من بلاد مختلفة، ولغاتُهم مختلفةٌ وأَلْوانُهم مختلفة. وَلَكِنْ دِينُهم واحدٌ. وربّهم واحد. ونَبِيّهم واحد. وقِبْلَتُهم واحدة. هم مسلمون. والمسلمون إخوة.

هذا مدرّسنا. اسمه الشيخ بِلالٌ. وهو من سُورِيَا. وهو رجل صَالِحٌ. نحن نُحِبُّهُ كثيرًا.

މަޝްގަލާ ޖުމްލަތަކުގެ މާނަ

އަޅުގަނޑުގެ މަދަރުސާ

މިއީ އަޅުގަނޑުގެ މަދަރުސާ. އެތަން ވަނީ މިސްކިތެއް ކައިރީގައި. އެއީ ބޮޑު މަދަރުސާއެއް. އެތަނުގައި ތިން ދޮރު ހުރި. އެތަނުގެ ދޮރުތަކަށް މިހާރު ހުރި ހުޅުވިފައި. މަދަރުސާގައި ބައިވަރު ކިލާސް ހުރި. މިއީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ކިލާސް. އަދި އެއީ ތަނަވަސް ކިލާހެއް. އެތަނުގައި ހުރޭ ބޯޑު ދެ ކިޔޭލި. އަދި އެތަނުގައި ހުރި ލިޔާމޭޒުތަކާއި،

ގޮނޑިތަކެއް. އަދި އެތަނުގައި ހުރޭ ބޮޑު ބޯޑެއް. މިއީ މުދައްރިސުގެ މޭޒު އަދި އޭނާގެ ގޮނޑި. އަދި އެއީ ދަރިވަރުންގެ ލިޔާމޭޒުތަކާއި އެމީހުންގެ ގޮނޑިތަކެވެ. މުދައްރިސުގެ ލިޔާމޭޒު ބޮޑު އަދި ދަރިވަރުންގެ ލިޔާމޭޒުތަކަށް ވުރެ. އަޅުގަނޑުމެންގެ ކިލާހުގައި ތިބީ ދިހަ ދަރިވަރުން. އެމީހުން އައިސްފައިވަނީ ތަފާތު ގައުމުތަކުން. މިއީ މުހައްމަދު އަދި އޭނާ އައިސްފައިވަނީ ޖަޕާނުން. އަދި މިއީ އަބްރަހަމު އަދި އޭނާ އައިސްފައިވަނީ އިންޑިޔާއިން. އަދި މިއީ އިބްރާހީމް އަދި އޭނާ އައިސްފައިވަނީ ގާނާއިން. އަދި މިއީ އިސްމާޢީލް އަދި އޭނާ އައިސްފައިވަނީ ނައިޖީރިއާއިން. އަދި މިއީ ޔޫނުސް އަދި އޭނާ އައިސްފައިވަނީ އިންޑޮނޭޝިޔާއިން. އަދި މިއީ ބައިރަމް އަދި އޭނާ އައިސްފައިވަނީ ތުރުކީން. އަދި މިއީ އައްމާރު އަދި އޭނާ އައިސްފައިވަނީ މަލޭޝިޔާއިން. އަދި މިއީ ޢަލީ އަދި އޭނާ އައިސްފައިވަނީ އެމެރިކާއިން. އަދި މިއީ އަބޫބަކުރު އަދި އޭނާ އައިސްފައިވަނީ ޔޫނާނުން. އަދި މިއީ މާޖިދު އަދި އޭނާ އައިސްފައިވަނީ ދިވެހިރާއްޖެއިން. އެމީހުން އައިސްފައިވަނީ ތަފާތު ގައުމުތަކުން. އަދި އެމީހުންގެ ބަސްތައް ތަފާތު އަދި އެމީހުންގެ ކުލަތައް ތަފާތު. އެހެން ނަމަވެސް އެމީހުންގެ ދީނަކީ އެއް ދީނެއް. އަދި އެމީހުންގެ ރަބްބަކީ އެކެއް. އަދި އެމީހުންގެ ނަބިއްޔަކީ އެކެއް. އެމީހުންގެ ޤިބްލައަކީ އެކެއް. އެމީހުންނަކީ މުސްލިމުން. އަދި މުސްލިމުންނަކީ އަޚުންނެވެ.

މިއީ އަޅުގަނޑުމެންގެ މުދައްރިސް. އޭނާގެ ނަމަކީ ޝައިޚް ބިލާލް. އަދި އޭނާ އައިސްފައިވަނީ ސޫރިޔާއިން. އަދި އޭނާއަކީ ޞާލިޙު ފިރިހެނެއް. އަޅުގަނޑުމެން އޭނާ ދެކެ ވަރަށް ލޯބިވަން.

تمارين

1. أَجِبْ عَنِ الأَسْئِلَةِ الآتِيَة

(١) أين هذه المدرسة؟ (٢) كم بابًا لها؟

(٣) أَمُغْلَقةٌ أبوابُها الآن أَمْ مفتوحةٌ؟

(٤) كم نافذةً في هذا الفصل؟ (٥) كم طالبًا في هذا الفصل؟

(٦) أكلّهم من بلد واحد؟ (٧) من أين أبوبكر؟

(٨) من أين أحمدُ؟ (٩) من أين يُوسفُ؟

(١٠) من أين أحمدُ؟ (١١) مَنْ مُدرِّسُهم؟

(١٢) من أين هو؟

2. ضَعْ هَذِهِ العَلاَمَة (✓) أَمام الجُمَلِ الصَّحِيحةِ، وهَذِهِ العَلاَمَةَ (✗) أَمامَ الجُمَلِ الَّتِي لَيْسَتْ صَحِيحَةً.

(١) ___ مدرستي قريبة من المطار. (٢) ___ لها ثلاثة ابواب.

(٣) ___ أبوابها مغلقة الآن. (٤) ___ مكاتب الطلاب كبيرة.

(٥) ___ مكتب المدرس كبير. (٦) ___ في فصلنا عشرة طلاب.

(٧) ___ عمّار من اليونان. (٨) ___ بَيْرَمُ من تركيا.

(٩) ___ يوسف من ماليزيا. (١٠) ___ مُدَرِّسنا من سُورِيا.

3. اذْكُرِ البِلاَدَ الوَارِدَةَ فِي الدَّرْسِ مِنْ آسِيَا وإِفْرِيقِيَا وأُورُبَّا

البلادُ الَّتِي في آسيَا	البِلادُ الَّتِي فِي إِفْرِيقِيَا	البلاد التي في أُورُبَّا

الدَّرْسُ الثَّانِي وَالْعِشْرُونَ (22)

ބާވީސްވަނަ ފިލާވަޅު

حامدٌ طبيبٌ. زوجته مدرِّسةٌ. اسمها آمنةُ. حامدٌ له أربعةُ أبناءٍ. هم: حَمْزةُ وعُثْمانُ وأَحْمَدُ وإِبْرَاهِيمُ. أحمدُ وحمزةُ طالبان. أحمدُ طالبٌ مُجْتَهِدٌ وحمزةُ طالبٌ كسلانُ.

قال يوسف: عندي خمسةُ أقلام: هذا قلمٌ أَحْمَرُ، وهذا قلمٌ أَزْرَقُ، وهذا قلمٌ أَخْضَرُ، وهذا قلمٌ أَسْوَدُ، وهذا قلمٌ أصْفَرُ.

قَالَتْ زينبُ: عندي مَناديلُ كَثِيرَةٌ. هذا أَبْيَضُ، وهذا أَصْفَرُ، وهذا أَحْمَرُ، وهذا أَزْرَقُ، وهذا أَخْضَرُ.

قالتْ لها فاطمةُ: أ عندك مِنديلٌ أسْودُ؟

قالت: لا. ما عندي منديلٌ أسْودُ.

قال طَلْحَةُ: عندي مَفاتيحُ كثيرةٌ. هذا مِفتاحُ الغُرْفةِ، وهذا مفتاحُ الحَقيبةِ، وهذا مفتاحُ السيّارة.

قال سُفْيانُ: في بلدنا مَساجِدُ ومَدارِسُ كثيرةٌ، وفَنادِقُ قليلةٌ.

أهؤلاء أَطِبّاءُ؟

لا. هم مدرِّسونَ. وهُمْ عُلَماءُ كِبارٌ.

މަތީގައިވާ ޢިބާރާތުގެ މާނަ

ޙާމިދަކީ ޑޮކްޓަރެކެވެ. އޭނާގެ އަންހެނުންނަކީ މުދައްރިސާއެކެވެ. އޭނާގެ ނަމަކީ އާމިނަތު. ޙާމިދުގެ ހަތަރު ފިރިހެން ދަރިން. އެމީހުން: ޙަމްޒާ، އަދި ޢުސްމާން، އަދި އަޙްމަދު، އަދި އިބްރާހީމް. އަޙްމަދާއި ޙަމްޒާއަކީ ދެ ދަރިވަރުން. އަޙްމަދަކީ ހިތްވަރު ދަރިވަރެއް. އަދި ޙަމްޒާއަކީ ކަހިލު ދަރިވަރެއް.

ޔޫސުފު ބުނި: އަހަރެން އަތުގައި ފަސް ގަލަން އެބައޮތް: މިއީ ރަތް ގަލަމެއް، އަދި މިއީ ނޫ ގަލަމެއް، އަދި މިއީ ފެހި ގަލަމެއް. އަދި މިއީ ކަޅު ގަލަމެއް. އަދި މިއީ ރީނދޫ ގަލަމެއް.

ޢާއިޝަތު ބުނި: އަހަރެން އަތުގައި ބައިވަރު ކުލަކުލަވާ ޤަލަމްތައް. މި ހުދު. އަނެއް މި ރީނދޫ. އަނެއް މި ރަތް. އަނެއް މި ނޫ. އަނެއް މި ފެހި.

އާމިނަތު ފާޠިމަތު ބުނި: ތިބާގެ އަތުގައި ކަޅު ކުޑަރުމާލެއް އެބައޮތްތަ؟

ޒާހާ ބުނި: ނޫން. އަހަރެންގެ އަތުގައި ކަޅު ކުޑަރުމާލެއް ނެތް.

ޔޫސުފް ބުނި: އަހަރެންގެ އަތުގައި ބައިވަރު ޤަލަމްތަކެއް އެބައޮތް. މިއީ ރަތްކުލައިގެ ޤަލަމެކެވެ. އަނެއް މިއީ ފެހިކުލައިގެ ޤަލަމެކެވެ، އަނެއް މިއީ ކަޅުގެ ޤަލަމެކެވެ.

ސަލްމާން ބުނި: އަހަރެންގެ ގޭގައި މިސްކިތުގެ ބަދަލުގައި ފޮތެއް ގިނައިން ހުރި. އަނެއް ހުރިހާ ކުލަކުލަ ވަރުން.

މިއީ ކޮންކުލައެއްތޯ؟

ނޫން. އެއީ ކުލަވަރުތައް. އަނެއް އެހެންނެއް ބޭނުން ކުރެވޭނެ.

މުރާޖަޢާގެ ޚުލާޞާ

❖ މިގޮތުން ކުރީގެ ދިރާސާތަކުން އަހަރެމެންނަށް ފެނި ޢަރަބި ނަންނަ ބައެއް ނަންތަކާއި ނަންއިސްމުތައް ދަސްކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި ބައެއް ނަންތަކުގެ ތެރެއިން ގިނަ ނަންތަކާއި، ނަން އިސްމުތަކުގައި ޢަރަބި ތަންވީނު ވެއެވެ.

❖ ޢަރަބި ނަންނަ ޖަރުކުރެވޭ ތަންތަކަކީ:- 1. އެ ނަމާއި ކުރިއަށް ނަން އިސްމެއްގެ ކުރިއަށް "ال" އައުމުން. މިސާލު: كِتَابٌ : الْكِتَابُ ފޮތް : ފޮތް. 2. ނަމާއި މުޟާފުގެ ގޮތުގައި އޮތުމުން. މިސާލު: كِتَابٌ : كِتَابُ بِلَالٍ ފޮތް : ބިލާލުގެ ފޮތް. 3. އެ ނަމެއްގެ ކުރިއަށް ނިދާއުގެ يا އައުމުން. މިސާލު: أُسْتَاذٌ : يَا أُسْتَاذُ އުސްތާޛު : އޭ އުސްތާޛެވެ.

❖ އެހެން ނަމަވެސް ބައެއް ނަންނަމާއި ނަންއިސްމުތަކުގައި އެއްގޮތަކަށް ފެސް ތަންވީނެއް ނުވެއެވެ. އެއަށް ކިޔަނީ المَمْنُوعُ مِنَ الصَّرْفِ އެވެ.

❖ މި ފޮތުގައި އަހަރުމެން ފެނި ބޭނުމަކީ މިވާ ނަންނަމާއި ނަންއިސްމުތަކުގެ ބައެއް ދަސްކުރުމެވެ. އެއީ مَمْنُوعُ مِنَ الصَّرْفِ ގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ ނަންނަމާއި ނަންއިސްމުތަކެވެ. އެއީ:- 1. އަންހެނުންނަށް ކިޔާ ނަންތައް. މިސާލު: آمِنَةُ، زَيْنَبُ. 2. ފިރިހެނުންނަށް ކިޔާ ނަންނަމުގެ ތެރެއިން

ޢަލަމުކަމާއި ނުވަތަ ތާނީޘުގެ ތާއަކުން ނިމޭ ނަންތައް. މިސާލު: حَمْزَةُ، أُسَامَةُ. 3. ފިރިހެނުންނަން ކިޔާ ނަންނަމުގެ ތެރެއިން آن ގެ ޒިޔާދަ ނިމޭ ނަންތައް. މިސާލު: عُثْمَانُ، رَمَضَانُ. 4. فَعْلَانُ ގެ ވަޒަނަށް އަންނަ ނަންއިތުރު. މިސާލު: كَسْلَانُ، مَلآنُ. 5. ފިރިހެނުންނަން ކިޔާ ނަންނަމުގެ ތެރެއިން أَفْعَلُ ގެ ވަޒަނަށް އަންނަ ނަންތައް. މިސާލު: أَحْمَدُ، أَنْوَرُ. 6. أَفْعَلُ ގެ ވަޒަނަށް އަންނަ ނަންއިތުރު. މިސާލު: أَحْمَرُ، أَسْوَدُ. 7. މީސްމީހުންނާއި ތަންތަނަށް ކިޔާ ޚާއްޞަ ނަންނަމުގެ ތެރެއިން ޢަރަބި އަސްލު ނޫން އަސްލެއްގެ ނަންތައް. މިސާލު: وِلْيَمُ، لَنْدَنُ، بَاكِسْتَانُ. 8. أَفْعِلَاءُ ގެ ވަޒަނަށް އަންނަ ޖަމްޢު. މިސާލު: أَصْدِقَاءُ، أَغْنِيَاءُ، أَقْوِيَاءُ އާއި، فُعَلَاءُ ގެ ވަޒަނަށް އަންނަ ޖަމްޢު. މިސާލު: فُقَرَاءُ، زُمَلَاءُ، وُزَرَاءُ އާއި مَفَاعِلُ ގެ ވަޒަނަށް އަންނަ ޖަމްޢު. މިސާލު: مَسَاجِدُ، فَنَادِقُ، مَكَاتِبُ އާއި مَفَاعِيلُ ގެ ވަޒަނަށް އަންނަ ޖަމްޢު. މިސާލު: مَنَادِيلُ، مَفَاتِيحُ، فَنَاجِينُ މިއެވެ.

❖ މީގެ އިތުރުން މި ފޮތުގައި އައިސްފައިވާ ޖުމްލަތަކުގެ ތެރެއިން أَطِبَّاءُ އަކީ ވެސް މިފަދަ ނަމޫނާއެވެ. އެހެނީ أَطِبَّاءُ ގެ އަސްލަކީ أَطْبِبَاءُ އެވެ. އެހެންކަމުން މިއީ أَفْعِلَاءُ ގެ ވަޒަނަށް އަންނަ ޖަމްޢެކެވެ. އެހެން ނަމަވެސް އިދްޣާމްކުރުމުގައި ދެ ب އެއްކޮށް ب އެއް ތަޝްދީދުކުރެވިފައިވަނީއެވެ.

المَمْنُوعُ مِنَ الصَّرْفِ

الأَنْوَاعُ الآتِيَةُ مِنَ الأَسْمَاءِ مَمْنُوعَةٌ مِنَ الصَّرْفِ

(١) زَيْنَبُ. مَرْيَمُ. فاطِمَةُ. عَائِشَةُ. مَكَّةُ، جُدَّةُ.

(٢) حمزةُ. أُسامَةُ. مُعاوِيَةُ. طَلْحَةُ.

(٣) (أ) عُثْمانُ. عَفّانُ. سُفْيانُ. مَرْوانُ. نُعْمانُ.

(ب) كَسْلانُ. جوْعانُ. عَطْشانُ. شَبْعانُ. مَلآنُ.

(٤) (أ) أحمدُ. أنْوَرُ. أكْبَرُ. أسْعَدُ.

(ب) أَبْيَضُ. أَسْوَدُ. أحْمَرُ. أصْفَرُ. أخْضَرُ. أزْرَقُ.

(٥) وِلْيَمُ. إدْوَرْدُ. لَنْدَنُ. باريسُ. باكِسْتانُ. بَغْدَادُ. إبْرَاهِيمُ.
إسْماعِيلُ. إسْحقُ. يَعْقُوبُ. يُونُسُ. يوسُفُ.

(٦) (أ) أغْنِياءُ. أَصْدِقاءُ. أَقْوِياءُ. أطِبَّاءُ.

(ب) فُقَراءُ. وُزَرَاءُ. زُمَلاءُ. عُلَماءُ.

(ج) مَساجِدُ. مَدارِسُ. فَنادِقُ. مَكاتِبُ. دَقائِقُ.

(د) مَنادِيلُ. مَفاتِيحُ. فَناجِينُ. كَراسِيُّ.

تَمارِين

اقْرَأِ الكَلِمَاتِ الآتِيَة واكْتُبْها مَعَ ضَبْطِ أواخِرِهَا

مُحَمَّد. خالِد. مَرْيَم. فاطِمَة. عَبّاس. حَمْزَة. مَسَاجِد. كُتُب. أقْلام.
مَنَادِيل. بُيُوت. زُمَلاء. لَنْدَن. سُفْيان. حامِد. أَحْمَد. إبْرَاهِيم. مَكّة.
زَيْنَب. أصْدقاء. مُدَرِّسات. محمُود. بَغْداد. جَمِيل. كَبِير. أَكْبَر.
مُجْتَهِد. طَوِيل. كَسْلان. طُلاّب. فُقَراء. عَلِيّ. باكِسْتان. عَمّار.
سَيَّارات. أحْمَر. إسْماعيل. بارِيس. بَاب. قَلَم. مَدَارِس. جُدَّة.
مَفَاتِيح. مَدْرَسَة. مَلآن. مَكاتِب. قَرِيب. أُسامَة.

الدَّرْسُ الثَّالِثُ وَالْعِشْرُونَ (23)

ތޭވީސްވަނަ ފިލާވަޅު

المدرسُ: من أنت ياأخي؟

މުދައްރިސް: އޭ އަޚާ، ތިބާއީ ކާކު؟

أحمد: أنا طالبٌ جديدٌ.

އަޙްމަދު: އަޅުގަނޑަކީ އާ ޠާލިބެއް.

المدرس: ماآسْمُك؟

މުދައްރިސް: ތިބާގެ ނަމަކީ ކޮބާ؟

أحمد: اسمي أحمدُ.

އަޙްމަދު: އަޅުގަނޑުގެ ނަމަކީ އަޙްމަދު.

المدرس: من أين أنتَ؟

މުދައްރިސް: ތިބާ އައިސްފައިވަނީ ކޮންތާކުން؟

أحمد: أنا مِنْ باكِسْتانَ.

އަޙްމަދު: އަޅުގަނޑު އައިސްފައިވަނީ ޕާކިސްތާނުން.

المدرس: عندي سَبْعَةُ دَفَاتِرَ. لِمَنْ هيَ؟

މުދައްރިސް: އަހަރެންގެ އަތުގައި އެބައޮތް ހަތް ނޯޓުފޮތް. އެއީ ކާކުގެ؟

عبّاس: هاتِ ياأستاذ. هذا لي، وهذا لِمُحَمَّدٍ وهذا لحامدٍ وهذا لإِبْراهيمَ وهذا لِعُثْمانَ وهذا لِيُوسُفَ وهذا لِطَلْحَةَ.

ޢައްބާސް: އޭ އުސްތާޛު، އަޅުގަނޑު އަތަށް ދެއްވާ. މިއީ އަޅުގަނޑުގެ، އަދި މިއީ މުޙައްމަދުގެ އަދި މިއީ ޙާމިދުގެ އަދި މިއީ އިބްރާހީމްގެ އަދި މިއީ ޢުޘްމާނުގެ އަދި މިއީ ޔޫސުފުގެ އަދި މިއީ ޠަލްޙަތުގެ.

المدرس: أهذا كتابُكَ يامحمد؟

މުދައްރިސް: އޭ މުޙައްމަދު، މިއީ ތިބާގެ ފޮތްތޯ؟

محمد: لا، هذا كتابُ حَمْزَةَ.

މުޙައްމަދު: ނޫން. މިއީ (މިއީ) ޙަމްޒާގެ ފޮތް.

المدرس: أين عليٌّ ياإخوانُ؟

މުދައްރިސް: އޭ އަޚުންނޭ، ޢަލީ ކޮބާ؟

حامد: ذَهَبَ إِلى الرِّياضِ.

ޙާމިދު: އޭނާ ދިޔައީ ރިޔާޟަށް.

المدرس: وأين يَعْقُوبُ؟

މުދައްރިސް: އަދި ޔަޢުޤޫބު ކޮބާ؟

حامد: ذهب إلى مَكَّةَ.

ޙާމިދު: އޭނާ ދިޔައީ މައްކާއަށް.

المدرس: أين إسْحَقُ؟ މުދައްރިސް: އިސްޙާޤު ކޮބާ؟

محمد: ذَهَبَ إلى المُدِير. މުޙައްމަދު: އޭނާ ދިޔައީ މުދީރު އަރިހަށް.

المدرس: متى خَرَجَ؟ މުދައްރިސް: ކޮން އިރަކު އޭނާ ނުކުމީ؟

محمد: خَرَجَ قَبْلَ خَمْسِ دَقَائِقَ. މުޙައްމަދު: އޭނާ ނުކުމީ ފަސް މިނެޓު ކުރިން.

މުދައްރިސްގެ އިރުޝާދު

❖ މިގެ ކުރިން އަހަރެމެން ވާހި ނަމެއްގެ ފުރައަކުރުގައި އިޢުރާބު ޖެހޭ ގޮތް ދަސްކޮށްފީމުއެވެ. އެއީ:- 1. އެ ނަމެއްގެ ކުރިއަށް ޙަރުފު ޖައްރެއް އައުމުން. މިސާލު: البَيْتُ : فِي الْبَيْتِ ގެ : ގޭގައި. مَسْجِدٌ : مِنْ مَسْجِدٍ މިސްކިތެއް : މިސްކިތަކުން. 2. އެ ނަމެއް މުޟާފު އިލައިހިގެ ބާވަތުގައި އަންނައިރު. މިސާލު: الْمُدَرِّسُ : كِتَابُ الْمُدَرِّسِ މުދައްރިސް: މުދައްރިސްގެ ފޮތް. بلالٌ : بِنْتُ بِلالٍ ބިލާލު:ބިލާލުގެ އަންހެން ދަރިފުޅު.

❖ މި ފިލާވަޅުގައި އަހަރެމެން ދަސްކުރަނީ މަމްނޫޢުން މިނައްޞަރްފުގެ ކުރިއަށް ޙަރުފު ޖައްރު އައިމާ ވާ ގޮތެވެ. އާއްމު ނަމެއް، މަތީގައިވާ ބާވަތްތަކުގައި ވެއްޖެ ނަމަ، އެ ނަމުގެ ފަހު އަކުރުގެ ފިލި؛ މަތީގައިވާ މިސާލުތަކުގައިވާ ފަދައިން ކަސްރާ އިބުރިޔާގެ ބާވަތުގައި އިބުތިދާއާއެކުގައެވެ. އެހެން ނަމަވެސް مَمْنُوعُ مِنَ الصَّرْفِ ގެ ނަންނަމުގައި ކަސްރާ އިބުރިޔާގެ ބާވަތުގައި އެކަމަކު އަލިފުއާއެކުގައެވެ. މިސާލު: بلالٌ:مِنْ بلالٍ: كِتَابُ بلالٍ. ބިލާލު:ބިލާލުގެ ކިބައިން:ބިލާލުގެ ފޮތް. أَحْمَدُ:مِنْ أَحْمَدَ: كِتَابُ أَحْمَدَ. އަޙްމަދު:އަޙްމަދުގެ ކިބައިން:އަޙްމަދުގެ ފޮތް. إِبْرَاهِيمُ: مِنْ إِبْرَاهِيمَ: كِتَابُ إِبْرَاهِيمَ. އިބްރާހީމު:އިބްރާހީމުގެ ކިބައިން: އިބްރާހީމުގެ ފޮތް.

تَمارين

1. محمدٌ: مِنْ مُحَمَّدٍ، إلى مُحَمَّدٍ، لِمحمدٍ، كتابُ محمدٍ.

زَيْنَبُ: مِنْ زَيْنبَ، إلى زَينبَ، لِزينبَ، كتابُ زينبَ.

2. اقْرأْ وَاكْتُب

(١) هذا الكتاب لِمحمد وذلك لزينب.

(٢) ذهب خالد إلى أحمد.

(٣) ذهب أبي إلى مكّة وذهب عمّي إلى جُدّة.

(٤) أخت مَرْوان مريضة.

(٥) أين زوج خديجة؟ هو في لندن.

(٦) سيّارة حامد جديدة وسيارة إبراهيم قديمة.

(٧) بيت خالد كبيرة وبيت أسامة صغير.

(٨) أين ذهب أبوك ياليلى؟ ذهب إلى بَغْداد.

(٩) في إصْطَنْبُول مساجد كثيرة.

(١٠) عندي خمسة مفاتيح.

(١١) الكَعْبَة في مَكّة.

(١٢) في هذا الشّارع ثلاثة مساجد.

(١٣) هذا الطّبيب ٱسْمُه وِلْيَم وهو من لندن وذلك اسْمُه لُويس وهو مِنْ بَارِيس.

(١٤) سيارتي لونها أخضر.

(١٥) عندي قلم أحمر.

(١٦) "البَيْتُ الأَبْيَضُ" في وَاشِنْطُن.

(١٧) ذهب أحمد إلى محمد.

(١٨) ذهب محمد إلى أحمد.

(١٩) أأنت من مَكّة؟ لا، أنا من الطّائِف.

(٢٠) أخت فاطمة طالبة.

3. اقْرَأْ الكَلِماتِ الآتِيَةَ واكْتُبْها مَعَ ضَبْطِ أَوَاخِرِها

آمِنة. مِنْ آمِنَة. لأَحْمَد. أَحْمَد. عُثْمَان. مِنْ باكِسْتان. باكِسْتان. لِخَدِيجَة. لَنْدَن. إِلَى بَغْدَاد. إِصْطَنْبُول. مَكَّة. فِي مَكَّة. جُدَّة. مَسَاجد. في مَدَارس. يَعْقُوب. لإِسْحَق. مُعاوِيَة. مِنْ مُعَاوِيَة. لِعَائِشَة. عائِشَة. محمّد. خالِد. مِنْ عَبّاس. نُعْمَان. حامِد.

3. اكْتُبِ الأعداد مِنْ ٣ إلى ١٠ واْجْعَل كُلاً مِنَ الكَلِمَاتِ الآتِيَةِ مَعْدُودًا لَها:

مسجد. فُنْدُق. مِنديل. مفتاح. صديق. زميل. كرسيّ. مدرسة. دَقيقة.